ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.012 ПО ПОДМЯРКА 4.1 „ИНВЕСТИЦИИ В ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНСТВА“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ

№, дата на получаване	Данни на подателя (име и/или ел. поща), въпрос	Разяснение от УО
	Публикувано на 05.05.2021 г.	
Запитване № 1, 20.04.2021 г.	Здравейте! Моля, за следните разяснения: 1.При инвестиции за закупуване на земеделска техника, следва ли да се представя документ № 17 Решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда/решение по оценка на въздействие върху околната среда/решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка/становище по екологична оценка/решение за преценка на вероятната степен на значително отрицателно въздействие/решение по оценка за съвместимостта/писмо/разрешително от компетентния орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ/БД), издадени по реда на ЗООС и/или ЗБР и ЗВ; 2. При инвестиции за закупуване палето касети за прибиране и съхранение на продукцията /бокс палети/, следва ли да се представя документ № 17 Решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда/решение по оценка на въздействие върху околната среда/решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка/становище по екологична оценка/решение за преценка	**1.** Във връзка с поставения от Вас въпрос правим уточнение, че за всички проектни предложения е предвидено представяне на документа по т. 17 от раздел 24.1 „Списък с общи документи“ от Условията за кандидатстване. На електронната страница на Министерство на земеделието, храните и горите е публикувано принципно становище с изх. № 04-00-3055/26.04.2021 от Министерство на околната среда и водите, касаещо проектни предложения с инвестиции само за земеделска техника. Становището е обществено, достъпно за всички кандидати на следния адрес: https://www.mzh.government.bg/bg/politiki-i-programi/programi-za-finansirane/programa-za-razvitie-na-selskite-rayoni/. Кандидатите с проектни предложения само за земеделска техника трябва да приложат посоченото становище към подаваното проектно предложение. **2.** Във връзка с поставения от Вас въпрос следва да имате предвид, че документът по т. 17 от раздел 24.1 „Списък с общи документи“ от Условията за кандидатстване е приложим за всички проектни предложения.

	на вероятната степен на значително отрицателно въздействие/решение по оценка за съвместимостта/писмо/разрешително от компетентния орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ/БД), издадени по реда на ЗООС и/или ЗБР и ЗВ; 3.При участие на две предприятия „А“ и „Б“, които са партньори и/или свързани предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП) по процедура BG06RDNP001-4.012 - Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. максималният размер на общите допустими разходи не трябва да надвишава размера 2 933 700 лв. 3.1.Моля, за разяснение за процента на съфинансиране по отделните проекти на „А“ и „Б“,ако всеки от тях е на стойност 1 466 850лв. 3.2.Моля, за разяснение на процедурата за разглеждане на заявления за кандидатстване на две предприятия „А“ и „Б“, които са партньори и/или свързани предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП) по процедура BG06RDNP001-4.012 и са подали проектни предложения, които надвишават максималният размер на общите допустими разходи от 2 933 700 лв.	**3.1.** Във връзка с поставения от Вас въпрос следва да имате предвид изискванията на т. 5 от раздел 9 „Минимален и максимален размер на допустимите разходи за конкретно проектно предложение“, където е посочено, че максималният размер на общите допустими разходи не трябва да надвишава 2 933 700 лв., за кандидатите, които помежду си са предприятия партньори и/или свързани предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП). В тази връзка размера на финансовата помощ по т. 1 от раздел 10. „Процент на съфинансиране“ се определя в зависимост от сумарния общ размер на допустимите разходи по проектните предложения подадени от кандидати, които помежду си са предприятия партньори и/или свързани предприятия по смисъла на ЗМСП. **3.2** По поставения въпрос УО на ПРСР извършва допълнителна проверка и/или допълнително становище, като отговора по същия ще бъде включен при следващо публикуване на разяснения свързани с настоящата процедура.
Запитване	Уважаеми дами и господа,	

№ 2, 20.04.2021 г.	Имам следните въпроси по процедура BG06RDNP001-4.012: 1. Съгласно условията за кандидатстване се изисква: "т.19.2. документ за ползване на имота за срок не по-малко от 6 години считано от датата на подаване на проектното предложение – в случай на кандидатстване за разходи за: в) създаване и/или презасаждане на трайни насаждения." Нашето дружество планира инвестиции в трайни насаждения и има сключен договор за аренда за 8 стопански години. Договорът е сключен на 01.04.2021г. и влиза в сила от момента на подписването му за срок от 8 /осем/ стопански години, считано от 01.10.2021 година до 01.10.2029 година. Договорът за аренда отговаря ли на горепосочените изисквания в т.19.2 от Условията за кандидатстване, предвид факта, че за стопанската 2020-2021г. имотите се обработват от друг земеделски стопанин, но на етап разглеждане на проектното предложение, те ще се стопанисват и обработват от нашето дружество? Горепосоченото обстоятелство е обяснимо предвид периода на прием по програмата и вече уредените отношения между земеделските производители за текущата стопанска година с цел недопускането една земедеслка земя да пустее и да не бъде обработвана. 2. В обхвата на Приложение 1 са посочени разходите за хладилни складове за съхранение на готовата продукция. Това означава ли, че за този тип разходи финансовата помощ се увеличава с до 25 на сто? С уважение, И. Иванова	**1.** Във връзка с поставения от Вас въпрос следва да имате предвид т. 19.2 от раздел 13.2 „Условия за допустимост на дейностите“ на УК, където е посочено, че документът за ползване на имота трябва да е със срок не по-малко от 6 години, считано от датата на подаване на проектното предложение. **2.** Във връзка с поставения въпрос Ви обръщаме внимание, че съгласно т. 1.1, буква „а“ и т. 1.2., буква „ а“ от раздел 10. „Процент на съфинансиране“ от Условията за кандидатстване „*За инвестиционни разходи в обхвата на Приложение № 1, с изключение на сменяема прикачна техника, финансовата помощ се увеличава с до 25 на сто*“.
Запитване	Уважаеми Г-жи и Г-да,	

№ 3, 20.04.2021 г.	Имам към Вас въпрос, относно допустимостта на физическо лице, регистрирано по реда на Наредба 3/1999, като земеделски стопанин през м. май 2019 г. В условията за кандидатстване, на стр. 18 е разяснено, че при регистрацията на ЕООД, по реда на Наредба 3, без прекъсване за последните 36 месеца се признават и обстоятелствата за физическото лице, което е едноличен собственик на капитала от учредяването му, съчетано със заличаването на регистрацията като ЗП на физическото лице. Казусът е следния: физическо лице, чиято регистрация като ЗС е от 1999 г., е починал през м. февруари 2019 г. Наследниците - син и дъщеря, се договарят синът да продължи дейността, като през м. май 2019 г. той прави своята регистрация и до настоящия момент изцяло ръководи дейността на стопанството. Обработват се около 9000 дка земя, от които 500 дка са собствени, на наследниците. Допустим кандидат ли е по процедурата, земеделският стопанин, наследил дейността на починалия си родител? С уважение, Сузана Недева	Във връзка с Вашия въпрос Ви обръщаме внимание, че в т. 11, т. 12 и т. 13 от раздел 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“ от Условията за кандидатстване са посочени случаите, в които е допустимо доказване изпълнението на изискването на т. 2, буква „а“ от раздел 11.1, с данни на друго лице. В допълнение следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.
Запитване № 4, 20.04.2021 г.	Уважаеми представители на УО, Във връзка с Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. Попадат ли под обхвата на Критерии за оценка №4.4 , т.2.2 Цифровизация и модернизация на производствените машини	Във връзка с поставения от Вас въпрос и информация за описаните инвестиции в него, следва да имате предвид, че същите не са включени в Приложение № 1 от Условията за кандидатстване по процедурата.

	и оборудване, следните инвестиции - силозни стопанства за съхраняване на фураж за собствени нужди, фуражни кухни и фуражни модули за микродозиране , като се има в предвид, че съгласно тълкуването на Приложение 1 от Насоките , критерия включва „Инвестиции свързани с изграждане/модернизиране/оборудване в земеделското стопанство на автоматизирани/роботизирани системи използвани в отделните фази по отглеждане на животни / хранене, доене, поене, почистване, дезинфекция и др./“ , като обръщам внимание на това, че по-горе описаните инвестиции водят до автоматизиране при производството на фураж за собствени нужди. Поздрави, ***	
Запитване № 5, 20.04.2021 г.	Уважаеми господа, **Въпрос 1.** Актив с референтен номер 193514 - Други, вкл. GPS, LITTAU HARVESTER, САМОХОДНА ПРОФЕСИОНАЛНА МАШИНА ЗА БРАНЕ НА КОСТИЛКОВИ И СЕМКОВИ ПЛОДОВЕ. КАПАЦИТЕТ ОТ 100 ДКА ЗА 8 ЧАСА попада ли в Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU в 1. Критерии за оценка №4.4 „Проектни предложения с инвестиции в иновативни за стопанството технологии, като - иновативни производствени технологии, цифрови технологии за производство и организация в селското стопанство, автоматизиране на работните процеси в селскостопанското производство,	**1.** Във връзка с Вашия въпрос Ви информираме, че съответствието с критериите за оценка се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности. В допълнение следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати

	включително подходи приложени чрез Европейското партньорство за иновации“** 1.1 Цифровизация и модернизация на производствените машини и оборудване; Инвестиции свързани с изграждане/модернизиране/оборудване в земеделското стопанство на автоматизирани/роботизирани системи използвани в отделните фази /по отглеждане и прибиране на селскостопанските култури	
	Въпрос 2 Ако попада актив с референтен номер 193514 - Други, вкл. GPS, LITTAU HARVESTER, САМОХОДНА ПРОФЕСИОНАЛНА МАШИНА ЗА БРАНЕ НА КОСТИЛКОВИ И СЕМКОВИ ПЛОДОВЕ. КАПАЦИТЕТ ОТ 100 ДКА ЗА 8 ЧАСА в Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU приложима ли е: т.10. Процент на съфинансиране от Условията за кандидатстване: а) За инвестиционни разходи в обхвата на Приложение № 1, с изключение на сменяема прикачна техника, финансовата помощ се увеличава с до 25 на сто;	**2.**Виж отговор на въпрос № 1
	Въпрос 3 Актив с референтен номер 193514 - Други, вкл. GPS, LITTAU HARVESTER, САМОХОДНА ПРОФЕСИОНАЛНА МАШИНА ЗА БРАНЕ НА КОСТИЛКОВИ И СЕМКОВИ ПЛОДОВЕ. КАПАЦИТЕТ ОТ 100 ДКА ЗА 8 ЧАСА попада ли в ограничение на Приложение № 12 Към Условия за кандидатстване „ разходът	**3.** Във връзка с Вашия въпрос Ви информираме, че в раздел IV от Приложение № 12 от УК са описани само видовете земеделска техника, за която допълнително са определени и референтни разходи в „лв/к.с.“.

	представлява самоходна земеделска техника, за която е определен референтен разход на конска сила (трактори, зърнокомбайни, силажокомбайни или товарачи)“ Или с оглед това че се касае за иновативна самоходна машина за прибиране на реколтата се зачита разхода по подадена от доставчика референтна цена тъй като машината е доста по-скъпа отколкото е допустимият разход на конска сила. **Въпрос 4** Актив с референтен номер 174252 Други, вкл. GPS ГЕНЕРАТОР НА ШОКОВИ ВЪЛНИ попада ли в Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU в 2. Критерии за оценка №4.4 „Проектни предложения с инвестиции в иновативни за стопанството технологии, като - иновативни производствени технологии, цифрови технологии за производство и организация в селското стопанство, автоматизиране на работните процеси в селскостопанското производство, включително подходи приложени чрез Европейското партньорство за иновации“** 2.1 Цифровизация и модернизация на производствените машини и оборудване; Инвестиции свързани с изграждане/модернизиране/оборудване в земеделското стопанство на автоматизирани/роботизирани системи използвани в отделните фази /по отглеждане и прибиране на селскостопанските култури/, като напояване, торене, превенция от неблагоприятни метеорологични явления	**4.** Във връзка с Вашия въпрос Ви информираме, че съответствието с критериите за оценка се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности. В допълнение следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.

	/слани, градушки и др./, превенция от болести и неприятели и др. вкл. прилежащ към тях софтуер - GPS устройства, метеорологични станции, автоматични управления, контролери, датчици и уреди за контрол, съоръжения и оборудване за превенция от слани, градушки. **Въпрос 5** Ако попада актив с референтен номер 174252 Други, вкл. GPS ГЕНЕРАТОР НА ШОКОВИ ВЪЛНИ в Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU приложима ли е: т.10. Процент на съфинансиране от Условията за кандидатстване: а) За инвестиционни разходи в обхвата на Приложение № 1, с изключение на сменяема прикачна техника, финансовата помощ се увеличава с до 25 на сто; С уважние: *** Консултант по Европейски Проекти	**5.** Виж отговор на въпрос № 4.
Запитване № 6, 21.04.2021 г.	Във връзка с Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. и приложени към нея Документи за информация към Условия за кандидатстване и по-специално Приложение 16 "Приоритетни сектори", бихме искали да разясните следното: В Приложение 16, I. Списък с култури в сектор "Плодове и зеленчуци" под номер 13 е записан "Градински фасул (зелен и зърно)". В същото време, при очертаванията в система ИСАК, очертаваме под наименование "зелен фасул" или "фасул	По поставения въпрос УО на ПРСР извършва допълнителна проверка и/или допълнително становище, като отговора по същия ще бъде включен при следващо публикуване на разяснения свързани с настоящата процедура.

	полски", като там липсва култура с наименование "Градински фасул". Моля да разясните, какво се има в предвид под наименованието записано в Приложение 16 "Градински фасул (зелен и зърно)" и дали очертаваните от нас в ИСАК "зелен фасул" и "фасул полски" са идентични с културата "Градински фасул (зелен и зърно)" попадаща в списъка с култури в чувствителните сектори. Благодаря!	
Запитване № 7, 21.04.2021 г.	Здравейте, Допустим кандидат ли е регистриран ЗП - зърнопроизводител, извършващ дейност върху земя, намираща се в в градски район? Поздрави.	По процедурата са допустими за подпомагане проектни предложения, изпълнявани на територията на цялата страна за инвестиции, пряко свързани с една или няколко от дейностите по първично селскостопанско производство (включително зърнопроизводство) и съхранение на селскостопански продукти, както и подготовка на продукцията за продажба. Допустимостта на самите кандидати и проектните предложения се извършва от оценителна комисия в съответствие с Условията за кандидатстване.
Запитване № 8, 21.04.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с подготовка на проектно предложение имам следните въпроси: 1. При подаване на проектно предложение, включващи инвестиции за напояване се изисква "кандидатът да има осигурен достъп до услуга по напояване или да е титуляр на действащо разрешително за водовземане за изграждане, реконструкция или модернизация на съоръжение за	**1.** Във връзка с поставения от Вас въпрос следва да имате предвид, че съгласно т. 36 от 24.1. „Списък с общи документи“ от УК към проектните предложения е предвидена възможност за представяне на входящ номер само за документа „разрешителното за водовземане“.

	водовземане по ЗВ и се изпълняват параметрите и условията в разрешително". Съгласно условията за кандидатстване се изисква представяне на следните документи: разрешително за водовземане или договор с дружество, предоставящо услуга по напояване. Допустимо е документите да бъдат представени и с входящ номер. Поради трудната и бавна работа на Басейнова дирекция и възможността даденото разрешително за водоползване да не излезе в срока по т. 5 от раздел 21.1 „Оценка на административно съответствие и допустимост“, допустимо ли е на ниво кандидатстване да се представи нотариално заверен договор за снабдяване с вода от дружество, което има действащо разрешително за водоползване и има свободен ресурс от вода, с който договор то да се ангажира да доставя вода на дружеството, което кандидатства по проекта. 2. Ще се приемат ли като "Земеделска техника" машините за прибиране на продукция от трайни насаждения (като например автоматизирани самоходни машини за бране на бадеми, череши и други) и прикачни машини за прибиране на етерично-маслени култури (лавандула)? Тези машини включени ли са в ограничението инвестицията в земеделска техника да бъде до 250 000 евро? С уважение: *** Ню Сайънс ЕООД	**2.** Посочените в запитването Ви машини попадат в обхвата на определението „земеделска техника“, съгласно Условията за кандидатстване.
Запитване № 9, 21.04.2021 г.	Здравейте, Имам въпрос относно мярка 4.1. В условията за кандидатстване е посочено, че кандидата трябва да има история 36 месеца назад. Регистриран съм като земеделски	Във връзка с Вашия въпрос Ви обръщаме внимание, че в т. 11, т. 12 и т. 13 от раздел 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“ от Условията за кандидатстване са посочени случаите, в които е допустимо доказване изпълнението на

	производител-физическо лице от 2013г. Минала година реших да прехвърля дейността си на фирма-юридическо лице, която е собственост на сестра ми. Ако сега тя ми прехвърли тази фирма обратно на мен, моята история като ЗП-физическо лице ще се признае ли и като история на дружеството в качеството ми на едноличен собственик, при условие че обработва същите земи, които преди това 7 години съм ги обработвал като ЗП- физическо лице? Поздрави! ***	изискването на т. 2, буква „а“ от раздел 11.1, с данни на друго лице. В допълнение следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.
Запитване № 10, 22.04.2021 г.	В т,10. Процент на съфинансиране, 1.1, а) е записано: За инвестиционни разходи в обхвата на Приложение № 1, с изключение на сменяема прикачна техника, финансовата помощ се увеличава с до 25 на сто; Същевременно в т.1.7 от Приложение 1 е записано като допустими разходи за: 1.7 Инвестиции в прикачни, сменяеми машини за минимални, частични, ивични и други обработки на почвата, спомагащи опазване на природните ресурси (опазване на почвата от ерозия, задържане на въглерода в почвата, както и подобряване на почвеното плодородие) Моля за прецизиране на двата текста и изрично уточняване може ли да се заложи разход за прикачна техника отговаряща на разписаното в т.1.7 от Приложение 1, въпреки ограничението, което сте разписали в т.10, 1.1, а) и същият да бъде финансиран с допълнителна надбавка от 25%?	Във връзка с Вашия въпрос Ви обръщаме внимание, че сменяемата прикачна техника, описана в Приложение № 1, попада в обхвата на съответния критерий за оценка, но съгласно т. 1.1, буква „а“ и т. 1.2, буква „а“ от раздел 10 „Процент на съфинансиране“ от УК, като за нея не е предвидено увеличение на интензитета на финансовата помощ.
Запитване № 11,	Здравейте, Допустими за кандидатстване по подмярка 4.1 са създаване	Описаните в запитването Ви инвестиции попадат в обхвата на

22.04.2021 г.	и/или презасаждане на трайни насаждения. Недопустими разходи са: 10. Разходи за закупуване на животни, едногодишни растения и тяхното засаждане, както и създаване на трайни насаждения от орех, бадем, лешник, маслодайна роза и шипка. Въпросът ми е допустими инвестиции ли са за презасаждане на съществуващи насаждения от орех, бадем, лешник, маслодайна роза и шипка.	ограничението за създаване на трайни насаждения от посочените култури, съгласно т. 10 от раздел 14.3. „Недопустими разходи“ от Условията за кандидатстване.
Запитване № 12, 22.04.2021 г.	Здравейте, във връзка с обявената процедура чрез подбор BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1, моля за разяснение по следните въпроси: В условията за кандидатстване е посочено, че „Максималният размер на допустимите разходи за закупуване на земеделска техника, включена в проектно предложение, представено от един кандидат по настоящата процедура е 488 950 лв.“ Предвид специфичните нужди на производството, е необходимо закупуване на земеделска техника, която е на стойност около 600 000 лв. без ДДС. Допустимо ли е да заложим актив на такава стойност, като разликата над 488 950 лв. да се заплати изцяло със собствени средства, съгласно условията на т. 8 от Раздел 10? В случай, че е възможно в проекта да предвидим закупуване на земеделска техника над посочените прагове от 488 950 лв., как следва да отразим нейната стойност в Т1 на Бизнес плана и в бюджета в системата ИСУН 2020? Поздрави, ***	По поставения въпрос УО на ПРСР извършва допълнителна проверка и/или допълнително становище, като отговора по същия ще бъде включен при следващо публикуване на разяснения свързани с настоящата процедура.
Запитване	Здравейте, моля за отговор на следния въпрос по мярка 4.1:	Документа по т. 39 от раздел 24.1. „Списък с общи

№ 13, 22.04.2021 г.	Документ 39 от списъка с общи документи приложим ли е за действащи животновъдни обекти, които не са разположени на територията на нитратно уязвима зона, кандидатстващи за инвестиции в съоръжения за съхранение на оборска тор? Благодаря,	документи“ от УК е приложим за проектни предложения с включени инвестиции за разширяване капацитета или обновяване на съществуващите съоръжения за съхранение на оборски тор, в действащи животновъдни обекти, разположени в нитратно уязвими зони с инвестиции, съгласно т. 3.1 от раздел 13.3 „Недопустими дейности“ от УК.
Запитване № 14, 22.04.2021 г.	Здравейте, във връзка с приема по мярка 4.1 имам следния въпрос: 1. Ако едно стопанство кандидатства за адаптер/приспособление за събиране на слънчоглед, което в списъка с активи е записано с наименование „хедер за слънчоглед“ и този актив е нов/иновативен за стопанството, ще се присъдят ли точки по критерий 4.4. ако стойността на адаптера е над 30% от общата стойност на проекта? Поздрави,	В Приложение № 1 към Условията за кандидатстване е описана сменяема прикачна техника, която попада в обхвата на съответните критерии за оценка. Обръщаме Ви внимание, че в т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК е посочен подхода за оценка по критерий 4.4. Съответствието с критериите за оценка се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции. В допълнение следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.
Запитване № 15, 22.04.2021 г.	Здравейте, във връзка с текущия прием по мярка 4.1, моля за отговор на следния въпрос: Във връзка с инвестиции за надграждане или обновяване на съоръжения за съхранение на оборски тор в съществуващи земеделски стопанства, които са извън нитратно уязвими зони, нужно ли е да се доказва, че земеделското стопанство	Виж отговор на Запитване № 13 от 22.04.2021 г.

	(животновъден обект) изпълнява съответствието със задължителните изисквания на Директива 91/676/ЕИО на Съвета? В случай, че е необходимо, моля да уточните кой е документа, който трябва да представим и коя институция го издава. Поздрави,	
Запитване № 16, 22.04.2021 г.	Здравейте, във връзка с приема по мярка 4.1: Моля да потвърдите, че инвестициите в GPS устройства (предназначени за самоходна земеделска техника) не се считат за инвестиция в земеделска техника и съответно тяхната стойност ще е извън лимита от 250 000 евро. Благодаря предварително,	В Условията за кандидатстване е включена дефиниция за „земеделска техника“, като в същата не са посочени GPS устройства.
Запитване № 17, 22.04.2021 г.	Здравейте, във връзка с приема по мярка 4.1 имам следния въпрос: 1. В условията за кандидатстване е написано, че „ За съществуващи трайни насаждения от орех, бадем, лешник, маслодайна роза и шипка не са допустими разходите за изграждане на огради“. Въпросът ни е: Допустими ли са като част от общ проект инвестиции в изграждане на огради на бъдещо насаждение от лешник, което ще бъде създадено със собствени средства? Благодаря,	Във връзка с Вашето запитване Ви обръщаме внимание, че посочените в запитването инвестиции не са допустими за подпомагане по настоящата процедура, съгласно т. 10.1 от раздел 14.3 „Недопустими разходи“ на УК.
Запитване № 18, 22.04.2021 г.	Здравейте, Във връзка с процедура BG06RDNP001-4.012 - Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие	**1.** Съгласно т. 7 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ на УК е посочен подхода за оценка по критерий 4.1. Обръщаме Ви внимание, че за доказване съответствието с критерия е предвиден документ по т. 2 от

	на селските райони за периода 2014-2020 г., имам следните въпроси: 1. Ще се присъдят ли точки по критерий 4.1 за био насаждения, които на етап кандидатстване не са създадени, но ще бъдат включени в био сертификата, който ще бъде подаден на етап кандидатстване?	Раздел 24.2. „Списък с документи, доказващи съответствие с критериите за оценка на проекти“ и същият потвърждава, „*че всички селскостопански култури и/или животни в животновъдния обект/обекти на кандидата, който/които е включен/са включени в проектното предложение, е/са сертифициран/и за производство на биологични селскостопански продукти“*. В допълнение, в съответствие с Условията за кандидатстване, съответствието на инвестиционните разходи с критериите за оценка се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, включително всички приложени документи и представена информация.
	2. Допустимо ли е да се кандидатства за закупуването на мобилни контейнери за съхранение на пчеларски инвентар, които да бъдат разположени на пчелините на земеделския производител?	**2.** Съгласно т. 1.1.4 от раздел 14.1. „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстване са допустими за подпомагане разходи за *„закупуване на съоръжения, прикачен инвентар за пчеларство и съответно оборудване, необходимо за производството на мед и други пчелни продукти, както и за развъждането на пчели-майки, включително чрез финансов лизинг“*.
	3. Допустимо ли организация на производители да кандидатства за закупуване на автоматизирана система за качествен анализ на зърното, която ще се използва от всички членове на организацията? Ще се дадат ли точки по критерий 4.4. за подобен тип инвестиция при условие, че нито един от членовете на организацията не разполага с подобен тип оборудване?	**3.** В запитването не се съдържа достатъчно информация, за да се определи еднозначно допустимостта за подпомагане и принадлежността на посочения в запитването актив към критерий 4.4. В т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ е посочен подхода за оценка по критерий 4.1. В допълнение, в съответствие с Условията за кандидатстване, съответствието на инвестиционните разходи с критериите за

	4. Във връзка с попълването на декларацията за наличната земеделска техника, в която декларираме Наличната самоходна техника на възраст по-малка и/или равна на 7 г., считано от датата на подаване на Заявлението за подпомагане, имаме следния въпрос: В самата декларация се посочва годината на производство, като в талоните за регистрация в повечето случаи също е посочена само годината на производство, а ние трябва да броим 7 години считано от датата на подаване на Заявлението за подпомагане. В този случай техниката, която е произведена през 2014 г., но нямаме конкретен месец на производство извън 7 годишния период ли е? Благодаря предварително. Поздрави!	оценка се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, включително всички приложени документи и представена информация. **4.** Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че когато самоходната земеделска техника е произведена през 2014 г. в Приложение № 21 – „Декларация за наличната самоходна земеделска техника в стопанството“ следва да бъде посочен и месеца на нейното производство.
Запитване № 19, 22.04.2021 г.	Във връзка с чл. 26, ал. 8 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ), отправяме следните въпроси относно процедура за подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. 1. В т. 1.8 от Приложение № 1 Към Условия за кандидатстване е разписано, че „Инвестиции в системи и	**1.** Във връзка с поставения от Вас въпрос правим следното уточнение: Съответствието на включените в проектното предложение допустими инвестиционни разходи с критерии за оценка 4.2, 4.3 и 4.4 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от УК се извършва съгласно подхода в т. 8, т. 9 и т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК. В тази връзка към критерий за оценка № 4.3 не се отнасят инвестициите, които попадат в обхвата на

	оборудване за водовземни съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, пивоти, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата, генератори, водни помпи, филтърни възли.“ допринасят към изпълнение на целите на Инструмента NGEU. В тази връзка съгласно текстовете в Приложение № 1, описаните по-горе разходи могат да бъдат отнесени към Критерии за оценка № 4.3 „Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ“ В допълнение в раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от Условията за кандидатстване в т. 15 в каре ВАЖНО е разписано, че „Към критерий за оценка № 4.4 не се отнасят инвестициите, които попадат в обхвата на критерий за оценка № 4.3 …“ а в т. 16. Че „Към критерий за оценка № 4.4 не се отнасят инвестициите, които попадат в обхвата на критерий за оценка № 4.2“. Според Раздел 22.1. Таблица - „Критерии за оценка на проектни предложения“, проектни предложения с включени инвестиции за напояване на селскостопански култури отглеждани в земеделското стопанство попадат в Критерии 4.2 към Критерии 4 „Проекти, които допринасят за устойчиво и цифрово икономическо възстановяване“. В тази връзка възниква неяснота по отношение на това, дали	критерий за оценка № 4.2.

	за едни и същи инвестиции в напояване с включени разходи за „Инвестиции в системи и оборудване за водовземни съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, пивоти, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата, генератори, водни помпи, филтърни възли“, могат да получат точки едновременно по Критерии 4.2 и Критерии 4.3 от Критерии 4 „Проекти, които допринасят за устойчиво и цифрово икономическо възстановяване“. 2. В т. 1.7 към Приложение № 1 „Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU“ е разписано, че към Критерии 4.3 ще се отнасят инвестиции за „в прикачни, сменяеми машини за минимални, частични, ивични и други обработки на почвата… дискови брани, иглени брани, култиватори…“, аналогично в т. 2.2.4. към Приложение № 1 е разписано, че към Критерии 4.2 ще се отнасят инвестиции за „култиватори и брани за частични обработки на почвата...“. В пояснение в каре ВАЖНО е посочено, че „Към критерий за оценка №4.4 не се отнасят инвестициите, които попадат в обхвата на критерий за оценка №4.3…“. Следва ли да се разбира, че смисъла на този текст е, че актив фигуриращ в Критерии 3 и Критерии 4 от Приложение № 1, може да бъде заявен по усмотрение на кандидата в един от	**2.** Виж отговора по т. 1. В съответствие с методиката за оценка едни и същи инвестиционни разходи не могат да бъдат отнасяни за изпълнението на условията по два критерия за оценка.

	двата критерия, и съответно да получи точки по заявения критерии при условие, че отговаря на всички други изисквания на Условията за кандидатстване? 3. В т. 17.4. от Раздел 14.2. „Условия за допустимост на разходите“ от Условията за кандидатстване е разписано, че „За разходи за закупуване на софтуер като самостоятелен разход без в проектното предложение да са включени разходи за материални инвестиции, за които този софтуер ще бъде използван, кандидатите задължително провеждат процедура за избор на изпълнител по реда на ПМС № 160/2016 г. независимо от размера на заявената финансова помощ“. Тъй като конкретното изискване, заложено в т. 17.4. от Раздел 14.2. „Условия за допустимост на разходите“ е базирано на чл. 50, ал. 3 от ЗУСЕСИФ, то при заявени разходи за закупуване на софтуер като самостоятелен разход без в проектното предложение да са включени разходи за материални инвестиции със стойност на субсидията до 50 на сто от одобрените разходи, следва ли да се прилага процедурата за избор с публична покана за всеки заявен по проектното предложение разход, или само за разхода за софтуер? С уважение, Национална асоциация на зърнопроизводителите	**3.** Във връзка с поставения от Вас въпрос Ви обръщаме внимание, че за разходите по т. 17.4 от Раздел 14.2. „Условия за допустимост на разходите“, кандидатите задължително провеждат процедура за избор на изпълнител по реда на ПМС № 160/2016 г. независимо от размера на заявената финансова помощ по т. 1 от раздел 10. „Процент на съфинансиране“ на Условията за кандидатстване.
Запитване № 20, 22.04.2021 г.	Допустимо ли е да се заяви разход за инсталиране на 800kw фотоволтаична инсталация, отговаряща на всички изисквания заложени в Условията за кандидатстване, ако в съществущият стопански обект има вече инсталирана мощност от 500kw. С други думи, заложеното ограничение от 1mW важи по	Във връзка с поставения въпрос Ви информираме, че в т. 24 от раздел 13.2 „Условия за допустимост на дейностите“ от УК са описани условията за допустимост за инвестициите включени в проектното предложение за производство на енергия от ВЕИ. В допълнение в т. 35 от раздел 24.1 като

	отноошение на новоинсталираната мощност или се смята кумулативно с вече изградените съоражения?	документ е предвиден анализ, удостоверяващ изпълнението на условията по т. 24 от Раздел 13.2„Условия за допустимост на дейностите“, изготвен и съгласуван от правоспособно лице с компетентност в съответната област, вписан в Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране.
Запитване № 21, 22.04.2021 г.	Здравейте, отглеждам грах с код в акетния формуляр и анкетна карта-3033. Счита ли се за приоритетен сектор съгласно приложение 16 Приоритетни сектори или не? Грахът с код 3033 е култура от I група съгласно Калкулатора за оценка на капацитета на земеделската техника, нали? Благодаря Ви предварително за разяснението по темата. С уважение, ***	По поставения въпрос УО на ПРСР извършва допълнителна проверка и/или допълнително становище, като отговора по същия ще бъде включен при следващо публикуване на разяснения свързани с настоящата процедура.
Запитване № 22, 22.04.2021 г.	Уважаеми представители на УО, Във връзка с Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., моля за следното уточнение: Попадат ли под обхвата на Критерии за оценка №4.4 , т.2.2 Цифровизация и модернизация на производствените машини и оборудване, инвестиции в закупуване на хладилни танкове за съхранение на мляко, съгласно Приложение 1 към Условията за кандидатстване, включващи „Автоматизирани и/или роботизирани системи, използвани в отделните фази по отглеждане на животни при отглеждане, хранене, вкл. пчелни семейства, поене и доене – системи за	Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че „хладилни танкове“ попадат в обхвата на т. 2.2.1 от Приложение № 1 и да доказват съответствие с критерий 4.4, само в случаите, че същите са част от *„системи за автоматизирано/роботизирано доене, доилни зали, доилни съоръжения“*. Съответствието на инвестиционните разходи с критериите за оценка се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и посочената информация. В допълнение следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат

	автоматизирано/роботизирано хранене, системи за автоматизирано/роботизирано доене, доилни зали, доилни съоръжения“? Поздрави, ***	становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.
Запитване № 23, 23.04.2021 г.	Привет, колеги, Има следния въпрос свързан с кандидастване по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ : Съгласно условията за кандидатсване в т.11 относно дпустимостта на кандидата е записано: т. 2. Земеделските стопани по т. 1, буква „а“ към датата на подаване на проектното предложение трябва да отговарят на следните условия: а) да са регистрирани като земеделски стопани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (ДВ, бр. 10 от 1999 г.) (Наредба № 3/1999 г.) без прекъсване през последните 36 месеца към датата на подаване на проектното предложение; Представлявания от мен кандидат е регистриран като ЗП през 2016 г., като за 2019 г. не съм подал Анкетна карта, но не съм прекъсвал регистрацията си като ЗП. Не подаването на анкетна карта за някоя от годините, ще броите ли за прекъсване при оценка на проектните предложения? Предварително благодаря за отговора.	Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че в Наредба № 3 от 1999 г. е посочен реда за регистрация и заверка на регистрационните карти на земеделските стопани, както и сроковете за съответната стопанска година. В допълнение в т. 2, буква „а“ от раздел 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“ от УК е включено изискване земеделските стопани да са *„регистрирани като земеделски стопани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (ДВ, бр. 10 от 1999 г.) (Наредба № 3/1999 г.) без прекъсване през последните 36 месеца към датата на подаване на проектното предложение“*.
Запитване № 24, 23.04.2021 г.	Здравейте, във връзка със постъпили много въпроси за референтите цени по приема на Процедура № BG06RDNP001-4.012	Във връзка с поставения въпрос Ви информираме, че в пакета с документи към Условията за кандидатстване е включено Приложение № 12 – „Списък с наименованията на активите,

	Подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“, моля да ни изпратите списъка с цените, с които трябва да се съобразяват кандидатите. В пакета документи липсват стойности на инвестициите. Благодаря, Екип на Областен информационен център - Добрич	дейностите и услугите, за които са определени референтни разходи“.
Запитване № 25, 23.04.2021 г.	Здравейте, във връзка с процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1, имам следните въпроси: Планирам кандидатстване по мярката за създаване на трайни насаждения. 1. Земята, върху която ще се създава новото насъждение ще се стопанисва от мен от следващата стопанска година. Но земята е културите върху нея в момента са сертифицирани био, за което при подаването на проектното предложение ще представя документ. Ще представя документ, с който да удостоверя, че земята/площите, са предмет на контрол към датата на кандидатстване и са био, но реално същата земя ще се стопанисва от мен от следваща стопанска година, за което ще представя договор за аренда. В този случай ще ми бъдат ли присъдени точките за био производство? 2. Отделно, от сертифициращата организация ми потвърдиха (за което ще ми издадат писмо), че щом земята е био, разсада, който ще купувам, може да не е сертифициран. Има ли изискване разсадът, който ще купувам да е био сертифициран? Благодаря предварително, ***	Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че съгласно т. 7 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК е посочен подхода за оценка по критерий 4.1. За доказване съответствието с критерия е предвиден документ по т. 2 от Раздел 24.2. „Списък с документи, доказващи съответствие с критериите за оценка на проекти“ и същият потвърждава, „*че всички селскостопански култури и/или животни в животновъдния обект/обекти на кандидата, който/които е включен/са включени в проектното предложение, е/са сертифициран/и за производство на биологични селскостопански продукти“.* Обръщаме Ви внимание, че документът по т. 2 от раздел 24.2. Списък с документи, доказващи съответствие с критериите за оценка на проекти“ следва да е на името на кандидата. В допълнение следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.

Запитване № 26, 23.04.2021 г.	Здравейте, във връзка с процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1, имам следните въпроси: 1. В Приложение 1 към Указанията за кандидатстване, критерий 4.4. – т. 2.2.4 е описано, че се включват инвестиции в Сменяема прикачна техника..... - ... пръскачки за прецизно внасяне на торове. В тази връзка, включват ли се по този критерии самоходни пръскачки, които извършват прецизно внасяне на торове, но в същото време не са прикачна техника, а самоходна. 2. Съгласно Раздел 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите, т. 9 твърди В случай, че в проектно предложение са включени дейности в сектор „животновъдство“, насочени към действащи животновъдни обекти на кандидата или на членовете на групата или организацията на производители, същите трябва да са регистрирани по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД). Значи ли това, че при положение че дейността ми е само растениевъдна продукция, мога да кандидатствам за изграждането на нова кравеферма (без до момента да имам съществуващ животновъден обект и съответно животни). 3. В раздел 14.2 Условия за допустимост на разходите, т. 2 Допустими за подпомагане са само основателни разходи, включени в проектното предложение. Какво е определението за „основателни разходи“. 4. Съгласно Раздел 14.3 Недопустими разходи, т. 20	**1.** Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че в т. 2.2.4 от Приложение № 1 са включени „*Инвестиции в сменяема прикачна техника, които се използват за селскостопанско производство чрез принципите за ефективно консервационно земеделие*“. В тази връзка посочения от Вас актив не попада в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване. **2.** Изискването към кандидатите по т. 9 от раздел 11.1 на УК е приложимо само в случаите, когато дейностите и инвестициите по проектното предложение са свързани с действащи животновъдни обекти. **3.** Правим уточнение, че разходите в проектното предложение следва да са основателни в контекста на изискванията и принципите определени в Условията за кандидатстване и ПРСР 2014-2020. **4.** В Условията за кандидатстване по настоящата процедура не е предвидено ограничение по отношение на заявяването на

	Разходи, включени в проектни предложения, на кандидати, които са заявени за подпомагане и в проектни предложения по подмярка 5.1 „Подкрепа за инвестиции в превантивни мерки, насочени към ограничаване на последствията от вероятни природни бедствия, неблагоприятни климатични явления и катастрофични събития“ от мярка 5 „Възстановяване на селскостопански производствен потенциал, претърпял щети в резултат на природни бедствия, и въвеждане на подходящи превантивни мерки“ от ПРСР 2014-2020 година, подадени от същия кандидат. А ако имаме проект по подмярка 4.1 от прием 2020 г. който е с малко точки и все още не е разгледан, можем ли да включим разходи от този проект в нов по настоящия прием. 5. Когато инвестицията включва за земеделска техника, необходимо ли е представяне на документ по т. 17 от раздел 24.1 . Решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда/решение по оценка на въздействие върху околната среда/решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка/становище по екологична оценка/решение за преценка на вероятната степен на значително отрицателно въздействие/решение по оценка за съвместимостта/писмо/разрешително от компетентния орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ/БД) за земеделската техника? Благодаря предварително, ***	разходи по проектното предложение, които са включени в друг проект/проектно предложение оценката, по които не е приключила. В допълнение следва да имате предвид, че съгласно т. 18 от раздел 14.3 от УК финансова помощ не се предоставя за финансиране на разходи, обект на финансиране по проекта, които вече са финансирани със средства от ЕСИФ или чрез други инструменти на ЕС. **5.** Вижте отговора на въпрос 1 от запитване № 1.
Запитване	Уважаеми господа,	Във връзка с поставените въпроси, следва да имате предвид,

№ 27, 23.04.2021 г.	Въпрос 1. Моля за определение и изисквания към техническо изпълнение и вложени материали за Автономни фотоволтаични (соларни)системи според изискванията на Приложение № 12 Към Условия за кандидатстване Списък с активи, дейности и услуги, за които са определени референтни разходи при извършване на строително - монтажни работи, създаване на трайни насаждения и земеделска техника Въпрос 2 Моля за определение и изисквания към техническо изпълнение и вложени материали за Мрежови фотоволтаични (соларни) системи с инсталирана мощност над 15 kWp според изискванията на Приложение № 12 Към Условия за кандидатстване Списък с активи, дейности и услуги, за които са определени референтни разходи при извършване на строително - монтажни работи, създаване на трайни насаждения и земеделска техника С уважние: *** Консултант по Европейски Проекти	че в Условията за кандидатстване не са включени специфични изисквания по отношение техническо изпълнение и вложени материали за автономни и мрежови фотоволтаични системи. В допълнение в т. 35 от раздел 24.1 „Списък с общи документи“ от УК за инвестициите за производство на енергия от ВЕИ е предвиден специфичен документ, приложим за този тип инвестиции.
Запитване № 28, 23.04.2021 г.	Уважаеми госпожи/господа, във връзка с отворения прием по подмярка 4.1. имам следните въпроси относно процедурите за избор на изпълнител по реда на ПМС 160: 1. Ако в проектното предложение има разходи, които са с интензитет на субсидията 50% и такива, които са на по-висока субсидия, процедура по реда на ПМС 160 ще се прави само за разходите със субсидия над 50% или за всички. Пример: Проектното предложение включва предварителни разходи над 30 000 лв за проектанти на 50% субсидия,	**1.** Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че съгласно т. 17.1 от раздел 14.2. „Условия за допустимост на разходите“ от УК, бенефициентите провеждат процедура за избор на изпълнител по реда Постановление № 160 на МС от 1.07.2016 за всички разходи, когато размера на заявената безвъзмездната финансова помощ е по-голям от 50 на сто от

	разходи над 50 000 лв за СМР на животновъден обект на 50% финансиране и изграждане на ВЕИ при 75% финансиране. 2. Ако в горния случай се налага извършване на процедура за избор на изпълнител по реда на ПМС за предварителните разходи, къде се провежда и публикува процедурата. Благодаря	заявената обща стойност на проектното предложение. **2.** Във връзка с поставения въпрос Ви информираме, че кандидатите следва да изпратят документите на следния е-мейл адрес: dfz@dfz.bg.
Запитване № 29, 24.04.2021 г.	Във връзка с изискването за регистрация на зем. стопанин от мин. 36 месеца в Наредбата са описани обстоятелства за признаване на зем. дейност за ЕООД, случаите когато физическото лице/собственик на ЕТ е имал зем. стопанство. Ще се признават ли обстоятелства за земеделска дейност без прекъсване през последните 36 месеца от фирми на един и същи собственик на ЕООД-та? Напр. в края на 2018г. е създаден кандидата ЕООД, като преди това собственикът е имал зем. стопанство с друго ЕООД, което е прекратило дейността си в частта зем. дейност. С уважение ***	Във връзка с Вашия въпрос Ви обръщаме внимание, че в т. 11, т. 12 и т. 13 от раздел 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“ от Условията за кандидатстване са посочени случаите, в които е допустимо доказване изпълнението на изискването на т. 2, буква „а“ от раздел 11.1, с данни на друго лице. В допълнение следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.
Запитване № 30, 25.04.2021 г.	ОТ: Национална асоциация на производителите и преработвателите на черупкови плодове, НАППЧП Относно: Разяснения относно презасаждане на съществуващи площи от орех, лешник и бадем Уважаеми г-да, Бихме искали да отправим молба за разяснения във връзка с допустимите разходи за при кандидастване по № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските	Вижте отговор на запитване № 11.

	райони за периода 2014-2020 г. В документа публикуван в сайт на МЗГХ на 19.04.2021 „УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ с проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура чрез подбор“, В точка 14.1. Допустими разходи, е записано следното: 1.1.3. създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, включително трайни насаждения от десертни лозя, медоносни дървесни видове /за производство на мед/ и други бързо растящи храсти и дървесни видове, използвани за производство на био-енергия. 1.1.5. закупуване на земя, сгради, помещения и друга недвижима собственост, необходими за изпълнение на проектното предложение, предназначени за земеделските производствени дейности и/или за създаване/презасаждане на трайни насаждения В точка 14.3. Недопустими разходи, е записано следното: 10. Разходи за закупуване на животни, едногодишни растения и тяхното засаждане, както и създаване на трайни насаждения от орех, бадем, лешник, маслодайна роза и шипка. Предвид гореизложеното, може ли да се счита, че презасаждане на трайни насаждения от орех, бадем, лешник, с двугодишни растения (от питумник или саксия) се смятат за допустими разходи? Молим да ни бъде разяснено дали разходи за презасаждане на трайни насаждения от орех, бадем, лешник се смятат за допустими или недопустими разходи и къде това е посочено в	

	Условията за кандидатстване. С уважение,***	
	Публикувано на 10.06.2021 г.	
Запитване № 31, 26.04.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с изготвянето на проект по мярка 4.1. имам следния въпрос: При включване на инвестиции за изграждане на телена ограда и електро пастир необходимо ли е да има разрешение за поставяне и необходимо ли е да се представи становище за необходимост от оценка за ОВОС, издадено от РИОСВ? Също така необходимо ли е да се конкретизира за кои имоти ще бъдат изградени? Необходимо ли е за пасищата, на които ще се поставя електро пастир да има дългосрочен 6 годишен договор за наем, предвид факта, че пасищата - местоположението им - се променят всяка година? С уважение,***	**1.** Съгласно раздел 13.2 „Условия за допустимост на дейностите“ от Условията за кандидатстване са предвидени различни хипотези и съответните придружаващи документи за различните видове инвестиции, които се издават от компетентните органи по ЗУТ. Във връзка с поставеният от Вас въпрос по отношение на становище за необходимост от оценка за ОВОС, издадено от РИОСВ, следва да имате предвид, че документът по т. 17 от раздел 24.1 „Списък с общи документи“ от Условията за кандидатстване е приложим за всички проектни предложения. **2.** Проектното предложение трябва да съдържа данни за местоположението на подпомаганите активи, в съответствие с изискването на т. 19 от раздел 13.2 „Условия за допустимост на дейностите“ в Условията за кандидатстване. **3.** Описаният актив не попада в изключенията, посочени в т. 20 от раздел 13.2 от УК.
Запитване № 32,	Уважаеми дами и господа, Във връзка с приема по подмярка 4.1 „Инвестиции в	

26.04.2021 г.	земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. желаем да зададем следните въпроси, за които имаме нужда от Вашия отговор: 1. Когато имаме инвестиция в сеялка, пръскачка, торачка и т.н. цялата машина ли попада в Критерии за оценка №4.4 или само модула, компютъра или GPS-а, който я прави прецизна, дигитална и т.н.? GPS-а и модулите влизат ли в определението за земеделска техника или като оборудване са извън огроничението за 250 000 евро за земеделска техника?	**1.** В Приложение № 1 към Условията за кандидатстване е описана изрично сменяемата прикачна техника, която попада в обхвата на съответните критерии за оценка. Обръщаме Ви внимание, че в т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК е посочен подходът за оценка по критерий 4.4. Съответствието с критериите за оценка се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности. По втория въпрос за „GPS“, моля да се запознаете с отговора на запитване № 16, а именно: *„В Условията за кандидатстване е включена дефиниция за „земеделска техника“, като в същата не са посочени GPS устройства.“* В запитването по отношение на посочените „модули“ не се съдържа достатъчно информация, за да се определи еднозначно принадлежността или не на посочения разход към определението за земеделска техника в УК.
	2. Съществуват ли определения за частична, ивична и минимална обработка? Съществува ли определение за "подобряване на почвеното плодородие"?	**2.** Описаните в запитването термини не са изрично уточнени в определенията в УК.
	3. Ако имаме инвестиция, която не е изброена в Приложение 1 Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към	**3.** Инвестиции, които не попадат в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване, не се считат за

	изпълнение на целите на Инструмента NGEU като например телескопичен товарач, при който задвижването е изцяло на ток - т.е. няма двигател а има електромотор - включва ли се в понятието за иновация или за техника опазваща околната среда? Води ли се земеделска техника или не?	инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ (критерий за оценка № 4.3) и за инвестиции в иновативни за стопанството технологии (критерий за оценка № 4.4). В допълнение е предвидена възможност за доказване съответствието с критерий за оценка № 4.4. с представяне на документ за ползван патент по смисъла на Закона за патентите и регистрацията на полезните модели, както е посочено в т. 2.1.3 и т. 2.2.5 от Приложение № 1 към УК. В определението за земеделска техника в УК не се посочва начинът на задвижване на съответната техника (двигател с вътрешно горене, електромотор), а предназначението и употребата на същата.
	4.Има ли референтна цена за изграждане на инсталация за надкороно дъждуване? Инсталациите за надкороно дъждуване против слана на овощни дървета и системата за капково напояване използват една и съща инфрасртуктура. Не става ясно как ДФ "Земеделие" ще определя допустимите цени за двете системи. Пример: С една оферта се кандидатства за изграждане на система за капково напояване, тъй като за нея има референтна стойност. Системата за надкоронно дъждуване обаче изисква по голям дебит(тръби с по голям диаметър) т.е. залагат се по скъпи тръби отколкото биха се заложили ако има само капково напояване. 5.При кандидатстване за създаване на трайни насаждения кои дейности се включват? Конкретно питане за: механизирани	**4.** Инвестициите, за които има определени референтни разходи, са описани в Приложение № 12 - Списък с наименованията на активите, дейностите и услугите, за които са определени референтни разходи. Референтните разходи се прилагат с цел определяне основателността на заявените разходи. За инвестиции, за които няма определени референтни разходи, оценка на основателността се извършва на база три съпоставими независими оферти в съответствие с УК. Оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности. **5.** Посочените в запитването дейности могат да попаднат в

	услуги, ръчен труд, вложени торове, поливане. 6.При изграждане на напоителна система захранвана от вода от съораженія на напоителни системи(капково напояване) необходим ли е документ : Становище за допустимост по чл. 155, ал. 1, т. 23 от ЗВ, издадено от директора на съответната Басейнова дирекция за управление на водите към Министерството на околната среда и водите, за съответствие на инвестиционното предложение с действащите План за управление на речните басейни и План за управление на риска от наводнения. Благодаря предварително! Поздрави, ***	допустимите разходи за създаване на трайни насаждения в зависимост от вида на съответната култура и технологичната карта за създаването ѝ. **6.** Документът по т. 37 от раздел 24.1. „Списък с общи документи“ от УК е задължителен за всички проектни предложения с включени инвестиции, свързани с напояване.
Запитване № 33, 26.04.2021 г.	Уважаеми госпожи и господа, Земеделски производител със земи в планински район има намерение да кандидадатства по процедура за подбор по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г Моля за разсянение допистимо ли е закупуването на горска техника (трактор), за обработка на земеделски земи в планински район. с уважение	Съгласно УК е допустимо закупуване на трактор, който попада в обхвата на определението за земеделска техника от УК за обработка на земеделски земи на територията на цялата страна. Горска техника не е допустима за подпомагане по подмярката.
Запитване № 34, 26.04.2021 г.	В екселския файл Калкулатор за оценка на земеделската техника, има проблем в sheet 1 Изчисление капацитет, ред 22 Н, в който трябва да въведем Общ размер на земята по проекта, посочена в таблица 4.1 от бизнес плана с култури в група II - не ми дава възможност да въведа стойност, излиза	По поставения въпрос УО на ПРСР извършва допълнителна проверка и/или допълнително становище, като отговорът по същия ще бъде включен при следващо публикуване на разяснения свързани с настоящата процедура.

	информация, че са ограничени стойностите, които могат да се въведат в клетката. Мога да въведа стойност равна само на стойността от колона 3 Използвани земеделски площи с култури от група II, а доколкото разбирам, колона 3 трябва да посочи цялата земя с култури от група II, обработвана от кандидата, а колона 4 само декарите, заложени в проекта, които могат да са повече или по-малко от заложените в колона 3. Моля за разяснение как да процедираме в настоящия случай!	
Запитване № 35, 26.04.2021 г.	Уважаеми Дами и Господа, приложено Ви изпращаме въпрос относно възможноста за ползване на увеличен интензитет на подпомагане за машини и оборудване като мобилни производствени линии които са описани в критерия но бихме искали да получим утвърдителен отговр. Също така бихме искали да са видими корекции в максимално допустимите цени на материали, обработки, посадъчен материал, опорни конструкции и защитни системи за градушки и друки при ягодоплодните дадохме мотивирано заявление за промяна в цените на посадъчен материал обработките, капково напояване, опорна конструкция както при винени лоза и конструкция против градушки както при лозя. С поздрави *** **Въпрос.** Мобилните производствени линии за плодове и зеленчуци в чиито обхват попадат Активи с референтени номера:	За посочените в т. 1 и т. 2 активи моля да се запознаете с отговора на въпрос 1 от запитване № 5.

	1. 193514 - Други, вкл. GPS, LITTAU HARVESTER, САМОХОДНА ПРОФЕСИОНАЛНА МАШИНА ЗА БРАНЕ НА КОСТИЛКОВИ И СЕМКОВИ ПЛОДОВЕ. КАПАЦИТЕТ ОТ 100 ДКА ЗА 8 ЧАСА 2. 194162- Други, вкл. GPS, LITTAU HARVESTER, XL Over the Row САМОХОДНА ПРОФЕСИОНАЛНА МАШИНА ЗА БРАНЕ НА МЕКИ, КОСТИЛКОВИ И СЕМКОВИ ПЛОДОВЕ. КАПАЦИТЕТ ДО 90 ДКА ЗА 8 ЧАСА И т.н. попадат ли в **Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU по т.** **1. Критерии за оценка №4.4** ***„Проектни предложения с инвестиции в иновативни за стопанството технологии, като - иновативни производствени технологии, цифрови технологии за производство и организация в селското стопанство, автоматизиране на работните процеси в селскостопанското производство, включително подходи приложени чрез Европейското партньорство за иновации“***** 2.2.3 Инвестиции свързани с изграждане/модернизиране/оборудване в земеделското стопанство на автоматизирани системи и съоръжения за подготовка на продукцията за продажба, които се използват за една или комбинация от дейности, свързани с почистването, подготовката за съхранение, съхранението,	*„Във връзка с Вашия въпрос Ви информираме, че съответствието с критериите за оценка се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности.* *В допълнение следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.“*

	сортирането, маркирането и опаковането селскостопански продукти, вкл. прилежащ към тях софтуер - съоръжения и оборудване за съхранение на продукцията - камери за охлаждане, системи за автоматизирано складиране, както и машини и оборудване за измиване, сортиране и пакетиране на готова продукция и др. със сходно предназначение. Към тази точка за инвестиции попадат ли САМОХОДНИТЕ ПРОФЕСИОНАЛНИ МАШИНА ЗА БРАНЕ НА МЕКИ, КОСТИЛКОВИ И СЕМКОВИ ПЛОДОВЕ със интегрирана инсталация за почистване, сортировъчна линия, дигитални теглилки и дигитални устройства за подготовка и печат на индивидуални етикети за всяка опаковка, които представляват мобилни съоръжения за подготовка на продукцията директно за пазара и/или за съхранение в които се прилагат комбинация от дейности за прибиране, почистване, сортиране, опаковане, претегляне, етикитиране. Продукцията от тази мобилна производствена линия като малини, къпини, боровинки, арония, касис, цариградско грозде и други могат да бъдат отправени директно за пазара понеже са почистени, сортирани, претеглени, етикетирани и опаковани в касети или малки опаковки или да се вкарат в склад за готова продукция за временно съхранение. По този повод от Асоцията на Малинопроизводителите и колеги от зеленчукопроизводството дадохме много подробни и надяваме се изчерпателни примери за Разликите между „Комбайн“ като земеделска техника и „Мобилна производствена линия“ която като нарицателно се използва за	Във връзка с поставеният въпрос, следва да имате предвид, че посочената от Вас земеделска техника не попада в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване.

	почти всички видове мобилна техника за прибиране на реколтата. Но когато става дума за иновативна производствена линия в която се прилагат комбинация от дейности които подготвят продукцията директно за пазара и или за съхранение това е съвършено друг тип, клас техника. Към този клас техника влизат и голям брой производствени линии за зеленчуци които прибират, почистват, сортират, опаковат претеглят и етикитират голям брой салати, зеле, картофи и други зеленчуци. Ако в МЗХГ или ДФЗ не разполагат с подобна информация веднага ще предоставим видеоклипове и научно техническа документация. На YouTube канала има море от подобни мобилни техники за които не искаме само да си мечтаем, а де ги внедрим в България, моля не ни възпрепятствайте да направим това. С уважение ***	
Запитване № 36, 26.04.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявен прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., моля за разяснение на следното: Строителството на склад (сграда) за съхранение на минерални торове за собствени нужди на стопанството, със съответното Разрешение за строеж, попада ли в определението на т. 1.3. „Изграждане/модернизиране/оборудване на съоръжения за съхраняване на минерални торове, необходими за производствената дейност на стопанството“ от Приложение 1	Във връзка с поставеният въпрос, следва да имате предвид, че терминът „изграждане“ включва дейностите, необходими за монтиране на съответните съоръжения в проектното предложение, включително самите съоръжения и оборудване. В допълнение правим уточнението, че строителните дейности не попадат в обхвата на критерия за оценка.

	Към Условия за кандидатстване „Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU“, в случай, че стойността им е над 15% от допустимите инвестиционни разходи.	
Запитване № 37, 26.04.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявен прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., моля за разяснение на следното: Разходите за закупуване на поливни макари, част от цялостна система за напояване на отглеждани от кандидата земеделски култури, влизат ли в разходите по критерий 4.2. „Проектни предложения с включени инвестиции за напояване на селскостопански култури отглеждани в земеделското стопанство“, за които се присъждат точки.	Всички допустими инвестиционни разходи, подробно описани в минималното изискване по критерий за оценка 4.2 от раздел 22.1 Критерии за оценка на проектни предложения от УК, се считат за разходи, допринасящи за изпълнение на критерия и следва да отговарят на специфичните условия за този вид дейност, описани в Условията за кандидатстване.
Запитване № 38, 26.04.2021 г.	Във връзка с подготовката на проект по подмярка 4.1., молим за отговор на следния въпрос: Възможно ли на кандидат да бъдат присъдени едновременно точки по критерий 4.2., 4.3. и 4.4. от „Критерии за оценка на проектни предложения“, ако отговаря на съответните специфични условия по отделните критерии, при условие, че на стр. 48 от УК в каре ВАЖНО е уточнено следното: „15. Към критерий за оценка № 4.4 не се отнасят инвестициите, които попадат в обхвата на критерий за оценка № 4.3 „Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда,	Възможно е дадено проектно предложение да получи предимство едновременно по критерии за оценка № 4.2, № 4.3 и № 4.4, но не и с един и същ инвестиционен разход от проектното предложение. В допълнение, моля да се запознаете с отговора на въпрос 1 от запитване № 19. *„Във връзка с поставеният от Вас въпрос правим следното уточнение:* *Съответствието на включените в проектното предложение допустими инвестиционни разходи с критерии за оценка 4.2, 4.3 и 4.4 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от УК се извършва съгласно подхода в т. 8,*

	включително ВЕИ“. 16. Към критерий за оценка № 4.4 не се отнасят инвестициите, които попадат в обхвата на критерий за оценка № 4.2“, а в „Приложение_2_Основна информация и разходи“ от документи за Попълване към УК, раздел “VIII. Критерии за оценка” за Приоритет 4 „Проекти, които допринасят за устойчиво и цифрово икономическо възстановяване“ максималния брой точки е 50.	*т. 9 и т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК. В тази връзка към критерий за оценка № 4.3 не се отнасят инвестициите, които попадат в обхвата на критерий за оценка № 4.2.“*
Запитване № 39, 26.04.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявен прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., молим за отговор на следния въпрос: При изчисляване на допустимите инвестиции за присъждане на точки по критерий 4.4. и по – конкретно при инвестиционни разходи за изграждане на камери за съхранение и охлаждане на собствената на кандидата продукция, каква част от разходите по изграждане на хладилните камери ще се включват при изчисляване на процентното отношение на разходите – само охлаждащите агрегати, изграждането на хладилната част или цялостното изграждане на камерата – СМР+ оборудване.	Вижте отговор на запитване № 36. *„Във връзка с поставеният въпрос, следва да имате предвид, че терминът „изграждане“ включва дейностите, необходими за монтиране на съответните съоръжения в проектното предложение.“*
Запитване № 40, 26.04.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявен прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“	Във връзка с поставеният от Вас въпрос и информация за описаните инвестиции в него, следва да имате предвид, че същите не са включени в Приложение № 1 от Условията за

	от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., молим за отговор на следния въпрос На проектно предложение с инвестиция в изграждане на силози за съхранение на произведа от кандидата пшеница, слънчоглед и царевица ще бъдат ли присъдени точки по Критерии за оценка № 4.4.	кандидатстване по процедурата.
Запитване № 41, 26.04.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявен прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., молим за отговор на следния въпрос: На проектно предложение с инвестиция в изграждане на фуражна кухня, необходима за животновъдния обект на кандидата, ще бъдат ли присъдени точки по Критерии за оценка № 4.4	Вижте отговор на запитване № 4. *„Във връзка с поставеният от Вас въпрос и информация за описаните инвестиции в него, следва да имате предвид, че същите не са включени в Приложение № 1 от Условията за кандидатстване по процедурата.“*
Запитване № 42, 26.04.2021 г.	Във връзка с обявен прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., молим за отговор на следния въпрос: В раздел 14.1. „Допустими разходи“ от УК, т.1.1.6 „закупуване, включително чрез финансов лизинг, на земеделска техника и специализирани земеделски транспортни средства, като например: цистерни за събиране на мляко, хладилно оборудване за транспортиране на	В текста, който се визира в запитването, под „и др.“ се имат предвид други специализирани земеделски транспортни средства.

	продукция, оборудване за транспортиране на живи животни и птици и др.“. Какво се има предвид с „и др.“: други транспортни средства или други животни.	
Запитване № 43, 26.04.2021 г.	Във връзка с обявен прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., молим за отговор на следния въпрос: Как би следвало да се изчислява капацитета на съоръженията и сградите за съхранение на селскостопанска продукция, в случаите когато ще се съхранява растителна продукция, предназначена за изхранване на животните, която е ИЗЦЯЛО произведена от кандидата – в съответствие с броя животни или в съответствие с размера на площта, от която се добиват тези продукти.	Капацитетът на съоръженията и сградите за съхранение на селскостопанска продукция, в случаите когато ще се съхранява растителна продукция, предназначена за изхранване на животните, която е изцяло произведена от кандидата, следва да се съобрази с прогнозния размер на произведената от кандидата собствена продукция по видовете и количества, която ще се съхранява, както и с вида и броя на животните в стопанството на кандидата.
Запитване № 44, 26.04.2021 г.	Във връзка с обявен прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., молим за отговор на следния въпрос: Кандидатът е ЗП, който има лавандулово насаждение и предприятие за преработка на собствената продукция от лавандула. По коя мярка този кандидат би следвало да подаде проектно предложение включващо инвестиция в изграждане на „Площадка за компостиране на остатъците от преработката на лавандула“, като се има предвид, че получения компост ще се използва за нуждите на насаждението от лавандула,	Във връзка със зададения въпрос, съответният инвестиционен разход не попада в обхвата на допустимите за подпомагане разходи по настоящата процедура.

	собственост на кандидата: по подмярка 4.1. или подмярка 4.2.	
Запитване № 45, 26.04.2021 г.	Уважаеми г-жи и г-да експерти, Моля за Вашето експертно мнение относно: 1. Земеделски производител отглежда овощна градина върху собствени имоти, която съгласно справка за дейността на кандидата за стопанската 2020/2021 година, издадена във връзка с регистрацията като земеделски стопанин по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани е 40,00 дка, а съгласно ИСАК е 36,00 дка. Моля да посочите кои данни за стопанството да се посочат в бизнес плана- по анкетна карта или данни съгласно ИСАК? 2. Земеделският производител отглежда овощни градини и пчелни семейства. Желае да кандидатства с инвестиция изцяло насочена към овощните насаждения. При попълване на декларация за СПО, трябва ли да се посочат и пчелните семейства, ако СПО формирано от овощните насаждения е над 8 000 евро. Необходимо ли е животновъдният обект да бъде описан в Приложение № 2 или в бизнес плана, ако инвестициите по проекта не включват разходи насочени за тази дейност? 3. Считали се закупуването на прикачен инвентар - косачка и челен товарач за инвестиция в опазване на околната среда ? 4. Ако инвестиционните разходи са насочени изцяло към закупуване на земеделска техника- трактор и прикачен инвентар, необходимо ли е представяне на становище от	**1.** В бизнес плана следва да се посочи реалната площ, която е пряко свързана с инвестициите, включени в проектното предложение, като посочената площ се доказва чрез начините по т. 18 от раздел 13.2 на УК. Оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности **2.** В декларация Приложение № 4 може да се декларират само данни, доказващи съответствие с изискването за минимален стандартен производствен обем на стопанството. В отделните приложения е указано къде се включва информация за дейността на цялото стопанство, къде за проектното предложение или за другите дейности на кандидата. **3.** Посочените от Вас активи „косачка“ и „челен товарач“ не попадат в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване. **4.** Вижте отговор на въпрос 1 от запитване № 1. *„Във връзка с поставеният от Вас въпрос правим уточнение, че за всички проектни предложения е предвидено*

	РИОСВ? Предварително Ви благодаря!	*представяне на документа по т. 17 от раздел 24.1 „Списък с общи документи“ от Условията за кандидатстване. На електронната страница на Министерство на земеделието, храните и горите е публикувано принципно становище с изх. № 04-00-3055/26.04.2021 от Министерство на околната среда и водите, касаещо проектни предложения с инвестиции само за земеделска техника. Становището е обществено, достъпно за всички кандидати на следния адрес: https://www.mzh.government.bg/bg/politiki-i-programi/programi-za-finansirane/programa-za-razvitie-na-selskite-rayoni/. Кандидатите с проектни предложения само за земеделска техника трябва да приложат посоченото становище към подаваното проектно предложение.“*
Запитване № 46, 26.04.2021 г.	Искане за разяснение от УО на ПРСР 2014-2020 по УСЛОВИЯ за кандидатстване на процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от ПРСР 2014-2020 Здравейте, Във връзка с чл. 26, ал. 8 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ), отправяме следният въпрос относно процедура за подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. В Раздел 10 „Процент на съфинансиране“ от Условията за	

	кандидатстване е определен размера на финансовата помощ за одобрени проектни предложения. От текста в т. 1.1. към горепосочения Раздел разбираме, че размерът на финансовата помощ за заявените за подпомагане разходи до 1 955 800,00 лева включително ще се финансират с до 50 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. В допълнение от текста в т. 1.2. разбираме, че за заявените за подпомагане разходи от 1 955 801,96 лева до 2 933 700,00 лева включително ще се финансират с до 35 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. В тази връзка въпросът ни е - правилно ли тълкуваме разпоредбите на т. 1.1 и т. 1.2 от Раздел 10 „Процент на съфинансиране“ от Условията за кандидатстване, като с цел да поясним въпросът представяме следната хипотеза, в която ние тълкуваме текстовете: При подадено проектно предложение на стойност 2 933 700, 00 лв. – за одобрените разходи до 1 955 800,00 лв. ще бъде предоставена безвъзмездна финансова помощ в размер на до 50 на сто от същите, а за одобрените разходи надвишаващи 1 955 800,00 лв. подпомагането ще бъде в размер на до 35 на сто от одобрените за финансиране разходи. Подсилването на бюджета на ПРСР 2014-2020 чрез NextGeneration EU в преходния период, регламентирано в Регламент (ЕС) 2020/2220, предвижда дори по-висок интензитет за подкрепа на инвестициите на фермерите, именно отчитайки факта, че земеделските стопани са	Съгласно т. 1 от раздел 10. „Процент на съфинансиране“ от УК, размерът на финансовата помощ е приложим за проектното предложение в неговата цялост и се определя според размера на заявените за подпомагане разходи. В тази връзка, размерът на финансовата помощ по т. 1.2 от раздел 10 от УК се прилага за цялото проектно предложение.

	изложени на нарастващи икономически и екологични рискове вследствие на кризата от COVID- 19, изменението на климата и повишената нестабилност на цените, които водят до спад в приходите, до проблеми с ликвидността и паричните потоци за земеделските стопани, които губят конкурентоспособност и устойчивост в условията на един отворен европейски пазар. В този контекст и в рамките на дискусиите между браншовите организации и МЗХГ, водени по време на официалните заседания на Комитета за наблюдение и ТРГ по подмярка 4.1, се съгласихме с новия подход интензитетът на подпомагане да намалява стъпаловидно с увеличаването на максималния размер на допустимите инвестиции. До колкото текстът на т. 1.2 от Раздел 10 на Условията за кандидатстване предизвиква към момента сред нас дискусия и тълкуване, че за проекти със заявени за подпомагане разходи над 1 955 800,00 лева може да се окаже, че безвъзмездната помощ като абсолютно число е по-малка отколкото тази за проект със заявени за подпомагане разходи до 1 955 800,00 лева, следва да бъде еднозначно пояснено и отговорено на поставения тук въпрос. Поради ясната и остра необходимост от обезпечаване на инвестициите в напояване, складов капацитет, модернизация, иновативна/цифрова и „зелена“ инфраструктура, особено важни за преодоляване и възстановяване от кризата, съвпадаща с преходна ОСП, нашето общо разбиране е, че новият подход на прилагане е именно логиката на стъпаловидното намаляване на интензитета по горепосочената от нас хипотеза.	

	Благодарим предварително за конкретния и ясен отговор, Асоциация на земеделските производители в България Асоциация на индустриалното свиневъдство в България Съюз на птицевъдите в България Национален съюз на говедовъдите в България Асоциация на млекопреработвателите в България	
Запитване № 47, 26.04.2021 г.	УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, Във връзка с прием на проектните предложения по Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., бихме желали да отправим запитване за допълнителни разяснения. В Условията за кандидатстване по горецитираната процедура е записано в раздел 22.2 Методика за оценка на проектните предложения в т.10. Проектни предложения с инвестиции в иновативни за стопанството технологии, като - иновативни производствени технологии, цифрови технологии за производство и организация в селското стопанство, автоматизиране на работните процеси в селскостопанското производство, включително подходи приложени чрез Европейското партньорство за иновации (критерий за оценка № 4.4) са такива, при които най-малко 30 на сто от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции посочени в Приложение № 1, свързани с критерий за оценка № 4.4., описани са в Таблица 1А: „Инвестиционни разходи свързани с иновативни технологии	

	за предприятието“ и са обосновани в Таблица В „Подробно описание на дейностите и инвестициите свързани с устойчивото развитие“ от Приложение № 7 „Бизнес план“ и получават 15 точки. Моля да ми отговорите на следния Въпрос: Попада ли в обхвата на критерий за оценка № 4.4 в Приложение № 1 „Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU“ и по конкретно в описаните инвестиции по 2.2. Цифровизация и модернизация на производствените машини и оборудване от точка 2.2.1 „Инвестиции свързани с изграждане/модернизиране/оборудване в земеделското стопанство на автоматизирани/роботизирани системи използвани в отделните фази по отглеждане на животни / хранене, доене, поене, почистване, дезинфекция и др./, вкл. прилежащ към тях софтуер. Автоматизирани и/или роботизирани системи, използвани в отделните фази по отглеждане на животни при отглеждане, хранене, вкл. пчелни семейства, поене и доене – системи за автоматизирано/роботизирано хранене, системи за автоматизирано/роботизирано доене, доилни зали, доилни съоръжения, системи за идентификация, системи за управление и наблюдение на стадото или пчелина, електропластири, дронове, системи и софтуер за управление на доенето, системи за електронно управление на микроклимата в животновъдните обекти и др. със сходно предназначение“ закупуването на самоходна машина, която	Във връзка с поставеният въпрос, следва да имате предвид, че в т. 2.2.1. от Приложение № 1 са включени „*Инвестиции свързани с изграждане/модернизиране/оборудване в земеделското стопанство на автоматизирани/роботизирани системи използвани в отделните фази по отглеждане на животни / хранене, доене, поене, почистване, дезинфекция и др./, вкл. прилежащ към тях софтуер. Автоматизирани и/или роботизирани системи, използвани в отделните фази по отглеждане на животни при отглеждане, хранене, вкл. пчелни семейства, поене и доене – системи за автоматизирано/роботизирано хранене, системи за автоматизирано/роботизирано доене, доилни зали, доилни съоръжения, системи за идентификация, системи за управление и наблюдение на стадото или пчелина, електропластири, дронове, системи и софтуер за управление на доенето, системи за електронно управление на микроклимата в животновъдните обекти и др. със сходно предназначение.*“. В тази връзка в цитирания текст не са включени самоходни машини.

	е напълно автоматизирана система и се използва за хранене на животните (ЕПЖ). Тя включва най-високата степен на технологични иновации, като съчетава бързо и точно зареждане, рязане, смесване, приготвяне и раздаване на храната необходима за изхранване на животните с много ниски експлоатационни разходи. Машината компютърно регулира дажбата за храненето на животните. Точно отчита поредността на добавените суровини в хранителната рецепта, предупреждава със звуков сигнал при достигане на определеното предварително количество храна. Отчита точното количество което е поставено дори да е различно от заложеното. При прехвърляне на данните в компютърната програма на фермата води първичното счетоводство за разходите на едно животно на хранене. Благодаря за отговора на поставения въпрос.	
Запитване № 48, 26.04.2021 г.	УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, Във връзка с прием на проектните предложения по Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., бихме желали да отправим запитване за допълнителни разяснения. В Условията за кандидатстване по горецитираната процедура е записано в раздел 22.2 Методика за оценка на проектните предложения в т.10. Проектни предложения с инвестиции в иновативни за стопанството технологии, като - иновативни производствени технологии, цифрови технологии за	

	производство и организация в селското стопанство, автоматизиране на работните процеси в селскостопанското производство, включително подходи приложени чрез Европейското партньорство за иновации (критерий за оценка № 4.4) са такива, при които най-малко 30 на сто от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции посочени в Приложение № 1, свързани с критерий за оценка № 4.4., описани са в Таблица 1А: „Инвестиционни разходи свързани с иновативни технологии за предприятието“ и са обосновани в Таблица В „Подробно описание на дейностите и инвестициите свързани с устойчивото развитие“ от Приложение № 7 „Бизнес план“ и получават 15 точки. Моля да ми отговорите на следния Въпрос: Попада ли в обхвата на критерий за оценка № 4.4 в Приложение № 1 „Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU“ и по конкретно в описаните инвестиции по 2.2. Цифровизация и модернизация на производствените машини и оборудване от точка 2.2.4 „Инвестиции в специфично оборудване и/или апаратура в земеделското стопанство, която автоматизира, допълва или модернизира съществуващи в практиката машини, съоръжения, оборудване, апаратура, земеделска техника и сменяема прикачна техника, чрез които се подобрява процеса по производство и съхранение на селскостопански продукти, включително отглеждане на селскостопанските култури и животни - GPS устройства,	Моля да се запознаете с отговора на въпрос 1 от запитване № 26. *„Във връзка с поставеният въпрос, следва да имате предвид, че в т. 2.2.4 от Приложение № 1 са включени „Инвестиции в сменяема прикачна техника, които се използват за селскостопанско производство чрез принципите за ефективно консервационно земеделие“. В тази връзка посочения от Вас актив не попада в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване.“*

	контролери, датчици и уреди за контрол, дронове, мобилни устройства и др. със сходно предназначение. Инвестиции в сменяема прикачна техника, които се използват за селскостопанско производство чрез принципите за ефективно консервационно земеделие – култиватори и брани за частични обработки на почвата, сеялки за директна и прецизна сеитба и др. съпътстващи функции, торовнасящи машини за прецизно торене; пръскачки за прецизно внасяне на торове, стрипер хедери. Сеялки за директна сеитба, дигитализирани сеялки за прецизна сеитба, сменяеми, прикачни пръскачки и торовнасящи машини за прецизно торене и пръскане, адаптери, приспособления и стрипер хедери и други машини спомагащи за внедряване на иновации и иновативни технологии, опазващи компонентите на околната среда, в това число и чрез цифровизация и автоматизация.“ закупуването на самоходна пръскачка за прецизно пръскане или в гореописаната точка 2.2.4. попадат само сменяеми прикачни пръскачки? Благодаря за отговора на поставения въпрос.	
Запитване № 49, 27.04.2021 г.	Уважаема комисия, моля за Вашият експертен отговор относно: 1. Животновъд има два животновъдни обекта регистрирани по чл. 137 - в единия отглежда животни попадащи в Приложение №16, а в другия отглежда животни, които не попадат в обхвата Приложение №16. Ще се счита ли за разход, насочен към приоритетен сектор, ако се изгради вертикална планировка към сграда за съхранение на фураж и	**1.** Съгласно условието на т. 2 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК, допустимите инвестиционни разходи, които се използват едновременно и за дейности по други сектори, извън посочените в Приложение № 16, не се считат за разходи, изцяло насочени в приоритетните сектори.

	зърно, която обслужва и двата животновъдни обекта? 2. Допустим разход ли е вертикалната планировка, която да бъде изградена към съществуваща сграда /склад за съхранение на фураж/?	**2.** Разходите за вертикална планировка са допустими за подпомагане по процедурата, но следва да се запознаете с допълнителната информация под таблица I. „Извършване на строително - монтажни работи“ от Приложение № 12 „Списък с наименованията на активите, дейностите и услугите, за които са определени референтни разходи“. *„* При определяне на допустимите разходи за реконструкция, основен ремонт, текущ ремонт и довършителни работи за отделните видове строежи, се използва съответното процентно съотношение от цялата стойност на строително-монтажните работи, за съответния вид строеж описани в колони Е, Ж, З и И. Определя се максимално допустим размер на площта (измерена в метри на квадрат /м2/) за финансиране на разходи за строително-монтажни работи за позиция 8.1 „Вертикална планировка без площадкови мрежи”, позиция 8.2 „Вертикална планировка с площадкови мрежи” и позиция 8.3 „Озеленяване/Ландшафтна архитектура” като същите да не надвишават 3 /три/ пъти размера на разгънатата застроена площ на заявените за подпомагане разходи за строително-монтажни работи по изграждане, реконструкция, основен ремонт, текущ ремонт и довършителни работи на сгради, свързани с допустимите дейности.* ** В изчислението на разгънатата застроена площ /РЗП/ участват само сградите, за чиито строително-*

		монтажни работи по изграждане, реконструкция, основен ремонт, текущ ремонт, довършителни работи и др. се кандидатства за подпомагане по конкретния проект. ** В изчислението на разгънатата застроена площ /РЗП/ участват само сградите, които действително функционират и се използват по предназначение и касаят допустими дейности, свързани със земеделското производство, включително такива, използвани за опазване на компонентите на околната среда.“*
	3.Ако в момента животновъд има СПО над 8000 евро, формирани от животни, които не попадат в обхвата на Приложение №16, но желае да разшири стопанството си с нов животновъден обект и животни включени в приоритетните сектори. Допустимо ли е, след изпълнението на инвестиционните разходи да започне да отглежда животните попадащи към приоритетните сектори или е необходимо още на етап кандидатстване да има животни, попадащи в обхвата на Приложение №16, за да отговори на критерия по приоритет 1.	**3.** Допустимо е доказване на минимален СПО на стопанството с култури/животни извън обхвата на Приложение № 16, а дейностите и разходите в проектното предложение да са насочени към култури/животни в обхвата на Приложение № 16. Съгласно условието на т. 2 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК, ако над 50 на сто от стойността на допустимите инвестиционни разходи, включени в проектното предложение, са изцяло свързани с дейностите по производство, съхранение и продажба на селскостопанските култури и/или животни посочени в Приложение № 16 от Условията за кандидатстване, то проектното предложение следва да получи предимство по критерии за оценка № 1.
	4. Инвестиционните разходи насочени към опазване компонентите на околната среда трябва ли са бъдат включени в Таблица 1. Предмет на инвестицията, за която се кандидатства за подпомагане по проектното предложение или само в Таблица 1Б: Инвестиционни разходи осигуряващи	**4.** В Таблица 1 от Приложение № 7 се попълват всички разходи, за които се кандидатства за подпомагане по проектното предложение (с изключение на общите разходи, свързани с инвестицията), а съгласно т. 9 и т. 10 от раздел 22.1 от УК в Таблица 1Б (респ. Таблица 1А) допълнително се

	опазване компонентите на околната среда, включително ВЕИ? 5. Ако кандидат е физическо лице земеделски стопанин прилага ли декларация за МСП- приложение 19? Благодаря!	описват отново разходите от Таблица 1, които допринасят за изпълнение на критерий за оценка № 4.3 (респ. критерий за оценка № 4.4). **5.** В тази връзка, представянето на документът по т. 7 от раздел 24.1 от УК - декларация Приложение № 19 следва да се представи от всеки кандидат, който не е голямо предприятие.
Запитване № 50, 27.04.2021 г.	Проект с който предвиждам инвестиции по т.1.1.7 от част 14.1. Допустими разходи от Условията за кандидатстване и имам възможност за сключване на договор с клон на Напоителни системи, но нямам възможност за прокарване на довеждащ водопровод, поради процедурни и юридически проблеми, имам следните въпроси: 1. Допустими ли са разходи за съоръжения за мобилно превозване на вода от водния обект на Напоителни системи до резервоар за съхранение на вода, поставен в терена на насажденията, за които се кандидатства? 2. Считат ли се инвестициите по т.1 като изпълнение на условията на Критерий за оценка 4.2 "Проектни предложения с включени инвестиции за напояване на селскостопански култури отглеждани в земеделското стопанство" в частта за "...използването на вода от клон на Напоителни системи"?	**1.** Посочените в запитването „съоръжения за мобилно превозване на вода“ не попадат в обхвата на допустимите разходи по Процедурата. **2.** Вижте отговора на въпрос 1 от настоящото запитване. В допълнение Ви информираме, че активите по т. 1 не са включени в обхвата на минималното изискване по критерий за оценка 4.2 от раздел 22.1 от УК.
Запитване № 51, 27.04.2021 г.	Здравейте, Въпросите ми по подмярка 4.1. са следните: Следва ли да се приеме, че при инвестиции в напоителни системи и съоръжения (напр. капково напояване, тръбопроводи, съоръжения за съхранение на вода) на	Вижте отговорите на въпрос 1 от запитване № 19 и на запитване № 38. *„Във връзка с поставения от Вас въпрос правим следното уточнение:* *Съответствието на включените в проектното предложение*

	стойност над 35% от общите допустими разходи по проекта ще се получат точки освен по Критерий 4.2., а също така и по Критерий 4.3., поради това че тези инвестиции попадат в определението дадено в т. 1.8 от Приложение № 1 към Условията за кандидатстване. Ако не следва да се тълкува така, моля дайте разяснение как ще се прави разграничение кои инвестиции попадат в приложното поле на Критерий 4.2. и кои в това на Критерий 4.3. Благодаря.	*допустими инвестиционни разходи с критерии за оценка 4.2, 4.3 и 4.4 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от УК се извършва съгласно подхода в т. 8, т. 9 и т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК. В тази връзка към критерий за оценка № 4.3 не се отнасят инвестициите, които попадат в обхвата на критерий за оценка № 4.2.“* *„Възможно е дадено проектно предложение да получи предимство едновременно по критерии за оценка № 4.2, № 4.3 и № 4.4, но не и с един и същ инвестиционен разход от проектното предложение.“*
Запитване № 52, 27.04.2021 г.	УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, Във връзка с кандидатстване по прозедура чрез подбор BG06RDNP001-4.012 Моля за Вашите разяснение по следните въпроси: Въпрос 1: Съгласно т. 1.1.1. Финансовата помощ за инвестиционни разходи за земеделска техника и общи разходи по проекта е в размер до 50 на сто. В определението за земеделска техника съгласно т. 1.1.1. включва ли се и прикачния инвентар? Ако прикачния инвентар се включва в определението за земеделска техника възможно ли е увеличението на финансовата помощ до 75% на сто ако прикачния инвентар е включен в Приложение 1 / т.1.7 от Критерии за оценка №4.3 и т. 2.2.4 от Критерии за оценка №4.4/ към условията за кандидатстване? Въпрос 2: Самоходните и прикачни картофокомбайни	**1.** Съгласно определението за „земеделска техника“, включено в Условията за кандидатстване, в него попада и „сменяема прикачна техника“. **1.1.** В условието на т. 1.1, буква „а“ и т. 1.2, буква „а“ от раздел 10. „Процент на съфинансиране“ изрично е описано, че „за инвестиционни разходи в обхвата на Приложение № 1, с изключение на сменяема прикачна техника, финансовата помощ се увеличава с до 25 на сто“, като това е посочено и в т. 6 от същия раздел. **2.** Посочените активи за прибиране на реколтата попадат в

	попадат ли в определението за земеделска техника? Въприс 3: Необходимо ли е представяне на документ „Решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда/решение по оценка на въздействие върху околната среда/решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка/становище по екологична оценка/решение за преценка на вероятната степен на значително отрицателно въздействие/решение по оценка за съвместимостта/писмо/разрешително от компетентния орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ/БД), издадени по реда на ЗООС и/или ЗБР и ЗВ“ при кандидатстване за закупуване земеделска техника или ако тя е част от проектното предложение?	обхвата на определението за земеделска техника. **3.** Моля да се запознаете с отговорите на въпрос 1 и въпрос 2 от запитване № 1. *„1. Във връзка с поставения от Вас въпрос правим уточнение, че за всички проектни предложения е предвидено представяне на документа по т. 17 от раздел 24.1 „Списък с общи документи“ от Условията за кандидатстване. На електронната страница на Министерство на земеделието, храните и горите е публикувано принципно становище с изх. № 04-00-3055/26.04.2021 от Министерство на околната среда и водите, касаещо проектни предложения с инвестиции само за земеделска техника. Становището е обществено, достъпно за всички кандидати на следния адрес: https://www.mzh.government.bg/bg/politiki-i-programi/programi-za-finansirane/programa-za-razvitie-na-selskite-rayoni/. Кандидатите с проектни предложения само за земеделска техника трябва да приложат посоченото становище към подаваното проектно предложение.* *2. Във връзка с поставения от Вас въпрос следва да имате предвид, че документът по т. 17 от раздел 24.1 „Списък с общи документи“ от Условията за кандидатстване е приложим за всички проектни предложения.“*
	Въпрос 4 : За напоителни съоръжения, които са сезонни и не са трайно прикрепени към земята като напр. системи за дъждуване и тръбно ролкови поливни системи, които ще използват вода за напояване по договор с Напоителни системи необходимо ли е представянето на следните	**4.** Документите по т. 17, т. 37 и т 38 от раздел 24.1. „Списък с общи документи“ от УК са задължителни за всички инвестиции, свързани с напояване, включени в проектните предложения.

	документи: - Становище за допустимост по чл. 155, ал. 1, т. 23 от ЗВ - Инженерен проект, изготвен и заверен от инженер, вписан в регистъра към Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране, правоспособен да проектира системи за напояване - Решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда/решение по оценка на въздействие върху околната среда. Въпрос 5: За съоръженията упоменати във въпрос 4 / системи за дъждуване и тръбно ролкови поливни системи /необходимо ли е представяне на мин 6 г. договори за ползване на земя върху която ще бъдат поставени като се има предвид, че при отглеждането на зеленчукови култури е необходимо да се извършва ежегодна ротация на полетата, в които ще ес извършва засаждането? Въпрос 6: Необходимо ли е за при кандидатстване за системи за дъждуване и тръбно ролкови поливни системи същите да включват монтирането на измервателно устройство на потреблението на вода при положение, че ще се ползва вода по договор с Напоителни системи? Благодаря за отговорите	**5.** В т. 20 от раздел 13.2: „Условия за допустимост на дейностите“ са посочени инвестициите, при изпълнението на които предоставянето на документа не е задължително. **6.** Съгласно т. 25.3 от раздел 13.2 от УК условието да са налични или да са предвидени за закупуване и монтиране уреди за измерване на потреблението на вода в рамките на планираните инвестиции в рамките на проектното предложение е задължително при инвестиции за напоителни системи. Съгласно т. 31.1 от това условие следва да се доказва и от приложения инженерен проект.
	Публикувано на 14.06.2021 г.	
Допълнителен отговор на запитване	Здравейте, във връзка с обявената процедура чрез подбор BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1, моля за разяснение по следните въпроси: В условията за кандидатстване е посочено, че	Във връзка с публикувания отговор на 05.05.2021 г. на Ваше запитване № 12, правим следното допълнително уточнение: В раздел 5 „Бюджет“ от формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020 кандидатите заявяват стойността на активите до

№ 12, 22.04.2021 г.	„Максималният размер на допустимите разходи за закупуване на земеделска техника, включена в проектно предложение, представено от един кандидат по настоящата процедура е 488 950 лв.“ Предвид специфичните нужди на производството, е необходимо закупуване на земеделска техника, която е на стойност около 600 000 лв. без ДДС. Допустимо ли е да заложим актив на такава стойност, като разликата над 488 950 лв. да се заплати изцяло със собствени средства, съгласно условията на т. 8 от Раздел 10? В случай, че е възможно в проекта да предвидим закупуване на земеделска техника над посочените прагове от 488 950 лв., как следва да отразим нейната стойност в Т1 на Бизнес плана и в бюджета в системата ИСУН 2020? Поздрави, ***	размера на допустимите разходи, посочени в т. 4 от раздел 9 „Минимален и максимален размер на допустимите разходи за конкретно проектно предложение“. В Приложение № 7 – „Бизнес план – образец“ кандидатите включват цялата стойност на заявените активи, съгласно избраните оферти/сключени договори. В допълнение Ви информираме, че съгласно т. 8 от раздел 10 от УК: *„Разликата между пълния размер на разходите за земеделска техника включена в проектното предложение и размера на допустимите разходи за земеделска техника се осигурява от кандидата, като участието на кандидата може да бъде само в парична форма.“*.
Запитване № 53, 28.04.2021 г.	Г-н/Г-жо, В приложени файлове към настоящото писмо Ви изпращам искания за разяснения по документи BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020г. Прикачените файлове с искани разяснения за раздели по видове документи, които са приложими по мярката. Очаквам Вашите разяснения. I. Г-Н/Г-ЖО, Желая да получа Вашите разяснения по следните неясноти по Условия за кандидатстване по № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка	

	4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.: Разяснение № 1 Първично селскостопанско производство Производство на растителните и животинските продукти, изброени в Приложение № 6 в съответствие с Анекс I по член 38 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), както и памук, без да се извършват никакви по-нататъшни операции, с които се променя естеството на тези продукти. ОТНОСНО: Какво се има в предвид под „променя естеството на тези продукти“?	**I.1.** Определението е в съответствие с чл. 2, ал. 5 от Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията от 25 юни 2014 година относно декларираме на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1857/2006 на Комисията.
	Разяснение № 2 10. ПРОЦЕНТ НА СЪФИНАНСИРАНЕ: 1.1. 50 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проектни предложения с размер на заявените за подпомагане разходи до 1 955 800,00 лева включително, като същата може да се увеличава на база общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи в следните случаи: ОТНОСНО: По точката финансовата помощ е „до 50 на сто“ или „50 на сто, включително“?	**I.2.** Размерът на финансовата помощ е до 50 на сто включително.
	Разяснение № 3 10. ПРОЦЕНТ НА СЪФИНАНСИРАНЕ: 1.1.1. Финансовата помощ за инвестиционни разходи за земеделска техника и общи разходи по проекта е в размер до	**I.3.** Вижте отговора на въпрос **I.2.** *„Размерът на финансовата помощ е до 50 на сто включително.“*

	50 на сто. ОТНОСНО: По точката финансовата помощ е „до 50 на сто“ или „50 на сто, включително“?	
	Разяснение № 4 11.1. КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТИТЕ: 13. За едноличните дружества с ограничена отговорност за изпълнение на изискването за регистрация по реда на Наредба № 3/1999 г. без прекъсване за последните 36 месеца, се признават и обстоятелствата за едноличен търговец, когато търговското предприятие на едноличния търговец е прехвърлено на едноличното търговско дружество, в което той е собственик на капитала от учредяването му, съчетано със заличаване на едноличния търговец. ОТНОСНО: 1) Какво се има в предвид под „съчетано“? 2) Спрямо коя дата и за какъв период трябва да е постигнато условието за заличаване?	**I.4.** Прехвърлянето на търговското предприятие на едноличния търговец на едноличното търговско дружество, в което той е собственик на капитала от учредяването му, следва да се извърши едновременно със заличаване на едноличния търговец по реда и в предвидените за това срокове съгласно Търговския закон и друго приложимо национално законодателство, ако има такова.
	Разяснение № 5 11.2. КРИТЕРИИ ЗА НЕДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТИТЕ: 7. По отношение обстоятелствата за отстраняване, посочени в чл. 54 от ЗОП кандидатът има право да представи доказателства, че е предприел мерки, които гарантират неговата надеждност съгласно чл. 56 от ЗОП, въпреки наличието на съответното основание за отстраняване. ОТНОСНО:	**I.5.** В чл. 54, ал. 1 от ЗОП са изброени хипотезите, при наличието на които следва задължително отстраняване на кандидат за изпълнител на поръчката, а само за част от тях в чл. 45 от Правилник за прилагане на Закона за обществените поръчки е предвидена възможността за представяне на доказателства, които да дадат основание на възложителя да пренебрегне въведеното ограничение. В допълнение следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ се предоставят по

	В чл. 54, ал. 1 за точка 6 е записано „6. е установено с влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение, нарушение на чл. 61, ал. 1, чл. 62, ал. 1 или 3, чл. 63, ал. 1 или 2, чл. 118, чл. 128, чл. 228, ал. 3, чл. 245 и чл. 301 - 305 от Кодекса на труда или чл. 13, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност или аналогични задължения, установени с акт на компетентен орган, съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът или участникът е установен;“ При наличие на наказателно постановление или съдебно решение и представени документи по точка 7 ще бъде ли допустим Кандидата за подпомагане?	отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати. Съответствието на инвестиционните разходи с критериите за оценка се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и посочената информация.
	Разяснение № 6 11.2. КРИТЕРИИ ЗА НЕДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТИТЕ: 8. Не се дава предимство, а даденото предимство се отнема в случаите, когато бъде установено, че кандидат за подпомагане е създал изкуствено условията, необходими за получаване на това предимство, в противоречие с целите на европейското право и действащото законодателство в областта на селското стопанство. ОТНОСНО: 1) Какво се има в предвид под „Не се дава предимство“? 2) Какво се има в предвид под „даденото предимство се отнема“?	**I.6.** В зависимост от етапа, на който е установено, че кандидат за подпомагане е създал изкуствено условията, необходими за получаване на това предимство, в противоречие с целите на европейското право и действащото законодателство в областта на селското стопанство, то не се дава предимство или даденото предимство се отнема, в контекста на процеса по оценка на проектното предложение.
	Разяснение № 7 13.2: УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА ДЕЙНОСТИТЕ:	**I.7.** За нуждите на подмярката съхранението на

	3. Подпомагат се проектни предложения, представени от земеделски стопани по т. 1, буква „а“ от Раздел 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“ за инвестиции в техните стопанства, пряко свързани с една или няколко от дейностите по първично селскостопанско производство и съхранение на селскостопански продукти, както и подготовка на продукцията за продажба. ОТНОСНО: Какво се има в предвид под „съхранение на селскостопански продукти“? Разяснение № 8	селскостопански продукти се разглежда в контекста на обхвата на допустимите за подпомагане дейности по настоящата процедура в рамките на конкретното проектно предложение, подадено от съответния кандидат.
	13.2: УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА ДЕЙНОСТИТЕ: 34. В случай на заявена финансова помощ в размер до 50 на сто от допустимите за подпомагане разходи, дейностите и разходите по проекта са допустими за подпомагане, ако са извършени след подаване на проектното предложение, с изключение на общите разходи по т. 2 от Раздел 14.1 „Допустими разходи“, които могат да бъдат извършени и преди тази дата, но не по-рано от 1 януари 2014 г. Разходите за създаване на трайни насаждения и СМР са допустими за подпомагане, ако са извършени след посещение на място по т. 22 от раздел Раздел 21.1 „Оценка на административно съответствие и допустимост“. ОТНОСНО: По точката заявената финансова помощ е „до 50 на сто“ или „50 на сто, включително“? Разяснение № 9	**I.8.** Вижте отговора на въпрос **I.2.** *„Размерът на финансовата помощ е до 50 на сто включително.“*

	13.2: УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА ДЕЙНОСТИТЕ: 3. Подпомагат се проектни предложения, представени от земеделски стопани по т. 1, буква „а“ от Раздел 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“ за инвестиции в техните стопанства, пряко свързани с една или няколко от дейностите по първично селскостопанско производство и съхранение на селскостопански продукти, както и подготовка на продукцията за продажба. ОТНОСНО: Как се доказва “ пряко свързани“? Разяснение № 10	**I.9.** „Пряката свързаност“ следва да се разглежда в контекста на разпоредбите на чл. 17, § 1, буква „а“ от Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета касаещо подпомагане за инвестиции в материални и/или нематериални активи, които подобряват общата ефективност и устойчивост на земеделското стопанство.
	13.2: УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА ДЕЙНОСТИТЕ: 5. Селскостопанските продукти по т. 3 и т. 4 могат да бъдат само продукти, включени в Приложение № 6 и памук, с изключение на тютюн, риба и аквакултури. Финансова помощ се отпуска само в случай, че продуктът е памук или продуктите по Приложение № 6 са в обхвата на приложение № I по член 38 от ДФЕС. ОТНОСНО: Къде е достъпен подробен списък или нормативен акт, който го съдържа, чрез който подробно се описват продуктите, по Приложение №6, защото в приложението са посочени групи продукти. Разяснение № 11	**I.10.** При изготвяне на Приложение № 6 допустимите за подпомагане селскостопански продукти са обобщени по групи, като Управляващият орган на ПРСР 2014-2020 г. се е съобразил с Регламент (ЕС) № 1305/2013 и обхвата на приложение № I по член 38 от ДФЕС.
	13.2: УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА ДЕЙНОСТИТЕ: 6. За подпомагане по реда на настоящата процедура кандидатите представят бизнес план по образец съгласно	**I.11.** При наличие в проектното предложение на инвестиции за СМР бизнес планът следва да е за 10-годишен период, както е посочено в т. 6 от раздел 13.2 от УК. В допълнение

	Приложение № 7, който съдържа подробно описание на планираните инвестиции и дейности за 5-годишен период, а в случаите на инвестиции за създаване на трайни насаждения или извършване на строително-монтажни работи (СМР) – за 10-годишен период. ОТНОСНО: 10- годишният период само за СМР, за които има издадено разрешение за строеж ли е приложим или за всички бизнес планове, в които има включено СМР(с или без разрешение за строеж)?	Ви информираме, че в Условията за кандидатстване не е посочено изрично изискване за необходимостта от разрешение за строеж при определяне периода на бизнес плана.
	Разяснение № 12 13.2: УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА ДЕЙНОСТИТЕ: 8. Бизнес планът трябва да доказва икономическата жизнеспособност на проектното предложение и стопанството за периода, посочен в т. 6, и постигането на показателите, посочени в Приложение № 7. ОТНОСНО: ДФЗ ще прилага ли „„Методика за определяне на обосновани(пазарни) продажби цени на селскостопанска продукция и обосновани добиви от селскостопански култури/животни““ при оценка на количества и единични цени на продукция, включена в бизнес плана?	**I.12.** В Условията за кандидатстване няма посочена цитираната от Вас методика. В допълнение следва да се има предвид, че оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности.
	Разяснение № 13 13.2: УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА ДЕЙНОСТИТЕ: 14. Техническите характеристики и капацитетът на земеделската техника, за която се предоставя финансова помощ, трябва да съответстват на площта на обработваната от	**I.13.** В съответствие с Условията за кандидатстване оценителната комисия извършва проверка за съответствие с цитираното в запитването изискване в съответствие с Приложение № 8 към УК.

	кандидата или членовете на групата/организацията на производители земя, на вида на отглежданите култури и/или нуждите на животновъдния обект по проектното предложение. Кандидатът доказва това съответствие чрез обосновка в бизнес плана, която подлежи на оценка от оценителната комисия по изготвена методика съгласно Приложение № 8. Обосновката трябва да съпоставя от една страна броя и вида на животните в стопанството и/или размера на обработваемата земя, вида и площите на отглежданите култури, видовете и честотата на извършваните операции, вкл. сроковете за прибиране на реколтата и други показатели от значение при извършване на дейността и от друга, техническите показатели на селскостопанските машини, производителност на ден (моточаса, дка/ден, т/ден) и др. ОТНОСНО: 1) Самото Приложение №8 ли е методиката за оценка или има отделна методика за оценка. 2) Ако има отделна методика за оценка, различна от Приложение №8- къде е публично достъпна за запознаване на кандидатите? Разяснение № 14 13.2: УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА ДЕЙНОСТИТЕ: 15. Капацитетът на съоръженията и сградите за съхранение на селскостопанска продукция, за които се предоставя финансова помощ, трябва да съответства на прогнозния размер на произведената от кандидата или членовете на	**I.14.** Оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности, съгласно УК.

	групата/организацията на производители собствена продукция, за която кандидатът представя обосновка в бизнес плана. Инвестициите, които не са пряко свързани с производствената дейност (като например административно-битови сгради и помещения и други) следва да съответстват на дейностите включени в проектното предложение, включително данните, посочени в бизнес плана. ОТНОСНО: При какви условия и показатели ДФЗ се доказва „съответствието“ и ще се признае дейности, че „съответстват на дейностите включени в проектното предложение, включително данните, посочени в бизнес плана“? Разяснение № 15 13.2: УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА ДЕЙНОСТИТЕ: 24.1. Инвестиции по т. 24, включително проекти с инвестиции за производство на електрическа и/или топлинна енергия или енергия за охлаждане и/или производство на биогорива и течни горива от биомаса, се подпомагат, ако са за собствено потребление и същите не надхвърлят необходимото количество енергия за покриване нуждите на съответното земеделско стопанство. Капацитетът на инсталациите не трябва да надвишава мощност от 1 мегават. ОТНОСНО: „Необходимото количество енергия за покриване нуждите“ трябва ли да е свързано само с „първично селскостопанско производство и съхранение на селскостопански продукти, както и подготовка на продукцията за продажба“?	**I.15.** Допустимите инвестиции в производство на енергия следва да са за собствено потребление на съответния кандидат и да не надхвърлят необходимото количество енергия за покриване на нуждите на стопанството и да са свързани с допустимите дейности, включени в проектното предложение в съответствие с УК.

	Разяснение № 16 14.2. УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА РАЗХОДИТЕ: 10. Списък с наименованията на активите, дейностите и услугите, за които са определени референтни разходи, е приложен към настоящите условия за кандидатстване - Приложение № 12. ОТНОСНО: Задължен ли е кандидата да посочва в проекта наименование на разход, който е включен в Приложение № 12, със същото такова от приложението, или може да посочва свободно създадено наименование на разход, независимо от неговото наименование в Приложение №12?	**I.16.** Във връзка с поставения въпрос Ви информираме, че в „Таблица на заявени разходи“ на лист „Заявени разходи“ в Приложение № 2 към УК са посочени инструкции за попълване, в които няма изрично изискване за идентично описание при вписване на конкретните заявени разходи, но то трябва да позволява лесна идентификация на разхода към посочения в колона 12 референтния номер.
	Разяснение № 17 14.2. УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА РАЗХОДИТЕ: 11. За всеки заявен за финансиране разход по Раздел 14.1 „Допустими разходи“, който към датата на подаване на проектното предложение е включен в списъка по т. 10, кандидатът представя една независима оферта, която съдържа наименованието на оферента, срока на валидност на офертата, датата на издаване на офертата, подпис и печат на оферента, подробна техническа спецификация на активите/услугите, цена в левове или евро с посочен данък върху добавената стойност (ДДС). Оценителната комисия извършва съпоставка между размера на определения референтен разход и на предложения за финансиране от кандидата, като одобрява за финансиране разхода до по-ниския му размер.	**I.17.** Съгласно т. 24 от раздел 24.1 от УК е предвидена възможност за представяне на изискуемата оферта електронно подписани с КЕП на издателя.

	ОТНОСНО: Допустимо ли е офертата да бъде получена чрез електронен файл, който е подписан с КЕП на оферента и същият файл да бъде прикачен в ИСУН? Разяснение № 18 14.2. УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА РАЗХОДИТЕ: 12. За всеки заявен за финансиране разход по Раздел 14.1 „Допустими разходи“, който към датата на подаване на проектното предложение не е включен в списъка по т. 10, кандидатът представя най-малко три съпоставими независими оферти, които съдържат наименование на оферента, срока на валидност на офертата, датата на издаване на офертата, подпис и печат на оферента, подробна техническа спецификация на активите/услугите, цена в левове или евро с посочен ДДС. Кандидатът представя, запитване за оферта по образец съгласно Приложение № 13. В тези случаи оценителната комисия извършва съпоставка между размера на разхода, посочен във всяка от представените оферти, проверява за наличие на референтен разход за активите от неизбраните оферти, като одобрява за финансиране разхода до най-ниския размер. ОТНОСНО: 1) Допустимо ли е всяко от трите запитвания за офертата да бъде прикачено в ИСУН, като електронен файл, който е подписан с КЕП на Кандидата? 2) Допустимо ли е всяка от трите оферти да бъде получена чрез електронен файл, който е подписан с КЕП на оферента и	**I.18.** Съгласно т. 25 от раздел 24.1 от УК е предвидена възможност за представяне на изискуемите документи електронно подписани с КЕП на издателя.

	същият файл да бъде прикачен в ИСУН? Разяснение № 19 14.2. УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА РАЗХОДИТЕ: 17.3. В случаите когато кандидатът заявява финансова помощ в размер до 50 на сто от допустимите за подпомагане разходи и няма да провежда процедура за избор на изпълнител/и по реда на ПМС № 160/2016 г., разходите по т. 1 от Раздел 14.1 „Допустими разходи“ могат да бъдат извършени след подаване на проектното предложение съгласно представените договори с избраните изпълнители. Разходите за създаване на трайни насаждения и СМР са допустими за подпомагане, ако са извършени след посещение на място по т. 22 от Раздел 21.1 „Оценка на административно съответствие и допустимост“. ОТНОСНО: По точката заявената финансова помощ е в размер „до 50 на сто“ или „50 на сто, включително“? Разяснение № 20 22.2 МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ 2. Проектни предложения с инвестиции и дейности, насочени към сектор „Плодове и зеленчуци“, и/или сектор „Животновъдство“, и/или сектор „Етеричномаслени и медицински култури“ (критерии за оценка № 1) са такива, при които над 50 на сто от стойността на допустимите инвестиционни разходи, включени в проектното предложение, са изцяло свързани с дейностите по производство, съхранение и продажба на селскостопанските	**I.19.** Вижте отговора на въпрос **I.2**. *„Размерът на финансовата помощ е до 50 на сто включително.“* **I.20.** Оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности в съответствие с УК.

	култури и/или животни посочени в Приложение № 16 от настоящите Условия за кандидатстване. Допустимите инвестиционни разходи, които се използват едновременно и за дейности по други сектори, извън посочените в Приложение № 16, не се считат за разходи, изцяло насочени в приоритетните сектори. ОТНОСНО: 1) Текстът „инвестиционни разходи, които се използват едновременно и за дейности по други сектори, извън посочените в Приложение № 16“ задължава само Кандидата да обоснове това обстоятелство или ДФЗ ще извърши оценка за него. 2) Ако ДФЗ ще прави оценка на обстоятелството по точка 1 каква методология и данни ще се ползват за това- източник, видове данни, период за който се отнасят? Разяснение № 21 24.1. СПИСЪК С ОБЩИ ДОКУМЕНТИ: 9. Декларация за наличната самоходна земеделска техника в стопанството (Приложение № 21), придружена от копия на свидетелство за регистрация на земеделска и горска техника в стопанството на възраст до 7 години във формат „doc“ или „docx“ или „pdf” или „jpg”, а когато проектното предложение се подава от упълномощено лице - във формат „pdf” или „jpg”, подписана от кандидата и сканирана. (Когато този документ не е представен към датата на подаване на проектното предложение, кандидатът трябва да го представи най-късно в срока по т. 5 от Раздел 21.1).	**I.21.** Декларация за наличната самоходна земеделска техника в стопанството (Приложение № 21)се представя от земеделски стопани, кандидатстващи за закупуване на самоходна земеделска техника, като във всички останали случаи тя не се прилага .

	ОТНОСНО: Декларацията трябва ли да се прилага от Кандидати, които не заявяват в проекта разходи за закупуване на земеделска техника? Разяснение № 22 24.1. СПИСЪК С ОБЩИ ДОКУМЕНТИ: 16. Документ за ползване върху имота (земя и/или земеделска земя, и/или друг вид недвижими имоти, обект на инвестицията), валиден за срок не по-малък от 6 години, считано от датата на подаване на проектното предложение, вписан в служба по вписванията към Агенция по вписванията, а в случай на договор за аренда на земя - и регистриран в съответната общинска служба на МЗХГ. Документите следва да са с нотариална заверка на подписите - важи в случаите по т. 19.2 от Раздел 13.2 „Условия за допустимост на дейностите“. Представя се във формат „pdf” или „jpg” или „zip” или „rar”.	**I.22.** От Вашето запитване не става ясно какво визирате под „отделна заверка на подписите“. Представянето на документи пред Агенция по вписванията следва да са в съответствие с изискванията на приложимото законодателство.
	ОТНОСНО: Документ за ползване, който е вписан в Агенция по вписванията, трябва ли да има и отделна заверка на подписите? Разяснение № 23 24.1. СПИСЪК С ОБЩИ ДОКУМЕНТИ: 21. Подробни количествени сметки, заверени от правоспособно лице - важи в случай, че проектът включва разходи за СМР. Представят се във формат „pdf” и „xls”/„xlsx”. (Когато този документ не е представен към	**I.23.** Количествените сметки се подписват и подпечатват от

	датата на подаване на проектното предложение, кандидатът трябва да го представи най-късно в срока по т. 5 от Раздел 21.1). ОТНОСНО: За целите на точката, кое лице се приема за правоспособно да завери КС? Разяснение № 24 24.1. СПИСЪК С ОБЩИ ДОКУМЕНТИ: 24. Една независима оферта, която съдържа наименованието на оферента, срока на валидност на офертата, датата на издаване на офертата, подпис и печат на оферента, подробна техническа спецификация на активите/услугите, цена, определена в левове или евро с посочен ДДС - важи в случаите по т. 12 от Раздел 14.2 „Условия за допустимост на разходите“ и не се отнася при кандидатстване за разходи за закупуване на земя, сгради и друга недвижима собственост, както и за разходи за извършени услуги от държавни или общински органи и институции. Представя се във формат „pdf” или „jpg” или електронно подписани с КЕП на издателя. ОТНОСНО: КЕП-ът трябва да бъде на издателя/съставителя или на фирмата, от чието име е издадена офертата? Разяснение № 25 24.1. СПИСЪК С ОБЩИ ДОКУМЕНТИ: 25. Най-малко три съпоставими независими оферти, които съдържат наименование на оферента, срока на валидност на офертата, датата на издаване на офертата, подпис и печат на	проектант с правоспособност за проектиране по съответната част, за която се отнасят съответните сметки. **I.24.** Издателят (оферентът) подписва офертата с валиден КЕП с титуляр и автор - физическото лице, което е представител на оферента или КЕП с титуляр оферента, като автор на подписа в този случай следва да е представител на оферента.

	оферента, подробна техническа спецификация на активите/услугите, цена, определена в левове или евро с посочен ДДС, ведно с направени от кандидата запитвания за оферти съгласно Приложение № 13. В случаите на инвестиции за СМР към офертите се прилагат и количествено-стойностни сметки (КСС) във формат „pdf“. – важи в случаите по т.13 от Раздел 14.2 „Условия за допустимост на разходите“ и не се отнася при кандидатстване за разходи за закупуване на земя, сгради и друга недвижима собственост, както и за разходи за извършени услуги от държавни или общински органи и институции. Представя се във формат „pdf” или „jpg” или „rar” или „zip“ или електронно подписани с КЕП на издателя. ОТНОСНО: КЕП-ът трябва да бъде на издателя/съставителя или на фирмата, от чието име е издадена офертата? Разяснение № 26 24.1. СПИСЪК С ОБЩИ ДОКУМЕНТИ: 30. Решение на кандидата за избор на доставчик/изпълнител (важи в случаите по т. 12 от Раздел 14.2 „Условия за допустимост на разходите“ за кандидати, които заявяват финансова помощ в размер до 50 на сто от размера на допустимите за подпомагане разходи). Представя се във формат „pdf“ или „jpg”. ОТНОСНО: По точката заявената финансова помощ е в размер „до 50 на сто“ или „50 на сто, включително“?	**I.25.** Оферентът подписва офертата с валиден КЕП с титуляр и автор - физическото лице, което е представител на оферента или КЕП с титуляр оферента, като автор на подписа в този случай следва да е представител на оферента. **I.26**. Вижте отговора на въпрос **I.2**. *„Размерът на финансовата помощ е до 50 на сто включително.“*

	Разяснение № 27 24.1. СПИСЪК С ОБЩИ ДОКУМЕНТИ: 31. Предварителни или окончателни договори за услуги и доставки – обект на инвестицията, включително с посочени марка, модел (когато е приложимо), цена в левове или евро с посочен ДДС и срок за изпълнение. Представя се във формат „pdf“ или „jpg” или „rar” или „zip“.. В случаите на инвестиции за СМР към договорите се прилагат и КСС във формат „pdf“. - важи в случаите, когато кандидатът не се явява възложител по чл. 5 и 6 от ЗОП и разходите не попадат в приложното поле на ПМС № 160/2016 г. за кандидати, които заявяват финансова помощ в размер до 50 на сто от размера на допустимите за подпомагане разходи. ОТНОСНО: По точката заявената финансова помощ е в размер „до 50 на сто“ или „50 на сто, включително“?	**I.27**. Вижте отговора на въпрос **I.2**. *„Размерът на финансовата помощ е до 50 на сто включително.“*
	Разяснение № 28 24.1. СПИСЪК С ОБЩИ ДОКУМЕНТИ: 32. Договор за финансов лизинг с приложен към него погасителен план за изплащане на лизинговите вноски (важи в случай, че проектът включва разходи за закупуване на активи чрез финансов лизинг за кандидати, които заявяват финансова помощ в размер до 50 на сто от размера на допустимите за подпомагане разходи). Представя се във формат „pdf“ или „jpg”. ОТНОСНО: По точката заявената финансова помощ е в размер „до 50 на	**I.28**. Вижте отговора на въпрос **I.2**. *„Размерът на финансовата помощ е до 50 на сто включително.“*

	сто“ или „50 на сто, включително“? Разяснение № 29 24.1. СПИСЪК С ОБЩИ ДОКУМЕНТИ: 35. Анализ, удостоверяващ изпълнението на условията по т. 24 от Раздел 13.2„Условия за допустимост на дейностите“, изготвен и съгласуван от правоспособно лице с компетентност в съответната област, вписан в Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП) (важи в случаите на инвестиции за производство на енергия от ВЕИ). Представя се във формат „pdf“ или „jpg“ или „zip” или „rar”. ОТНОСНО: 1) На базата на какъв нормативен документ трябва да се изготви анализа, като съдържание? 2) Каква минимална информация трябва да съдържа анализа? Моля да се посочи изчерпателен списък на данните, които се очаква да са включени в анализа или да се посочат приложими нормативни документите, които уточняват тези данни! 3) Чрез какви документи или данни се доказва условието анализът „изготвен и съгласуван от правоспособно лице с компетентност в съответната област“. 4) Може ли изготвилия анализа да бъде и съгласувам анализа или трябва да бъдат две различни правоспособни лица? Разяснение № 30 24.1. СПИСЪК С ОБЩИ ДОКУМЕНТИ: 36. Разрешително за водовземане или документ за ползване на услуга „доставка на вода за напояване“ (за проекти с	**I.29**. 1) Съгласно т. 24.7 от раздел 13.2: Условия за допустимост на дейностите от УК, цитираният документ е предвиден за целите на настоящата процедура във връзка с обхвата на съответните допустими разходи, включени в проектното предложение. 2) В него следва да се съдържа информация, доказваща съответствие с условията по т. от 24.1. до 24.6. включително от същия раздел, и съобразена с инвестициите и дейностите, включени в проектното предложение, при съобразяване с Условията за кандидатстване. 3) Правоспособността на лицето, изготвило и съгласувало изискваният анализ, се удостоверява чрез полагането на персонален печат, съгласно разпоредбите на чл. 7, ал. 8 от Закона за камарите на архитектите и инженерите в инвестиционното проектиране и актуално удостоверение за придобитата проектантска правоспособност на лицето. 4) Условието изисква документът да е изготвен и съгласуван от едно правоспособно лице.

	включени инвестиции, свързани с напояване. Когато към датата на подаване на проектното предложение разрешително за водовземане не е издадено,се представя входящ номер на искане за издаване от съответния орган. В случай, че е представен входящ номер, кандидатът трябва да представи изискуемият документ най-късно в срока по т. 5 от раздел 21.1 „Оценка на административно съответствие и допустимост“.) Представя се във формат „pdf” или „jpg”. ОТНОСНО: Документът „Разрешително за водовземане чрез нови съоръжения, предназначени за водовземане“, по реда на НАРЕДБА № 1 от 10.10.2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води във връзка със Закона за водите, покрива ли условията по точката за прилагане при кандидатстване? II. Г-Н/Г-ЖО, Желая да получа Вашите разяснения по следните неясноти по Приложение № 1 „Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU“ по № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.: Разяснение № 1 При заявени инвестиции по 1. Критерии за оценка №4.3 „Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда,	**I.30.** В зависимост от спецификата на конкретното проектно предложение, компетентният орган за издаване на изискуемия документ съобразява вида и реда на издаването му.

	включително ВЕИ“, точка „1.8 Инвестиции в системи и оборудване за водовземни съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, пивоти, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата, генератори, водни помпи, филтърни възли“, идентични ли са с инвестициите, критерий за оценка: 4.2Проектни предложения с включени инвестиции за напояване на селскостопански култури отглеждани в земеделското стопанство • Най-малко 35 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции в напоителни системи -водовземни съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата и за които е осигурено /за съществуващи системи/ или ще бъде осигурено /за нови системи/ използването на вода от клон на Напоителни системи. • Най-малко 35 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции в напоителни системи -водовземни съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на	**II.1.** Вижте отговорите на запитване № 38 и на въпрос 1 от запитване № 19. *„Възможно е дадено проектно предложение да получи предимство едновременно по критерии за оценка № 4.2, № 4.3 и № 4.4, но не и с един и същ инвестиционен разход от проектното предложение. В допълнение, моля да се запознаете с отговора на въпрос 1 от запитване № 19.* *„Във връзка с поставеният от Вас въпрос правим следното уточнение:* *Съответствието на включените в проектното предложение допустими инвестиционни разходи с критерии за оценка 4.2, 4.3 и 4.4 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от УК се извършва съгласно подхода в т. 8, т. 9 и т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК. В тази връзка към критерий за оценка № 4.3 не се отнасят инвестициите, които попадат в обхвата на критерий за оценка № 4.2.“*

	техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата ОТНОСНО: При изпълнение на инвестиции по т 4.2 в обем най- малко 35% и заявяване на същите инвестиции по критерий за оценка 4.3 Кандидатът получава ли 15т./10т. + 10т.? Разяснение № 1 В 2.2 Цифровизация и модернизация на производствените машини и оборудване, точка 2.2.2 е записано „Оранжерии с електронно управление на микроклимата, прецизно дигитално напояване, торене, растителна защита за производство на плодове и зеленчуци с високо качество.“ ОТНОСНО: 1) За да отговаря на изискването на точка 2.2.2 оранжерията трябва да включва задължително поне една от системите: - електронно управление на микроклимата, - прецизно дигитално напояване, - прецизно дигитално торене, - прецизна дигитална растителна защита или поне една от тях, по избор на Кандидата? 2) За да отговаря на условието на точка 2.2.2 оранжерията задължително ли трябва да бъде само за производство на плодове и/или зеленчуци или може да бъде и за производство на „16. Други живи растения“ по Приложение № 6 „СПИСЪК НА ДОПУСТИМИТЕ НЕПРЕРАБОТЕНИ ЗЕМЕДЕЛСКИ	**II.1. и 2.** При включване на оранжерии в проектното предложение, в контекста на Вашия въпрос условието изисква кумулативно наличие на описаните системи, което от своя страна е предпоставка за високото качество на произведената продукция в оранжерии за плодове и зеленчуци. Оранжериите следва да са свързани с отглеждане на плодове и зеленчуци.

	ПРОДУКТИ“? 3) Какви са критериите за доказване на условието по точка 2.2.2 за „високо качество“? Кои са приложимите нормативни актове въз основа, на които се доказва? III. Г-Н/Г-ЖО, Желая да получа Вашите разяснения по следните неясноти по Приложение № 12 „Списък с активи, дейности и услуги, за които са определени референтни разходи при извършване на строително - монтажни работи, създаване на трайни насаждения и земеделска техника“ по № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.: Разяснение № 1 I. Извършване на строително - монтажни работи: ОТНОСНО: 1) Над таблицата е записан горе посочения текст. Всички дейности в таблицата следва да се отчитат като СМР за целите на проекта по мярката? Разяснение № 2 Определя се максимално допустим размер на площта (измерена в метри на квадрат /м2/) за финансиране на разходи за строително-монтажни работи за позиция 8.1 „Вертикална планировка без площадкови мрежи”, позиция 8.2 „Вертикална планировка с площадкови мрежи” и позиция 8.3 „Озеленяване/Ландшафтна архитектура” като същите да не надвишават 3 /три/ пъти размера на разгънатата застроена	**III.1.** Поставеният въпрос е неясен, което не дава възможност на УО да предостави отговор.

	площ на заявените за подпомагане разходи за строително-монтажни работи по изграждане, реконструкция, основен ремонт, текущ ремонт и довършителни работи на сгради, свързани с допустимите дейности. ОТНОСНО: 1) В „Условия за кандидатстване“ няма записани ограничения по отношение на СМР-та, които попадат в обхвата на позиции 8.1, 8.2 и 8.3. При проекти, в които се включват СМР от посочените точки ДФЗ ще прилага ли посочените ограничения за до 3 (три) пъти? 2) За СМР в проект по точки 8.1, 8.2 и 8.3, но без СМР за „строително-монтажни работи по изграждане, реконструкция, основен ремонт, текущ ремонт и довършителни работи на сгради“ ще бъдат ли допустими тези разходи и ще се прилагат ли ограничения спрямо тях?	**III.2.** 1) Приложение № 12 е част от утвърдените Условия за кандидатстване по процедурата. 2) Информацията и условията под таблица I. „Извършване на строително - монтажни работи“ от Приложение № 12 „Списък с наименованията на активите, дейностите и услугите, за които са определени референтни разходи“ са приложими във всички случаи на кандидатстване за посочените видове разходи.
	Разяснение № 3 В изчислението на разгънатата застроена площ /РЗП/ участват само сградите, които действително функционират и се използват по предназначение и касаят допустими дейности, свързани със земеделското производство, включително такива, използвани за опазване на компонентите на околната среда. ОТНОСНО: 1) Какво е определението за „земеделското производство“, защото в „Указанията за кандидатстване“ липсва такова? 2) В обхвата на „земеделското производство“ включват ли се площите за:	**III.3.** 1) Под „земеделско производство“ следва да се разбира производството на селскостопански продукти в резултат на земеделската дейност на кандидата. В Условията за кандидатстване е представено определение за „земеделска

	- първично селскостопанско производство (оранжерии, гъбарници и др.) - сгради и помещения за съхранение на селскостопански продукти - сгради и помещения за подготовка на продукцията за продажба - административно- битови сгради и помещения, които не са пряко свързани с производствената дейност в стопанството? Разяснение № 4 16.1 Автономни фотоволтаични (соларни) системи Доставка и монтаж на автономна фотоволтаична (соларна) система kWp X - - - - ОТНОСНО: 1) Какво трябва да включва „Автономни фотоволтаични (соларни) системи“ за да съответства на системата по точка 16.1, примерно: - СМР за изграждане - Конструкция - Панели - Окабеляване - Електрическо/и табло/а - Инвертор/и - Акумулаторна/и батерия/и - Друго- моля да се посочи Ако изброяването не е пълно моля да допълните задължителните елементи на системата по точка 16.1. 2) Приема ли се „Автономни фотоволтаични (соларни)	дейност“. 2) Всички изброени видове сгради, оранжерии и гъбарници могат да се отнесат към допустими дейности и разходи, свързани със „земеделското производство“. Следва да имате предвид, че допустимостта на инвестиционните разходи, включени в проектното предложение, се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, включително всички приложени документи, включително одобрен инвестиционен проект, изработен във фаза „Технически проект“ или „Работен проект (работни чертежи и детайли)“ в съответствие с изискванията на ЗУТ (в случаите когато е приложимо). **III.4.** По поставения въпрос УО на ПРСР извършва допълнителна проверка и/или допълнително становище, като отговора по същия ще бъде включен при следващо публикуване на разяснения свързани с настоящата процедура.

	системи“, разположена в имот който е присъединен към преносна/разпределителна мрежа, но самата система не е свързана с тази мрежа, за отговаряща на условието на точка 16.1? Разяснение № 4 16.2 Мрежови фотоволтаични (соларни) системи с инсталирана мощност до 15 kWp включително Доставка и монтаж на мрежова фотоволтаична (соларна) система kWp ОТНОСНО: 1) Какво трябва да включва изграждането на „Мрежови фотоволтаични (соларни) системи с инсталирана мощност до 15 kWp включително“ за да съответства на системата по точка 16.2, примерно: - СМР за изграждане - Конструкция - Панели - Окабеляване - Електрическо/и табло/а - Инвертор/и - Друго- моля да се посочи Ако изброяването не е пълно моля да допълните задължителните елементи на системата по точка 16.2. 2) Изисква ли се присъединяване на системата по точка 16.2 по условията на НАРЕДБА № 6 ОТ 24 ФЕВРУАРИ 2014 Г. ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИ И КЛИЕНТИ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ КЪМ ПРЕНОСНАТА ИЛИ КЪМ РАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИТЕ	**III.4.1.** По поставения въпрос УО на ПРСР извършва допълнителна проверка и/или допълнително становище, като отговора по същия ще бъде включен при следващо публикуване на разяснения свързани с настоящата процедура.

	ЕЛЕКТРИЧЕСКИ МРЕЖИ?	
Запитване № 54, 28.04.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявен прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“, молим за отговор на следния въпрос: Кандидат ЗП с насаждение от лавандула и предприятие за преработка на собствената продукция от лавандула подготвя проект по М 4.1, свързан със закупуване на техника за обработка на насаждението. Приходите от дейността на кандидата са от лавандулово масло получено изцяло от суровина лавандула (собствено производство). • При изготвяне на бизнес плана по проекта, в Таблица 3. „Производствена програма“ какъв продукт трябва да бъде посочен – цветове от лавандула (т.к. инвестицията е насочена към отглеждане на насаждението от лавандула) или масло от лавандула (което е крайния продукт от цялостната дейност на стопанството на кандидата); • В тази връзка след изплащане на финансовата помощ, когато ДФ „Земеделие“ търси резултати при изпълнението на показателите от Таблица № 3 от бизнес плана, приходи от кой продукт ще се търсят - цветове от лавандула, които реално не се продават, а се преработват или лавандулово масло, което е крайния продукт от дейността на кандидата, продажбата, на който носи приходите за стопанството?	В контекста на Вашия въпрос допустимите разходи в проектното предложение следва да са свързани с първичното селскостопанско производство. В конкретния случай различните кандидати могат да включат в бизнес плана и преработен селскостопански продукт, произведен от селскостопански продукт, който се произвежда с подпомогнатите активи. В периода на изпълнение и мониторинг се проверяват показателите от бизнес плана, залегнали в административния договор.
Запитване № 55, 28.04.2021 г.	Здравейте, имаме въпрос, постъпил към нас от ЗП : ЗП починал през 2020г. и прехвърлени активи впоследствие на дъщеря му. Активите за 2018 , 2019 и 2020 прехвърлят ли	Във връзка с Вашия въпрос Ви обръщаме внимание, че в т. 11, т. 12 и т. 13 от раздел 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“ от Условията за кандидатстване са посочени

	се новото ЗП за да може да кандидатсва по мярка 4.1? Благодарим предварително! Екипът на Областен информационен център - Враца	случаите, в които е допустимо доказване изпълнението на изискването на т. 2, буква „а“ от раздел 11.1, с данни на друго лице. Описаният от Вас пример не попада в обхвата на посочените хипотези.
Запитване № 56, 28.04.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявен прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., молим за отговор на следния въпрос: В раздел 22 „Критерии и методика за оценка на проектните предложение“, приоритет 4 „Проекти, които допринасят за устойчиво и цифрово икономическо възстановяване“ от УК е посочено следното: • За критерий 4.2. „Проектни предложения с включени инвестиции за напояване на селскостопански култури отглеждани в земеделското стопанство“ , минималното изискване е „Най-малко 35 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции в напоителни системи -водовземни съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата“ • За критерий 4.3. „Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на	

	околната среда, включително ВЕИ“ минималното изискване е „Най-малко 15 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ“ • В приложение 1 към УК „Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU“, за критерий 4.3., и по – конкретно в т. 1.8 от същия се уточнява допустимостта на следните инвестиции: „Инвестиции в системи и оборудване за водовземни съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, пивоти, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата, генератори, водни помпи, филтърни възли“ Молим за уточнение на следното: • Ако кандидат с инвестиции в напоителни съоръжения, изпълняващ изискванията на критерий 4.2., а именно най – малко 35 % от допустимите разходи по проекта са свързани с напоителни системи, би ли получил точки и по критерий 4.3., т.к. ако е изпълнено условието на критерий 4.2., то е изпълнено и условието по критерой 4.3. т.е инвестициите по проекта за опазване компонентите на околната среда са над 15% от допустимите разходи? • Във връзка с горното, така както са прецизирани условията по критериите за оценка (4.2. и 4.3.), означава ли че	Вижте отговорите на запитване № 38 и на въпрос 1 от запитване № 19. *„Възможно е дадено проектно предложение да получи предимство едновременно по критерии за оценка № 4.2, № 4.3 и № 4.4, но не и с един и същ инвестиционен разход от проектното предложение. В допълнение, моля да се запознаете с отговора на въпрос 1 от запитване № 19.* *„Във връзка с поставеният от Вас въпрос правим следното уточнение:* *Съответствието на включените в проектното предложение допустими инвестиционни разходи с критерии за оценка 4.2, 4.3 и 4.4 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни*

	инвестициите в напоителни системи, свързани със закупуване/доставка/монтаж на пивоти, генератори, водни помпи и филтърни възли биха получили точки само по критерий 4.3, след като не са включени в изискванията на критерий 4.2.?	*предложения“ от УК се извършва съгласно подхода в т. 8, т. 9 и т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК. В тази връзка към критерий за оценка № 4.3 не се отнасят инвестициите, които попадат в обхвата на критерий за оценка № 4.2.“*
Запитване № 57, 28.04.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявен прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., молим за отговор на следния въпрос: Ако инвестицията по проектното предложение включва закупуване на култиватор и брана за частична обработка на почвата, кандидатът: • ще получи ли точки едновременно по критерий 4.3. (съгласно т. 1.7 от Приложение 1 към УК) и по критерий 4.4. (съгласно т. 2.2.4 от Приложение 1 към УК), като се има предвид, че максимални брой точки по приоритет 4, съгласно раздел VIII. „Критерии за оценка“ от „Приложение_2_Основна информация и разходи“ към УК е 50 точки, което означава, че е допустимо едновременно заявяване на точки по двата критерия, но в същото време в Приложение 1 към УК в каре ВАЖНО е уточнено следното: „Към критерий за оценка №4.4 не се отнасят инвестициите, които попадат в обхвата на критерий за оценка №4.3 „Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда,	**1.** Вижте отговорите на запитване № 38 и на въпрос 1 от запитване № 19. *„Възможно е дадено проектно предложение да получи предимство едновременно по критерии за оценка № 4.2, № 4.3 и № 4.4, но не и с един и същ инвестиционен разход от проектното предложение. В допълнение, моля да се запознаете с отговора на въпрос 1 от запитване № 19.* *„Във връзка с поставеният от Вас въпрос правим следното уточнение:* *Съответствието на включените в проектното предложение допустими инвестиционни разходи с критерии за оценка 4.2, 4.3 и 4.4 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от УК се извършва съгласно подхода в т. 8, т. 9 и т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК. В тази връзка към критерий за оценка № 4.3 не се отнасят инвестициите,*

	включително ВЕИ“? • в случай, че не се присъждат точки по двата критерия едновременно, но за конкретното проектно предложение са заявени точки по критерий 4.3. и 4.4., точки по кой от двата критерия ще присъди УО при последващата оценка на проекта?	*които попадат в обхвата на критерий за оценка № 4.2.“* **2.** Съгласно условието на т. 1 от раздел 27.1 от УК съответствието с критериите за оценка на проекти се преценява към датата на подаване на проектното предложение съобразно приложените към него документи. Оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности.
Запитване № 58, 28.04.2021 г.	Здравейте, във връзка публикуваната подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“, моля за разяснение на следните въпроси: 1. Допустим разход ли е услугата по почвовземане и анализиране на микро и макро елементите в почвата? 2. Ако в проектното предложение се заложи земеделска техника на обща стойност 600 000 лв., дали ще бъде допустима като разходи, просто с намаляне на финансиране спрямо ограничението от 488 950 лв. и съответно увеличение на съфинансирането от страна на кандидата или изцяло няма да е допустим разхода, или сумата ще бъде редуцирана до 488	**1.** Във връзка с Вашето запитване следва да имате предвид, че съгласно т. 2 от раздел 14.1 от УК допустими за подпомагане са разходи за *„такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за екологична и икономическа устойчивост на проекти, проучвания за техническа осъществимост на проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на проектното предложение, така и по време на неговото изпълнение“*. **2.** Във връзка с въпроса, в който стойността на активите надвишава максималната допустимата стойност, съгласно т. 8 от раздел 10 от УК *„Разликата между пълния размер на разходите за земеделска техника включена в проектното предложение и размера на допустимите разходи за земеделска техника се осигурява от кандидата, като*

	950 лв., независимо от реалната му стойност по оферта? 3. При обща инвестиция на проекта 2 500 000 лв. процентът финансиране как ще се изчислява: а) сумата до 1 955 800,00 лв. е на 50% финансиране (при условие, че не залагаме инвестиции в опазване на околната среда или иновации), а от 1 955 800,00 до 2 500 000 лв. е на 35%, или б) цялата инвестиция от 2 500 000 лв. е на 35% финансиране (при условие, че не залагаме инвестиции в опазване на околната среда или иновации) 4. При обща инвестиция от 2 500 000 лв., а земеделската техника е 488 950лв. от цялата сума, самата земеделска техника на какъв процент финансиране е - 50% или 35%? С уважение, ***	*участието на кандидата може да бъде само в парична форма.“* **3.** Вижте отговора на запитване № 46. *„Съгласно т. 1 от раздел 10. „Процент на съфинансиране“ от УК, размерът на финансовата помощ е приложим за проектното предложение в неговата цялост и се определя според размера на заявените за подпомагане разходи. В тази връзка, размерът на финансовата помощ по т. 1.2 от раздел 10 от УК се прилага за цялото проектно предложение.“* **4.** Във връзка с поставения въпрос следва да имате предвид, че земеделската техника е част от проектното предложение и попада в хипотезата на отговора на т. 3 от Вашето запитване.
Запитване № 59, 28.04.2021 г.	Здравейте, Аз съм земеделски производител , който е подал проект през Местна инициативна група по тяхната мярка 4.1 . Проектът ми е одобрен и очаквам подписване на договор. Възнамерявам да кандидатствам и по настоящата процедура за прием по подмярка 4.1 ,питането ми е свързано с т. 22.1 Критерии за оценка на проектни предложения, от Условията за кандидатстване, и по - конкретно Критерий 2.2.: Това , че съм одобрен и вероятно ще подпиша договор по мярка 4.1 на МИГ ще ми позволи ли да получа тези 5 т. предвидени в критерии 2.2 ? Може ли да се счита ,че аз съм получил подкрепа по	Подпомагането по подхода „Водено от общностите местно развитие (ВОМР)“ не е в обхвата на ограниченията, описани в т. 3 от 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от Условията за кандидатстване.

	подмярка 19.2 от ПРСР 2014-2020 а не по мярка 4.1 от ПРСР 2014-2020? Благодаря ви предварително	
Запитване № 60, 28.04.2021 г.	В Приложение 1, към критерий 4.3 в т. 1.6 са описани инвестиции, които дават точки по този критерий "1.6 Инвестиции в съоръжения и оборудване, позволяващи преработката на отпадъчни суровини от селскостопански продукти използвани за собствено потребление, включително тороразпръскващи ремаркета и цистерни за течна торова маса." Как тълкувате "собствено потребление" - трябва ли да имам или изграждам животновъден обект, за да се присъдят точки за закупуването на тороразпръскващо ремарке? Или може да съм само зърнопроизводител, който купува тороразпръскващо ремарке и ще купува животинска тор от близка кравеферма?	В контекста на поставения въпрос и във връзка с цитираните в него инвестиционни разходи понятието „собствено потребление“ следва да се прилага само в случаите на кандидати с животновъдни стопанства, с цел оползотворяване на генерирания торов отпадък в собствения животновъден обект. В допълнение следва да имате предвид и изискването, заложено в т. 14 от раздел 13.2 на УК.
Запитване № 61, 28.04.2021 г.	Допустим за подпомагане ли е разход за: 1) производство на пелети от нарязана и пресована слама, отговарящи на дефиницията за Биогориво от Условията за кандидатстване, ако същите ще се използват САМО за собствени нужди в животинското стопанство с цел отопление на животновъден обект? 2) да се кандидатства за СИСТЕМА ЗА ОТОПЛЕНИЕ на животновъден обект, като в системата са включени инсталации за производство и горене на пелети от нарязана и пресована слама?	Посочените в запитването инвестиционни разходи биха попаднали в обхвата на допустимите разходи, в случай че в проектното предложение по безспорен начин се доказва, че произведеното количество биогориво и/или биоенергия е изцяло за собствено потребление в стопанството на кандидата и е пряко свързано с една или няколко от дейностите по първично селскостопанско производство. Оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности.

Запитване № 62, 28.04.2021 г.	Здравейте, имам 2 въпроса: 1. ЕООД има непрекъсната регистрация като земеделски стопанин повече от 5 години. Ако в момента се промени собственика на капитала и управителя на фирмата, допустим кандидат ли ще бъде по подмярка 4.1 ? 2. Оранжерия за производство на разсад - домати и краставици ще получи ли точки за чувствителен сектор ? Предварително благодаря !	**1.** Следва да се има предвид, че регистрацията като земеделски стопанин се обследва за конкретния кандидат, като са допуснати изключения в т. 11, т. 12 и т. 13 от раздел 11.1. „Критерии за допустимост на кандидатите“. Допустимостта на кандидатите, дейностите и разходите, включени в проектното предложение се оценява от оценителна комисия в неговата цялост съобразно предоставените документи и информацията към същото. **2.** В обхвата на съответната култура от приоритетен сектор се отнасят и дейностите по производство на посадъчен материал, семена и разсад за съответната култура.
Запитване № 63, 29.04.2021 г.	Здравейте, моля за разяснение във връзка с процедура за кандидатстване No BG06RDNP001-4.012 - Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.по следните въпроси: 1. 1. В условията за кандидатстване по настоящата процедура се изисква становище от РИОСВ за необходимостта от ОВОС за всички видове инвестиции. Следва ли да не се изисква такова при проектни предложения, свързани със закупуване на земеделска техника предвид Становище на МОСВ с изх. № 04-00-3055/22.04.2015г., съгласно което дейността по закупуване на земеделска техника не попада в обхвата на Приложение № 1 и Приложение № 2 на ЗООС като същата не може да бъде	**1.** Вижте отговора на въпрос 1 от запитване № 1. *„Във връзка с поставения от Вас въпрос правим уточнение, че за всички проектни предложения е предвидено представяне на документа по т. 17 от раздел 24.1 „Списък с общи документи“ от Условията за кандидатстване. На електронната страница на Министерство на земеделието, храните и горите е публикувано принципно становище с изх. № 04-00-3055/26.04.2021 от Министерство на околната среда и водите, касаещо проектни предложения с*

	определена и като инвестиционно намерение по смисъла на параграф 1, т.17 от Допълнителните разпоредби на ЗООС и в тази връзка няма основание да се изискват и провеждат процедури по реда на глава шеста от ЗООС за тези намерения. 2. 2. В случай, че кандидат е одобряван по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., но не е подписал договор ще му бъдат ли присъдени 5 т. при заявен приоритет по критерий 2.2 „Проектни предложения, представени от кандидати, които не са одобрени за подпомагане по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от ПРСР 2014-2020“. 3. 3. В критерий 4.2 „Проектни предложения с включени инвестиции за напояване на селскостопански култури отглеждани в земеделското стопанство“ са посочени като елементи на напоителните системи „водовземни съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата“. В Приложение № 1 „Инвестиции NGEU“ на	*инвестиции само за земеделска техника. Становището е обществено, достъпно за всички кандидати на следния адрес: https://www.mzh.government.bg/bg/politiki-i-programi/programi-za-finansirane/programa-za-razvitie-na-selskite-rayoni/. Кандидатите с проектни предложения само за земеделска техника трябва да приложат посоченото становище към подаваното проектно предложение.“* **2.** Във връзка с конкретното запитване и предвид условието в т. 3 от раздел 22.2 от УК, следва да имате предвид, че ако по предходен проект на кандидата има издадена заповед за одобрение на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ по реда на Наредба № 9 от 21 март 2015 година, то проектното предложение по настоящата процедура не получава приоритет по критерий за оценка № 2.2 от раздел 21.1 от УК. **3.** Критерий за оценка 4.2 се прилага за всички допустими инвестиционни разходи за напояване, като в минималното изискване са изброени принципни инвестиции без да се изпада в конкретика. Възможно е дадено проектно предложение да получи предимство едновременно по критерии за оценка № 4.2 и № 4.3, но не и с един и същ инвестиционен разход от проектното предложение.

	Условията за информация, критерий за оценка 4.3, т. 1.8, към изброените елементи на напоителните системи в критерий 4.2 са добавени пивоти, генератори, водни помпи, филтърни възли. Следва ли да се счита, че същите не попаднат в обхвата на критерий 4.2 „Проектни предложения с включени инвестиции за напояване на селскостопански култури отглеждани в земеделското стопанство“. 4. 4. За целите на настоящата процедура моля да уточните инвестициите в системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, системи против слани, градушки и съпътстващите ги необходими съоръжения попадат ли в обхвата на определението за инвестиции в СМР, т.е. ще се изискват ли разрешения за строеж/ поставяне или са в обхвата на инвестиции в оборудване. 5. 5. Инвестиция в прецизна машина за контурна резитба на овощни дръвчета попада ли в обхвата на Приложение № 1 „Инвестиции NGEU“ на Условията за информация, критерий за оценка 2.2. 6. 6. Инвестиция в прикачен челен товарач попада ли в обхвата на Приложение № 1 „Инвестиции NGEU“ на Условията за информация, критерий за оценка 2.2. 7. 7.При инвестиции в СМР, които е важно за кандидата да бъдат извършени в кратък срок, възможно ли е да бъде предизвикано посещение от страна на ДФ „Земеделие“ и преди крайния срок за прием на проектни предложения по настоящата процедура за да бъдат извършени своевременно тези СМР.	**4.** Съгласно раздел 13.2 „Условия за допустимост на дейностите“ от Условията за кандидатстване са предвидени различни хипотези и съответните придружаващи документи, които кандидатите следва да приложат към проектното предложение, за различните видове инвестиции, които се издават от компетентните органи по ЗУТ. **5.** и **6.** Посочените от Вас активи не попадат в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване. **7.** Във връзка с поставения въпрос следва да имате предвид, че в т. 4 и т. 22 от раздел 21.1 „Оценка на административно съответствие и допустимост“ от УК са определени условията, реда и сроковете за извършване на посещение на място.

Запитване № 64, 29.04.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявен прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ молим за уточнение по следния въпрос: Допустими ли са за подпомагане инвестиционни разходи за закупуване на земеделска техника (трактор, култиватор, пръскачка) за отглеждане на винени лозя на кандидат, ЗП отговарящ на изискванията за допустимост на процедура № BG06RDNP001-4.012.	Посочените в запитването активи попадат в обхвата на допустимите за подпомагане разходи, като следва да се има предвид условието по т. 2, буква „б“ от раздел 13.3 от Условията за кандидатстване.
Запитване № 65, 01.05.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с кандидатстване по процедура BG06RDNP001-4.012 - Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., възникват следните питания при подготовка на проектно предложение 1. Инвестиционното намерение включва закупуване на дигитализирана пръскачка като прикачен инвентар към трактор за обслужване на трайни насаждения. Въпросът ни е дали стойността на цялата пръскачка би била призната за иновация по т. 2.1.2 от Приложение 1 към документи за информация към Условията за кандидатстване? 2. Инвестиционното намерение включва изграждане на стопанска сграда (или доставка и монтаж на мобилни клетки) за правилно съхранение на минерални торове. В тази връзка въпросът ни е ще бъдат ли признати разходите за изграждане (или доставка и монтаж на мобилни клетки) като разход по	**1.** По конкретния въпрос следва да имате предвид, че в обхвата на т. 2.1.2 от Приложение 1 към УК се включват инвестиции в цифрови устройства и оборудване за внедряване в различни видове земеделска техника, но не и самата земеделска техника. **2.** Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че терминът „изграждане“ включва дейностите, необходими за монтиране на съответните съоръжения в проектното предложение, включително самите съоръжения и оборудване. В допълнение правим уточнението, че строителните дейности

	точка 1.3 от Приложение 1 към документи за информация към Условията за кандидатстване? 3. Инвестиционното намерение включва закупуване на отклоняваща фреза като прикачен инвентар към трактор за обслужване на трайни насаждения, с която ще се почистват тревата и бурените около дръвчетата, като за това почистване до момента са използвани и пестициди за убиване на насекоми. Чрез въвеждането й в употреба почистването ще се изпълнява без използване на такива вещества. Въпросът ни е дали стойността на фрезата би била призната за иновация по т. 2.1.4 от Приложение 1 към документи за информация към Условията за кандидатстване? Благодаря предварително за информацията и успешна работа.	не попадат в обхвата на критерия за оценка. **3.** Моля да уточните коя точка от Приложение № 1 към Условията за кандидатстване имате предвид, тъй като в него няма цитираната от Вас точка 2.1.4.
Запитване № 66, 01.05.2021 г.	Здравейте, във връзка с процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1, имам следните въпроси: Въпрос 1 Земеделски производители, които подават само данъчна декларация, как ще бъдат оценявани по критерий 3 Подпомагане на проекти, осигуряващи устойчива заетост, който се проверява служебно? В указанията към критериите е посочено, че точки не се дават по този критерий, ако средносписъчният брой на персонала е 0. При положение, че кандидатът земеделски производител се осигурява като такъв, счита ли се за работещ собственик и ще вземе ли точки по критерия, при положение, че няма друг персонал.	**1.** Съгласно т. 6 от раздел 22.2 от УК съответствието с критерия се доказва с информацията от съответните кодове в „Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ , респ. „Справка заети лица“ за 2020 г. след извършване на служебна проверка в НСИ от страна на оценителната комисия.

	Въпрос 2 В т. 2.1.2 от Приложение 1 е описано следното оборудване - Инвестиции в цифрови устройства и оборудване за внедряване в различни видове земеделска техника, които подобряват процеса по отглеждане на селскостопанските култури и намаляват обема на използваните торове, препарати и други ресурси използвани в производството – GPS устройства, автоматични управления, контролери, датчици и уреди за контрол на пръскането, торенето, обработките, торове и ПРЗ в почвите, за контрол и управление на обработките на почвата и др. със сходно предназначение. GPS устройства, автоматични управления и др. от изброените считат ли се за оборудване или са земеделска техника. Въпрос 3 Приложение 1, т. 2.2.4 Инвестиции свързани с изграждане/модернизиране/оборудване в земеделското стопанство на автоматизирани системи и съоръжения за подготовка на продукцията за продажба, които се използват за една или комбинация от дейности, свързани с почистването, подготовката за съхранение, съхранението, сортирането, маркирането и опаковането селскостопански продукти, вкл. прилежащ към тях софтуер - съоръжения и оборудване за съхранение на продукцията - камери за охлаждане, системи за автоматизирано складиране, както и машини и оборудване за измиване, сортиране и пакетиране на готова продукция и др. със сходно предназначение.	**2.** В Условията за кандидатстване е включена дефиниция за „земеделска техника“, като в същата не са посочени описаните от Вас устройства и оборудване. Оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности. **3.** Вижте отговор на запитване № 40. *„Във връзка с поставеният от Вас въпрос и информация за описаните инвестиции в него, следва да имате предвид, че същите не са включени в Приложение № 1 от Условията за кандидатстване по процедурата.“*

	Силозите са автоматизирани системи и съоръжения, свързани с почистване, подготовка за съхранение и съхранение на продукция за продажба. При изчисляване на стойността към критерий 4.4. ще се включва цялата стойност на силозите с оборудването в тях или само на оборудването в тях без на самите съоръжения? Въпрос 4 Грейдерите са машини, които се използват в отглеждането на оризова арпа и спомагат за намаляване разхода на вода при производството като подравняват терена, на който се отглежда ориза. Водата е от основните компоненти на околната среда. В тази връзка тези прикачни грейдери, ще бъдат ли допустим разход по критерий 4.3. и 4.4. в частта „други машини, спомагащи за опазване на околната среда“. Въпрос 5 Ще се присъдят ли точки по критерий 4.4. за инвестиция в самосвално ремарке, оборудвано с електронен кантар, който измерва теглото на зърното автоматично. Благодаря предварително, ***	**4.** и **5.** Във връзка с поставените от Вас въпроси и информация за описаните инвестиции в тях, следва да имате предвид, че същите не са включени в Приложение № 1 от Условията за кандидатстване по процедурата.
Запитване № 67, 02.05.2021 г.	Здравейте! Съгласно условията за кандидатстване по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ кандидатите трябва да са регистрирани като земеделски стопани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани без прекъсване през последните 36 месеца към датата на подаване на	Във връзка с Вашия въпрос Ви обръщаме внимание, че в т. 11, т. 12 и т. 13 от раздел 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“ от Условията за кандидатстване са посочени случаите, в които е допустимо доказване изпълнението на изискването на т. 2, буква „а“ от раздел 11.1, с данни на друго лице. В допълнение следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ се предоставят по

	проектното предложение. Въпросът ми е следният: дружество с ограничена отговорност е регистрирано в ТР към АВ през м. януари 2019г. и се регистрира по реда на Наредба № 3/1999г. на 25.01.2019г. Към настоящия момент дружеството не изпълнява изискването на т. 2 б. а) от Раздел 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“. Въпросното дружество заедно с още две търговски дружества се явяват правоприемници на друго дружество с ограничена отговорност, което считано от 25.11.2020г. се преобразува чрез разделяне на цялото му имущество между трите фирми. Преобразуващото се дружество има 20 годишна история като земеделски стопанин и същото се е преregистрирало по реда на Наредба № 3/1999г. на 09.03.2020г. за последен път. Може ли да се приеме, че новото дружество, в качеството си на правоприемник, ще отговори на изискването за наличие на регистрация без прекъсване през последните 36 месеца и е допустим кандидат по реда на настоящите Условия за кандидатстване? ***	отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.
	Публикувано на 24.06.2021 г.	
Запитване № 68, 05.05.2021 г.	Здравейте, Моля за Вашето становище по описаните по-долу въпроси във връзка с Процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от ПРСР 2014-2020 г.:	

	1) Във връзка с изброените инвестиции в Приложение 1 Инвестиции_NGEU, т. 2 Критерии за оценка 4.4. може ли да се причисли като инвестиция по т. 2.2.1 - "Автоматизирана система за хранене на животни" закупуването на миксер-вагон за заготовка, миксиране и автоматично раздаване на фураж за ЕПЖ? 2) Във връзка с изброените инвестиции в Приложение 1 Инвестиции_NGEU, т. 1 Критерии за оценка 4.3., подточка 1.5 "Изграждане на инсталации за ВЕИ", инвестициите, които са свързани с модернизация и надграждане на съществуващи соларни системи, считат ли се за такива свързани с т. 1.5 и могат ли да се заявят точки за тях по този критерий? 3) Във връзка с изброените инвестиции в Приложение 1 Инвестиции_NGEU, т. 1,, Критерии за оценка 4.3., подточка 1.1 "Обновяване на недвижима собственост", можем ли да заявим точки по този критерий в случай, че се предвижда инвестиция за оборудване за свинеферма, в която освен монтиране на система от скарови подове, се предвижда и изграждане на боксово оборудване - като подовите скари и боксовете са комплект? В този случай, боксовото оборудване може ли да се счита като инвестиция по т. 1.1 съгл. критерий за оценка 4.3? Поздрави ***	**1.** Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че в т. 2.2.1 от Приложение № 1 не са включени инвестиции в сменяема прикачна техника. В тази връзка посоченият от Вас актив не попада в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване. **2.** Описаните в запитването инвестиции, свързани с модернизация и надграждане на съществуващи соларни системи за производство на енергия за собствено потребление, биха могли да бъдат отнесени към инвестициите, изброени в т. 1.5 от Приложение № 1 към УК при спазване на всички останали изисквания за допустимост и методиката за оценка по критерия съгласно УК. **3.** В т. 1.1 от Приложение № 1 са включени инвестиции, свързани с опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници. В тази връзка посочения от Вас актив – „боксово оборудване“ - не попада в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване.
Запитване № 69, 05.05.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявен прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“	Във връзка с поставения въпрос следва да имате предвид, че степента на запълване на силозите трябва да съответства на вида и прогнозният размер на произведената продукция и

	молим за уточнение по следните въпроси: При инвестиция за изграждане на силозно стопанство, включваща три броя силози за съхранение на собствената на кандидата продукция от пшеница, царевица и слънчоглед, какво означава капацитетът на силозите да съответства на прогнозния размер на произведената от кандидата продукция. Какъв процент от обема на всеки от трите силоза следва да е запълнен, за да бъде прието, че капацитета на тези силози съответства на произведената от кандидата продукция от пшеница, царевица и слънчоглед.	технологията за нейното съхранение. В допълнение следва да се има предвид, че съответствието с условията за кандидатстване се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности.
Запитване № 70, 05.05.2021 г.	УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, Във връзка с прием на проектните предложения по Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., бихме желали да отправим запитване за допълнителни разяснения. GPS устройства за трактори попадат ли в обхвата определението за Земеделска техника „Техника, която се използва за обработка на почвата и прибиране на реколтата, като: трактори, самоходна техника – колесни трактори, верижни трактори, специализирани самоходни машини (силажокомбайни, зърнокомбайни и др.) и друг вид самоходни машини и сменяема прикачна техника, включително и когато те се използват в животновъдните обекти“ и включват ли се в определеният максимален размер на допустимите разходи за закупуване на земеделска техника,	Вижте отговора на запитване № 16. *„В Условията за кандидатстване е включена дефиниция за „земеделска техника“, като в същата не са посочени GPS устройства.“*

	включена в проектно предложение от 488 950 лв. Благодаря за отговора!	
Запитване № 71, 05.05.2021 г.	Уважаеми Дами и Господа, Във връзка с прием на проектни предложения по Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., бихме желали да отправим запитване за допълнителни разяснения, както следва: В Условията за кандидатстване по горецитираната процедура е записано в т.10. Проектни предложения с инвестиции в иновативни за стопанството технологии, като - иновативни производствени технологии, цифрови технологии за производство и организация в селското стопанство, автоматизиране на работните процеси в селскостопанското производство, включително подходи приложени чрез Европейското партньорство за иновации (критерий за оценка № 4.4) са такива, при които най-малко 30 на сто от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции посочени в Приложение № 1, свързани с критерий за оценка № 4.4., описани са в Таблица 1А: „Инвестиционни разходи свързани с иновативни технологии за предприятието“ и са обосновани в Таблица В „Подробно описание на дейностите и инвестициите свързани с устойчивото развитие“ от Приложение № 7 „Бизнес план“ и получават 15 точки от раздел 22.2 Методика за оценка на	

	проектните предложения. Първи въпрос: Моля да ми отговорите на следния въпрос: Попадат ли в обхвата на критерий за оценка № 4.4 и по точно в Приложение № 1 „Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU“, следните инвестиционни разходи необходими за функционирането но животновъдни обекти за ЕПЖ или ДПЖ: 1. Хранителна лента за автоматично раздаване на храна на животните в сградата за отглеждане на животни 2. Групови и индивидуални поилки за поене на животни в сградата за отглеждане на животни 3. Автоматизирана/Моторизирана преграда срещу вятъра/щори в сградата за отглеждане на животни. 4. Автоматизирана система, включваща вентилатори и система за охлаждане посредством водни душове за активна вентилация на животните с електронно управление на микроклимата в сградата за отглеждане на животни. 5. Доилна зала за автоматично доене на животните, която е напълно затворена доилна система за автоматично издояване на животните и отвеждане на млякото до съоръжението за съхранение на суровото мляко и има напълно автоматична система за измиване. 6. Система за идентифициране на животните, която служи за автоматично откриване на разгонените животни, следи времето на преживяне и времето на лежане на	**1.** Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че: 1.1. инвестиционните разходи по т. 1, т. 2, т. 3 и т. 5 попадат в обхвата на т. 2.2.1 от Приложение № 1 и са в съответствие с критерий 4.4, само в случаите, че същите са част от *„автоматизирани и/или роботизирани системи, използвани в отделните фази по отглеждане на животни“*; 1.2. за инвестиционните разходи по т. 4, т. 8 и т. 9 приноса към критерий за оценка № 4.4. не може да се определи еднозначно, тъй като в запитването са описани елементи, които са обект на оценка от оценителната комисия; 1.3. инвестиционните разходи по т. 6 попадат в обхвата на т. 2.2.1 от Приложение № 1 и са в съответствие с критерий 4.4, само в случаите, че същите са част от *„автоматизирани и/или роботизирани системи за идентификация, системи за*

	животните и чипове за активна идентификация на животните и антени. 7. Резервоар /хладилен танк за охлаждане и съхранение на сурово мляко с автоматично включване и изключване на компресорите. С напълно автоматична система за измиване. 8. Машини за отбиване на малки животни, които служат за изкуствени майки за хранене на подрастващи животни с мляко. Машите приготвят на малките животни напълно автоматично необходимата храна за тях. 9. Автоматизирано оборудване за приготвяне посредством смилане и миксиране на фуражни култури и съхранение на храна за животни. Оборудването е напълно автоматизирана система, която автоматично приема суровините необходими за изхранването на животните в затворени съдове за суровини (метални или от фибро стъкло) посредством разтоварище. След това посредством шнекови системи суровините преминават през машини които осъществяват: - очистване от механични замърсители (камъни; метали и т. н.), - смилане - преминава през мелница където става смилането - миксиране на всички необходими суровини за пълноценното хранене на животните - посредством в миксер в които постъпват всичките преминали през мелницата суровини. - автоматично дозиране на микроелементи в миксера,	*управление и наблюдение на стадото“*; 1.4. инвестиционните разходи по т. 7 попадат в обхвата на т. 2.2.1 от Приложение № 1 и са съответствие с критерий 4.4, само в случаите, че същите са част от *„системи за автоматизирано/роботизирано доене, доилни зали, доилни съоръжения“*. 1.5. инвестиционните разходи по т. 10, т. 11 и т. 12 не са включени в Приложение № 1 от Условията за кандидатстване

	като процеса на дозирането на микро и макроелементите е също е напълно автоматизиран. След като всички продукти са смлени, готовия продукт се изпраща за съхранение в съдове за съхранение на готов продукт откъдето се дозират автоматично/директно във фуражо - раздаващо ремарке. Целият процес описан по-горе се изпълнява в напълно затворена и автоматизирана система и се контролирана от сензори и датчици позволяващи функциониране без човешка намеса. 10. Самоходен миксер-вагон – Самоходна автоматизирана машина, която служи за приготвяне, дозиране, раздаване, анализ на качеството и количеството на компонентите, присъстващи в рецептурата на дажбата на животните. Самоходната машина за приготвяне на храна за животните е най-съвършеното решение към момента осигуряващо: -Прецизно дозиране на фуражите -Безкомпромисна механична обработка на фуражите -Пълен контрол над работата на оператора -Мобилност за доставка на храната във всички хранителни зони в животновъдния обект в стопанство. 11. Фуражо-раздаващо ремарке – което служи за приготвяне, дозиране и раздаване на целодневната дажба храна за животните. 12. Автоматизирано оборудване за силозно стопанство включващо: – силози с плоско дъно и силози на крака с конусно дъно, с	по процедурата. Моля да се запознаете и с отговорите на запитване № 4 и запитване № 47. *№ 4 „Във връзка с поставения от Вас въпрос и информация за описаните инвестиции в него, следва да имате предвид, че същите не са включени в Приложение № 1 от Условията за кандидатстване по процедурата.“* *№ 47 „Във връзка с поставеният въпрос, следва да имате предвид, че в т. 2.2.1. от Приложение № 1 са включени „Инвестиции свързани с изграждане/модернизиране/ оборудване в земеделското стопанство на автоматизирани/роботизирани системи използвани в отделните фази по отглеждане на животни / хранене, доене, поене, почистване, дезинфекция и др./, вкл. прилежащ към тях софтуер. Автоматизирани и/или роботизирани системи, използвани в отделните фази по отглеждане на животни при отглеждане, хранене, вкл. пчелни семейства, поене и доене – системи за автоматизирано/роботизирано хранене, системи за автоматизирано/роботизирано доене, доилни зали, доилни съоръжения, системи за идентификация, системи за управление и наблюдение на стадото или пчелина, електропластири, дронове, системи и софтуер за управление на доенето, системи за електронно управление на микроклимата в животновъдните обекти и др. със сходно предназначение.“. В тази връзка в цитирания текст не са включени самоходни машини.“* В допълнение обръщаме Ви внимание, че в т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК

	всички необходими аксесоари и елементи към тях, без бетоновия фундамент, върху който са изградени; – система за активна вентилация, централизирана компютъризирана система за температурен контрол; – елементи за механизация и автоматизация на силозното стопанство: редлери, елеватори, шнекове, клапи, шибри, пасарелки, елеваторни кули, почистващи машини и др. – авторазтоварни шахти - автоматизирани с редлер или гравитачен тип Втори въпрос: Самоходният миксер, който е автоматизирана машина за приготвяне, дозиране, раздаване, анализ на качеството и количеството на компонентите, присъстващи в рецептурата на дажбата на животните, който се използва в животновъдния обект попада ли в обхвата определението за земеделска техника „Техника, която се използва за обработка на почвата и прибиране на реколтата, като: трактори, самоходна техника – колесни трактори, верижни трактори, специализирани самоходни машини (силажокомбайни, зърнокомбайни и др.) и друг вид самоходни машини и сменяема прикачна техника, включително и когато те се използват в животновъдните обекти“. Попада ли в определения максимален размер на допустимите разходи за закупуване на земеделска техника от 488 950 лв. Благодаря!	е посочен подхода за оценка по критерий 4.4. Съответствието с критериите за оценка се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности. В заключениеследва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати. **2.** Посоченият в запитването Ви актив попада в обхвата на определението „земеделска техника“, съгласно Условията за кандидатстване.

Запитване № 72, 06.05.2021 г.	Във връзка със зададен от мен въпрос, който е публикуван като: Запитване № 20, 22.04.2021 г. считам, че не сте ми отговорили по същество на отправеното питане. Въпросът е не какви документи и анализи трябва да се представят на етап кандидатстване, а дали при спазване на всички изисквания на процедурата, е допустимо да се реализира описаната хипотеза, а именно: Може ли да се инсталира нова мощност от 500kW, при налична 800kW мощност в стопанството? (приемете, че инженер е потвърдил нуждата от подобна мощност в стопанството) Считам, че отговора на поставеният от мен въпрос може да бъде даден от Вас, като това ще даде ясна информания на много заинтересувани страни. Отговаряйки конкретно на питането ми, няма как да се попречи на оценката на проектното предложение или да се даде становище от името на оценителната комисия. Правилното залагане на разходите ще бъде оценено от Комисията по оценка, но категоричният отговор от ваша страна (а не избягването му) може да улесни значително процеса по кандидастване.	Както е посочено в първото изречение от отговора на запитване № 20, условията, на които следва да отговарят инвестициите за производство на енергия от ВЕИ, се отнасят само за включените в проектното предложение инвестиции и разходи.
Запитване № 73, 06.05.2021 г. (23.04.21 г.)	Здравейте, На 23.04.2021 г. съм пуснала въпроси, на които няма отговор в публикуваните отговори с дата до 25.04.2021 г. Моля, да ги включите в следващите отговори. Благодаря предварително! Здравейте, във връзка с процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка	

	4.1, имам следните въпроси: 1. Искам да направя фотоволтаична централа за обслужване на помпите за напояване, които имат голям разход на енергия. - Възможно ли е фотоволтаичната инсталация да е разположена върху плоски складове, притежавани от фирмата, които не са в непосредствена близост до помпите за напояване, но да са съобразени с тяхната мощност (т.е. за задоволяване на техните нужди от енергия)? - Възможно ли е да се продава енергията от фотоволтаиците, тъй като натовареността не е през цялата година? 2. Дружеството кандидат има регистриран животновъден обект по чл. 137. Сега с проект искаме да направим нов животновъден обект в друго населено място в Нитратно уязвима зона. - Допустимо ли е към новият животновъден обект да се направи и торохранилище - Проектът ще е реконструкция на съществуваща сграда краварник, която към момента не функционира. Допустимо ли е да се прави реконструкция на сграда краварник, която в последствие след реконструкцията и изпълнението на проекта да се регистрира като животновъден обект? Благодаря предварително,***	**1.** - Съответствието с условията за кандидатстване се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности. В допълнение следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати. - Продажбата на енергията от подпомогнатите инсталации не съответства на условията в т. 24.1 от раздел 13.2 от УК. **2.** Условието на т. 3 от раздел 13.3 от УК се отнася за регистрирани и действащи животновъдни обекти, които са разположени на територията на нитратно уязвими зони. - По отношение на допустимостта на описаните дейности следва да се представят изискуемите документи съгласно УК, които да бъдат оценени от оценителната комисия.
Запитване № 74,	УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, Във връзка с прием на проектните предложения по	

06.05.2021 г.	Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., бихме желали да отправим запитване за допълнителни разяснения. В Условията за кандидатстване по горецитираната процедура е записано в раздел 22.2 Методика за оценка на проектните предложения в т.9. Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ (критерий за оценка № 4.3) са такива, при които най-малко 15 на сто от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции, посочени в Приложение № 1, свързани с критерий за оценка № 4.3, описани са в Таблица 1Б „Инвестиционни разходи осигуряващи опазване компонентите на околната среда, включително ВЕИ“ и са обосновани в Таблица Г „Подробно описание на дейностите и инвестициите свързани с устойчивото развитие“ от Приложение № 7 „Бизнес план“ и получават 10 точки. Моля да ми отговорите на следния Въпрос: Попада ли в обхвата на критерий за оценка № 4.3 в Приложение № 1 „Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU“ и по конкретно в описаните инвестиции по 1.3. „Изграждане/модернизиране/оборудване на съоръжения за съхраняване на минерални торове, необходими за производствената дейност на стопанството“ изграждане на	Вижте отговора на запитване № 36. *„Във връзка с поставеният въпрос, следва да имате предвид, че терминът „изграждане“ включва дейностите, необходими за монтиране на съответните съоръжения в проектното предложение, включително самите съоръжения и оборудване. В допълнение правим уточнението, че строителните дейности не попадат в обхвата на критерия за оценка.“*

	стопанска сграда без система за климатизация, представляваща склад за минерални торове необходима за производствената дейност на стопанството и включват ли се в Приложение 1 „Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU“ инвестиционните разходи по проектното предложение за строително-монтажни работи, включени в Количествено-стойностната сметка за изграждане/реконструкция на гореописаната сграда. Ако не се включват строително-монтажни работи за изграждане/реконструкция на сградата, моля пояснете какво се има предвид под изграждане/модернизиране на съоръжения за съхраняване на минерални торове, необходими за производствената дейност на стопанството. Благодаря за отговора на поставения въпрос.	
Запитване № 75, 06.05.2021 г.	Здравейте, Моля за Вашето становище по описаните по-долу въпроси във връзка с Процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от ПРСР 2014-2020 г.: 1) Във връзка с изброените инвестиции в Приложение 1 Инвестиции_NGEU, т. 2 Критерии за оценка 4.4. може ли да се причисли като инвестиция по т. 2.2.4 прикачен комбайн за събиране на реколта от шипка? Поздрави ***	Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че посочената от Вас земеделска техника не попада в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване.
Запитване	Уважаеми дами и господа,	

№ 76, 07.05.2021 г.	Отговорът, публикуван към Запитване № 2, 20.04.2021 г. не дава яснота относно направеното запитване. Цитирането на "т. 19.2 от раздел 13.2 „Условия за допустимост на дейностите" не дава отговор на поставения въпрос, още повече - посочената "т.19.2" е цитирана и в самия въпрос, което еднозначно показва, че сме запознати с Условията за кандидатстване. Още повече подобен въпрос има зададен и от друг кандидат в Запитване № 25, 23.04.2021 г. - Цитирам "Земята, върху която ще се създава новото насъждение ще се стопанисва от мен от следващата стопанска година", което означава, че ЯВНО има неразбиране в цялост на условието за "ползване на имотите за срок не по-малко от 6 години считано от датата на подаване на проектното предложение". Моля за ясен и еднозначен отговор - отговаря ли на изискването по т.19.2 от раздел 13.2 „Условия за допустимост на дейностите“ на УК - Договор за аренда, сключен за 8 години, сключен през април 2021г. т.е. договорът е в сила към датата на подаване на проектното предложение, той в вписан в Агенция по вписванията и е нотариално заверен, но както всички арендни договори, срокът му на действие се определя в стопански години и първата стопанска година е предстоящата 2021/2022г. Направното запитване не касае качеството на проектното предложение, а е свързано с Условията за допустимост на дейностите. С уважение, ***	Във връзка с посочения от Вас конкретен пример, УО счита, че е налице изпълнение на заложеното в УК изискване, в случай че към датата на подаване на проектното предложение съответния договор е валидно сключен и ползването на имота започва не по – късно от 01.10.2021 г.
Запитване	Уважаеми дами и господа,	Условията, описани в т. 10 и т. 10.1 от раздел 14.3 от УК са

№ 77, 07.05.2021 г.	В УК в т.14.3. е описано, че не са допусти разходи по: т.10. Разходи за закупуване на животни, едногодишни растения и тяхното засаждане, както и създаване на трайни насаждения от орех, бадем, лешник, маслодайна роза и шипка. и т.10.1. За съществуващи трайни насаждения от орех, бадем, лешник, маслодайна роза и шипка не са допустими разходите за изграждане на огради. В такъв случай допустими ли са разходи за съществуващи трайни насаждения от лешници в това число: разходи за системи за напояване, разходи за халета за съхрамемие на продукцията, земеделска техника за обработка на насажденията, съоръжения за предпазпазване от градушки, както и ВЕИ съоръжения за собствени нужди - всичките предназначени за стопанисването на съществуваща лешникова градина. Да разбираме ли, че изискването за недопустимост касае единствено засаждане/презасаждане на на нови/съществуващи насаждения и огради към тях? С уважение,***	свързани само и единствено с *„разходи за създаване на трайни насаждения от орех, бадем, лешник, маслодайна роза и шипка“* и *„разходи за изграждане на огради“*.
Запитване № 78, 07.05.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявен прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ и предвид ограничението в раздел 14.3 от УК, молим за уточнение по следните въпроси: 1. Допустими ли са за подпомагане инвестиции, свързани с изграждане на поливна система за съществуващи насаждения от бадеми, лешници и орехи. 2. Допустими ли са за подпомагане инвестиции в закупуване	**1.** и **2.** Вижте отговора на запитване № 77. *„Условията, описани в т. 10 и т. 10.1 от раздел 14.3 от УК са свързани само и единствено с „разходи за създаване на трайни насаждения от орех, бадем, лешник, маслодайна*

	на земеделска техника за обработка на съществуващи насаждения от бадеми, лешници и орехи. 3. При инвестиции за изграждан на поливна система за трайни насаждения, БП трябва да бъде изготвен за 5 или за 10 годишен период.	*роза и шипка“ и „разходи за изграждане на огради“ за съществуващи трайни насаждения от орех, бадем, лешник, маслодайна роза и шипка.“* **3.** Вижте отговора на въпрос I.11. от запитване № 53. *„При наличие в проектното предложение на инвестиции за СМР бизнес планът следва да е за 10-годишен период, както е посочено в т. 6 от раздел 13.2 от УК. В допълнение Ви информираме, че в Условията за кандидатстване не е посочено изрично изискване за необходимостта от разрешение за строеж при определяне периода на бизнес плана.“*
Запитване № 79, 08.05.2021 г.	Здравейте, Моля за разяснения по следните въпроси, свързани с процедура BG06RDNP001-4.012: 1. В Условията за кандидатстване е записано "Проектни предложения представени от кандидати до 40 години включително (критерий за оценка 2.3) са проекти, представени от кандидати - физически лица или еднолични търговци (ЕТ) на възраст между 18 и 40 години, включително. В случаите когато кандидат е еднолично дружество с ограничена отговорност (ЕООД), условието по критерия се счита за изпълнено, ако едноличния собственик на капитала на дружеството е на възраст между 18 и 40 години, включително. За кандидати групи/организации на производители минималното изискване по критерий за оценка № 2.3 се счита за изпълнено, когато над 50 на сто от членовете на	**1.** В съответствие с цитирания в запитването текст на т. 4 от 22.2 Методика за оценка на проектните предложения от УК не е предвидено получаване на приоритет по критерий за оценка № 2.3 за кандидат- дружество с ограничена отговорност (ООД).

	групата/организацията, отговарят на посоченото условие." Бихте ли уточнили, в случай, че кандидат е Дружество с ограничена отговорност (ООД), което се притежава от двама собственици, единия от които е под 40 години, а другия над 40 години и се представлява от същите лица, в качеството им на управители, както заедно, така и поотделно, ще бъде ли изпълнено условието на т. 2.3 и кандидата следва ли да получи точките? 2. Моля да потвърдите, че за изпълнение на критериите по т. 4.1., при изграждане на трайни насаждения, е необходимо да бъде представен само Договор с контролиращо лице и документ, че земята, върху която ще се изгради това насаждение е обект на контрол, но не е нужно да бъде представен сертификат за био производител, т.к. към момента на подаване на проектното предложение инвестицията още не е извършена. Благодаря!	**2.** Във връзка с критерия за оценка № 4.1 съгласно т. 2 от раздел 24.2 от УК се изисква представянето на *„Договор за контрол по смисъла на чл. 18, ал. 3 от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (ЗПООПЗПЕС) с контролиращо лице, получило разрешение от министъра на земеделието, храните и горите за осъществяване на контрол за спазване правилата на биологичното производство по реда на чл. 19 и 20 от ЗПООПЗПЕС, придружен от писмено доказателство по чл. 29, параграф 1 от Регламент № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 2092/91, удостоверяващо, че земята/площите и/или наличните животни, с които е обосновано ползването на инвестициите, свързани с производство на биологични продукти, са предмет на контрол към датата на кандидатстване.“* В тази връзка в т. 7 от раздел 22.2 от УК е включено изискването за получаване на приоритет по критерия за оценка кандидатът да представи

		и писмено доказателство, посочено по-горе, че всички селскостопански култури и/или животни в животновъдния обект/обекти на кандидата, които са включени в проектното предложение, са сертифицирани за производство на биологични селскостопански продукти.
Запитване № 80, 08.05.2021 г.	Моля за становище по следните въпроси: 1.Въпрос 11.1. Критерии за допустимост на кандидатите 13.За едноличните дружества с ограничена отговорност за изпълнение на изискването за регистрация по реда на Наредба № 3/1999 г. без прекъсване за последните 36 месеца, се признават и обстоятелствата за едноличен търговец, когато търговското предприятие на едноличния търговец е прехвърлено на едноличното търговско дружество, в което той е собственик на капитала от учредяването му, съчетано със заличаване на едноличния търговец. Въпрос: Като едноличен търговец прехвърлих предприятието си за земеделска дейност с активите на ЕООД, където собственик на капитала съм аз като физическо лице на 12.07.2018г.. Но не съм се заличил като едноличен търговец. На 01.10.2018г. се регистрира ЕООД, като земеделски производител. Допустим кандидат ли съм. 2.Въпрос Искам да закупя земеделска техника и да отглеждам: 13. Градински фасул (зелен и зърно). За стопанската 2020/2021 г. не съм предвидил да отглеждам фасул. Ще го отглеждам след евентуалното одобрението на проекта.Ще	**1.** Описаният в запитването случай не отговаря на условието на т. 13 от раздел 11.1 от УК. **2.** Съгласно минималното изискване, приоритет по критерий за оценка № 1 от раздел 22.1 на УК се предоставя, когато над 50 на сто от стойността на допустимите инвестиционни разходи по проектното предложение са изцяло насочени към секторите, посочени в критерия за оценка и културите и

	получа ли точки по критерий №1 Проектни предложения с инвестиции и дейности, насочени в сектор "Плодове и зеленчуци", и/или сектор "Животновъдство", и/или сектор "Етеричномаслени и медицински култури" 3.Въпрос Съгласно критерий 4.3 1.3 Изграждане/модернизиране/оборудване на съоръжения за съхраняване на минерални торове, необходими за производствената дейност на стопанството Въпроса ми, мога ли да изградя съоръжението за съхранение на минерални торове в нитратно уязвима зона с поздрав: ***	животните, описани в Приложение № 16 от УК. Методиката за оценка по критерия е описана в т. 2 от раздел 22.1 на УК. За „градински фасул“ не са предвидени допълнителни специфични изисквания за получаване на приоритет по критерий за оценка № 1, каквито са посочени в т. 2.1 от раздел 22.2 от УК по отношение на култури от Приложение № 16. **3.** Въведеното ограничение в т. 3 от раздел 13.3: „Недопустими дейности“ от УК е по отношение на инвестиции в съоръжения за съхранение на оборски тор в регистрирани и действащи животновъдни обекти в нитратно уязвими зони. В допълнение моля да се запознаете с описаната в т. 9 от раздел 22.2 на УК методиката за оценка по критерия, както с отговора на въпрос № 2 от запитване № 65. *„Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че терминът „изграждане“ включва дейностите, необходими за монтиране на съответните съоръжения в проектното предложение, включително самите съоръжения и оборудване. В допълнение правим уточнението, че строителните дейности не попадат в обхвата на критерия за оценка.“*
Запитване № 81, 08.05.2021 г.	Моля , да ми отговорите: 1.Допустим разход ли е закупуването на земеделска техника, за обработка на 300дка орехи, които ще създам със собствени средства.В момента не са създадени. Ще получа ли точки по критерий №1	Във връзка с допустимостта на разходите от запитването - вижте отговора на запитване № 77. *„Условията, описани в т. 10 и т. 10.1 от раздел 14.3 от УК са свързани само и единствено с „разходи за създаване на трайни насаждения от орех, бадем, лешник, маслодайна*

	Проектни предложения с инвестиции и дейности, насочени в сектор "Плодове и зеленчуци", и/или сектор "Животновъдство", и/или сектор "Етеричномаслени и медицински култури" с поздрав ***	*роза и шипка“ и „разходи за изграждане на огради“ за съществуващи трайни насаждения от орех, бадем, лешник, маслодайна роза и шипка.“* Относно въпроса за критерий за оценка № 1 - проектни предложения с допустими разходи, които са свързани с недопустими дейности по създаване на трайни насаждения от орехи не следва да получат приоритет по критерия.
Запитване № 82, 09.05.2021 г.	Недопустими разходи са: 10. Разходи за закупуване на животни, едногодишни растения и тяхното засаждане, както и създаване на трайни насаждения от орех, бадем, лешник, маслодайна роза и шипка. Въпроса ми е: Трайните насаждения от лешник ще бъдат създадени, като собствен принос,без подпомагане,но искаме да кандидатстваме за капково напояване на лешниците. Допустимо ли е за кандидатстване, само с разходите за капково напояване на трайни насаждения лешници? с поздрав: ***	Вижте отговора на запитване № 77. *„Условията, описани в т. 10 и т. 10.1 от раздел 14.3 от УК са свързани само и единствено с „разходи за създаване на трайни насаждения от орех, бадем, лешник, маслодайна роза и шипка“ и „разходи за изграждане на огради“ за съществуващи трайни насаждения от орех, бадем, лешник, маслодайна роза и шипка.“*
Запитване № 83, 09.05.2021 г.	**Приложение № 1** Към Условия за кандидатстване Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU 1. Критерии за оценка №4.3 „Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ“* 1.8 Инвестиции в системи и оборудване за водовземни	

	съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, пивоти, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата, генератори, водни помпи, филтърни възли. Условия за кандидатстване 22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения 22.1 Критерии за оценка на проектни предложения 4.2 Проектни предложения с включени инвестиции за напояване на селскостопански култури отглеждани в земеделското стопанство Най-малко 35 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции в напоителни системи - водовземни съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата. **1. Въпрос** ще кандидатствам за поливане на 750 дка царевица с пивот, с източник на вода собствен кладенец, няма да имам други инвестиционни разходи. Инвестицията по критерий 4.3 ли е , или по критерий 4.2? **2. Въпрос:** Имам ли право да кандидатствам за подпомагане	**1.** Вижте отговора на запитване № 56. „Вижте отговорите на запитване № 38 и на въпрос 1 от запитване № 19. *„Възможно е дадено проектно предложение да получи предимство едновременно по критерии за оценка № 4.2, № 4.3 и № 4.4, но не и с един и същ инвестиционен разход от проектното предложение. В допълнение, моля да се запознаете с отговора на въпрос 1 от запитване № 19.* *„Във връзка с поставеният от Вас въпрос правим следното уточнение:* *Съответствието на включените в проектното предложение допустими инвестиционни разходи с критерии за оценка 4.2, 4.3 и 4.4 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от УК се извършва съгласно подхода в т. 8, т. 9 и т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК. В тази връзка към критерий за оценка № 4.3 не се отнасят инвестициите,*

	над 50% т.е. 75% от допустимите инвестиционните разходи в описания случай?	*които попадат в обхвата на критерий за оценка № 4.2.“* **2.** Условията за заявяване и предоставяне на по-висок размер на финансовата помощ са подробно описани в раздел 10 от УК. В тази връзка увеличението от 25 на сто се отнася за инвестиционни разходи в обхвата на Приложение № 1, с изключение на сменяема прикачна техника.
Запитване № 84, 10.05.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявения прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., моля, за разяснение по следния въпрос: Допустима ли е промяна на собствеността по отношение на заложения критерий за оценка на проектно предложение 2. „Подпомагане на проекти с интегриран подход“, 2.3 „Проектни предложения, представени от кандидати до 40 години включително“, Раздел 22. „Критерии и методика за оценка на проектните предложения2.3“ от Условията за кандидатстване, в случай че кандидат, който на етап кандидатстване е еднолично дружество ЕООД, е получил точки. Ако да, какъв процент е допустим, за да се изпълни критерия по време на мониторинга? Благодаря предварително! С уважение,***	Във връзка с поставения въпрос Ви обръщаме внимание, че изискванията към бенефициентите, свързани с изпълнението на критериите за оценка са разписани в т. 11.2 и т. 11.3 от раздел II „Критерии за допустимост, критерии за оценка ангажименти и други задължения на бенефициентите“ на Условията за изпълнение, както и в административния договор.
Запитване № 85,	Здравейте, Имаме въпрос относно допустимостта на ООД като кандидат	Следва да се има предвид, че регистрацията като земеделски стопанин се обследва за конкретния кандидат, като са

10.05.2021 г.	по подмярка 4.1: Фирма „X“ е регистрирана като земеделски производител от 02.12.2016 г. С договор за вливане от 14.10.2019 фирмата се влива във фирма „Y“ с нов ЕИК номер, като фирма „X“ прекратява съществуването си и “Y“ става негов универсален правоприемник. Фирма “Y” изменя името си и остава със същия ЕИК номер. Фирмата прави нова регистрация като земеделски производител от 24.10.2019 г. с новото наименование. Ще се признае ли за изпълнено изискването за регистрация по реда на Наредба № 3/1999 без прекъсване за последните 36 месеца? С уважение, ***	допуснати изключения в т. 11, т. 12 и т. 13 от раздел 11.1. „Критерии за допустимост на кандидатите“ от УК. Допустимостта на кандидатите, дейностите и разходите, включени в проектното предложение се оценява от оценителна комисия в неговата цялост съобразно предоставените документи и информацията към същото.
Запитване № 86, 10.05.2021 г.	Здравейте! Моля, за следните разяснения: 1. Съгласно Условията за кандидатстване се присъждат точки по критерий №4.3, за които инвестиции в Приложение №1 са дадени допълнителни пояснения в Раздел 1. Критерии за оценка №4.3. Разходите, които ме интересуват попадат в точка 1.7 Инвестиции в прикачни, сменяеми машини за минимални, частични, ивични и други обработки на почвата, спомагащи опазване на природните ресурси (опазване на почвата от ерозия, задържане на въглерода в почвата, както и подобряване на почвеното плодородие) – мулчираща техника (сечки, ножов валяк, шредери, мулчери и други); почвообработваща техника - дискови брани, иглени брани,	**1.** Във връзка с поставения от Вас въпрос правим уточнение, че съответствието на включените в проектното предложение допустими инвестиционни разходи с критерии за оценка 4.3 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от УК се извършва съгласно подхода в т. 9 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК. В раздел 24.2 от УК са посочени документите, които се прилагат към проектното предложение по различните критерии за оценка.

	култиватори за минимални, частични или ивични обработки и други машини, спомагащи за опазване на компонентите на околната среда, включително и задържане на въглерода в почвата Въпросът ми е какъв документ и каква точно информация следва да съдържа документът за доказване съответствието с критерий 4.3? 2. Съгласно Условията за кандидатстване се присъждат точки по критерий №4.4, за който инвестиции в Приложение №1 е дадено допълнително пояснения в Раздел 2.1 Ефективно използване на ресурсите, включително прецизно и интелигентно земеделие, иновации*. Разходите, които ме интересуват попадат в точка 2.1.2 Инвестиции в цифрови устройства и оборудване за внедряване в различни видове земеделска техника, които подобряват процеса по отглеждане на селскостопанските култури и намаляват обема на използваните торове, препарати и други ресурси използвани в производството – GPS устройства, автоматични управления, контролери, датчици и уреди за контрол на пръскането, торенето, обработките, торове и ПРЗ в почвите, за контрол и управление на обработките на почвата и др. със сходно предназначение. Въпросите ми са: 2.1.Ако разходът представлява един ДМА фабрично съставен от два компонента - ПРИКАЧЕН инвентар, който е снабден с ЕЛЕКТРОННО устройство за контрол и управление на обработването на почвата, които два компонента – механично	**2.1**. Условията за размера на финансовата помощ са подробно и изчерпателно описани в раздел 10 от УК. В тази връзка увеличението от 25 на сто се отнася за инвестиционни разходи в обхвата на Приложение № 1, с изключение на

	устройство и система за управление и контрол/ захранващ блок, контролер, датчици, дозатори и други електронни компоненти/, то за този разход какъв е интензитетът на подпомагане – 50% за механиката и 75% за електронното управление ли? 2.2. С какъв документ и/или какво съдържание на документ трябва да е документът с който се доказва, че даденият разход за закупуване на прикачен инвентар с електронно управление на процесите, изпълнява условията по критерий №4.4? 2.3. Задължително ли е да се закупи допълнителен софтуер, с помощта на който резултатите от контролера при управление на агротехническите мероприятия от „интелигентния“ прикачен инвентар да се подават към национална база данни? С УВАЖЕНИЕ: ***	сменяема прикачна техника. **2.2**. Във връзка с поставения от Вас въпрос правим уточнение, че съответствието на включените в проектното предложение допустими инвестиционни разходи с критерии за оценка 4.4 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от УК се извършва съгласно подхода в т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК и съгласно посоченото в Приложение № 1 към УК.. **2.3.** По поставения въпрос УО на ПРСР извършва допълнителна проверка и/или допълнително становище, като отговора по същия ще бъде включен при следващо публикуване на разяснения свързани с настоящата процедура.
Запитване № 87, 10.05.2021 г.	1. Във връзка с Приложение 1, Критерии за оценка № 4.3 и точка 1.7 Инвестиции в прикачни, сменяеми машини за минимални, частични, ивични и други обработки на почвата, спомагащи опазване на природните ресурси (опазване на почвата от ерозия, задържане на въглерода в почвата, както и подобряване на почвеното плодородие) – мулчираща техника (сечки, ножов валяк, шредери, мулчери и други); почвообработваща техника - дискови брани, иглени брани, култиватори за минимални, частични или ивични обработки и	

	други машини, спомагащи за опазване на компонентите на околната среда, включително и задържане на въглерода в почвата. 1.1 По какви критерии се определя, че инвестициите са в машини, които спомагат за опазване на компонентите на околната среда? 1.2 Може ли закупуването на трактор, с по-висока производителност и по-ниска консумация на гориво да се приеме като почвообработваща техника, спомагаща за опазване на компонентите на околната среда? 1.3 Има ли земеделска техника за обработка на почвата, която да е изрично изключена от обхвата на точка 1.7? 2. Във връзка с точка 10 Процент на съфинансиране, поле Важно, точка 7. Безвъзмездната финансова помощ за инвестиции, попадащи в Приложение № 1, с изключение на сменяема прикачна техника, се финансира изцяло от бюджета по Инструмента на Европейския съюз за възстановяване. При	**1.1**. Съответствието на включените в проектното предложение допустими инвестиционни разходи с критерии за оценка 4.3 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от УК се извършва съгласно подхода в т. 9 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК и съгласно посоченото в Приложение № 1 към УК. **1.2**. Вижте отговора на въпрос 1 от запитване № 26. *„Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че в т. 2.2.4 от Приложение № 1 са включени „Инвестиции в сменяема прикачна техника, които се използват за селскостопанско производство чрез принципите за ефективно консервационно земеделие“. В тази връзка посочения от Вас актив не попада в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване.“* **1.3**. В т. 1.7 от Приложение № 1 към УК са посочени инвестиции, които се включват по съответния критерий за оценка, като например прикачна земеделска техника. В допълнение вижте отговора на въпрос № 1.1 от настоящото запитване. **2.** След класирането на проектните предложения според получения брой точки по критериите за оценка, за проектни предложени, за които не е наличен финансов ресурс по Инструмента на Европейския съюз за възстановяване, финансовата помощ се намалява до размера по т. 1.1. или т.

	изчерпване на финансовите средства от Инструмента на Европейския съюз за възстановяване, тези разходи се финансират от ЕЗФРСР до размера на финансовата помощ по т. 1.1. или т. 1.2. в рамките на общия размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата. Как се процедира с проектните предложения, включващи надбавката за по-висок интензитет, в случай на изчерпване на финансовите средства от Инструмента на Европейския съюз за възстановяване? Наличният финансов ресурс се разпределя до изчерпване по реда на класиране на проектните предложения или се намалява правопропорционално между всички проектни предложения, включени в списъка с одобрени кандидати?	1.2. от раздел 10 от УК. Финансовата помощ се намалява и за всички проектни предложения с равен брой точки, за които е наличен частичен бюджет. В допълнение Ви информираме, че в УК не е предвидено пропорционално намаляване на финансовата помощ за всички проектни предложения, в които е заявено подпомагане от бюджета по Инструмента на Европейския съюз за възстановяване.
	3. При инвестиции в пивоти, които по същество представляват мобилни системи за напояване, необходимо ли е предоставянето на документ за ползване на имота за срок не по-малко от 6 години считано от датата на подаване на проектното предложение?	**3.** В т. 20 от раздел 13.2: „Условия за допустимост на дейностите“ са регламентирани изключенията и случаите, в които този документ не е задължителен, а именно: *„20. Документ по т. 19.2 за случаите по буква „а“ не се изисква при кандидатстване за подпомагане за закупуване на земеделска техника, специализирани земеделски транспортни средства и мобилни системи и съоръжения за напояване, които:* *20.1. не са трайно прикрепени към земята, сградите или помещенията;* *20.2. поради своето естество или предназначение не се използват в затворени помещения.“*.
	4. При инвестиции в системи за напояване пивоти, необходимо ли е с разрешение за поставяне, издадено в	**4.** Съгласно раздел 13.2 „Условия за допустимост на дейностите“ от Условията за кандидатстване са предвидени

	съответствие със ЗУТ? 5. Относно раздел 24 Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване и точка 37. Становище за допустимост по чл. 155, ал. 1, т. 23 от ЗВ, издадено от директора на съответната Басейнова дирекция за управление на водите към Министерството на околната среда и водите, за съответствие на инвестиционното предложение с действащите План за управление на речните басейни и План за управление на риска от наводнения. Необходимо ли е представянето на такова становище в случай, че кандидатът има сключен договор с Напоителни системи? В случай, че отговорът е отрицателен, моля за информация как се доказва, че инвестициите за напоителни системи са в съответствие с Плана за управление на речните басейни за съответния район съгласно раздел 13.2: Условия за допустимост на дейностите от Насоките за кандидатстване, точка 25. Финансова помощ се предоставя за инвестиции за напоителни системи, ако кандидатът има осигурен достъп до услуги за напояване и/или е титуляр на действащо разрешително за водовземане за изграждане, реконструкция или модернизация на съоръжение за водовземане по ЗВ и се изпълняват параметрите и условията в разрешителното.	различни хипотези и съответните придружаващи документи за различните видове инвестиции, които се издават от компетентните органи по ЗУТ. 5. Документът по т. 37 от раздел 24.1. „Списък с общи документи“ от УК е задължителен за всички проектни предложения с включени инвестиции, свързани с напояване.
Запитване № 88,	1. Относно раздел 24.2. Списък с документи, доказващи съответствие с критериите за оценка на проекти и точка 4.	**1.** В т. 4 от раздел 24.2 на УК не е конкретизиран вида на документа, който да бъде издаден от „Напоителни системи“

10.05.2021 г.	Документ, удостоверяващ възможността за предоставяне на услугата „Доставяне на вода за напояване“ от клон на „Напоителни системи“ ЕАД. (Представя се в случай, че кандидатът заявява по-високият приоритет по критерий за оценка № 4.2 и проектното предложение е свързано с нови напоителни системи). Моля за разяснение и конкретизиране какво се има предвид под „Документ, удостоверяващ възможността за предоставяне на услугата“ – предварителен договор, писмо за съгласие да бъде предоставена такава услуга, становище или друг вид документ (моля, посочете пример). 2. Във връзка с даденото определение за земеделска техника, а именно „Техника, която се използва за обработка на почвата и прибиране на реколтата“, моля за разяснение дали пивотите се считат за земеделска техника и за тях се прилага ограничението за максимален праг на допустимите разходи от 488 950 лева?	ЕАД. Изброените в запитването Ви документи, могат да попаднат в обхвата на документа по т. 4 от раздел 24.2 на УК в случай, че тяхното съдържание отговаря на поставеното в УК условие и същите са издадени от „Напоителни системи“ ЕАД. **2.** Посочените в запитването Ви „пивоти“ не попадат в обхвата на определението за земеделска техника, включено в УК. В допълнение, в съответствие с Условията за кандидатстване, допустимостта на инвестиционните разходи, включени в проектното предложение се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, включително всички приложени документи.
Запитване № 89, 12.05.2021 г.	Здравейте! Във връзка с отворена процедура за прием на заявления, моля да дадете разяснение на следните въпроси: 1. Допустимо ли е регистриран земеделски производител със съществуващ живоновъден обект да кандидатства за закупуване само на технологично оборудване на нова кравеферма като не се кандидатства за разходите за СМР по изграждането на новата ферма?	**1.** Описаните в запитването инвестиции са допустими за подпомагане по процедурата. В УК няма предвидено изискване за задължителна комбинация от подпомагани инвестиции, но следва да са съобразени с изискването на т. 19.2, буква „а“ от раздел 13.2 от УК и всички други

	2. В описания случай допустимо ли е да се представи документ за собственост на земята, върху която ще се изгради новата ферма? 3. Ако не се кандидатства за разходи за СМР, а само за закупуване на технологично оборудване, което ще бъде поставено в новоизградена за сметка на кандидата сграда, необходимо ли е на етап кандидатстване да се представят технически проекти или е достатъчно да се представи документ за собственост на земята, върху която ще се построи сградата? 3. В Приложение № 9 към условията за кандидатстване е описано, че инвестиции, свързани с прилагането на Нитратната директива, са: т. 2 Закупуване/инсталиране на машини, оборудване и съоръжения, необходими за транспортиране, съхранение, оползотворяване на биомаса/животински отпадък и за опазване на водите/водоизточниците от замърсяване с нитрати от земеделски източници. Моля за разяснение дали тороразхвърлящото ремарке попада в тези разходи? Благодаря!	изисквания на УК. **2.** и **3.** Изпълнението на проектното предложение трябва да гарантира възможност за въвеждане в експлоатация на подпомогнатите активи. Във връзка с поставения въпрос следва да бъде представен документът по т. 19.2, буква „а“ от раздел 13.2 от УК, а необходимите инвестиции в СМР и др. следва да са описани в Таблица 2. „Инвестиционни разходи, за които не се кандидатства за подпомагане, но са част от цялостния обект на инвестицията и без тях обектът не може да бъде завършен и/или да функционира самостоятелно“ в бизнес плана (Приложение № 7 към УК). В допълнение следва да се има предвид, че оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности. **4.** Описаният в запитването актив може да бъде отнесен към инвестиционните разходи по т. 2 от Приложение № 9 към УК.
Запитване № 90,	Допустимо ли е Животновъд да кандидатства за инвестиция в материални активи, които ще са физически разположени на	Запитването е неясно, за да се предостави отговор относно поставеният въпрос в контекста на УК и включените в тях

12.05.2021 г.	парцел собственост на кандидата, който обаче не е част от животновъдният обект?	изисквания.
Запитване № 91, 12.05.2021 г.	Относно критерий за оценка 4.1 Проектни предложения с инвестиции и дейности от стопанства за производство на биологични продукти и изискването всички инвестиционни разходи включени в проектното предложение да са свързани с производство на биологично сертифицирани селскостопански продукти, молим да уточните следното: В раздел 22.2 Методика за оценка на проектните предложения, т. 7 е посочено, че Проектни предложения с инвестиции и дейности за производство на биологични продукти (критерий за оценка № 4.1) са проектни предложения, представени от кандидати, които са представили с писмено доказателство по чл. 29, параграф 1 от Регламент № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 2092/91 (документ по т. 2 от Раздел 24.2. Списък с документи, доказващи съответствие с критериите за оценка на проекти) и същият потвърждава, че всички селскостопански култури и/или животни в животновъдния обект/обекти на кандидата, който/които е включен/са включени в проектното предложение, е/са сертифициран/и за производство на биологични селскостопански продукти. В раздел 24.2. Списък с документи, доказващи съответствие с критериите за оценка на проекти, т. 2 е описано, че съответствието с критерия се доказва с предоставяне на	

	Договор за контрол по смисъла на чл. 18, ал. 3 от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (ЗПООПЗПЕС) с контролиращо лице, получило разрешение от министъра на земеделието, храните и горите за осъществяване на контрол за спазване правилата на биологичното производство по реда на чл. 19 и 20 от ЗПООПЗПЕС, придружен от писмено доказателство по чл. 29, параграф 1 от Регламент № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 2092/91, удостоверяващо, че земята/площите и/или наличните животни, с които е обосновано ползването на инвестициите, свързани с производство на биологични продукти, са предмет на контрол към датата на кандидатстване. От описаното в двата раздела не става ясно, дали кандидатът може да включи в проектното си предложение инвестиции свързани със създаване на трайни насаждения и да получи пълно съответствие с критерий 4.1, тъй като в раздел 22.2 е упоменато, че всички селскостопански култури и/или животни в животновъдния обект/обекти на кандидата, който/които е включен/са включени в проектното предложение, е/са сертифициран/и за производство на биологични селскостопански продукти, докато в раздел 24.2. Списък с документи, доказващи съответствие с критериите за оценка на проекти по отношение на писменото доказателство са включени и био сертифицирани земи/площи.	Критериите за оценка се проверяват към датата на подаване на проектното предложение. Съгласно т. 7 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ на УК е посочен подхода за оценка по критерий 4.1. Обръщаме Ви внимание, че за доказване съответствието с критерия са предвидени документи по т. 2 от Раздел 24.2. „Списък с документи, доказващи съответствие с критериите за оценка на проекти“ и същият потвърждава, „*че всички селскостопански култури и/или животни в животновъдния обект/обекти на кандидата, който/които е включен/са включени в проектното предложение, е/са сертифициран/и за производство на биологични селскостопански продукти*“. В допълнение, в съответствие с Условията за кандидатстване,

	Моля за следното разяснение, кандидатът е земеделски производител с традиции в производството на биологични продукти, като всички селскостопански култури, които са включени в проектното предложение са сертифицирани за производство на биологични селскостопански продукти, което е и удостоверено със сертификат. Част от инвестициите в проектното предложение са свързани с подновяване на трайни насаждения (лавандула), върху вече био сертифицирани площи собственост на кандидата, включени в био сертификата. Посадъчният материал, който ще бъде използван, също е био сертифициран. Моля за тълкуване приема ли се в този случай, че всички селскостопански култури които са включени в проектното предложение, са сертифицирани за производство на биологични селскостопански продукти и ще получи ли кандидатът точките по критерий 4.1 предвид факта, че проектното предложение съдържа и инвестиции за засаждане на био посадъчен материал върху био сертифицирана земя в периода на изпълнение на проекта, като след създаването на така изпълненото насаждение, обхвата на сертификата на кандидата ще бъде актуализиран с новата култура върху вече съществуващите в сертификата био площи.	съответствието на инвестиционните разходи с критериите за оценка се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, включително всички приложени документи и представена информация. От описаното във Вашия въпрос се налага извода, че към датата на подаване на проектното предложение условието за съответствие с критерия за оценка не е изпълнено.
Запитване № 92, 12.05.2021 г.	Във връзка с Приложение 1 към условията за кандидатстване Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU, критерии за оценка № 4.4 „Проектни предложения с инвестиции в иновативни за стопанството технологии, като - иновативни	

	производствени технологии, цифрови технологии за производство и организация в селското стопанство, автоматизиране на работните процеси в селскостопанското производство, включително подходи приложени чрез Европейското партньорство за иновации“, т. 2.2.2 Инвестиции свързани с изграждане/модернизиране/оборудване в земеделското стопанство, включително Оранжерии с електронно управление на микроклимата, прецизно дигитално напояване, торене, растителна защита за производство на плодове и зеленчуци с високо качество, моля за следното разяснение: В случай, че в проектното предложение е включено изграждане на оранжерия с електронно управление на микроклимата, прецизно дигитално напояване, торене, растителна защита, но за производство на етерично-маслено култури с високо качество, налице ли е съответствие с т. 2.2.2 от критерий № 4.4, при спазване на заложените минимални процентни съотношения спрямо допустимите инвестиционни разходи. В случай, че изграждането на оранжерията за производство на етерично-маслено култури не е допустимо да бъде отнесено към критерий № 4.4 „Проектни предложения с инвестиции в иновативни за стопанството технологии, като - иновативни производствени технологии, цифрови технологии за производство и организация в селското стопанство, автоматизиране на работните процеси в селскостопанското производство, включително подходи приложени чрез	Вижте отговора на въпрос № **II.1. и 2.** от запитване № 53. *„При включване на оранжерии в проектното предложение, в контекста на Вашия въпрос условието изисква кумулативно наличие на описаните системи, което от своя страна е предпоставка за високото качество на произведената продукция в оранжерии за плодове и зеленчуци. Оранжериите следва да са свързани с отглеждане на плодове и зеленчуци.“* Във връзка с втората част от поставения от Вас въпрос правим следното уточнение: Съответствието на включените в проектното предложение допустими инвестиционни разходи с критерий за оценка № 4.4 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от УК се извършва съгласно подхода в т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК.

	Европейското партньорство за иновации“, моля за разяснение, допустимо ли е разходите за автоматизирани/роботизирани системи използвани в отделните фази/по отглеждане на култури в предвидената за изграждане оранжерия, да бъдат отнесени към критерия, отново при спазване на заложените минимални процентни съотношения спрямо допустимите инвестиционни разходи.	
Запитване № 93, 12.05.2021 г.	Здравейте, във връзка с процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1, имам следния въпрос: Ще се присъдят ли точки по критерий 4.4. за инвестиция във фуражо-раздаващо ремарке като участник в процеса по автоматизиране храненето на животните. До сега стопанството не е разполагало с фуражо-раздаващо ремарке, а храната се е раздавала ръчно. Благодаря предварително, ***	Вижте отговора на въпрос № 1 от запитване № 68. *„Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че в т. 2.2.1 от Приложение № 1 не са включени инвестиции в сменяема прикачна техника. В тази връзка посоченият от Вас актив не попада в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване.“*
Запитване № 94, 12.05.2021 г.	Уважаеми Дами/ Господа, 1. Машините за предпазване на земеделска продукция от граудшки и слана, както и хидрокулерите считат ли се за земеделска техника? 2. При проектно предложение с инвестиции за напояване, допустимо ли е да се представи нотариално заверен договор за снабдяване с вода от фирма, която има действащо разрешително за водоползване и разполага със свободен дебит, и с този договор тя да се ангажира да доставя вода на	**1.** Посочените от Вас активи не попадат в обхвата на понятието „земеделска техника“, но следва да имате предвид, че оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности. **2.** В УК са посочени документите, които следва задължително да се представят за всички инвестиции, свързани с напояване, включени в проектните предложения - документите по т. 17, т. 36, т. 37 и т 38 от раздел 24.1. „Списък с общи документи“ от УК.

	кандидатът по проекта? С уважение, ***	
Запитване № 95, 12.05.2021 г.	1. Кандидат ЗП – ФЛ, ЕТ или ЕООД – е работещ собственик и няма друг персонал за предходната 2020г.. В случай, че такъв кандидат заяви приоритет по критерий 3 „Проектни предложения, при които чрез изпълнението на одобрените инвестиции и дейности се осигуряване запазване на заетостта в земеделските стопанства“ ще му бъдат ли присъдени точки по него или ще трябва да назначи след изпълнението на инвестициите поне 1 бр. персонал и поеме ангажимент за поддържането му като персонал в земеделското стопанство за да му бъдат присъдени тези точки. 2. Инвестициите в системи и оборудване /включващи софтуер и/или хардуер/ за събиране, обработка и анализ на данни и информация от различните фази по отглеждане, производство, съхранение и продажба на селскостопански продукти /животински и растителни/ и инвестиции в цифрови устройства и оборудване за внедряване в различни видове земеделска техника, които подобряват процеса по отглеждане на селскостопанските култури и намаляват обема на използваните торове, препарати и други ресурси използвани в производството не попадат в определението за земеделска техника в Условията за кандидатстване. Същите не попадат и в обхвата на Приложение 1 и Приложение 2 на ЗООС. Следва ли към проектното предложение да се прилага писмо от РИОСВ за необходимостта от ЗООС за изброените	**1.** Вижте отговора на въпрос 1 от запитване № 66. *„Съгласно т. 6 от раздел 22.2 от УК съответствието с критерия се доказва с информацията от съответните кодове в „Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ , респ. „Справка заети лица“ за 2020 г. след извършване на служебна проверка в НСИ от страна на оценителната комисия.“* **2.** Вижте отговора на въпрос 2 от запитване № 1. *„Във връзка с поставения от Вас въпрос следва да имате предвид, че документът по т. 17 от раздел 24.1 „Списък с общи документи“ от Условията за кандидатстване е приложим за всички проектни предложения.“*

	по-горе инвестиции /респективно входящ номер на институцията за издаване на такова/.	
Запитване № 96, 13.05.2021 г.	Здравейте, Във връзка с отворения приев по подмярка 4.1, имам следния въпрос: Въпрос: Във връзка с отговор на въпрос 1/20.04.2021 г., имам следния въпрос: когато в проекта има предвидени инвестиции за закупуване на земеделска техника и друг тип инвестиции, допустимо ли е за земеделската техника да приложим обществено достъпното становище посочено в линка, а за останалите инвестиции да приложим становище от РИОСВ? Поздрави,	За доказване съответствие с условието на т. 2 от раздел 13.2 от УК е допустимо представянето на документ по т. 17 от раздел 24.1 от УК, издаден от компетентния орган по околна среда за конкретното инвестиционно намерение в неговата цялост, а също така е допустимо и прилагане на общото становище на МОСВ (публикувано на електронната страница на МЗХГ), цитирано в отговора на въпрос 1 от Запитване № 1, в комбинация с документ от компетентния орган по околна среда за останалите инвестиционни разходи включени в проектното предложение.
Запитване № 97, 13.05.2021 г.	Здравейте, В проект по мярка 4.1 има предвидени инвестиции за поставяне на ВЕИ на покрива на стопанска сграда, както и закупуване на земеделска техника. Въпросът ни е дали БП трябва да бъде изготвен за 5г. или 10 г. при условие, че за фотоволтаичната централа се изисква Разрешение за строеж? Поздрави,	Вижте отговор на въпрос I.11. от запитване № 53. *„При наличие в проектното предложение на инвестиции за СМР бизнес планът следва да е за 10-годишен период, както е посочено в т. 6 от раздел 13.2 от УК. В допълнение Ви информираме, че в Условията за кандидатстване не е посочено изрично изискване за необходимостта от разрешение за строеж при определяне периода на бизнес плана.“*
Запитване № 98, 13.05.2021 г.	Здравейте, Във връзка с отворения приев по подмярка 4.1, имам следния въпрос: Въпрос: Към трактора, който искаме да си закупим има предвиден пакет „Autotrac Complete Gen4 4640“ на стойност 36 000 лв.	По поставения въпрос УО на ПРСР извършва допълнителна проверка и/или допълнително становище, като отговора по същия ще бъде включен при следващо публикуване на разяснения свързани с настоящата процедура

	без ДДС. С отговор на въпрос 16/22.04.2021 г. казвате, че подобни GPS устройствата не са земеделска техника, а с отговор на въпрос 1/20.04.2021 г. казвате, че за земеделска техника не е нужно становище от РИОСВ. В този случай необходимо ли е становище от РИОСВ за предвиден пакет „Autotrac Complete Gen4 4640“? Поздрави,	
Запитване № 99, 13.05.2021 г.	Здравейте, Във връзка с отворения приев по подмярка 4.1, имам следния въпрос: Въпрос: Планираме създаване на лешникова градина със собствени средства. Към настоящия момент нямаме такива насаждения. Във връзка с отглеждането на насажденията и съхранението на продукцията, предвиждаме да подготвим проект със следните инвестиции: - Земеделска техника за трайните насаждения; - Закупуване на земя и сграда - върху земята ще се създаде лешниковата градина, а сградата ще се използва са склад за продукцията; - Изграждане на ВЕИ за собствено потребление; - Напоителни съоръжения; Приходите по бизнес план ще бъдат само от бъдещите черупкови насаждения. Допустимо ли е да кандидатстваме за предвидените инвестиции без да кандидатстваме за създаването на лешниковата градина? Моля да имате предвид, че сме запознати, че проектът и инвестициите	Вижте отговорите на запитване № 77 и запитване № 81. *№ 81 „Във връзка с допустимостта на разходите от запитването - вижте отговора на запитване № 77.* *„Условията, описани в т. 10 и т. 10.1 от раздел 14.3 от УК са свързани само и единствено с „разходи за създаване на трайни насаждения от орех, бадем, лешник, маслодайна роза и шипка“ и „разходи за изграждане на огради“ за съществуващи трайни насаждения от орех, бадем, лешник, маслодайна роза и шипка.“* Правим уточнение, че разходите за закупуване на земя, които са свързани с недопустими дейности по създаване на трайни насаждения от лешници не са допустими за подпомагане по настоящата процедура. В допълнение обръщаме внимание, че изпълнението на проектното предложение трябва да гарантира възможност за въвеждане в експлоатация и функциониране на подпомогнатите активи, а необходимите инвестиции за създаване на насажденията следва да са описани в Таблица 2. „Инвестиционни разходи, за които не се кандидатства за подпомагане, но са част от цялостния обект на инвестицията

	трябва да отговарят на всички други условия съгласно указанията за кандидатстване. Моля да ни бъде отговорено конкретно. Поздрави,	и без тях обектът не може да бъде завършен и/или да функционира самостоятелно“ в бизнес плана (Приложение № 7 към УК). В заключение следва да се има предвид, че оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности.
Запитване № 100, 13.05.2021 г.	Здравейте, В образеца на Декларацията за наличната самоходна техника е записано, че Декларацията се попълва от земеделски стопани, кандидатстващи за закупуване на самоходна земеделска техника за обработка на почвата и прибиране на реколтата с цел изхранване на животни. Въпросът ни е, попълва ли се декларацията, когато самоходната земеделска техника не се закупува с цел изхранване на животни? Поздрави,	Вижте отговора на въпрос № I.21 от запитване № 53 *„Декларация за наличната самоходна земеделска техника в стопанството (Приложение № 21) се представя от земеделски стопани, кандидатстващи за закупуване на самоходна земеделска техника, като във всички останали случаи тя не се прилага“*
Запитване № 101, 13.05.2021 г.	Здравейте, Имам въпрос относно мярка 4.1: В Приложение 2 – Основна информация и разходи, под т. 9.7 от Раздел IV Декларации, се описва броя на приложимите декларации. На четвъртия ред е записано: „Към проектното предложение прилагам Декларация за изчисление на стандартен производствен обем - бр. (само за кандидати признати групи или организации на производители)“. Въпросът ни е само за кандидати признати групи или организации на производители ли е приложима тази декларация, както е отбелязано, или е техническа грешка?	Декларация за изчисление на минималния стандартен производствен обем на стопанството (Приложение № 4 към УК) се попълва от всички кандидати по процедурата и от всички членове на кандидат – група/организация на производители. От своя страна цитираното в запитването условие в т. 9.7 от Раздел IV Декларации в Приложение № 2 се отнася единствено за попълване на конкретното поле с броя на приложените декларации по Приложение № 4 от членовете на кандидат – група/организация на производители.

	Поздрави,	
Запитване № 102, 13.05.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявения прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., моля, за разяснение по следните въпроси: 1. Допустимо ли е да бъдат избрани двама изпълнители съответно единият за подготовка на проектното предложение, а вторият за управление на проекта? 2. В случай, че разходите за подготовка на проектно предложение не надвишават стойностите за провеждане на процедура за избор на изпълнител (разходи за доставки или услуги) по реда на Постановление № 160 на МС от 1.07.2016 г., съгласно т. 17.1 от раздел 14.2. „Условия за допустимост на разходите“ от Условията за кандидатстване, кога следва да бъдат представени най-малко три съпоставими оферти – на етапа кандидатстване или след сключване на административния договор? Благодаря предварително! С уважение, ***	Съгласно дефиницията в „Обяснителни бележки“ на УК, разходи за консултантски услуги, свързани с подготовка и управление на проекта са „*Разходи, извършени преди подаване на проектното предложение и такива по време на изпълнение на проекта, които задължително включват подготовка на проектното предложение, изработка на бизнес план, анализ за икономическа устойчивост на проекта и подготовка на заявки за плащане, включително отчитане и управление на проекта*“ В тази връзка описаните във въпроса разходи следва да са компоненти на един общ договор за предоставяне на съответната услуга. **2.** Във връзка с т. 12 от раздел 14.2 от УК, към дата на подаване на проектното предложение кандидатите задължително представят най-малко три съпоставими независими оферти за преценка обосноваността на всеки от заявените разходи, с изключение на случаите по т. 11 от същия раздел на УК. В контекста на Вашия въпрос следва да вземете под внимание и изискванията по т. 17.1-17.5 от раздел 14.2 на УК.
Запитване № 103,	Уважаеми дами и господа, Във връзка с обявен прием на проектни предложения по	

14.05.2021 г.	процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от ПРСР 2014-2020 г., бихме искали да получим компетентни отговори от ваша страна на следните въпроси: 1. Съгласно раздел 11 „Допустими кандидати“, т. 2 от 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“, земеделските стопани към датата на подаване на проектното предложение трябва да са регистрирани като земеделски производители по реда на Наредба №3 от 1999г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани без прекъсване през последните 36 месеца. В тази връзка как ще третирате дружества, които са станали универсални правоприемници по силата на чл. 264, ал. 1, изр. второ от ТЗ, като старото дружество е прекратено без ликвидация и е заличено. За да бъде ясен въпроса ни ще дадем конкретен пример, за да получим еднозначен отговор от ваша страна. Дружество А, което е ЕАД и което е било регистрирано като земеделски производител през последните 10 години по Наредба №3 е било преобразувано в Дружество Б, което е ООД в резултат на вписано в ТРРЮЛНЦ преобразуване от 02.06.2020г., като новото дружество става универсален правоприемник на ЕАД-то, което е прекратено без ликвидация и е заличено. ЕАД-то влива своята земеделска дейност в Дружество Б, което отново е регистрирано като земеделски производител по Наредба № 3 със същото	**1.** Описаният в запитването пример не попада в изричните изключения, посочени в т. 11, т. 12 и т. 13 от раздел 11.1. „Критерии за допустимост на кандидатите“ от УК. Следва да се има предвид, че регистрацията като земеделски стопанин се обследва за самия кандидат, като са допуснати изключения в т. 11, т. 12 и т. 13 от раздел 11.1. „Критерии за допустимост на кандидатите“.

	земеделско стопанство, фигурирало в анкетния формуляр на земеделския производител Дружество А. Условното им наименование на Дружество А и Дружество Б е само за целите на изясняването на правната ситуация при наследяването на земеделската дейност от новото дружество през 2020г., имайки предвид, че при преобразуването на двете дружества се различават техните ЕИК. Въпроса ни към вас е дали Дружество Б отговаря на изискването на т. 2 от раздел 11.1 и дали същото е допустимо за кандидатстване по реда на подмярка 4.1 в настоящия прием?	
	2. Съгласно раздел 22 „Критерии и методика за оценка на проектните предложения“ и по-конкретно критерий за оценка 4.1 „Проектни предложения с инвестиции и дейности от стопанства за производство на биологични продукти“, в т. 7 от същият раздел формулирате кои проектни предложения могат да заявят точки по критерия и по-конкретно кандидати, които са представили писмени доказателства по чл. 29, параграф 1 от Регламент № 834/2007г. на Съвета от 28.06.2007г. относно биологичното производство и етикетирането на биологичните продукти за всички селскостопански култури на кандидата. Въпроса ни към вас е следния: Ще се зачитат ли точки по критерий 4.1 на кандидати, отглеждащи трайни насаждения и на които им е изтекъл преходния 3 годишен период в началото на 2021г., но на които сертифициращия орган на продукти все още не може да им издаде сертификат за съотвествие на биопродукцията преди надзорната им проверка през септември 2021г., когато	**2**. Съгласно т. 7 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ на УК е посочен подхода за оценка по критерий 4.1. Обръщаме Ви внимание, че за доказване съответствието с критерия следва да се представят документите по т. 2 от Раздел 24.2. „Списък с документи, доказващи съответствие с критериите за оценка на проекти“ и същият да потвърждава, „*че всички селскостопански култури и/или животни в животновъдния обект/обекти на кандидата, който/които е включен/са включени в проектното предложение, е/са сертифициран/и за производство на биологични селскостопански продукти“*. Следва да имате предвид, че съгласно т. 1 от раздел 27 от УК съответствието с критериите за оценка се проекти се преценява към датата на подаване на проектното предложение съобразно приложените към него документи.

	насажденията ще са в плододаване? Фактически с изтичането на тригодишния преходен период самото насаждение се смята за биологично, но по документи все още няма издаден окончателен сертификат за биологично, а в момента кандидата притежава и може да представи на етап кандидатстване единствено сертификат за съотвествие на биопродукция в преход. 3. Съгласно раздел 22 „Критерии и методика за оценка на проектните предложения“ и по-конкретно критерий за оценка 4.4 „Проектни предложения с инвестиции в иновативни за стопанството технологии, като - иновативни производствени технологии, цифрови технологии за производство и организация в селското стопанство, автоматизиране на работните процеси в селскостопанското производство, включително подходи приложени чрез Европейското партньорство за иновации“, кандидатите ще зявяват точки в случай, че минимум 30% от инвестиционните им разходи по проектните им предложения са свързани с инвестции в иновативни за стопанството технологии и същите са посочени в Приложение №1 към условията за кандидатстване. В т. 2.2.1 от Приложение №1 са описани инвестициите в изграждането/модернизирането/оборудването на земеделското стопанство на автоматизирани системи използвани в отделните фази по отглеждането на животни /хранене, доене, поене, почистване, дезинфекция и други/, включително прилежащ към тях софтуер. В тази връзка бихме искали да получим отговор от ваша страна: Ще се	**3.** Във връзка с поставения от Вас въпрос и информация за описаните инвестиции в него, следва да имате предвид, че същите попадат в обхвата на т. 2.2.1 от Приложение № 1 от Условията за кандидатстване по процедурата и доказват съответствие с критерий за оценка № 4.4, само в случаите, че същите са част от *„автоматизирани и/или роботизирани системи, използвани в отделните фази по отглеждане на животни“*. В допълнение правим уточнение, че съответствието на включените в проектното предложение допустими инвестиционни разходи с критерии за оценка 4.4 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от УК се извършва съгласно подхода в т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК.

	признават ли клектите при интензивното клетъчно отглеждане на кокошки-носачки – стокови и родителски стада тип евроклетка или воалиера, като част от автоматизираните системи за отглеждане на птиците или ще се признават само системите свързани с хранене, поене, почистване на торта, микроклимат и други, а за инвестициите в закупуването на уголемени клетки да не могат кандидатите да заявяват приоритет по критерий 4.4. Преди да ни дадете отговор на така поставения въпрос, моля имайте предвид, че уголемените клетки са основна съставна част от автоматизираната интензивна система за отглеждане на кокошки-носачки. С уважение, ***	
Запитване № 104, 14.05.2021 г.	Уважаеми представители на УО, Във връзка с Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., моля за следното уточнение: Допустими за кандидатстване ли са разходи, свързани със закупуване земеделска техника и оборудване на оранжерии за производство на разсад, като се има в предвид, че произведеният разсад, ще служи за собствени нужди в по-нататъшната му сеитба на култури в селскостопанското стопанство на кандидата.	Съгласно условията за кандидатстване е допустимо подпомагането на описаните в запитването активи за предвидената дейност за производство на разсад, в случай че са спазени всички изисквания в УК.
Запитване № 105,	Здравейте, 1. Във връзка с Приложение 1 Към Условията за	**1.** Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид,

14.05.2021 г.	кандидатстване, Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU и Критерии за оценка № 4.3 „Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ“*, моля за следното разяснение: Техника като самоходна машина за окопаване на етерични култури, самоходен мулчер, самоходен раздробител, имаща отношение към "опазване на почвата от ерозия, задържане на въглерода в почвата, както и подобряване на почвеното плодородие" може ли да бъде отнесена към Критерии за оценка № 4.3 „Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ“ и да се получат точки по съответния ?	че в т. 1. от Приложение № 1 не са включени самоходни машини.
	2. Във връзка с Условията за кандидатстване, раздел 13.2: Условия за допустимост на дейностите и т. 31. За проекти с инвестиции по т. 25, а именно Инвестиции в напоителни системи, трябва да има разработен инженерен проект от инженер, вписан в регистъра на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране, правоспособен да проектира системи за напояване, моля за следното разяснение: В случай, че в проектното предложение са включени инвестиции в мобилни пивотни системи, необходимо ли е разработването и представянето на инженерен проект от инженер, вписан в регистъра на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране, правоспособен да проектира	**2.** Вижте отговора на въпрос 4 от запитване № 52. *„Документите по т. 17, т. 37 и т 38 от раздел 24.1. „Списък с общи документи“ от УК са задължителни за всички инвестиции, свързани с напояване, включени в проектните предложения.“*

	системи за напояване?	
Запитване № 106, 14.05.2021 г.	Здравейте, Моля за конкретен отговор дали почвените проби и анализи са допустим разход по процедурата? Благодаря!	Вижте отговор на въпрос 1 от запитване № 58. *„Във връзка с Вашето запитване следва да имате предвид, че съгласно т. 2 от раздел 14.1 от УК допустими за подпомагане са разходи за „такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за екологична и икономическа устойчивост на проекти, проучвания за техническа осъществимост на проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на проектното предложение, така и по време на неговото изпълнение“.“* В тази връзка, описаните в запитването разходи могат да попаднат в обхвата на допустимите разходи, като оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности.
Запитване № 107, 15.05.2021 г.	Здравейте, Моля за Вашия отговор по долупоставените въпроси: 1. Допустимо ли е по настоящата процедура кандидатстване по Подмярка 4.1 "Инвестиции в материални активи": 1.1. Закупуване на Палетизираща линия за производство на фураж от люцерна за направата на гранули за изхранване на собствени животни в собствен регистриран животновъден обект? 1.2. Закупуване на машина за чупене и белене на орехи? Благодаря!	**1.1.** Посочените в запитването инвестиционни разходи могат да се отнесат към допустимите по подмярка 4.1, в случай че капацитетът на съоръжението съответства на броя животни, предвидени за подпомагане в проектното предложение. В допълнение, в съответствие с Условията за кандидатстване, допустимостта на инвестиционните разходи, включени в проектното предложение се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, включително всички приложени документи. **1.2.** Във връзка с поставения от Вас въпрос следва да имате предвид, че посочените инвестиционни разходи не попадат в

		обхвата на допустимите разходи по подмярка 4.1.
Запитване № 108, 17.05.2021 г.	Здравейте, Моля за информация по следните въпроси: 1) В проект по подмярка 4.1 "Инвестиции в земеделски стопанства" е предвидено закупуването на 2 броя прикачна Торачка за прецизно торене. Благодарение на патентована система за прецизно торене, която осигурява внасяне на точно необходимото количество тор в почвата (норма на торене), чрез торачката ще бъде осигурено опазване на почвата като компонент от околната среда, чрез недопускането на прекомерно наторяване. Ще бъде подпомогнато запазването на оптималната структура и състав на почвената покривка. Възможно ли е заявяване и съответно ще бъдат ли признати от оценяващите точки по Критерий 4.3 "Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ", при положение, че бъде спазено изискването най-малко 15% от допустимите инвестиционни разходи по проекта да са свързани с този тип инвестиции? 2) В проект по подмярка 4.1 "Инвестиции в земеделски стопанства" е предвидено закупуването на 1 брой прикачна No-till Сеялка за директна сеитба на пролетници. Чрез намаляване на броя обработки на почвата, което се постига чрез използването на тази технология, ще се предотврати „преуморяването“ на почвата и нарушаването на структурата й. Ще бъде подпомогнато запазването на нормалното й състояние, както и ще бъде запазено равновесието на	**1.** и **2.** Във връзка с поставения от Вас въпрос правим уточнение, че съответствието на включените в проектното предложение допустими инвестиционни разходи с критерии за оценка 4.3 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от УК се извършва съгласно подхода в т. 9 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК, като следва да имате предвид, че същите не са включени в критерий за оценка 4.3 от Условията за кандидатстване по процедурата. Оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности.

	почвената фауна, съдържанието на микроорганизмите в нея и водородния баланс в горния почвен слой. Възможно ли е заявяване и съответно ще бъдат ли признати от оценяващите точки по Критерий 4.3 "Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ", при положение, че бъде спазено изискването най-малко 15% от допустимите инвестиционни разходи по проекта да са свързани с този тип инвестиции? С уважение,***	
Запитване № 109, 17.05.2021 г.	Здравейте, Съгласно т.2.2.2 от Приложение № 1 към УК "Инвестиции свързани с изграждане/модернизиране/оборудване в земеделското стопанство на автоматизирани/роботизирани системи използвани в отделните фази /по отглеждане и прибиране на селскостопанските култури/, като напояване, торене, превенция от неблагоприятни метеорологични явления /слани, градушки и др./, превенция от болести и неприятели и др. вкл. прилежащ към тях софтуер - GPS устройства, метеорологични станции, автоматични управления, контролери, датчици и уреди за контрол, съоръжения и оборудване за превенция от слани, градушки, слънцезащитни системи, системи за защита от вредители, и др. със сходно предназначение." се отнасят към критерии за оценка 4.4. Инвестиция в изграждане на защитна система за предпазване от градушки, насекоми, птици и др. за овощни видове, която	Описаните инвестиционни разходи за *„защитна система за предпазване от градушки, насекоми, птици и др.“* попадат в обхвата на т. 2.2.2 от Приложение № 1 и са съответствие с критерий 4.4, само в случай, че същите са *„автоматизирани/роботизирани системи използвани в отделните фази /по отглеждане и прибиране на селскостопанските култури/, като…….. превенция от неблагоприятни метеорологични явления /слани, градушки и др./, превенция от болести и неприятели и др….“*

	включва доставка и монтаж на конструкция, свързващи елементи и мрежа влиза ли в обхвата на т. 2.2.2 от Приложение № 1, съответно критерии за оценка 4.4, без наличие на прилежащ софтуер, GPS устройства, метеорологични станции, автоматични управления, контролери, датчици или уреди за контрол? С уважение,***	
Запитване № 110, 17.05.2021 г.	Здравейте, Искаме да направим проект за капково напояване на трайни насаждения. Тъй като капковото напояване съдържа някакви количествено-стойностни сметки, не ни е явно дали не трябва да се счита за СМР. За какъв период трябва да е разработен бизнес планът – за 5-годишен или 10-годишен период? Поздрави, ***	Вижте отговора на въпрос I.11. от запитване № 53. *„При наличие в проектното предложение на инвестиции за СМР бизнес планът следва да е за 10-годишен период, както е посочено в т. 6 от раздел 13.2 от УК. В допълнение Ви информираме, че в Условията за кандидатстване не е посочено изрично изискване за необходимостта от разрешение за строеж при определяне периода на бизнес плана.“*
	Публикувано на 02.07.2021 г.	
Запитване № 111, 18.05.2021 г.	Здравейте! Във връзка с Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. Попадат ли под обхвата на Критерии за оценка №4.4 , т.2.2.3 Инвестиции свързани с изграждане/модернизиране/оборудване в земеделското стопанство на автоматизирани системи и съоръжения за подготовка на продукцията за продажба, които се използват за една или комбинация от дейности, свързани с	Вижте отговора на запитване № 40. *„Във връзка с поставеният от Вас въпрос и информация за описаните инвестиции в него, следва да имате предвид, че същите не са включени в Приложение № 1 от Условията за кандидатстване по процедурата.“*

	почистването, подготовката за съхранение, съхранението, сортирането, маркирането и опаковането селскостопански продукти, вкл. прилежащ към тях софтуер - съоръжения и оборудване за съхранение на продукцията- иновативно силозно стопанство с централизирана система за контрол на голяма част от процесите? Благодаря Ви!	
Запитване № 112, 18.05.2021 г.	Здравейте! Моля, отговорете на следния въпрос, свързан с Условията за кандидатстване по подмярка 4.1.: Кандидатът е регистриран земеделски производител . Притежава общо 380 дка земеделска земя. Към настоящата година 260 дка от нея са засадени с картофи, 6 дка - с тритикале, останалите 114 са угари. Въпросът ми е: правилно ли би било ако при изчисляването на СПО включим само засетите площи - общо 266 дка, а за инвестиция чрез проекта планираме закупуване на трактор за обработване на цялата площ от 380 дка и съответно разработвне на проекта за цялата земеделска земя от 380 дка. ? Или мощността на трактора, предмет на инвестицията по проекта, следва да е съобразена само със засадените към момента на кандидатсване 266 дка ? Предварително благодаря!	Във връзка с поставеният от Вас въпрос обръщаме внимание, че в Таблица за изчисляване на икономическия размер на земеделските стопанства (Приложение № 3 към УК) е наличен ред с код 3095 „Други (угари/други)“, където се посочват данните за площите, включени в сеитбооборота, независимо дали са обработвани или не, върху които не се отглеждат никакви култури по време на стопанската година. От друга страна следва да имате предвид, че в Декларация за изчисление на стандартен производствен обем на стопанството към датата на подаване на проектното предложение (Приложение № 4) може да се декларират само данни, доказващи съответствие с изискването за минимален стандартен производствен обем на стопанството. Относно втората част на въпроса Ви, моля да се запознаете с инструкцията за използване на калкулатор за оценка на капацитета на земеделска техника (Приложение № 8 и № 8а) от УК.

Запитване № 113, 18.05.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с открит прием по настоящата процедура имам следните въпроси: 1. Видно от условията за кандидатстване и по-конкретно Раздел 14.1. Допустими разходи, т. 1.1.3., допустим разход по подмярката е "създаване и/или презасаждане на трайни насаждения" като никъде не се поставят ограничения относно начина на създаване и отглеждане на тези насаждения. В тази връзка, моля да ми отговорите допустимо ли е за подпомагане по настоящата процедура създаване на насаждения от боровинка по следния метод на отглеждане: технологията на засаждане на растенията в контейнери. Тази технология е широко приложена в страни с едни от най- големите производители на боровинки, например Полша, САЩ, Чили, Перу, др. За целта са необхолими контейнери с диаметър 60-70см и височина 41-48см, какъвто е и пълният потенциал на корените. Почвата, която ще се използва е лека торфена с pH 4,5-5 с високо съдържание на хумус, добре отцедлива. На дъното на контейнера се поставя пясък 10см. за по-добро дрениране и регулиране на киселинноста. След засаждането се пристъпва към мулчиране около розетката с кори за ацидофилни растения. Капковото напояване се поставя в горната част на контейнера в мулча. Използването на метода на контейнерите позволява тя да се отглежда навсякъде, независимо от състава на почвата. Растенията в контейнерите порастват средно на височина до	**1., 2., 3** и **4.** По процедурата се подпомагат дейности по създаване на трайни насаждения, в случай че са изпълнени условията на т. 19.2 от раздел 13.2 на УК, като бъдат спазени и всички останали изисквания от УК. В допълнение, съгласно изискванията на т. 13 от раздел 14.2 на УК *„оферентите на посадъчен материал трябва да имат издадено разрешително за производство и заготовка на посевен и посадъчен материал и/или удостоверение за регистрация като търговец на посевен и посадъчен материал в случаите, предвидени в Закона за посевния и посадъчния материал.“* В допълнение, в съответствие с Условията за кандидатстване, допустимостта на инвестиционните разходи, включени в проектното предложение се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, включително всички приложени документи.

	1,25 см, а не до 2 м, както е в почва. Това облекчава процеса на прибиране на реколтата. 2. В случай на положителен отговор на поставения въпрос, моля да ми отговорите за каква част от инвестиционните разходи се прилагат референтните цени - само за единица /брой/ посадъчен материал ли? 3. Моля при положителен отговор на първия въпрос да кажете до какъв максимален брой растения на декар се подпомагат по подмярката? 4. Допустим разход ли е закупуването на контейнерите, в които ще се отглеждат боровинките, ако общата им стойност ги прави дълготраен материален актив? 5. Как следва да процедирам, когато в откривам в Приложение №12 актив, за който е определена референтна цена, но не откривам изрично посочено в този списък допълнително оборудване към въпросния актив? Следва да представим три оферти за допълнителното оборудване и само една за актива с определена референтна цена? Благодаря в аванс за Вашите отговори! С уважение,	**5.** Съгласно т. 12 от раздел 14.2 от УК „за всеки заявен за финансиране разход по Раздел 14.1 „Допустими разходи“, който към датата на подаване на проектното предложение не е включен в списъка по т. 10, кандидатът представя най-малко три съпоставими независими оферти“.
Запитване № 114, 18.05.2021 г.	Допустимо ли е по настоящата процедура да се кандидатства за създаване на насаждения от люцерна, която е многогодишна култура? Благодаря!	Създаване на насаждения от люцерна попада в обхвата на допустимите разходи съгласно т. 1.1.3 от раздел 14.1 от УК. Съгласно дефиницията в УК, трайни насаждения са *„площи, заети с овощни и лозови насаждения, бамбук, черница, камъш, ракита за плетене на кошници, медоносни дървесни видове за производството на мед, други бързо растящи храсти и дървесни видове, използвани за производството на*

		биоенергия, ягодоплодни, разсадници за лозов посадъчен материал, овощни дръвчета, декоративни храсти и горски фиданки и други насаждения с вегетационен период повече от две години“.
Запитване № 115, 18.05.2021 г.	Във връзка с раздел 13.2: Условия за допустимост на дейностите, т. 22. Проектни предложения, които включват разходи за премествеми обекти, се придружават с разрешение за поставяне, издадено в съответствие със ЗУТ. Моля за следното разяснение, при инвестиции в системи за напояване с мобилни пивоти, необходимо ли е с разрешение за поставяне, издадено в съответствие със ЗУТ?	Съгласно раздел 13.2 „Условия за допустимост на дейностите“ от Условията за кандидатстване са предвидени различни хипотези и съответните придружаващи документи, които кандидатите следва да приложат към проектното предложение, за различните видове инвестиции, които се издават от компетентните органи по ЗУТ. В допълнение следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.
Запитване № 116, 18.05.2021 г.	Моля за Вашите разяснения във връзка с кандидатстване по мярка 4.1. 1. Необходимо ли е издаване на документ от РИОСВ ако по проекта се кандидатства за закупуване на GPS устройства, автоматични управления, контролери, датчици и уреди за контрол на пръскането, торенето, обработките, торове и ПРЗ в почвите, за контрол и управление на обработките на почвата и др. със сходно предназначение, както и системи за идентификация, системи за управление и наблюдение на стадото или пчелина, електропластири, дронове, системи и софтуер за управление на доенето.	**1.** Във връзка с поставения от Вас въпрос по отношение на становище за необходимост от оценка за ОВОС, издадено от РИОСВ, следва да имате предвид, че документът по т. 17 от раздел 24.1 „Списък с общи документи“ от Условията за кандидатстване е приложим за всички проектни предложения. Във връзка с предходни запитвания, УО на ПРСР е изпратил запитване до Министерство на околната среда и водите за приложимостта на документа по т. 17 от раздел 24.1 на УК за *„системи за автономно управление на трактор, навигационни системи и друго допълнително*

		оборудване, което се монтира в различни видове земеделска техника“. След получаване на отговор от компетентния орган, становището ще бъде публикувано на сайта на Министерство на земеделието, храните и горите.
	2. При изчисляване на точките по критерий 2.4 в общата стойност на разходите спрямо размера на оперативната печалба включват ли се предварителните разходи по проекта напр. бизнес план, проектиране и др.?	**2.** Съгласно методиката, описана в т. 5.1 до т. 5.6 от раздел 22.2 от УК, за оценка по критерий за оценка № 2.4 е изрично посочено, че за оценка по критерия се използва общата стойност на допустимите разходи по проектното предложение
	3. В Таблица 3. Производствена програма от бизнес плана, коя година се счита за I-ра година- тази след сключване на договора за финансово подпомагане или настоящата стопанска година? Напр. кандидатства се за закупуване на трактор и инвентар за отглеждането на полски домати, но тъй като кандидата към момента не разполага с такава техника и полските домати на са очертани в ИСАК и не са посочени в анкетната карта на ЗП за настоящата стопанска година.	**3.** Първа прогнозна година на бизнес плана е годината след изпълнение на инвестициите в проектното предложение.
	4. В бизнес плана предвиждаме инвестиции, които са насочени към сектори във и извън приоритетен сектор. Напр. закупуване на трактор който ще бъде използван само за дейности в приоритетен сектор, а съществуващите в стопанството други 2 трактора за култури извън приоритетен сектор. В този случай при изчисление на капацитета на земеделската техника / Приложение_8/ за трактора, който ще бъде използван за обработка на култури в приоритетен сектор необходимо ли е да се вземат предвид и к.с на другите два	**4.** При подготовка на проектното предложение следва да имате предвид инструкциите за използване на калкулатора за оценка на капацитета на земеделска техника (Приложение № 8а) от Приложение № 8 към УК.

	трактора в стопанството обработващи култури извън приоритетен сектор? Благодаря за отговорите	
Запитване № 117, 18.05.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявения прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., моля, за разяснение по следния въпрос: Къде следва да се качи/изпрати документацията за избор на изпълнител за предварителните дейности (например: проектиране, подготовка на проектно предложение) по реда на Постановление № 160 на МС от 1.07.2016 г. за определяне правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ДВ, бр. 52 от 2016 г.) (ПМС № 160/2016 г.) – на етапа кандидатстване? Благодаря предварително!	Вижте отговора на въпрос 2 от запитване № 28. *„Във връзка с поставения въпрос Ви информираме, че кандидатите следва да изпратят документите на следния е-мейл адрес: dfz@dfz.bg.“*
Запитване № 118, 19.05.2021 г.	Здравейте, Възнамерявам да кандидатствам по Мярка 4.1. Дългодишен животновъд съм - освен животни имам земеделска земя, на която отглеждам култури и така си подпомагам в изхранването на животните. В тази връзка имам следното питане:	Във връзка с поставения въпрос правим уточнение, че съгласно т. 19 от раздел 14.3. „Недопустими разходи“ от УК не са допустими за подпомагане разходи за транспортни средства, с изключение на разходите по т. 1.1.6. от раздел 14.1. „Допустими разходи“.

	1. Може ли да кандидатствам за закупуване на камион - особено ми е необходим, за да мога да транспортирам бързо, лесно и навреме зърното (фуража) от нивите до фермата? Очаквам Вашият отговор! Поздрави,***	
Запитване № 119, 19.05.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Изграждането на охладителни камери за съхрнение на продукцията включва освен закупуване на необходимото оборудване като компресорни хладилни агрегати, овлажнители, табла и т.н. и изолация с термопанели. За поставянето на термопанели изисква ли се рарешително за поставяне? Също така тези термопанели включени ли са в рефернтна цена 5 Извършване на строително - монтажни работи за Стопански сгради с технологично изискуема климатизация? Или за посочените термопанели е необходимо да се предоставят три оферти, в случай на заявено финансиране от 50%? С уважение,***	Във връзка с поставения въпрос за необходимостта от разрешително за поставяне следва да имате предвид, че съгласно раздел 13.2 „Условия за допустимост на дейностите“ от Условията за кандидатстване са предвидени различни хипотези и съответните придружаващи документи, които кандидатите следва да приложат към проектното предложение, за различните видове инвестиции, които се издават от компетентните органи по ЗУТ. По втората част от Вашия въпрос, УО на ПРСР извършва допълнителна проверка и/или допълнително становище, като отговора по същия ще бъде включен при следващо публикуване на разяснения свързани с настоящата процедура.
Запитване № 120, 19.05.2021 г.	Здравейте, моля за разяснение по следния казус: Попада ли в приложното поле на допустимите разходи по настоящата поцедура по подмярка 4.1 "Инвестици в материални активи" изграждане на торова площадка при следните условия: Фермата е съществуваща, регистрирана по чл. 134 от ЗВМД с капацитет 800бр. овце. Към настоящия момент инвеститора иска да увеличи капацитета на фермата с	Условията, при които е допустимо предоставяне на финансова помощ за инвестиции в разширяване капацитета или обновяване на съществуващите съоръжения за съхранение на оборски тор са описани в т. 3.1 от раздел 13.3. от УК, а в т. 39 от раздел 24.1 е предвиден специфичен документ за извършване на оценка за съответствие с условието. Обръщаме Ви внимание, че ограниченията по т. 3

	още 800бр. овце майки. При такъв случай би ли било възможно изграждане на нова торова площадка в съществуващ ЖО, т.к. тя ще е необходима при увеличаване капацитета на фермата за новите животни? Благодаря!	от раздел 13.3 на УК са свързани с изграждане на нови, ремонт, реконструкция и/или разширяване на съществуващи съоръжения за съхранение на оборски тор в регистрирани и действащи животновъдни обекти, които са разположени на територията на нитратно уязвими зони, определени в заповед на министъра на околната среда и водите, издадена на основание чл. 151, ал. 2, т. 2, буква "ф" от ЗВ, съгласно Приложение № 10. Поставения в запитването въпрос не съдържа цялата информация, необходима за предоставяне на коректен отговор. В допълнение, в съответствие с Условията за кандидатстване, допустимостта на инвестиционните разходи, включени в проектното предложение се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, включително всички приложени документи.
Запитване № 121, 20.05.2021 г.	Здравейте във връзка с обявената процедура № BG06RDNP001-4.012 имам следния въпрос. Попадат ли под обхвата на Критерий 4.3 от Приложение 1 , ивестиции в закупуване на тороразхвърлящи ремаркета за оборска тор в случаите, че дейността на кандидата е растениевъдство и животинската тор не е собствено производство. Поздрави,***	Вижте отговора на запитване № 60. *„В контекста на поставения въпрос и във връзка с цитираните в него инвестиционни разходи понятието „собствено потребление“ следва да се прилага само в случаите на кандидати с животновъдни стопанства, с цел оползотворяване на генерирания торов отпадък в собствения животновъден обект. В допълнение следва да имате предвид и изискването, заложено в т. 14 от раздел 13.2 на УК.“*
Запитване № 122,	Здравейте, във връзка с Критерии за допустимост на кандидатите, допустимо ли е дружество с ограничена	Следва да се има предвид, че регистрацията като земеделски стопанин се обследва за конкретния кандидат. Описаният в

20.05.2021 г.	отговорност регистрирано през юни 2020 г. относно изпълнение на изискването за регистрация по реда на Наредба № 3/1999 г. без прекъсване за последните 36 месеца, в което и двамата съдружници са с 50% дял в дружеството и регистрирани като ЗП преди повече от 36 месеца. Благодарим за отделеното внимани и оказано съдействие Поздрави	запитването случай не попада в изключенията в т. 11, т. 12 и т. 13 от раздел 11.1. „Критерии за допустимост на кандидатите“, в които е допустимо доказване изпълнението на изискването на т. 2, буква „а“ от раздел 11.1, с данни на друго лице.
Запитване № 123, 20.05.2021 г.	Здравейте, Във връзка с предстоящо кандидатстване по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., имам следния въпрос. Регистриран съм като земеделски производител по реда на „Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (ДВ, бр. 10 от 1999 г.)“ и отглеждам лавандула. С оглед по постигане на по-добра продажна цена след коситба на лавандулата я нося за преработка и я продавам под формата на лавандулово масло. Може ли в производствената програма в бизнес плана да се запише продукта „лавандулово масло“, който реално продавам. Инвестицията, за която възнамерявам да кандидатствам е земеделска техника и машина за бутилиране на лавандулово масло, пряко свързани с дейностите по първично селскостопанско производство. С Уважение:	Вижте отговора на запитване № 54. *„В контекста на Вашия въпрос допустимите разходи в проектното предложение следва да са свързани с първичното селскостопанско производство. В конкретния случай различните кандидати могат да включат в бизнес плана и преработен селскостопански продукт, произведен от селскостопански продукт, който се произвежда с подпомогнатите активи. В периода на изпълнение и мониторинг се проверяват показателите от бизнес плана, залегнали в административния договор.“* В допълнение следва да се има предвид, че „машина за бутилиране на лавандулово масло“ не е пряко свързана с дейностите по първично селскостопанско производство и не попада в обхвата на допустимите разходи по подмярка 4.1.

Запитване № 124, 20.05.2021 г.	Здравейте, във връзка с доказване изпълнението на изискването на т. 2, буква „а“ от раздел 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“ на УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ с проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., имам следния въпрос. ЗП ЕТ "РЕАЛНОСТ-ТОДОР ЗЛАТЕВ - ВЕЛИКА ВЕНКОВА" ЕИК 117614018 е регистриран, като земеделски производител по реда на „Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (ДВ, бр. 10 от 1999 г.)“ през 2010г. На 10.07.2020г. ЕТ "РЕАЛНОСТ-ТОДОР ЗЛАТЕВ-ВЕЛИКА ВЕНКОВА-ТОДОР ЗЛАТЕВ" с ЕИК 206158804 поема търговското предприятие на едноличния търговец ЗП ЕТ "РЕАЛНОСТ-ТОДОР ЗЛАТЕВ - ВЕЛИКА ВЕНКОВА" ЕИК 117614018 по реда на чл. 60, ал. 2 от Търговския закон, а именно поемане на търговското предприятие от наследник. Въпросът ми е следния: изпълнява ли изискването на т. 2, буква „а“ от раздел 11.1 правоприемника ЕТ "РЕАЛНОСТ-ТОДОР ЗЛАТЕВ-ВЕЛИКА ВЕНКОВА-ТОДОР ЗЛАТЕВ" с ЕИК 206158804, който също е регистриран като земеделски производител по реда на „Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (ДВ, бр.	Следва да се има предвид, че регистрацията като земеделски стопанин се обследва за конкретния кандидат. Описаният в запитването случай не попада в изключенията в т. 11, т. 12 и т. 13 от раздел 11.1. „Критерии за допустимост на кандидатите“, в които е допустимо доказване изпълнението на изискването на т. 2, буква „а“ от раздел 11.1, с данни на друго лице. Допустимостта на кандидатите, дейностите и разходите, включени в проектното предложение, се оценява от оценителна комисия в неговата цялост съобразно предоставените документи и информацията към същото.

	10 от 1999 г.)“ за стопанската 2020/2021г. Предварително Благодаря!	
Запитване № 125, 20.05.2021 г.	Здравейте! Съгласно условията за кандидатстване по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ кандидатите трябва да са регистрирани като земеделски стопани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани без прекъсване през последните 36 месеца към датата на подаване на проектното предложение. Въпросът ми е следният: дружество с ограничена отговорност е регистрирано в ТР към АВ през м. януари 2019г. и се регистрира по реда на Наредба № 3/1999г. на 25.01.2019г. Към настоящия момент дружеството не изпълнява изискването на т. 2 буква а) от Раздел 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“. Въпросното дружество заедно с още две търговски дружества се явяват правоприемници на друго дружество с ограничена отговорност, което считано от 25.11.2020г. се преобразува чрез разделяне на цялото му имущество между трите фирми. Преобразуващото се дружество е в стаус "Заличен търговец", но е имало 20 годишна история като земеделски стопанин и същото се е пререгистрирало по реда на Наредба № 3/1999г. на 09.03.2020г. за последен път. Може ли да се приеме, че новото дружество, в качеството си на правоприемник, ще отговори на изискването за наличие на регистрация без прекъсване през последните 36 месеца и е	Следва да се има предвид, че регистрацията като земеделски стопанин се обследва за конкретния кандидат. Описаният в запитването случай не попада в изключенията в т. 11, т. 12 и т. 13 от раздел 11.1. „Критерии за допустимост на кандидатите“, в които е допустимо доказване изпълнението на изискването на т. 2, буква „а“ от раздел 11.1, с данни на друго лице. Допустимостта на кандидатите, дейностите и разходите, включени в проектното предложение, се оценява от оценителна комисия в неговата цялост съобразно предоставените документи и информацията към същото.

	допустим кандидат по реда на настоящите Условия за кандидатстване? ***	
Запитване № 126, 21.05.2021 г.	Здравейте, Казвам се Н* С* К* и от 2012 година съм регистриран земеделски производител по реда на „Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (ДВ, бр. 10 от 1999 г.)“ като физическо лице. На 20.12.2017 година учредих еднолично дружество с ограничена отговорност ПОЛТРИ ЕГС ЕООД (ЕИК: 204938836), чийто едноличен собственик на капитала е Н* С* К*, а вписването в Търговски регистър е на 11.01.2018 година. Новоучреденото дружество ПОЛТРИ ЕГС ЕООД (ЕИК: 204938836) е правоприемник на дейността на физическото лице и земеделски стопанин Н* С* К*, регистрирано е по реда на Наредба №3 от 1999 година на 01.04.2019 година за стопанската 2018/2019 година. Основна икономическа дейност на ПОЛТРИ ЕГС ЕООД (ЕИК: 204938836) по НКИД (КИД 2008) е 01.47 „Отглеждане на домашни птици“ и притежава собствен регистриран животновъден обект №3BG08083 по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД). В животновъдния обект се отглеждат 11 250 броя кокошки носачки, които носят икономически размер на стопанството в стандартен производствен обем 178 313,04 евро. При така описаната фактическа ситуация следва ли дружеството ПОЛТРИ ЕГС ЕООД (ЕИК: 204938836),	От описанието в запитването, УО на ПРСР счита, че посоченият случай не попада в изключенията в т. 11, т. 12 и т. 13 от раздел 11.1. „Критерии за допустимост на кандидатите“, в които е допустимо доказване изпълнението на изискването на т. 2, буква „а“ от раздел 11.1, с данни на друго лице. Следва да се има предвид, че регистрацията като земеделски стопанин се обследва за конкретния кандидат. Допустимостта на кандидатите, дейностите и разходите, включени в проектното предложение, се оценява от оценителна комисия в неговата цялост съобразно предоставените документи и информацията към същото.

	правоприемник на дейността на земеделски стопанин Николай Стефанов Колев, да се счита за допустим кандидат съгласно изискванията на точка 2 от раздел 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“ на УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ с проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.	
Запитване № 127, 21.05.2021 г.	Здравейте, към предстоящото за подаване проектно предложение възнамеряваме да включим закупуване на прикачен комбайн за автоматизирано бране на орехи и бадеми. Тази инвестиция относима ли е към точка 2.2.2. "Инвестиции свързани с изграждане/модернизиране/оборудване в земеделското стопанство на автоматизирани/роботизирани системи използвани в отделните фази /по отглеждане и прибиране на селскостопанските култури/" от раздел 2.2 "Цифровизация и модернизация на производствените машини и оборудване" към Критерии за оценка 4.4 от Приложение 1 Инвестиции NGEU?	Във връзка с поставения от Вас въпрос, следва да имате предвид, че посочения от Вас „прикачен комбайн за автоматизирано бране на орехи и бадеми“ не попада в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване.
Запитване № 128, 21.05.2021 г.	УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, Във връзка с прием на проектните предложения по Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие	

	на селските райони за периода 2014-2020 г., бихме желали да отправим запитване за допълнителни разяснения. 1. Допустим инвестиционен разход ли е закупуването на газокар, необходим за земеделските дейности в оранжерия за краставици и домати. Попада ли в раздел 14.1. Допустими разходи от Условия за кандидатстване точка 1.1.2. „закупуване, включително чрез финансов лизинг, и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на земеделския производствен процес, включително свързани с опазване на околната среда както и производство на енергия от ВЕИ за собствено потребление“. 2. Закупуването на газокар попада ли в обхвата определението за земеделска техника „Техника, която се използва за обработка на почвата и прибиране на реколтата, като: трактори, самоходна техника – колесни трактори, верижни трактори, специализирани самоходни машини (силажокомбайни, зърнокомбайни и др.) и друг вид самоходни машини и сменяема прикачна техника, включително и когато те се използват в животновъдните обекти“ и включва ли се в определеният максимален размер на допустимите разходи за закупуване на земеделска техника, включена в проектно предложение от 488 950 лв. Благодаря за отговора!	**1.** и **2.** Описаните в запитването активи попадат в обхвата на допустимите разходи от раздел 14.1 от УК и същия участва при изчисление на определеният в т. 4 от раздел 9 от УК максимален размер на допустимите разходи за закупуване на земеделска техника.
Запитване № 129, 23.05.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с кандидатстване по процедура BG06RDNP001-4.012 - Процедура чрез подбор на проектни предложения по	

	подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., възниква следното питане при подготовка на проектно предложение 1. Предвиждаме създаване на трайни насаждения (около 100 дка), което ще бъде включено в проектното предложение. Имаме идея за съзваване на втора култура в междуредовите пространства на създадените насаждения (например мента или лавандула). В тази връзка възникват две питания • Ще бъде ли признато като допустимо закупуване на техника и други инвестиции, обслужващи двете култури, насадени на една и съща площ? • Ще бъде ли признато закупуването на посадъчния материал и за двете култури (ако втората е многогодишна), при условие, че и двете се отгеждат на една и съща площ? 2. Благодаря предварително за информацията и успешна работа.	По поставените въпроси УО на ПРСР извършва допълнителна проверка и/или допълнително становище, като отговора по същия ще бъде включен при следващо публикуване на разяснения свързани с настоящата процедура.
Запитване № 130, 23.05.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с кандидатстване по процедура BG06RDNP001-4.012 - Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., възниква следното питане при подготовка на проектно предложение 1. Във връзка със заложени условия в точки 17.4 и 17.5 от раздел 14.2 от Условията за кандидатстване не става ясно дали задължително се провеждаа процедура за избор на	Специфичните условия в т. 17.4 и т. 17.5 от раздел 14.2 от УК се отнасят само за конкретните разходи. В допълнение т . 17.1 и т. 17.2 от раздел 14.2 на УК са

	изпълнител по реда на ПМС № 160/2016 г. независимо от размера на заявената финансова помощ само за инвестицията свързана със конкретния софтуер (софтуер+материални инвестиции, за които софтуера ще бъде използван) или за целия проект (включващ и други инвестиции – например земеделска техника, СМР и други) 2. Благодаря предварително за информацията и успешна работа.	описани и останалите случаи, в които кандидатите задължително провеждат процедура за избор на изпълнител по реда Постановление № 160 на МС от 1.07.2016 г.
Запитване № 131, 24.05.2021 г.	Уважаеми г-не/г-жо, Въпросите са ми следните: 1. Ако земеделският производител, кандидатстващ по подмярка 4.1 преработва произведената от него продукция, то допустимо ли е в Таблица 3. Производствена програма, за бъдат попълнени реализираните количества преработена продукция? 2. Ако отговорът на въпрос 1 е НЕ, то какво се случва, в последствие, при проверка през мониторинговия период, се окаже, че е произведената продукция е преработена? Това е проблем за всички земеделски производители, които кандидатстват и по подмярка 4.2 и (ще) преработват собствената си продукция. 3. При използване на калкулатора за оценка на капацитета на земеделска техника се получават данни, които не изглеждат логични: Ако въведем в Таблица 1. Оценка капацитет на земеделска техника за обработка на почвата за култури от група I, мощност на наличната самоходна техника в стопанството от	**1.** и **2.** В контекста на Вашите въпроси, правим уточнение, че допустимите разходи в проектното предложение следва да са свързани със земеделска дейност и първичното селскостопанско производство. Кандидатите могат да включат в бизнес плана и преработен селскостопански продукт, произведен от селскостопански продукт, който се произвежда с подпомогнатите по подмярка 4.1 активи. **3.** и **4.** По поставените въпроси УО на ПРСР извършва допълнителна проверка и/или допълнително становище, като отговора по същия ще бъде включен при следващо публикуване на разяснения свързани с настоящата процедура.

	400 к.с. и искаме да закупим техника за още 400 к.с., според калкулатора, това ще е възможно с 2453 дка култури от група 1. Това означава приблизително по 3,07 дка култури от група 1 на 1 конска сила. Ако направим същото с Таблица 2.1. Оценка капацитет на земеделска техника за обработка на почвата и прибиране на реколтата за култури от група II с използвана земеделска площ (ИЗП) над 112 дка - въвеждаме мощност на наличната самоходна техника в стопанството от 400 к.с. и искаме да закупим техника за още 400 к.с., според калкулатора, това ще е възможно с 817 дка култури от група 2. Това означава приблизително по 1,02 дка култури от група 2 на 1 конска сила. Ако, обаче, въведем същите данни в Смесено стопанство (Таблици 3а и 3b), - попълваме налична техника от 400 к.с. и желана за закупуване техника - още 400 к.с., и въведем 2000 дка култури от 1 група, то закупуването на тази техника, е възможно, само ако културите от група 2 са 967 дка. Ако въведем 1000 дка от култури от група 1, то от група 2 трябва да са 1301 дка. Тук се получават значително повече декари на конска сила. Очевидно има допусната някаква техническа грешка при създаването на формулите. 4. Още един въпрос относно калкулатора - ако имаме смесено стопанство, с култури от група 1 и група 2, но кандидатсваме само за култури от група 2, то кой калкулатор ползваме и как?	

	С уважение,***	
Запитване № 132, 25.05.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявен прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“, молим за уточнение по следните въпроси: 1. Допустими ли са по процедурата инвестиции в гъбарници за производство на гъби шийтаке. 2. Къде в Приложение_3_Таблица и инструкция за изчисление на СПО от УК действащите производители на гъби трябва да включват площите отглеждани гъби шийтаке, при условие, че в таблицата са посочени само –печурки и кладница. ***	**1.** Във връзка с поставения въпрос Ви информираме, че в Приложение № 6 към Условията за кандидатстване са посочени земеделските продукти, които попадат в обхвата на т. 5 от раздел 13.2 от УК, като в т. 13 част „Растениевъдство“ от посоченото по-горе приложение са посочени „Гъби, включително диворастящи видове, специално отглеждани в земеделското стопанство на кандидата с цел продажба“. **2.** При изчисляване на стандартния производствен обем на земеделското стопанство на кандидата следва да се прилага Приложение № 3 към УК и инструкцията за попълване на таблицата за изчисление на икономическия размер на земеделските стопанства, в която е налице пояснение за всеки един от кодовете за съответната култура или вид животно, които са включени в таблицата.
Запитване № 133, 26.05.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с подготовка на проектно предложение ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.012 ПО ПОДМЯРКА 4.1 „ИНВЕСТИЦИИ В ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНСТВА“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020, имам следните въпроси: Въпрос 1. Нашето дружество планира инвестиции в трайни насаждения. Цялото ни стопанство е био сертифицирано, но земята, върху която плануваме да създаваме насажданията, е новозакупена, като до момента не е обработвана. Едва от тази година е	Съгласно т. 7 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ на УК е посочен подхода за оценка по критерий 4.1. Обръщаме Ви внимание, че за доказване съответствието с критерия са предвидени документи по т. 2 от Раздел 24.2. „Списък с документи, доказващи съответствие

	включена в договор за контрол по смисъла на Регламент № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 2092/91, и към момента е в преход. В случай, че фиданките, предвидени за закупуване са сертифицирани и новия парцел попада под контрол към датата на кандидатстване, ще бъдат ли признати точките ни заявени в по критерий за оценка № 4.1, като към момента на приключване на изпълнението на проекта, въпросното насаждение ще бъде с био сертификат, а не в преход. Въпрос 2. Имаме намерение да закупим оборудване, за което ще приложим Удостоверение за ползван полезен модел. Предвид, че въпросното оборудване, не е в списък с определени референтни цени, трябва ли да приложим 3 съпоставими оферти, предвид интелектуалната собственост на иновативния модел, който е притежание на точно определена компания и останалите оференти нямат правото на ползване на полезния модел, без да го закупят от неговия притежател. Въпрос 3 През 2018 г. след събрани 3 съпоставими оферти, имаме изготвен Архитектурен проект за изграждане на селскостопанска сграда, и издадено разрешително за строеж. Извършеният разход за проектиране надвишава праговете за услуги по ПМС 160, но е вече приключена дейността и той е разплатен. Предвид прилагането на ЗУСЕСИФ, бихме искали	с критериите за оценка на проекти“ и същите потвърждават, „*че всички селскостопански култури и/или животни в животновъдния обект/обекти на кандидата, който/които е включен/са включени в проектното предложение, е/са сертифициран/и за производство на биологични селскостопански продукти*“. В допълнение Ви информираме, че съответствието с критериите за подбор се преценява към датата на подаване на проектното предложение съобразно приложените към него документи и декларирани данни. **2.** Съгласно т. 12 от раздел 14.2 от УК за всеки заявен за финансиране разход по Раздел 14.1 „Допустими разходи“, който към датата на подаване на проектното предложение не е включен в списъка по т. 10, кандидатът представя най-малко три съпоставими независими оферти. **3.** Съгласно т. 34 от раздел 13.2 от УК разходите по т. 2 от раздел 14.1 са допустими за подпомагане, ако са извършени не по-рано от 1 януари 2014 г., но следва да имате предвид и условията в т. 17.1, 17.2 и 17.3 от раздел 14.2 на УК.

	да разберем, как законово можем да включим този разход в проекта. С уважение: ***	
Запитване № 134, 26.05.2021 г.	Уважаеми Дами и Господа, Във връзка с процедура BG06RDNP001-4.012 - Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., имам следните въпроси: 1. Допустимо ли е да се кандидатства за закупуването на машина за правене на пита от пчелен восък? Процесът е следният: Пчелните восъчни листове минават през валяк, който ги щампова и създава основи за гребен, които позволяват на пчелите сами да изградят своя дом. Този процес помага за по-ефикасното производство на продукта за първа продажба – пчелен мед. 2. Може ли земеделски производител да кандидатства със стопанство произвеждащо бали от слама от естествени ливади, тъй като е отбелязано, че фуражните култури са допустими по процедурата в Приложение №6 „Списък на допустимите земеделски продукти“ ,както и продуктът слама и фураж са в обхвата на Приложение №1 по чл.38 от ДФЕС. С уважение,	**1.** Цитираните във Вашият въпрос активи не попадат в обхвата на допустимите разходи от раздел 14.1 от УК. **2.** „Слама“ като продукт попада в Приложение №1 по чл.38 от ДФЕС, но от описания в запитването случай не е изяснено обвързването на производството на „бали от слама“ от естествени ливади.
Запитване № 135, 26.05.2021 г.	При представяне на оферта за проектиране и изграждане на ВЕИ - може ли фирмата, която ще изгражда инсталацията да е една	Във връзка с поставения конкретен въпрос, Ви информираме, че: **1.** В Условията за кандидатстване не са заложени

	и съща с тази която проектира? - необходимо ли е фирмата която изгражда инсталацията да притежава някакви специални разрешителни и трябва ли да се представят към офертата?	ограничения за изпълнение на различни подпомагани дейности и/или разходи от един и същ изпълнител, стига да са изпълнени специфичните изисквания към оференти/изпълнители за конкретни разходи, описани в УК. **2.** Оферентите и изпълнителите на СМР следва да отговарят на изискванията на т. 13 от раздел 14.2 от УК.
Запитване № 136, 26.05.2021 г.	Котлите, използващи недървесна биомаса (слама, тръстика, ядки, костилки, черупки от черупкови плодове и др.) не се включват в обхвата на регламент 2015/1189 за прилагане на Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на изискванията за екопроектиране на котли на твърдо гориво (чл.1, т. 2, буква Г) В тази връзка попадат ли котлите, използващи недървесна биомаса, под изискванията на т. 24.1 в частта му "Капацитетът на инсталациите не трябва да надвишава мощност от 1 мегават."?	Във връзка с поставения въпрос следва да се има предвид, че изискването на т. 24.1 от раздел 13.2 на УК в неговата цялост се отнася както за инвестиции за производство на енергия от ВЕИ, така и за проекти с инвестиции за производство на електрическа и/или топлинна енергия или енергия за охлаждане и/или производство на биогорива и течни горива от биомаса.
Запитване № 137, 27.05.2021 г.	Здравейте, Във връзка с приема по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“, очакваме отговор на следните въпроси: 1. Оценителната комисия ще изисква ли доказателства при преценка допустимостта на предоставените оферти за консултантски и проектантски услуги от гледна точка опит на съответното дружество – референции/ удостоверения за добро изпълнение за извършени услуги в обем идентичен или сходен с предмета на съответната оферта или друг вид	**1.** В Условията за кандидатстване не са предвидени изисквания и документи за доказване на опит „референции/ удостоверения за добро изпълнение за извършени услуги в обем идентичен или сходен с предмета на съответната оферта“ от страна на оферентите за консултантски и

	документ. 2. По какъв начин оценителната комисия ще преценява съпоставимостта на предоставени три оферти за земеделска техника например - трактор с GPS навигация, ако и в трите оферти предложеният трактор е наличен в Приложение № 12а към УК, но в двете оферти доставчика предоставя отделна цена за GPS навигацията, която също е налична в горецитираното приложение, а в третата оферта доставчика заявява, че устройството е част от базовия модел на машината и няма как да формира отделна цена, а това е най – ниската обща предложена цена на трактора.	проектантски услуги. **2.** В „Обяснителни бележки“ в Условията за кандидатстване по процедурата е включено определение за „съпоставими оферти“, с което кандидатите следва да се съобразят.
Запитване № 138, 28.05.2021 г.	Уважаеми представители на УО, Намерението ни е да кандидатстваме за закупуване на цистерна по настоящатата процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“. Цистерната ще пренася вода от водоизточник до мястото на инвестицията, където са напоителните системи, които ще се използват за напояване на земеделската култура, която е обект на настоящата инвестиция. В тази връзка имаме следния въпрос, свързан с кандидатстването: 1. Причислява ли се цистерната на пренасяне на вода към категорията земеделска техника, както и дали цистерната попада в обхвата на от т.4 от т.9 Минимален и максимален размер на допустимите разходи за конкретно проектно предложение от Условията за кандидатстване по подмярка 4.1, в която е определен максимален размер на допустимите	Посочената в запитването „цистерна за пренасяне на вода“ не попадат в обхвата на допустимите разходи по Процедурата.

	разходи за закупуване на земеделска техника, а именно 488 950 лв. Благодаря предварително! Поздрави!	
Запитване № 139, 01.06.2021 г.	Уважаеми господа, Имам въпрос по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. Допустим кандидат ли е регистриран земеделски стопанин по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (ДВ, бр. 10 от 1999 г.) (Наредба № 3/1999 г.) без прекъсване през последните 36 месеца към датата на подаване на проектното предложение, който не е очертавал в ИСАК през стопанската 2019/2020г. , но не е прекъсвал земеделската си регистрация? Поздрави ***	Изпълнението на условието на т. 2, буква „а“ от раздел 11.1 на УК не е обвързано с „*очертаване в ИСАК*“, а с регистрация на кандидата по реда на Наредба № 3/1999 г. без прекъсване през последните 36 месеца към датата на подаване на проектното предложение.
Запитване № 140, 01.06.2021 г.	Здравейте!Във връзка с процедура BG06RDNP001-4.012 - Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.“ бихме искали да зададем следния въпрос: 1. При кандидатстване за ВЕИ, чиято енергия ще бъде използвана за собствено потребление и няма да надхвърля необходимото количество енергия за покриване нуждите на съответното земеделско стопанство. Капацитетът на	Във връзка с инвестицията, посочена във Вашето запитване, следва да се съобразите с условието в т. 19 от раздел 13.2 от УК, тъй като описаният в запитването случай не е предвиден в изключенията, посочени в т. 20 от същия раздел. По отношение на приложимостта на документите, посочени в точки от 18 до 23 включително от раздел 24.1 от УК, следва компетентният орган по ЗУТ да съобрази спецификата на конкретното проектно предложение.

	инсталациите няма да надвишава мощност от 1 мегават. Технологичното решение в този случай, което се дава от проектанти е изгграждането на нужната мощност на подвижна конструкция. Спрямо закона това е разрешено и в тази връзка, моля, за конкретен отговор от Ваша страна, допустима ли е подобен тип инвестиция, тъй като подобна хипотеза не е засегната в условията за кандидатстване и ако „да” необходимо ли е предоставяне на допълнителни документи, които не са описани в условията за кандидатстване ? Благодаря предварително! Поздрави!	
Запитване № 141, 02.06.2021 г.	Добър ден да попитам дали мога да кандидатствам по текущия прием по мярка 4.1, като към момента съм бенифициент по мярка 6.1 млад фермер с предстоящо подаване на документи за второ плащане през септември. Благодаря предварително	В Условията за кандидатстване по процедурата не са предвидени ограничения или допълнителни изисквания, свързани с предходно или бъдещо кандидатстване по подмярка 6.1 от ПРСР 2014-2020 г.
Запитване № 142, 02.06.2021 г.	Уважаеми дами и господа, В Условия за подпомагане към процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. в раздел 14., т. 1.1.6 от Условия за кандидатстване е посочено каот допустимо: „закупуване, включително чрез финансов лизинг, на земеделска техника и специализирани земеделски транспортни средства, като например: цистерни за събиране на мляко, хладилно оборудване за транспортиране на	

	продукция, оборудване за транспортиране на живи животни и птици и др.“. В тази връзка възниква следния въпрос: Допустим ли е за финансиране разход за закупуване на камион с неразривно свързана към шасито хладилна камера, като хладилният агрегат позволява захранване и от електрическата мрежа? Същият освен за транспорт до клиенти на набрани зеленчуци, при оптимални температурни условия ще се използва и за съхранението им през период от няколко дни в случай, че не могат да бъдат реализирани веднага, т.е. производителя ще разполага и с хладилна камера /захранвана на електрически ток/ неразривно свързана към шасито на камиона Буквалният прочит на точка т. 1.1.6 позволява закупуването на цистерни за събиране на мляко и ги приравнява на специализирана земеделска техника, което по аналогия означава, че би следвало намерението ни да закупим хладилна камера, неразривно свързана към шаси на камион, да се явява допустим разход.	Съгласно т. 1.1.6 от раздел 14.1 на УК е допустимо закупуване на „специализирани земеделски транспортни средства“ с постоянно монтирано „хладилно оборудване за транспортиране на продукция“, което не позволява използването им за други цели.
Запитване № 143, 04.06.2021 г.	Здравейте! В Приложение 12 за повечето от активите, за които са определени референтни разходи са изброени елементите, които включват. По отношение на актива "Автономни фотоволтаични централи" - предвид факта, че същата може да функционира самостоятелно и без батерии следва ли да се счита, че те не са част от елементите, определящи референтмата цена за актива "Автономни фотоволтаични	По поставения въпрос УО на ПРСР извършва допълнителна проверка и/или допълнително становище, като отговора по същия ще бъде включен при следващо публикуване на разяснения свързани с настоящата процедура.

	централи".	
Запитване № 144, 04.06.2021 г.	Във Запитване № 28, 23.04.2021 г. , касаещо провеждане на процедура по ПМС 160 за предварителни разходи / проектанти, консултанти и пр. / при проект с интензитет на БФП над 50 % ОТГОВАРЯТЕ : 1. Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че съгласно т. 17.1 от раздел 14.2. „Условия за допустимост на разходите“ от УК, бенефициентите провеждат процедура за избор на изпълнител по реда Постановление № 160 на МС от 1.07.2016 за всички разходи, когато размера на заявената безвъзмездната финансова помощ е по-голям от 50 на сто от заявената обща стойност на проектното предложение. Уважаеми дами и господа, това напълно противоречи и на 14.2. Условия за допустимост на разходите – т. 17.2 , както и на чл. 9ж от ЗПЗП , както и на ЗЕСЕСИФ- чл. 50 , ал.2 / защото размера на помощта се разглежда кумулативно и с праговете / Това се отнася само за разходи над праговете . За всички предварителни разходи , независимо от интензитета на БФП и при положение, че те са в размер под праговете не се провежда процедура по ПМС 160. Моля, за обстойно обяснение! Поздрави! ***	В отговора си на запитване № 28, УО на ПРСР е предоставил отговор на конкретно запитване, съгласно което заявените разходи са над съответните прагове за доставка/услуги и строителство, посочени в т. 17.1 от раздел 14.2 на УК. Съгласно т. 17.1 и т. 17.2 от раздел 14.2 на УК бенефициентите задължително провеждат процедура за избор на изпълнител по реда Постановление № 160 на МС от 1.07.2016 г., когато „*размерът на заявената БФП е по-голям от 50 на сто от заявената обща стойност на проектното предложение във формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020, за разходи за строителство, в т. ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без ДДС, на стойност равна или по-висока от 50 000 лв., както и за разходи за доставки или услуги, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без ДДС, на стойност равна или по-висока от 30 000 лв.“*. Моля да обърнете внимание и на специфичните случаи, посочени в т. 17.4 и т. 17.5 от раздел 14.2 на УК.
Запитване № 145, 05.06.2021 г.	Земеделски стопанин (ЗС) е собственик на животновъдна ферма за отглеждане на млечни крави. Същият притежава система за производство на фураж, състояща се от фуражна	Във връзка с конкретното запитване правим уточнение, че посочените активи, свързани с производство на фуражи са

	мелница и фуражен миксер и смята да кандидатства по отворения в момента прием по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. с проект за изграждане на животновъдна ферма за угояване на телета за добив на месо. Като част от проекта му е предвидена инвестиция в надграждане на съществуващата система за производство на фураж за собствени нужди на фермата, като същата ще се дооборудва с: - автоматизирано управление за дозиране и смесване на суровините; - автоматизирано миксиране и подаване на добавяните в различните видове фуражи минерали - складово стопанство, състоящо се от силози за съхранение на материали с механизирано зареждане; -складово стопанство за готови фуражи, състоящо се от силози с автоматизирано/механизирано зареждане. Въпрос: Предвид изложените обстоятелства и описаните намерения на ЗС следва ли да се счита, че същият изгражда силозно стопанство?	допустими за подпомагане, в случай че фуражите се използват за собствено потребление в животновъдното стопанство, както и за тях са спазени всички останали изисквания в УК.
Запитване № 146, 07.06.2021 г.	Здравейте, Инвестиционното намерение, за което представляваната от мен фирма ще кандидатства по М 4.1 е свързано с реконструкция на оранжерия за производство на разсад за зеленчукови култури - домати, краставици и пипер.	Вижте отговорът на въпрос 2 от запитване № 62. *В обхвата на съответната култура от приоритетен сектор се отнасят и дейностите по производство на посадъчен материал, семена и разсад за съответната култура.“*

	Произвежданият и реализиран от фирмата краен продукт ще е единствено разсад за домати, краставици и пипер. Счита ли се за приоритетен сектор разсадът за гореизброените зеленчукови култури съгласно Приложение 16 към Условията за кандидатстване по процедура № BG06RDNP001-4.012 . Благодаря Ви предварително за разяснението по темата. С уважение, ***	
Запитване № 147, 08.06.2021 г.	Здравейте, Инвестиционното намерение, за което представляваната от мен фирма ще кандидатства по М 4.1 е свързано с реконструкция на оранжерия за производство на разсад за зеленчукови култури - домати, краставици и пипер. Произвежданият и реализиран от фирмата краен продукт ще е единствено разсад за домати, краставици и пипер. Счита ли се, че инвестиционното ми намерение попада в Критерии за оценка №4.4, 2.2.2. към Условията за кандидатстване по процедура № BG06RDNP001-4.012 - "Оранжерии ..... за производство на плодове и зеленчуци с високо качество", при положение, че са спазени всички други изисквания. Благодаря Ви предварително за разяснението по темата. С уважение ***	Инвестиционните разходи за „*реконструкция на оранжерия за производство на разсад за зеленчукови култури - домати, краставици и пипер*“ попадат в обхвата на т. 2.2.2 от Приложение № 1 към УК, в случай че оранжериите по проектното предложение, кумулативно включват всички описани системи от цитираното приложение (електронно управление на микроклимата, прецизно дигитално напояване, торене, растителна защита), което от своя страна е предпоставка за високото качество на произведената продукция в оранжериите за плодове и зеленчуци.
Запитване № 148, 08.06.2021 г.	Здравейте, Имам въпрос по подмярка 4.1. относно критерий за оценка 4.4. 1. Ще се присъдят ли точки по критерий за оценка 4.4 за закупуване на автоматизирана система, свързана с дейности	**1.** и **2.** Съответствието на включените в проектното предложение допустими инвестиционни разходи с критерий

	за торене и превенция от градушки /дрон/ на земеделските култури в стопанството, БЕЗ за тази система да има издаден патент или полезен модел, но стойността й е над 40% от цялата стойност на проекта? 2. Ще се присъдят ли точки по критерий за оценка 4.4. за закупуване на автоматизирана система, свързана с дейности за торене и превенция от градушки /дрон/ на земеделските култури в стопанството, като за системата има издаден документ от патентно ведомство - Република България, за ПОЛЕЗЕН МОДЕЛ не повече от две години преди датата на подаване на проекта, но не и патент и при положение, че стойността й е над 40% от цялата стойност на проекта? 3. Във връзка с т.2.2.5 на криерий за оценка 4.4. - Означава ли, че ако използваме патент, защитен в патентното ведомство на Германия, издаден преди не повече от две години преди датата на подаване на проекта, за който няма аналог в Република България, но не е регистриран в България с патент и стойността му е над 40 % от стойността на проекта, ще се присъдят ли точки по критерий за оценка 4.4.? Благодаря предварително!	за оценка № 4.4 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от УК се извършва съгласно подхода в т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК. В допълнение в т. 5 от раздел 24.2 на УК е предвиден документ, който се представя в случай, че кандидатът заявява приоритет за инвестициите, за които е приложимо от т. 2.1.3 и т. 2.2.5 относно критерий за оценка № 4.4 съгласно Приложение №1 Дроновете са посочени в т. 2.2.1 и т. 2.2.4 на Приложение № 1, за съответствие с критерий № 4.4, като са посочени минималните изисквания, на които трябва да отговарят активите. **3.** В описанието на документа по т. 5 от раздел 24.2 от УК няма изрично условие за държава на издаване, но следва да се съобразите и с изискването, заложено в т. 4 от раздел 23 от УК по отношение на документи, изготвени на чужд език.
Запитване № 149, 09.06.2021 г.	В отговор на разяснение 19, т.1 казвате, че "В тази връзка към критерий за оценка № 4.3 не се отнасят инвестициите, които попадат в обхвата на критерий за оценка № 4.2." Същевременно, обаче в описанието на Критерий 4.2 от таблицата за ТФО е записано: "Най-малко 35 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции в напоителни системи -	С така разписаните текстове на критериите за оценка и Приложение № 1 към Условията за кандидатстване УО на ПРСР 2014-2020 г. дава възможност на кандидатите, според спецификата на конкретното проектно предложение, да съобразят заявяването на приоритет, за който инвестиционните разходи и проектното предложение в неговата цялост допринасят в максимална степен.

	водовземни съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата и за които е осигурено /за съществуващи системи/ или ще бъде осигурено /за нови системи/ използването на вода от клон на Напоителни системи." Текстът буквално повтаря записаното в т.1.8 от Приложение 1, а именно: 1. Критерии за оценка №4.3 „Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ“* ...1.8 Инвестиции в системи и оборудване за водовземни съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, пивоти, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата, генератори, водни помпи, филтърни възли. В тази връзка възниква и следното питане: - как можем да преценим дали разход, който отговаря на текста "водовземни съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация,	В допълнение вижте отговора на въпрос 3 от запитване № 63 *„Критерий за оценка 4.2 се прилага за всички допустими инвестиционни разходи за напояване, като в минималното изискване са изброени принципни инвестиции без да се изпада в конкретика. Възможно е дадено проектно предложение да получи предимство едновременно по критерии за оценка № 4.2 и № 4.3, но не и с един и същ инвестиционен разход от проектното предложение“.*

	включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, пивоти, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата" трябва да бъде отнесен към критерий 4.2 или критерий 4.3? Моля за конкретен отговор, т.к. това има няколко важни момента: 1) Инвестициите в критерий 4.2 се финансират на 50%, докато тези в 4.3 на 75%. Правилната преценка на разходите по проекта е от изключителна важност за всеки кандидат 2) Ако сте объркали методологията за оценка на проектните предложения и един и същ разход може да бъде отнесен към два критерия (а това видно от текстовете е така), то може да се подложи на съмнение легитимността на самото Приложение за оценка на проектните предложения, което може да е основание за прекратяване на самата процедура. И едно предложение: Целият този проблем може да бъде елегантно решен, ако в Приложение 1_Инвестиции NGEU т.1.8 се отдели като отделен текст, който пояснява критерий 4.2, а не критерий 4.3. Възможно ли е това да се направи в рамките на съществуващата процедура, ако прецените, че сте допуснали явна техническа грешка с дублиране на текстовете в два критерия за оценка на ТФО?	
Запитване № 150, 11.06.2021 г.	Здравейте, Прикачените към проектното предложение документи трябва ли да бъдат подписани с КЕП и по какъв начин (attached; detached)?	В случай, че Вашият въпрос е свързан с начина на подаване на проектното предложение, следва да имате предвид, че в т. 2 от раздел 23 от УК е указано, че *„С квалифициран електронен подпис, наричан по-нататък „КЕП“, лице с*

	Благодаря. ***	*право да представлява кандидата подписва единствено електронния формуляр, което удостоверява достоверността на всички приложени документи.“* Подаването на проектното предложение и подписването на формуляра за кандидатстване в ИСУН става като се следват указанията, описани в Приложение № 22 към УК. В допълнение Ви информираме, че в раздел 24 от УК за всеки от изискуемите документи изрично е указан форма́та, в който е допустимо да се приложат те към формуляра за кандидатстване.
Запитване № 151, 11.06.2021 г.	Уважаеми дами и господа, 1. Във връзка с публикувани разяснения относно категориите разходи, попадащи в Приложение 1 и по-конкретно разяснението, "че терминът „изграждане“ включва дейностите, необходими за монтиране на съответните съоръжения в проектното предложение, включително самите съоръжения и оборудване. В допълнение правим уточнението, че строителните дейности не попадат в обхвата на критерия за оценка" имам следния въпрос: Терминът "изграждане" на хладилни камери включва ли дейностите по монтиране на термо панели, или тези дейности се считат за строителни дейности? 2. Във връзка с даден отговор на въпрос на Запитване № 49, 27.04.2021 г. имам следното питане: Ако в проектното предложение не са включени разходи за изграждане на сграда, свързана с дейността на стопанството, нито реконструкция или ремонт, то може ли да се кандидатства единствено за	**1.** Поставеният от Вас въпрос е неясен, тъй като не е ясно дали посочените „термопанели“ са част от „хладилната камера“. В случай, че „термопанелите“ са част от „хладилната камера“, то същите попадат в обхвата на термина „изграждане“. **2.** В допълнение към отговора на въпрос 2 от Запитване № 49 акцентираме върху изречение второ от първата точка, а именно: *„Определя се максимално допустим размер на площта (измерена в метри на квадрат /м2/) за финансиране на разходи за строително-монтажни работи за позиция 8.1*

	вертикална планировка, напр. асфалтиране на площадките покрай вече изградена сграда, като в случая ще бъде спазено изискването вертикалната планировка да не надвишава 3 пъти разгънатата застроена площ на вече изградената със собствени средства сграда? С уважаени, ***	*„Вертикална планировка без площадкови мрежи”, позиция 8.2 „Вертикална планировка с площадкови мрежи” и позиция 8.3 „Озеленяване/Ландшафтна архитектура” като същите да не надвишават 3 /три/ пъти размера на разгънатата застроена площ на заявените за подпомагане разходи за строително-монтажни работи по изграждане, реконструкция, основен ремонт, текущ ремонт и довършителни работи на сгради, свързани с допустимите дейности.“* Видно от цитирания текст, максимално допустимата за подпомагане площ за „вертикална планировка“ се изчислява спрямо РЗП на сгради, свързани с допустимите дейности, за които са заявени за подпомагане разходи за СМР.
Запитване № 152, 13.06.2021 г.	УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, Във връзка с прием на проектните предложения по Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., бихме желали да отправим запитване за допълнителни разяснения. В Условията за кандидатстване по горецитираната процедура е записано в раздел 22.2 Методика за оценка на проектните предложения в т.9. Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ (критерий за оценка № 4.3) са такива, при които най-малко 15 на сто от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции,	

	посочени в Приложение № 1, свързани с критерий за оценка № 4.3, описани са в Таблица 1Б „Инвестиционни разходи осигуряващи опазване компонентите на околната среда, включително ВЕИ“ и са обосновани в Таблица Г „Подробно описание на дейностите и инвестициите свързани с устойчивото развитие“ от Приложение № 7 „Бизнес план“ и получават 10 точки. Моля да ми отговорите на следния Въпрос: Попада ли в обхвата на критерий за оценка № 4.3 в Приложение № 1 „Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU“ и по конкретно в описаните инвестиции по 1.7. „Инвестиции в прикачни, сменяеми машини за минимални, частични, ивични и други обработки на почвата, спомагащи опазване на природните ресурси (опазване на почвата от ерозия, задържане на въглерода в почвата, както и подобряване на почвеното плодородие) – мулчираща техника (сечки, ножов валяк, шредери, мулчери и други); почвообработваща техника - дискови брани, иглени брани, култиватори за минимални, частични или ивични обработки и други машини, спомагащи за опазване на компонентите на околната среда, включително и задържане на въглерода в почвата“, закупуването на ДРОБИЛКА, която е мулчираща техника и би могла да бъде включена в определението като други. Дробилката също като мулчера и шредера служи за разчистване на обработваеми площи. С дробилката ефективно се раздробяват на растителни отпадъци храсти, клони и дори малки стволове на	Посоченият от Вас актив „дробилка“ не попада в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване.

	дървета. Раздробените остатъци се разпределят равномерно върху почвения слой, като по този начин активно го подхранват. Мулчирането е процес, при който се извършва покриване на почвата с различни материали, регулиращи водните и въздушните режими в повърхностния слой на почвата. Благодаря за отговора на поставения въпрос.	
	Публикувано на 14.07.2021 г.	
Запитване № 153, 14.06.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с кандидатстване по процедура BG06RDNP001-4.012 - Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., имам следните въпроси: Въпрос 1: Аз съм земеделски производител - физическо лице и не подавам „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“, както и „Справка заети лица“ към НСИ. В този случай, какъв документ мога да приложа за да докажа запазване на заетостта в земеделското стопанство по критерий за оценка 3? Имам нает две лица за 2020 г. Въпрос 2:	**1.** В УК не е предвидено представянето на допълнителни документи във връзка с критерий за оценка № 3. За извършване на служебната проверка е необходимо представяне на декларация по т. 7 от раздел 24.2 от УК. Представянето на годишния отчет за дейността е задължително съгласно Закона за статистиката, Националната статистическа програма за 2021 г., Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО) и Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ). Неизпълнението на задълженията за попълване и представяне на годишния отчет за дейността се санкционира по чл. 52 от Закона за статистиката, чл. 276 от ЗКПО и чл. 83 от ЗДДФЛ. **2.** В т. 17.4 и 17.5 от раздел 14.2 от УК са описани

	Искам да закупя и внедря земеделски софтуер, който съдържа специфични за моето стопанство модули. Софтуерът ще бъдат изработен по индивидуално задание, съобразено с нуждите на моето стопанство. Стойността на софтуера по предоставена оферта е 15 500 лв. без ДДС. Заедно със софтуера ще закупя и настолен компютър, на който ще бъде инсталиран софтуера. В този случай трябва ли да проведа поръчка за избор на изпълнител при условие, че стойността на софтуера е под 50 на сто от общата стойност на конфигурацията заедно с компютъра? Настолният компютър допустим разход ли е по проекта? Въпрос 3: По проекта ще закупя и трактор, заедно с прикачен инвентар на стойност над 50 000 лв. Ще бъде ли необходимо да провеждам процедура за избор на изпълнител по реда на ПМС № 160/2016 г. при условие, че размера на заявената финансова помощ е 50%, но в общата инвестиция имам включен софтуер на стойност 15 500 лв. без ДДС, заедно с настолен компютър? Въпрос 4: Ако в проектното предложение имам заложени нови напоителни системи и желая да заявя по-висок приоритет по критерий за оценка № 4.2, в този случай трябва да предоставя Документ, удостоверяващ възможността за предоставяне на услугата „Доставяне на вода за напояване“ от клон на „Напоителни системи“ ЕАД. (Представя се в случай, че кандидатът заявява по-високият приоритет по критерий за	специфичните условия за избор на изпълнител, когато в проектното предложение е включено закупуване на софтуер, независимо от размера на заявената финансова помощ. Допустимостта на посочения от Вас „настолен компютър“ се оценява в зависимост от неговото предназначение и обвързаността му с допустимите инвестиции, включени в проектното предложение. Оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности. **3.** Провеждането на процедури за избор на изпълнители по реда на ПМС № 160/2016 г. за разходите, включени в проектното предложение, зависи от размера на заявената финансова помощ за проекта в неговата цялост, съгласно т. 17.1, т. 17.2 и т. 17.3 от раздел 14.2 от УК. **4.** Вижте отговора на въпрос 1 от запитване № 88. *„В т. 4 от раздел 24.2 на УК не е конкретизиран вида на документа, който да бъде издаден от „Напоителни системи“ ЕАД. Изброените в запитването Ви документи, могат да попаднат в обхвата на документа по т. 4 от раздел 24.2 на УК в случай, че тяхното съдържание отговаря на поставеното в УК условие и същите са издадени от „Напоителни системи“ ЕАД.“*

	оценка № 4.2 и проектното предложение е свързано с нови напоителни системи). Може ли да дадете пример за формата на този документ и какви задължителни атрибути трябва да съдържа за да бъде приет от ДФЗ, тъй като от клона на „Напоителни системи“ ЕАД не знаят какво трябва да ми предоставят? Или да посочите конкретна нормативна уредба, която описва документа и при какви случаи се издава? Благодаря предварително!	
Запитване № 154, 14.06.2021 г.	Г-н/Г-жо, В приложен файл към настоящото писмо Ви изпращам искания за разяснения по документи BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020г. Очаквам Вашите разяснения. Г-Н/Г-ЖО, Желая да получа Вашите разяснения по следните неясноти по Условия за кандидатстване по № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.: Разяснение № 1 Земеделска техника Техника, която се използва за обработка на почвата и прибиране на реколтата, като: трактори, самоходна техника – колесни трактори, верижни трактори, специализирани самоходни машини (силажокомбайни,	**1.** Посочените във въпроса активи „навесна или прикачна или самодоходна пръскачка“ попадат в обхвата на определението за „земеделска техника“.

	зърнокомбайни и др.) и друг вид самоходни машини и сменяема прикачна техника, включително и когато те се използват в животновъдните обекти. ОТНОСНО: Влиза ли в обхвата на „Техника, която се използва за обработка на почвата и прибиране на реколтата“ навесна или прикачна или самодоходна пръскачка, защото тези машини не извършват обработка на почвата или прибиране на реколтата?	
	Разяснение № 2 9. МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН РАЗМЕР НА ДОПУСТИМИТЕ РАЗХОДИ ЗА КОНКРЕТНО ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ: ОТНОСНО: В сумата на минималния и в максималния размер на допустимите разходи за конкретно проектно предложение включват ли се и разходите, които са посочени в „Таблица 2. Инвестиционни разходи, за които не се кандидатства за подпомагане, но са част от цялостния обект на инвестицията и без тях обектът не може да бъде завършен и/или да функционира самостоятелно“ от Приложение №7 „Бизнес план“ или участват само сумата по таблици №№1, 1А и 1Б от същото приложение?	**2.** В минималният и максималният размер на допустимите разходи за конкретно проектно предложение не се включват разходите, посочени в „*Таблица 2. Инвестиционни разходи, за които не се кандидатства за подпомагане, но са част от цялостния обект на инвестицията и без тях обектът не може да бъде завършен и/или да функционира самостоятелно“* от Приложение № 7 към УК.
	Разяснение № 3 10. ПРОЦЕНТ НА СЪФИНАНСИРАНЕ: 1. Финансовата помощ за одобрени проектни предложения е в размер до:	**3.** „Заявените за подпомагане разходи“ са разходите, описани от кандидата в бюджета на проектното предложение в ИСУН 2020, за които кандидатът заявява финансиране. „Допустими разходи“ са разходите, които, след оценка от страна на

	1.1. 50 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проектни предложения с размер на заявените за подпомагане разходи до 1 955 800,00 лева включително, като същата може да се увеличава на база общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи в следните случаи: ОТНОСНО: Каква е разликата „заявените за подпомагане разходи“ по настоящата подточка и „допустимите разходи“ по точка 10?	оценителната комисия по конкретното проектно предложение, са определени за допустими за подпомагане и отговарят на Условията за кандидатстване.
	Разяснение № 4 6. Разходите за земеделска техника не се считат за инвестиции в обхвата на дейностите по Инструмента на Европейския съюз за възстановяване по отношение на предоставянето на по-висок интензитет на финансовата помощ. ОТНОСНО: Разходите за земеделска се изключват изцяло от обхвата на инвестиции за дейностите по Инструмента на Европейския съюз за възстановяване или само ако са заявени с цел по-висок интензитет на финансовата помощ?	**4.** В Приложение № 1 към УК са описани активи, които попадат в обхвата на определението за земеделска техника, но за тях не се предоставя по-висок размер на финансовата помощ. Размерът на финансовата помощ за земеделска техника е посочен в т. 1.1.1, т. 1.2.1 и т. 6 от раздел 10 от УК.
	Разяснение № 5 б) минималният стандартен производствен обем на земеделското им стопанство, изчислен по таблица съгласно Приложение № 3 да е не по-малко от левовата равностойност на 8 000 евро; ОТНОСНО: В отговор на точка 2 на Въпрос №45 е записано „2. В	**5.** В допълнение към отговора на въпрос 2 от запитване № 45 във връзка с условието на т. 3 от раздел 13.1 от УК, е допустимо в декларация Приложение № 4 кандидатите да декларират както данни за цялото стопанство, така и само данни, доказващи съответствие с изискването за минимален стандартен производствен обем на земеделското стопанството.

	декларация Приложение № 4 може да се декларират само данни, доказващи съответствие с изискването за минимален стандартен производствен обем на стопанството.“ В Приложение №4 е записано „ВАЖНО: В декларацията се попълват данни за икономически размер на цялото стопанство на кандидатите в съответствие с разпоредбите на Раздел 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“ на Условията за кандидатстване“. Моля да разясните при в декларацията се посочват данните за ЦЯЛОТО СТОПАНСТВО или по желание на кандидата се попълват данни, които покриват минималното условие за СПО най- малко 8000EUR? Разяснение № 6 в) справка за дейността на кандидата за стопанската 2020/2021 година, издадена във връзка с регистрацията като земеделски стопанин по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани. ОТНОСНО: Коя справка следва да се представи- първата, която се издава при пререгистрацията за стопанската 2020/2021г. или последната(спрямо датата на кандидатстване), която е издадена във връзка с актуализацията на данните за стопанската 2020/2021г.? Разяснение № 7 10. В Раздел 24 „Списък на документи, които се подават на етап кандидатстване“ от Условията за кандидатстване са	**6.** Във връзка с поставения въпрос правим уточнението, че справка за дейността на кандидата, издадена във връзка с регистрацията като земеделски стопанин по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани, следва да бъде за стопанската 2020/2021 година. **7.** Във връзка с оценката на проектните предложения съгласно т. 5 от раздел 21.1 и т. 3 от раздел 21.2 от УК оценителната комисия има право да изисква допълнителни данни, информация и документи, когато е необходимо.

	посочени документите, които трябва да бъдат представени, за да се удостовери допустимостта на кандидата. Условията, за които не е предвиден документ, се проверяват служебно. ОТНОСНО: ДФЗ има ли право в процеса на проверка на условията за допустимост на кандидата да изисква допълнително документи, които не са включени в раздел 24 „Списък на документи, които се подават на етап кандидатстване“? Разяснение № 8 1.3. имат задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и лихвите по тях към държавата или към общината по седалището на Управляващия орган (УО) и на кандидата или аналогични задължения съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът или участникът е установен, доказани с влязъл в сила акт на компетентен орган; ОТНОСНО: Към коя дата се проверява условието- към датата на входиране на проектното предложение или към каква друга дата? Разяснение № 9 б) не са предоставили изискваща се информация, свързана с удостоверяване липсата на основания за отстраняване или изпълнението на критериите за допустимост или подбор; ОТНОСНО: В при не представяне на какви документи, извън раздел 24	**8.** Съгласно изискването на т. 1 от раздел 11.2 от УК потенциалните кандидати не могат да участват в процедурата за подбор на проекти, когато не отговарят на описаните в нея условия, включително и посочената в запитването Ви т. 1.3. В допълнение следва да имате предвид и условията на раздел 27.1 от УК. **9.** Условието е въведено във връзка с разпоредбата на чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕСИФ. В чл. 7 от ПМС № 162 от 05.07.2016 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г. са описани детайли по отношение прилагане на условието. В чл. 56 от ЗОП са посочени

	може да се приложи посочената буква „б“, защото липсата на документи по раздела определя кандидата, като недопустим.	доказателствата, които кандидатът има право да представи, че е предприел мерки, които гарантират неговата надеждност, въпреки наличието на съответното основание за отстраняване. В чл. 45, ал. 2 от Правилника за прилагане на ЗОП са посочени документите, които кандидата следва да представи като доказателства за надеждността за съответните условия за отстраняване.
	Разяснение № 10 4. Точка 1.3 не се прилага, когато размерът на неплатените дължими данъци или социалноосигурителни вноски е до 1 на сто от сумата на годишния общ оборот за последната приключена финансова година, но не повече от 50 000 лв. ОТНОСНО: Кой е приложимия код от ОПР, съставен във формат на НСИ, за термина „годишния общ оборот“?	**10.** Във връзка с Вашия въпрос следва да се съобразите с приложимото национално законодателство, от където произтичат съответните изисквания.
	Разяснение № 11 б) с декларации – за всички останали обстоятелства, които не са били декларирани на предходен етап, или когато е настъпила промяна във вече декларирани обстоятелства. ОТНОСНО: Какво е съдържанието, което ще следва да се декларира с „с декларации“, защото не е ясно какви са има в предвид под „за всички останали обстоятелства, които не са били декларирани на предходен етап“?	**11.** Поставеният въпрос е неясен, което не дава възможност на УО да предостави разяснения в контекста на Условията за кандидатстване.
	Разяснение № 12	**12.** В раздел 24 от Условията за кандидатстване са посочени всички изискуеми документи и не е предвиден изричен документ за определяне срока на бизнес плана, тъй като той се определя от вида на заявените разходи, включени в

	6. За подпомагане по реда на настоящата процедура кандидатите представят бизнес план по образец съгласно Приложение № 7, който съдържа подробно описание на планираните инвестиции и дейности за 5-годишен период, а в случаите на инвестиции за създаване на трайни насаждения или извършване на строително-монтажни работи (СМР) – за 10-годишен период. ОТНОСНО: С какъв документ се доказва, че бизнес планът трябва да бъде за 10- годишен срок? Разяснение № 13 14. Техническите характеристики и капацитетът на земеделската техника, за която се предоставя финансова помощ, трябва да съответстват на площта на обработваната от кандидата или членовете на групата/организацията на производители земя, на вида на отглежданите култури и/или нуждите на животновъдния обект по проектното предложение. Кандидатът доказва това съответствие чрез обосновка в бизнес плана, която подлежи на оценка от оценителната комисия по изготвена методика съгласно Приложение № 8. Обосновката трябва да съпоставя от една страна броя и вида на животните в стопанството и/или размера на обработваемата земя, вида и площите на отглежданите култури, видовете и честотата на извършваните операции, вкл. сроковете за прибиране на реколтата и други	проектното предложение. В допълнение вижте отговор на въпрос I.11. от запитване № 53. *„При наличие в проектното предложение на инвестиции за СМР бизнес планът следва да е за 10-годишен период, както е посочено в т. 6 от раздел 13.2 от УК. В допълнение Ви информираме, че в Условията за кандидатстване не е посочено изрично изискване за необходимостта от разрешение за строеж при определяне периода на бизнес плана.“* **13.** В Приложение № 8 към УК е наличен лист *„Категории животни и ЖЕ“*, в който е предвидено въвеждане на данни за броя животни според вида и категорията им.

	показатели от значение при извършване на дейността и от друга, техническите показатели на селскостопанските машини, производителност на ден (моточаса, дка/ден, т/ден) и др. ОТНОСНО: 1. Къде е достъпна за публично ползване методиката, която оценява капацитета на техниката спрямо „броя и вида на животните в стопанството и/или размера на обработваемата земя, вида и площите на отглежданите култури, видовете и честотата на извършваните операции, вкл. сроковете за прибиране на реколтата и други показатели от значение при извършване на дейността“, защото в Приложение № 8 липсват таблици за тази оценка? 2. Има ли такава методика или оценката се прави субективно? Разяснение № 14 15. Капацитетът на съоръженията и сградите за съхранение на селскостопанска продукция, за които се предоставя финансова помощ, трябва да съответства на прогнозния размер на произведената от кандидата или членовете на групата/организацията на производители собствена продукция, за която кандидатът представя обосновка в бизнес плана. Инвестициите, които не са пряко свързани с производствената дейност (като например административно-битови сгради и помещения и други) следва да съответстват на дейностите включени в проектното предложение, включително данните, посочени в бизнес плана. ОТНОСНО:	**14.** Съгласно т. 15 от раздел 13.2 от УК капацитетът на съоръженията и сградите за съхранение на селскостопанска продукция, за които се предоставя финансова помощ, трябва да съответства на прогнозния размер на произведената от кандидата или членовете на групата/организацията на производители собствена продукция, за която кандидатът представя обосновка в бизнес плана. Във връзка с изречение второ от посочената по-горе т. 15 обръщаме внимание, че за различните видове инвестиционни разходи, включени в проектното предложение, са предвидени съответните документи, включително и за СМР. По отношение на административно-битовата сграда следва да се представят документи, които доказват съответствието с УК, и които подлежат на оценка от страна на оценителната комисия. В допълнение вижте отговор на въпрос I.14. от запитване №

	1. Къде е достъпна за публично ползване методиката, която оценява капацитета на съоръженията и сградите за съхранение на селскостопанска продукция, които са включени в проектното предложение? 2. Има ли такава методика или оценката се прави субективно? 3. Какви са минималните показатели, които трябва да се обосноват в бизнес плана за да се извърши тази оценка? Разяснете с наименования на показателите и приложимите мерни единици за количествата по тях. 4. Как се определя статут на сграда като административно-битова- чрез ИТП или субектно по преценка на проверяващ? 5. Кои показатели доказват съответствието на административно- битова сграда с дейностите, които са включени в проектното предложение- разяснете с примери? Разяснение № 15 17. Параметрите и капацитетът на напоителните системи, за които се предоставя финансова помощ, трябва да съответстват на площта на обработваната от кандидата земя и отглежданите култури. Кандидатът доказва това съответствие чрез обосновка в бизнес плана, която подлежи на оценка от оценителната комисия въз основа на представените към проектното предложение документи. ОТНОСНО: Капацитета трябва да съответства на включената в бизнес плана земя за производство на земеделски продукти или „площта на обработваната от кандидата земя и отглежданите култури“ в цялото земеделското стопанство, независимо, че	53. *„Оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности, съгласно УК.“* **15.** Съгласно т. 17 от раздел 13.2 от УК параметрите и капацитетът на напоителните системи, за които се предоставя финансова помощ, трябва да съответстват на площта на обработваната от кандидата земя и отглежданите култури, включени в бизнес плана по конкретното проектно предложение. **16.** В обяснителните бележки в Условията за кандидатстване по процедурата е посочено, че разходи за инвестиции за

	не е включена изцяло в бизнес плана? Разяснение № 16 13. Разходи, които представляват обикновена подмяна. ОТНОСНО: Разяснете при какви характеристики и параметри, включително и спрямо кои данни от проектното предложение, един разход следва да се приеме за „обикновена подмяна“. Ако няма такива субективна ли е оценка за това? Разяснение № 17 18. Финансова помощ не се предоставя за финансиране на разходи, обект на финансиране по проекта, които вече са финансирани със средства от ЕСИФ или чрез други инструменти на ЕС в съответствие с чл. 65, параграф 11 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ, L 347/320 от 20 декември 2013 г.), както и с други публични средства, различни от тези на бенефициента за дейностите, които се подпомагат по	обикновена подмяна са *„разходи за замяна на активи, които не водят до подобряване на цялостната дейност на кандидата“*. **17.** Проверката за двойно финансиране се отнася за разходи, обект на финансиране по проекта, в контекста на дейностите/обектите, които се подпомагат по настоящата процедура.

	настоящата процедура и са за същия обект/и. ОТНОСНО: 1) Разяснете какво се има в предвид под „за дейностите, които се подпомагат по настоящата процедура и са за същия обект/и“, защото в началото на абзаца е записано „финансиране на разходи, обект на финансиране по проекта“, а в края текстът сочи към „дейностите, които се подпомагат по настоящата процедура и са за същия обект/и“? 2) По условията на абзаца идентични ли са понятията „инвестиция/разход“ с „дейност/обект“? ***	
Запитване № 155, 14.06.2021 г.	Уважаеми представители на УО, Моля за разяснение относно начина на попълването на информацията за средносписъчния брой на персонала в Приложение 2 Основна информация и разходи (съответно и в Приложение 7 Бизнес план). Необходимостта от разяснение възниква във връзка със заявяване на точки по критерии за оценка 3 „Подпомагане на проекти, осигуряващи устойчива заетост“, при условие, че дружеството ни осъществява стопанска дейност в два кода на икономическа дейност (основен КИД е 01.11 Отглеждане на зърнени (без ориз) и бобови растения и маслодайни семена – допустим по процедурата и допълнителен 55.10 Хотели и подобни места за настаняване – недопустим по процедурата). В „Отчет за заетите лица, средства за работна заплата и други разходи за труд в изчислението на средносписъчния брой на персонала влизат заетите и по двата КИД-а. Попълването	Във връзка с Вашия въпрос оценката на съответствието с критерий за оценка № 3 се извършва съгласно т. 6 от раздел 22.2 от УК въз основа на данните за средносписъчен брой на персонала за 2020 г., за който кандидата поема ангажимент да подържа след изплащане на финансовата помощ до изтичане на периода на мониторинг по проекта, като данните се взимат от описаните кодове в съответните документи.

	съобразно указанието (сбор от данните по код 1001, код 1400 и код 1600) би довело до изкривяване на информацията нужна за проектното предложение – „...запазване на заетостта в земеделските стопанства“. Какъв е правилният подход за попълване на този раздел в „Приложение 2 Основна информация и разходи“ (съответно и в Приложение 7 Бизнес план) и коя стойност е коректно да се попълни - средносписъчния брой на персонала по начина описан в Условията за кандидатстване по процедурата т.е. сбор от данните по код 1001, код 1400 и код 1600, в който влиза и заетия персонал свързан с хотелиерската ни дейност или да се вземе само стойността на заетия персонал по код 1060 Квалифицирани работници в селското, горското, ловното и рибното стопанство, тъй като това е броя на заетия персонал по КИД 01.11, който директно кореспондира с извършваната от предприятието земеделска дейност. С уважение,*** - управител	
Запитване № 156, 15.06.2021 г.	Уважаеми представители на УО, Пиша Ви във връзка с Процедура по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. Проекта ми се състои в: -Инвестиции в изграждането на зелена енегия - ФЕЦ, - Инвестиции в изграждане на система за напояване. - Инвестиции в земеделска техника Заявената в проекта БФП е по-голям от 50 на сто като	В Условията за изпълнение и Приложение № 9 към тях (Административен договор за възложители по ЗОП и ПМС № 160) са посочени изискванията за изпълнение на ангажиментите на бенефициентите във връзка с поддържане на съответствие с критериите за оценка на проектните предложения по настоящата процедура.

	включвам инвестиции в разходи по обхвата на Next Generation EU. Направила съм първоначални проучвания и имам получени ценови оферти за изграждането на ФЕЦ и система за напояване на база, на който съм направила разчет за бюджета на инвестициите и размера на БФП , за който кандидатствам. При евентуално одобрение на проектното предложение и сключване на договор за БФП с ДФЗ , когато размерът на одобрената БФП е по-голям от 50 на сто трябва да проведа процедура за избор на изпълнител по реда на Постановление № 160 на МС от 1.07.2016 г. Питането ми е следното: Ако печелившата оферта чрез проведена обществена поръчка по реда на Постановление № 160 на МС от 1.07.2016 г. е на стойност по - ниска от заложената при мен. Пример: Инвестиции във ВЕИ 30% , печеливша оферта – 28.7% или 29,0% Тази ценова промяна води изменение и на процентите заложени първоначално от мен в проекта. Това ще доведе ли до изменение в точкуването на проекта ми? С уважение: ЗП ***	
Запитване № 157, 16.06.2021 г.	Моля да дадете разяснения по следния въпрос относно Методиката за оценка на проектните предложения. Съгласно Условията за кандидатстване: *"Проектни предложения, представени от кандидати, които*	Вижте отговор на въпрос 2 от запитване № 63. *„Във връзка с конкретното запитване и предвид условието в т. 3 от раздел 22.2 от УК, следва да имате предвид, че ако по предходен проект на кандидата има издадена заповед за*

	не са одобрени за подпомагане по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ (критерий за оценка № 2.2) са такива, представени от кандидати, които не са одобрени за подпомагане със заповед на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ по реда на Наредба № 9 от 21 март 2015 година и/или нямат сключен административен договор по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.008 „Целеви прием за земеделски стопани в сектор Животновъдство“." Кои кандидати се визират с думите *"не са одобрени за подпомагане"* - такива, които са подали проектно предложение по реда на Наредба 9 от 2015 год. или такива, които не са подавали изобщо проектно предложение по Наредба 9 от 2015 год.?	*одобрение на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ по реда на Наредба № 9 от 21 март 2015 година, то проектното предложение по настоящата процедура не получава приоритет по критерий за оценка № 2.2 от раздел 21.1 от УК.“*
Запитване № 158, 16.06.2021 г.	УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, Във връзка с прием на проектните предложения по Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., бих желал да отправя запитване за допълнителни разяснения. В Условията за кандидатстване по горецитираната процедура е записано в раздел 11.1. Критерии за допустимост на кандидатите, в т.1 Финансова помощ по процедурата се предоставя на: а) земеделски стопани, като съгласно т.2 Земеделските стопани по т. 1, буква „а“ към датата на подаване на проектното предложение трябва да отговарят на следните условия:	Следва да се има предвид, че регистрацията като земеделски стопанин се обследва за конкретния кандидат. Допуснати са изключения в т. 11, т. 12 и т. 13 от раздел 11.1. „Критерии за допустимост на кандидатите“ от УК, в които е допустимо доказване изпълнението на изискването непрекъсната регистрация през последните 36 месеца към датата на подаване на проектното предложение с данни на друго лице. В тази връзка, в т. 12 изрично е посочено, че *„За едноличните дружества с ограничена отговорност за изпълнение на изискването за регистрация по реда на Наредба № 3/1999 г. без прекъсване за последните 36 месеца, се признават и обстоятелствата за физическото лице, което е едноличен собственик на капитала от учредяването му, <u>съчетано със заличаване на регистрацията като земеделски производител</u>*

	а) да са регистрирани като земеделски стопани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (ДВ, бр. 10 от 1999 г.) (Наредба № 3/1999 г.) без прекъсване през последните 36 месеца към датата на подаване на проектното предложение. В същия раздел в т. 12. е записано, че за едноличните дружества с ограничена отговорност за изпълнение на изискването за регистрация по реда на Наредба № 3/1999 г. без прекъсване за последните 36 месеца, се признават и обстоятелствата за физическото лице, което е едноличен собственик на капитала от учредяването му, <u>съчетано със заличаване на регистрацията като земеделски производител на физическото лице</u>. Моля да ми отговорите на следния Въпрос: Аз съм физическо лице и съм управител и едноличен собственик на ЕООД вписано в търговския регистър на 15.01.2018 г., като напълно отговарям на гореописаните условия. Като физическо лице-земеделски стопанин отглеждам животни-крави в регистриран по чл. 137 животновъден обект собственост на физическото лице, който обект частично е изграден и оборудван с получена безвъзмездна помощ по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“. Земеделската си дейност по отглеждането на животни я развивам повече от 10 години и съм регистриран като физическо лица-земеделски стопанин без прекъсване повече от 10 години. Имам одобрен и платен проект по сключен договор по	<u>*на физическото лице*</u>*.“*.

	подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ на физическото лице-земеделски стопанин, който проект в момента е в процес на мониторинг. Имам също и одобрен проект, който в момента изпълнявам по сключен договор по Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.001 по подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“, като кандидат по тази процедура е Едноличното дружество с ограничена отговорност, чийто едноличен управител и собственик на капитала от учредяването му до сега е същото физическото лице-земеделски стопанин. И по тази процедура също за едноличните дружества с ограничена отговорност, които не са регистрирани или са регистрирани през текущата или годината, предхождаща годината на кандидатстване, като земеделски стопани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани, се признават и обстоятелствата на земеделския стопани-физическо лице, което е едноличен собственик на капитала, но без да е необходимо заличаване на регистрацията като земеделски производител на физическото лице. В допълнение ви информирам, че съм подал и заявление за подпомагане през 2021 г. в ИСАК по схеми и мерки за подпомагане за директни помощи за кампания 2021 г. също като физическото лице-земеделски стопанин, поради което е необходимо да спазвам всички ангажименти свързани с подаденото заявление.	

	Искам да кандидатствам по настоящата Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ с Едноличното дружество с ограничена отговорност, но няма как в момента да залича регистрацията си като земеделски производител на физическото лице, тъй като имам ангажименти по схеми и мерки за подпомагане за директни помощи за кампания 2021 г. и също така имам и да изпълнявам ангажименти по сключения договор по подмярка 4.1 още една година. Аз искам да си прехвърля земеделската и животновъдната си дейност и животновъдния обект от физическото лице на ЕООД, няма проблем да залича регистрацията си като земеделски производител на физическото лице и да направя нова регистрация като земеделски производител на ЕООД, но това ще отнеме много време, поради всички необходими административни процедури и ще бъде възможно най-рано след края на стопанската 2020 г.- 2021 г., която приключва на 30.09.2021 г. Поради гореописаното моля да ми отговорите: Какво се разбира под „съчетано със заличаване на регистрацията като земеделски производител на физическото лице“? В кой момент трябва да залича регистрацията си като земеделски производител на физическото лице, към датата на подаване на проектно предложение или към датата на подаване на заявка за плащане на проектното предложение или към избрана от мен дата, която е най – подходяща	

	предвид гореописаните обстоятелства? Благодаря за отговора на поставения въпрос.	
Запитване № 159, 17.06.2021 г.	Здравейте! В отговор на т. 3 от Запитване № 63 от 29.04.2021 г., е посочено, че е възможно едно проектно предложение да получи предимство едновременно по критерии за оценка № 4.2 и № 4.3, но не и с един и същ инвестиционен разход от проектното предложение. Моля да уточните дали отделни компоненти от една напоителна система могат да се считат за инвестиционни разходи и част от тях да бъдат отнесени към критерий 4.2, а останалата част – към критерий 4.3 от Приложение №1 към Условията за кандидатстване.	Във връзка с поставения въпрос следва да имате предвид, че получаване на предимство по критерии за оценка № 4.2 и/или № 4.3 се получава въз основа на *„…инвестиции в напоителни системи…“*, в тази връзка всички инвестиционни разходи от една напоителна система следва да се отнесат към един от посочените критерии за оценка.
Запитване № 160, 17.06.2021 г.	Уважаеми членове на екипа на ПРСР, Бих желал да отправя запитване във връзка с условията за кандидатстване по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. На първо място, моля да бъде разяснено дали е правилно разбирането, че предвиден за закупуване материален актив тип прикачна щангова пръскачка се определя като "земеделска техника" по смисъла на условията за кандидатстване (доколкото според нашето разбиране прикачната щангова пръскачка е именно сменяема прикачна техника, която се използва за обработка на почвата). а второ място, моля за потвърждение дали е правилно разбирането, че прикачните щангови пръскачки не	**1.** Във връзка с поставения от Вас въпрос, следва да имате предвид, че посоченият актив „прикачна щангова пръскачка“ попада в обхвата на определението за земеделска техника. **2.** Обръщаме внимание, че във връзка с функциите и предназначението на „прикачна щангова пръскачка“ тя не се

	представляват напоителни системи и закупуването на такъв актив в проектното предложение не представлява инвестиция, свързана с напояване и съответно не е необходимо представянето на следните документи: -Становище за допустимост по чл. 155, ал. 1, т. 23 от ЗВ- - Инженерен проект, изготвен и заверен от инженер, вписан в регистъра към Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране, правоспособен да проектира системи за напояване - Решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда/решение по оценка на въздействие върху околната среда Благодаря предварително. С уважение, ***	отнася към „напоителни системи“.
Запитване № 161, 18.06.2021 г.	Здравейте, Имахме фирма Х -ООД, която е регистрирана като земеделски производител от 02. 12. 2016 година. С договор за вливане от 14.10.2019 фирмата се влива във фирма У- ООД с друг ЕИК номер, като фирма Х прекратява съществуването си и фирма У става негов универсален правоприемник. Фирма У изменя името си и остава с ЕИК номера си. Фирмата прави нова регистрация като земеделски производител от 24.10.2019 г. с новото наименование. Допустима ли е за кандидатстване, с оглед изискването за регистрирация по реда на Наредба № 3 от 1999 г. без прекъсване през последните 36 месеца към датата на	Следва да се има предвид, че регистрацията като земеделски стопанин се обследва за конкретния кандидат, като са допуснати изключения в т. 11, т. 12 и т. 13 от раздел 11.1. „Критерии за допустимост на кандидатите“ от УК. Описаният в запитването пример не съответства на условието на т. 2, буква „а“ от раздел 11.1 от УК.

	подаване на проектното предложение? С уважение	
Запитване № 162, 18.06.2021 г.	Здравейте! Имам следните въпроси по отворената процедура чрез подбор на проектни предложения BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“: 1. Животновъд съм и имам подаден проект през 2020 г. по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.008 „Целеви прием за земеделски стопани в сектор Животновъдство“. Инвестицията е свързана с изграждане и оборудване на нова животновъдна ферма на стойност 1 500 000 лева, като в проектното предложение са включени само част от разходите (977 000 лева) за СМР без разходите за оборудване. В тази връзка, моля да отговорите на следния въпрос: Допустимо ли е в проектното предложение по настоящия прием да бъдат включени разходите за оборудване и оставащото СМР, които не са били включени в „Таблицата за заявени разходи“ към подадения през 2020 г. проект по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.008 „Целеви прием за земеделски стопани в сектор Животновъдство“? 2. Във връзка с публикуван отговор 1 на запитване № 65 от 01.05.2021 г., имам следния въпрос: Дали стойността на цялата дигитализирана пръскачка (за прецизно торене) като прикачен инвентар би била призната за иновация по т. 2.2.4 от Приложение 1 към документи за информация Условията за кандидатстване, тъй като текстът в т. 2.2.4 предполага, че в обхвата й се включва и самата	**1.** В настоящата процедура не са заложени ограничения за подаване на проектни предложения с включени инвестиции, описани в запитването, но следва да имате предвид, че съгласно т. 15 от раздел Б. „Финансово изпълнение на проектите и плащане“ от Условията за изпълнение *„Безвъзмездната финансова помощ се изплаща при условие, че към датата на подаване на искането за окончателно плащане бенефициентът е представил съответните лицензи, разрешения и/или удостоверения за регистрация за извършването на всички дейности или функционирането на всички активи, включени в одобрения проект, за които съгласно законодателството се изисква лицензиране, разрешение и/или регистрация.“* **2.** Описаният във въпроса актив „дигитализирана пръскачка (за прецизно торене)“ попада в обхвата на т. 2.2.4 от Приложение № 1 към УК, като следва да се имат предвид изискванията на т. 10 от раздел 22.2 от УК, за да бъде включен в изчисленията за съответствие с критерий за оценка № 4.4.

	земеделска техника? Предварително благодаря за отговора!	
	Публикувано на 23.07.2021 г.	
Допълнителен отговор на запитване № 6, 21.04.2021 г.	Във връзка с Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. и приложени към нея Документи за информация към Условия за кандидатстване и по-специално Приложение 16 "Приоритетни сектори", бихме искали да разясните следното: В Приложение 16, I. Списък с култури в сектор "Плодове и зеленчуци" под номер 13 е записан "Градински фасул (зелен и зърно)". В същото време, при очертаванията в система ИСАК, очертаваме под наименование "зелен фасул" или "фасул полски", като там липсва култура с наименование "Градински фасул". Моля да разясните, какво се има в предвид под наименованието записано в Приложение 16 "Градински фасул (зелен и зърно)" и дали очертаваните от нас в ИСАК "зелен фасул" и "фасул полски" са идентични с културата "Градински фасул (зелен и зърно)" попадаща в списъка с култури в чувствителните сектори. Благодаря!	Във връзка с публикувания отговор на 05.05.2021 г. на запитване № 6, правим следното допълнително уточнение: Във връзка с поставения въпрос, в Приложение № 16 към УК към позиция „Градински фасул (зелен и зърно)“ се отнася „зелен фасул“, а „фасул полски“ не попада в обхвата на Приложение № 16.
Допълнителен отговор на запитване	Здравейте, отглеждам грах с код в акетния формуляр и анкетна карта-3033. Счита ли се за приоритетен сектор съгласно приложение 16 Приоритетни сектори или не? Грахът с код	Във връзка с публикувания отговор на 05.05.2021 г. на запитване № 21, правим следното допълнително уточнение: Грах с код 3033 не попада в обхвата на Приложение № 16 и е култура от I група съгласно Калкулатора за оценка на

№ 21, 22.04.2021 г.	3033 е култура от I група съгласно Калкулатора за оценка на капацитета на земеделската техника, нали? Благодаря Ви предварително за разяснението по темата. С уважение, ***	капацитета на земеделската техника.
Допълнителен отговор на запитване № 98, 13.05.2021 г.	Здравейте, Във връзка с отворения приев по подмярка 4.1, имам следния въпрос: Въпрос: Към трактора, който искаме да си закупим има предвиден пакет „Autotrac Complete Gen4 4640“ на стойност 36 000 лв. без ДДС. С отговор на въпрос 16/22.04.2021 г. казвате, че подобни GPS устройствата не са земеделска техника, а с отговор на въпрос 1/20.04.2021 г. казвате, че за земеделска техника не е нужно становище от РИОСВ. В този случай необходимо ли е становище от РИОСВ за предвиден пакет „Autotrac Complete Gen4 4640“? Поздрави,	По поставения въпрос УО на ПРСР отправи запитване до МОСВ относно *„системи за автономно управление на трактор, навигационни системи и друго допълнително оборудване, което се монтира в различни видове земеделска техника“*, по което е изразено следното становище: *„…относно приложимостта на становище с изх. № 04-00-3055/26.04.2021 г. на МОСВ за системи за автономно управление на трактор, навигационни системи и друго допълнително оборудване, което се монтира в различни видове земеделска техника, Ви информираме, че същото е приложимо за посоченото във Вашето писмо допълнително оборудване към земеделската техника.“* В тази връзка за разходи, свързани със *„системи за автономно управление на трактор, навигационни системи и друго допълнително оборудване, което се монтира в различни видове земеделска техника“* към проектното предложение следва да се приложи становище с изх. № 04-00-3055/26.04.2021 г. на МОСВ.
Допълнителен отговор на запитване № 116,	Моля за Вашите разяснения във връзка с кандидатстване по мярка 4.1. 1. Необходимо ли е издаване на документ от РИОСВ ако по проекта се кандидатства за закупуване на GPS устройства, автоматични управления, контролери, датчици и уреди за	**1.** По поставения въпрос УО на ПРСР отправи запитване до МОСВ относно *„системи за автономно управление на трактор, навигационни системи и друго допълнително оборудване, което се монтира в различни видове земеделска техника“*, по което е изразено следното становище:

18.05.2021 г.	контрол на пръскането, торенето, обработките, торове и ПРЗ в почвите, за контрол и управление на обработките на почвата и др. със сходно предназначение, както и системи за идентификация, системи за управление и наблюдение на стадото или пчелина, електропластири, дронове, системи и софтуер за управление на доенето.	*„…относно приложимостта на становище с изх. № 04-00-3055/26.04.2021 г. на МОСВ за системи за автономно управление на трактор, навигационни системи и друго допълнително оборудване, което се монтира в различни видове земеделска техника, Ви информираме, че същото е приложимо за посоченото във Вашето писмо допълнително оборудване към земеделската техника.“* В тази връзка за разходи, свързани със *„системи за автономно управление на трактор, навигационни системи и друго допълнително оборудване, което се монтира в различни видове земеделска техника“* към проектното предложение следва да се приложи становище с изх. № 04-00-3055/26.04.2021 г. на МОСВ.
Запитване № 163, 21.06.2021 г.	Здравейте, Във връзка с приема по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“, очакваме отговор на следните въпроси: 1. При инвестиция, за която има издадено становище от гл. архитект на общината, че за планираните дейности не е необходимо издаване на разрешение за строеж, УО ще прилага ли изискванията в Раздел 21.1. „Оценка на административно съответствие и допустимост“, т. 22 от Условията за кандидатстване, а именно: „*Оценителната комисия задължително извършва посещение на място за проектните предложения, включващи инвестиции за създаване на трайни насаждения или извършване на СМР в срок до един месец от приключване на приема по*	**1.** В т. 22 от раздел 21.1 от УК не е посочено изрично изискване за необходимостта от разрешение за строеж при задължително извършване на посещение на място в случаите на проектни предложения с включени разходи за СМР.

	настоящата процедура“. 2. Когато проектното предложение включва както инвестиция за СМР, така и инвестиция за доставка и монтаж на оборудване, допустимо ли ще бъде извършване на доставките и монтажа на оборудването след подаване на проектното предложение и преди извършване на посещението съгласно Раздел 21.1., т. 22 от Условията за кандидатстване.	**2.** Т. 16 от раздел 14.3 от УК се отнася само за *„разходи за строително-монтажни работи и/или създаване на трайни насаждения, извършени преди посещението на място по т. 22 от Раздел 21.1 „Оценка на административно съответствие и допустимост“.“* В зависимост от характера на инвестициите, включени в конкретно проектно предложение, трябва да се има предвид цитираното условие по отношение на СМР, свързани със съответното оборудване, като самата доставка на оборудването може да бъде извършена и преди посещението на място.
Запитване № 164, 21.06.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявен прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ молим за уточнение по следния въпрос: 1. Приложение 1 - в т. 1.1 – критерий 4.3 са изброени „брани“ и „култиватори“, като допустими инвестиции. Подобни инвестиции са описани и в т. 2.2 от критерии 4.4. По преценка на всеки кандидат ли е къде да заложени и опише разход за закупуване на култиватор или има някакво разграничение между техниката в двете точки? 2. Допустимо ли е предварително изпълнение на дейностите по проекта, ако следва да се провеждат процедури по реда на ПМС 160? 3. Допустимо ли е предварително изпълнение на част от дейностите, ако предвиденото финансиране е над 50% и следва да се провеждат процедури по реда на ПМС 160? Примерно в проекта е заложена инвестиция в техника и	**1.** В Приложение № 1 към Условията за кандидатстване са включени инвестиционни разходи, които в определени случаи попадат в обхвата на критерии за оценка 4.3 и 4.4. За този тип разходи е предоставена възможност на кандидатите сами да посочат, по кой от двата критерия за оценка заявяват приоритет за конкретно проектно предложение. **2.** В Условията за кандидатстване по процедурата не е предвидена посочената от Вас възможност. **3.** Виж отговорът на въпрос 2 от настоящото запитване. В допълнение обръщаме внимание и на отговора на въпрос 1 от запитване № 28. *„Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид,*

	разходи за изграждане на инсталации за ВЕИ за производство на енергия за собствено потребление. Възможно ли е след подаване на проектното предложение да се закупи предвидената техника, а евентуално след одобрение на проекта да се изпълнят и останалите инвестиции?	*че съгласно т. 17.1 от раздел 14.2. „Условия за допустимост на разходите“ от УК, бенефициентите провеждат процедура за избор на изпълнител по реда Постановление № 160 на МС от 1.07.2016 за всички разходи, когато размера на заявената безвъзмездната финансова помощ е по-голям от 50 на сто от заявената обща стойност на проектното предложение.“*
	4. Моля за разяснение: отпада ли изискването за провеждане на процедура по ред а на ПМС 160/2016 г. и следва ли да се представи предварителен договор, когато разходите за изграждане на инсталация за производство на ел. енергия са под 30 000 лв. без ДДС, но размерът на заявената БФП е по-голям от 50 на сто от заявената обща стойност на проектното предложение във формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020? Считаме, че разходите не попадат в приложното поле на ПМС 160, но кандидатът ще заяви финансова помощ в размер над 50 на сто, а общите разходи по проектното предложение ще са около 200 000 лв. без ДДС.	**4.** Съгласно т. 17.1 и т. 17.2 от раздел 14.2 на УК бенефициентите задължително провеждат процедура за избор на изпълнител по реда Постановление № 160 на МС от 1.07.2016 г., когато „размерът на заявената БФП е по-голям от 50 на сто от заявената обща стойност на проектното предложение във формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020, за разходи за строителство, в т. ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без ДДС, на стойност равна или по-висока от 50 000 лв., както и за разходи за доставки или услуги, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без ДДС, на стойност равна или по-висока от 30 000 лв.“. Моля да обърнете внимание и на специфичните случаи, посочени в т. 17.4 и т. 17.5 от раздел 14.2 на УК.
	5. Колко годишен следва да е бизнес планът, ако в проектното предложение са включени разходи за изграждане на инсталации за ВЕИ - фотоволтаици?	**5.** Съгласно условието на т. 6 от раздел 13.2 от УК, в случаите на инвестиции за извършване на строително-монтажни работи (СМР) кандидатите представят бизнес план по образец съгласно Приложение № 7, който съдържа подробно описание на планираните инвестиции и дейности за 10-годишен период. В случай, че описаните от Вас инвестиции отговарят на посоченото условие, то бизнес плана следва да

	6. При спазване на всички останали изисквания, допустим разход ли е закупуването на ‚сушилня‘ за зърно - целта и е единствено да намали количеството влага, като по този начин да се осигури по-качествено и продължително съхранение на земеделската продукция? Поздрави, ***	бъде за 10-годишен период. **6.** Във връзка с поставения въпрос, съответният инвестиционен разход попада в обхвата на допустимите за подпомагане разходи по настоящата процедура. Съответствието на инвестиционните разходи с критериите за допустимост и оценка се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и посочената информация.
Запитване № 165, 21.06.2021 г.	Здравейте, Основната дейност на фирмата е отглеждане на фуражни култури и продажба на силаж – храна за животни. Готовият ни продукт е произведен от собствени насаждения и представлява смес от две или повече зърнени, бобови и/или зеленчукови култури в зависимост от вида животни, за които е предвиден. Полученият силаж след това се оформя по подходящ начин, опакова и продава. 1) По проекта предвиждаме да закупим специализиран силажокомбайн, който не може да бъде използван за друга дейност. **Моля за конкретно разяснение дали разхода може да бъде заявен по мярка 4.1**, предвид: а) определението за Преработка на селскостопански продукти: Всяко обработване на селскостопански продукт, в резултат на което се получава продукт, който също е селскостопански продукт, с изключение на дейностите, извършвани в стопанството, необходими за приготвяне на животински или растителен продукт за първа продажба и/или	Във връзка с конкретно зададения въпрос и описаната дейност, посоченият инвестиционен разход не попада в обхвата на допустимите за подпомагане разходи по настоящата процедура.

	б) следните легални дефиниции в Закона за корпоративно подоходно облагане: Допълнителни разпоредби, § 1. По смисъла на този закон: 27. (изм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г., изм. - ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 01.01.2014 г.) **"Непреработена растителна и животинска продукция"** е всеки първичен продукт, получен от растенията и животните, който не е подлаган на никаква технологична обработка или преработка, в резултат на която да са настъпили физико-химични изменения в състава, и е посочен в Приложение I на Договора за функционирането на Европейския съюз. 28. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 01.01.2014 г.) **"Производствена дейност"** за целите на чл. 184 е процесът на създаване на нов продукт чрез механично, физично или химично преобразуване (обработка или преработка) на суровини и материали с цел последваща реализация, както и биологична трансформация на живи животни или растения. Не е производствена дейност създаването на нов продукт в енергийния и авиационния сектор, включително изграждане на летища, летищна инфраструктура и съпътстващи дейности, в случаите на държавна помощ за регионално развитие. По смисъла на тези легални дефиниции, силажокомбайна механично променя физико-химичните свойства на първоначалният продукт като смила суровината (например силажна царевица) и е налице технологична обработка. В тази връзка би могло да се приеме, че добивът на силажната	

	суровина е „производствена дейност“ както е описано в т.28. 2) Допълнително, при разработване на бизнес-плана ни, приходите от продажба, които можем да заложим са само от продажба на „готова храна за животни“ или т.н. обемен фураж, който представлява, както по-горе описахме смес от различни култури. Възможно ли е това да направи инвестицията ни недопустима по процедура 4.1? Поздрави, ***	
Запитване № 166, 21.06.2021 г.	Уважаеми господа, <u>Въпрос 1.</u> ЕДИНИЧНА ЕДНОПОСОЧНА ВЪЖЕНА СКРЕПЕРНА ЛИНИЯ, за торова пътека. признава ли се в приуритет по Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU в Критерий за оценка №4.3 „Проектни предложения с инвестиции и дейности , осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ: 1.1 Скреперни системи за почистване на оборска тор <u>Въпрос 2.</u> Система за електронно контролиране на микроклимата в обора, включваща контролно табло; датчици за вятър; датчици за температура и 1 бр. ветрозащитна щора признава ли се в приуритет по Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU в Критерии 4.4 Цифрови технологии и автоматизиране на производствените процеси. 2.2.1 – Системи за електронно управление на микроклимата в животновъдните обекти;	**1.** В т. 1.1 от критерий за оценка № 4.3 от Приложение № 1 са включени инвестиции в *„скреперни системи за почистване на оборска тор“*. Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че „ЕДИНИЧНА ЕДНОПОСОЧНА ВЪЖЕНА СКРЕПЕРНА ЛИНИЯ, за торова пътека“ попада в обхвата на т. 1.1 от Приложение № 1 и доказва съответствие с критерий 4.3, само в случаите, че същите са част от *„скреперни системи за почистване на оборска тор“*. **2.** В т. 2.2.1 от критерий за оценка № 4.4 от Приложение № 1 са включени инвестиции в *„системи за електронно управление на микроклимата в животновъдните обекти“*. Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че „Система за електронно контролиране на микроклимата в обора, включваща контролно табло; датчици за вятър; датчици за температура и 1 бр. ветрозащитна щора“ попада в обхвата на т. 2.2.1 от Приложение № 1 и доказва съответствие с критерий 4.4, само в случаите, че същите са част от

	Въпрос 3 Електрически роторни четки за кравите признават ли се в приуритет по Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU в Критерии 4.4 Цифрови технологии и автоматизиране на производствените процеси. 2.2.1 –Инвестиции с изграждане на оборудване в земеделското стопанство за автоматизирани системи използвани в различните фази по отглеждане на животните Въпрос 4 Признава ли се цялата стойност на Прикачна торачка за прецизно торене в приуритета по Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU в Критерии 4.4 Цифрови технологии и автоматизиране на производствените процеси. 2.2.4 Инвестиции в сменяема прикачна техника, -, торовнасящи машини за прецизно торене; С уважние: ***Консултант по Европейски Проекти	*„системи за електронно управление на микроклимата в животновъдните обекти“.* **3.** Във връзка с поставеният въпрос, следва да имате предвид, че посоченият от Вас актив „електрически роторни четки“ не попада в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване. **4.** В т. 2.2.4. от Приложение № 1 към УК се включват *„…сменяеми, прикачни пръскачки и торовнасящи машини за прецизно торене и пръскане…“,* като в допълнение посоченият във въпроса актив следва да отговаря на условията за допустимост на разходите и да са спазени изискванията на т. 10 от раздел 22.2 от УК, за да попада в обхвата на критерий за оценка № 4.4.
Запитване № 167, 22.06.2021 г.	Здравейте! Във връзка с кандидатстване по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на ПРСР 2014-2020 г., моля, отговорете на следния въпрос: При опит за оценяване на капацитета на предвидената за купуване земеделска техника и прилагане на Калкулатор за оценка на земеделска техника от пакета документи, се сблъсках със следния проблем:	За коректно извършване на оценката на капацитета на предвидената за закупуване земеделска техника в таблица 3b „Оценка на капацитета на заявената самоходна земеделска техника за смесени стопанства с култури от група I и група II“ е необходимо преди това да бъдат въведени съответните данни в Таблица 3а: „Оценка на капацитета на наличната самоходната земеделска техника за смесени стопанства с култури от група I и група II“, както е записано в инструкцията за ползване на калкулатора за оценка на

	в таблица 3b "Оценка на капацитета на заявената самоходна земеделска техника за смесени стопанства с култури от група I и група II" още с нанасяне на мощността на трактора /115 к.с./ в колона 1 , преди да съм посочила в следващите две колони размера на обработваемите земеделски площи с различните култури, в колона 4 изписва "НЕ". Тракторът , с мощност 115 к.с. ,ще обработва 170 дка картофи и 80 дка тритикале. Да считам ли , че мощността му превишава допустимото или в посочената таблица е допусната техническа грешка ? Благодаря предварително! ***	земеделската техника (Приложение № 8а към УК).
Запитване № 168, 22.06.2021 г.	Уважаеми г-не/г-жо, Имам следния въпрос по процедура BG06RDNP001-4.012: В насоките за кандидатстване е дадена следната дефиниция за земеделска техника: "Техника, която се използва за обработка на почвата и прибиране на реколтата, като: трактори, самоходна техника – колесни трактори, верижни трактори, специализирани самоходни машини (силажокомбайни, зърнокомбайни и др.) и друг вид самоходни машини и сменяема прикачна техника, включително и когато те се използват в животновъдните обекти." В този контекст, счита ли се за земеделска техника дрон, който ще се използва за събиране, обработка и анализ, отдалечен контрол, управление и мониторинг на данни за поливни норми, торови норми, състояние на почвата и културите, добиви, при условие, че с него може да бъде	Посоченият в запитването актив „дрон“ не попада в обхвата на определението за земеделска техника. Съответствието на инвестиционните разходи и подпомаганите дейности с критериите за допустимост и оценка се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и посочената информация.

	извършено и малокалибрено пръскане с препарати за растителна защита? С уважение,***	
Запитване № 169, 25.06.2021 г.	Здравейте! Дружество с ограничена отговорност има намерение да кандидатства по настоящата процедура. ООД-то е регистрирано като ЗП преди повече от 36 месеца. Предстои трансформирането му в ЕООД поради отказ от един от собствениците на капитала от участие в дружеството. ЕООД-то ще се счита ли, че отговаря на условието за допустимост, а именно- дейност като ЗП преди 36 месеца.	Във връзка с Вашия въпрос Ви обръщаме внимание, че регистрацията като земеделски стопанин се обследва за конкретния кандидат. Посоченият в запитването пример осигурява възможност за изпълнение на условието по т. 2, буква „а“ от раздел 11.1 от УК, доколкото не се променя вида на търговското дружество, а именно – дружество с ограничена отговорност. Допустимостта на кандидатите, дейностите и разходите, включени в проектното предложение се оценява от оценителна комисия в неговата цялост съобразно предоставените документи и информацията към същото.
Запитване № 170, 28.06.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с даден от Вас отговор на въпрос на Запитване № 81, 08.05.2021 г. и в частност отговора към въпроса за критерий за оценка № 1 - "проектни предложения с допустими разходи, които са свързани с недопустими дейности по създаване на трайни насаждения от орехи не следва да получат приоритет по критерия." моля за следното разяснение: Ще получа ли точки по критерий №1, ако в проектното предложение са заложени единствено допустими инвестиции, посени като допустими в отговор на запитване № 77 - капково напояване, складове за съхранение на продукция, земеделска техника за съществуващи вече орехови насаждения?	Проектното предложение ще получи приоритет по критерий за оценка № 1, в случай че включените в него инвестиции са свързани с отглеждане на съществуващи към момента на подаване на проектното предложение „трайни насаждения от орех“ и е изпълнено условието по т. 2 от раздел 22.2 от УК.

	С уважение, ***	
Запитване № 171, 29.06.2021 г.	В приложение 1 от Условията за кандидатстване, в неизчерпателният списък на активите, които сте посочили в 1. Критерии за оценка №4.3 са включени "почвообработваща техника - дискови брани, иглени брани, култиватори за минимални, частични или ивични обработки и ДРУГИ МАШИНИ" Предвиждаме да закупим Продълбочител и в тази връзка питането ни е: Включват ли се продълбочителите като активи описани в общото наименование"други машини" в 1.Критерии за оценка №4.3 от Приложение 1 Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU? Моля да вземете под внимание когато отговаряте на поставеният въпрос, че Продълбочителите помагат за осигуряване на качествено смесване на почвените слоеве и подпомагат запазването на влагата в дълбочина.	Във връзка с поставеният въпрос, следва да имате предвид, че посоченият от Вас актив „продълбочител“ не попада в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване.
Запитване № 172, 29.06.2021 г.	Предвиждаме да закупим актив Продълбочител Kverneland DTX, чието основно предназначение е да ни позволи да намалим обработката на почвата, да намалим загубата на влага от почвата, да почистваме почвата от растителни остатъци и др. спазвайки най-съвременните добри практики за консервационно земеделие. Питането ни е: Счита ли се закупуването на навесен продълбочител за актив, който може да бъде описан в приложение 1, критерии за оценка 4.3, т.к. в т.1.7 сте	Вижте отговор на запитване № 171. *“Във връзка с поставеният въпрос, следва да имате предвид, че посоченият от Вас актив „продълбочител“ не попада в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване.“*

	посочили НЕИЗЧЕРПАТЕЛЕН списък завършващ с "други машини, спомагащи за опазване на компонентите на околната среда, включително и задържане на въглерода в почвата"? Моля при отговора на поставеният въпрос да приемете, че питането ни е насочено в хипотезата, че отговаряме на всички останали изисквания на програмата и това, което искаме да разберем е как правилно да опишем и заявим точките в проектното предложение спазвайки указанията Ви. Моля за конкретен отговор, т.к. не считам, че с отговора на запитването ни ще дадете оценка за качеството на проектното предложение, а ще внесем допълнителна яснота в Приложение 1. Въпросът е принципен и считам, че засяга и други потенциални кандидати, които са се насочили към сходни активи.	
Запитване № 173, 30.06.2021 г.	Уважаеми представители на УО, Във връзка с Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., моля за следното уточн ение: В приложение № 12 към Условия за кандидатстване е вписано, „Разходи за строително-монтажни работи за позиция 8.1 „Вертикална планировка без площадкови мрежи”, позиция 8.2 „Вертикална планировка с площадкови мрежи” и позиция 8.3 „Озеленяване/Ландшафтна архитектура” като същите да не надвишават 3 /три/ пъти размера на разгънатата застроена площ **на заявените за подпомагане разходи за**	Вижте отговора на въпрос 2 от запитване № 151. *„В допълнение към отговора на въпрос 2 от Запитване № 49 акцентираме върху изречение второ от първата точка, а именно: „Определя се максимално допустим размер на площта (измерена в метри на квадрат /м2/) за финансиране на разходи за строително-монтажни работи за позиция 8.1 „Вертикална планировка без площадкови мрежи”, позиция 8.2 „Вертикална планировка с площадкови мрежи” и позиция 8.3 „Озеленяване/Ландшафтна архитектура” като същите да не надвишават 3 /три/ пъти размера на разгънатата застроена площ на заявените за подпомагане разходи за строително-монтажни работи по изграждане, реконструкция, основен ремонт, текущ ремонт и*

	строително-монтажни работи по изграждане, реконструкция, основен ремонт, текущ ремонт и **довършителни работи на сгради, свързани с допустимите дейности**.“ Допустим разход ли е строително монтажни работи за вертикална планировка, към функционираща сграда използваща се по предназначение за допустими дейности, свързани със земеделското производство по отглеждане на овощни насаждения, като се има в предвид, че освен разходи за Вертикална планировка, няма да се заявяват други разходи за строително-монтажни работи. В случай, че не са допустими строително-монтажни работи само за Вертикална планировка, какво се има в предвид със следното уточнение: „В изчислението на разгънатата застроена площ /РЗП/ участват само сградите, които **действително функционират и се използват по предназначение и касаят допустими дейности**, свързани със земеделското производство, включително такива, използвани за опазване на компонентите на околната среда..“ Поздрави, ***	*довършителни работи на сгради, свързани с допустимите дейности.“ Видно от цитирания текст, максимално допустимата за подпомагане площ за „вертикална планировка“ се изчислява спрямо РЗП на сгради, свързани с допустимите дейности, за които са заявени за подпомагане разходи за СМР.“*
	Публикувано на 09.08.2021 г.	
Допълнителен отговор на въпрос № 3.2 от запитване	3.2.Моля, за разяснение на процедурата за разглеждане на заявления за кандидатстване на две предприятия „А“ и „Б“, които са партньори и/или свързани предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП) по процедура BG06RDNP001-4.012 и са подали проектни	След като бъде изчислен размерът на допустимите разходи по двете проектни предложения, ако същият надхвърля максималния размер от 2 933 700 лв., разходите по двете проектни предложения ще бъдат редуцирани пропорционално.

№ 1, 20.04.2021 г.	предложения, които надвишават максималният размер на общите допустими разходи от 2 933 700 лв.	
Допълнителен отговор на запитване № 34, 26.04.2021 г.	В екселския файл Калкулатор за оценка на земеделската техника, има проблем в sheet 1 Изчисление капацитет, ред 22 Н, в който трябва да въведем Общ размер на земята по проекта, посочена в таблица 4.1 от бизнес плана с култури в група II - не ми дава възможност да въведа стойност, излиза информация, че са ограничени стойностите, които могат да се въведат в клетката. Мога да въведа стойност равна само на стойността от колона 3 Използвани земеделски площи с култури от група II, а доколкото разбирам, колона 3 трябва да посочи цялата земя с култури от група II, обработвана от кандидата, а колона 4 само декарите, заложени в проекта, които могат да са повече или по-малко от заложените в колона 3. Моля за разяснение как да процедираме в настоящия случай!	Моля да имате предвид, че в колона 3 се въвежда сбора на всички използвани земеделски площи, докато в колона 4 се въвежда само размерът на земята, посочена в таблица 4.1 от бизнес плана, т.е. земята в колона 4 може да бъде само част от наличната в стопанството земя. За да избегнете съобщението за грешка първо нанесете земята в колона 4, а после тази в колона 3.
Допълнителен отговор на въпрос III.4 от запитване № 53, 28.04.2021 г.	III. Г-Н/Г-ЖО, Желая да получа Вашите разяснения по следните неясноти по Приложение № 12 „Списък с активи, дейности и услуги, за които са определени референтни разходи при извършване на строително - монтажни работи, създаване на трайни насаждения и земеделска техника“ по № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.: … Разяснение № 4	

	16.1 Автономни фотоволтаични (соларни) системи Доставка и монтаж на автономна фотоволтаична (соларна) система kWp X - - - - ОТНОСНО: 1) Какво трябва да включва „Автономни фотоволтаични (соларни) системи“ за да съответства на системата по точка 16.1, примерно: - СМР за изграждане - Конструкция - Панели - Окабеляване - Електрическо/и табло/а - Инвертор/и - Акумулаторна/и батерия/и - Друго- моля да се посочи Ако изброяването не е пълно моля да допълните задължителните елементи на системата по точка 16.1. 2) Приема ли се „Автономни фотоволтаични (соларни) системи“, разположена в имот който е присъединен към преносна/разпределителна мрежа, но самата система не е свързана с тази мрежа, за отговаряща на условието на точка 16.1? Разяснение № 4 16.2 Мрежови фотоволтаични (соларни) системи с инсталирана мощност до 15 kWp включително Доставка и монтаж на мрежова фотоволтаична (соларна) система kWp ОТНОСНО:	**III.4.** 1) Всяка фотоволтаична (соларна) система, която не е свързана към електропреносната мрежа, се нарича автономна. Определените референтни разходи включват всички дейности по изграждането на системата, така че тя да функционира нормално и по предназначение. 2) Предоставената във въпроса информация не е достатъчна, за да се извърши точна преценка. Решението относно допустимостта на конкретен разход ще бъде взето от оценителната комисия, когато тя разполага с целия набор от документи, приложени към проектното предложение – анализ, удостоверяващ изпълнението на условията по т. 24 от Раздел 13.2„Условия за допустимост на дейностите“, инвестиционен проект, ведно с чертежи, документи за собственост/ползване на имота/ите и др. **III.4.1.**

	1) Какво трябва да включва изграждането на „Мрежови фотоволтаични (соларни) системи с инсталирана мощност до 15 kWp включително“ за да съответства на системата по точка 16.2, примерно: - СМР за изграждане - Конструкция - Панели - Окабеляване - Електрическо/и табло/а - Инвертор/и - Друго- моля да се посочи Ако изброяването не е пълно моля да допълните задължителните елементи на системата по точка 16.2. 2) Изисква ли се присъединяване на системата по точка 16.2 по условията на НАРЕДБА № 6 ОТ 24 ФЕВРУАРИ 2014 Г. ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИ И КЛИЕНТИ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ КЪМ ПРЕНОСНАТА ИЛИ КЪМ РАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИТЕ ЕЛЕКТРИЧЕСКИ МРЕЖИ?	1) Всяка фотоволтаична (соларна) система, която е свързана към електропреносната мрежа, се нарича мрежова. При нея, за разлика от автономната, липсват батерии. Определените референтни разходи включват всички дейности по изграждането на системата, така че тя да функционира нормално и по предназначение. 2) Кандидатите следва да предприемат всички необходими законови действия за въвеждане на инвестицията в експлоатация. При подаването на заявката за плащане, инвестицията следва да се използва по предназначение, така както е посочено в проектното предложение. Разясненията се дават по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.
Допълнителен отговор на въпрос № 2.3 от запитване № 86, 10.05.2021 г.	Здравейте! Моля, за следните разяснения: 2.3. Задължително ли е да се закупи допълнителен софтуер, с помощта на който резултатите от контролера при управление на агротехническите мероприятия от „интелигентния“ прикачен инвентар да се подават към национална база данни? С УВАЖЕНИЕ: ***	Моля да имате предвид, че заложеното изискване за събиране на данни в електронен дневник на стопанството, който да бъде цифрово достъпен за ДФ „Земеделие“ (т. 10.7 от Раздел „Ангажименти и други задължения на бенефициентите“ от Условията за изпълнение) не е задължително изискване на условията за изпълнение на дейностите по проекта и няма да подлежи на проверка.
Допълнител	Уважаеми дами и господа,	По втората част от Вашия въпрос:

ен отговор на запитване № 119, 19.05.2021 г.	Изграждането на охладителни камери за съхрнение на продукцията включва освен закупуване на необходимото оборудване като компресорни хладилни агрегати, овлажнители, табла и т.н. и изолация с термопанели. За поставянето на термопанели изисква ли се рарешително за поставяне? Също така тези термопанели включени ли са в рефернтна цена 5 Извършване на строително - монтажни работи за Стопански сгради с технологично изискуема климатизация? Или за посочените термопанели е необходимо да се предоставят три оферти, в случай на заявено финансиране от 50%? С уважение,***	Разясненията се дават по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати. Референтните цени не се прилагат за отделни дейности и материали. Референтната цена за Стопанска сграда (със или без климатизация) включва всички дейности по изграждането на сградата.
Допълнителен отговор на запитване № 129, 23.05.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с кандидатстване по процедура BG06RDNP001-4.012 - Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., възниква следното питане при подготовка на проектно предложение 1. Предвиждаме създаване на трайни насаждения (около 100 дка), което ще бъде включено в проектното предложение. Имаме идея за съзваване на втора култура в междуредовите пространства на създадените насаждения (например мента или лавандула). В тази връзка възникват две питания • Ще бъде ли признато като допустимо закупуване на техника и други инвестиции, обслужващи двете култури, насадени на	1. Решението относно допустимостта на конкретен разход ще бъде взето от оценителната комисия, когато тя разполага с целия набор от документи, приложени към проектното предложение. Моля да имате предвид т. 14 от Раздел 13.2 от Условията за кандидатстване, съгласно която: Техническите характеристики и капацитетът на земеделската техника, за която се предоставя финансова помощ, трябва да съответстват на площта на обработваната от кандидата или членовете на групата/организацията на производители земя, на вида на отглежданите култури и/или нуждите на животновъдния обект по проектното предложение. Кандидатът доказва това съответствие чрез обосновка в бизнес плана, която подлежи на оценка от оценителната комисия по изготвена методика съгласно Приложение № 8.

	една и съща площ? • Ще бъде ли признато закупуването на посадъчния материал и за двете култури (ако втората е многогодишна), при условие, че и двете се отгеждат на една и съща площ? 2. Благодаря предварително за информацията и успешна работа.	Обосновката трябва да съпоставя от една страна броя и вида на животните в стопанството и/или размера на обработваемата земя, вида и площите на отглежданите култури, видовете и честотата на извършваните операции, вкл. сроковете за прибиране на реколтата и други показатели от значение при извършване на дейността и от друга, техническите показатели на селскостопанските машини, производителност на ден (моточаса, дка/ден, т/ден) и др. **Моля да имате предвид, че при извършване на преценка за капацитета на земеделската техника, съгласно Приложение № 8, в колони и 3 и 4 от калкулатора следва да се въведе само площта на трайните насаждения – 100 дка.** 2. Разходите за закупуване на посадъчен материал биха били допустими разходи, в случай че са спазени и всички останали изисквания от УК.
Допълнителен отговор на въпрос № 3 и 4 от запитване № 131, 24.05.2021 г.	Уважаеми г-не/г-жо, Въпросите са ми следните: 3. При използване на калкулатора за оценка на капацитета на земеделска техника се получават данни, които не изглеждат логични: Ако въведем в Таблица 1. Оценка капацитет на земеделска техника за обработка на почвата за култури от група I, мощност на наличната самоходна техника в стопанството от 400 к.с. и искаме да закупим техника за още 400 к.с., според калкулатора, това ще е възможно с 2453 дка култури от група 1.	3. Калкулаторът изчислява обща максимално допустима енергоосигуреност на стопанството, в зависимост от отглежданите групи култури. При проверка на резултатите с дадените от Вас примери не е установена грешка при изчисленията на калкулатора. Същият е приложение към Условията за кандидатстване и следва да се придържате към него при проверка за съответствие на капацитета земеделската техника.

	Това означава приблизително по 3,07 дка култури от група 1 на 1 конска сила. Ако направим същото с Таблица 2.1. Оценка капацитет на земеделска техника за обработка на почвата и прибиране на реколтата за култури от група II с използвана земеделска площ (ИЗП) над 112 дка - въвеждаме мощност на наличната самоходна техника в стопанството от 400 к.с. и искаме да закупим техника за още 400 к.с., според калкулатора, това ще е възможно с 817 дка култури от група 2. Това означава приблизително по 1,02 дка култури от група 2 на 1 конска сила. Ако, обаче, въведем същите данни в Смесено стопанство (Таблици 3а и 3b), - попълваме налична техника от 400 к.с. и желана за закупуване техника - още 400 к.с., и въведем 2000 дка култури от 1 група, то закупуването на тази техника, е възможно, само ако културите от група 2 са 967 дка. Ако въведем 1000 дка от култури от група 1, то от група 2 трябва да са 1301 дка. Тук се получават значително повече декари на конска сила. Очевидно има допусната някаква техническа грешка при създаването на формулите. 4. Още един въпрос относно калкулатора - ако имаме смесено стопанство, с култури от група 1 и група 2, но кандидатсваме само за култури от група 2, то кой калкулатор ползваме и как? С уважение,***	4. Съгласно Инструкцията за използване на калкулатора за оценка на капацитета на земеделска техника, таблицата за смесени стопанства се използва единствено в случаите когато техниката, за която се кандидатства е съвместима и ще се използва за обработка и на двете групи култури, съгласно обосновката в бизнес плана. Когато се кандидатства за техника за обработка на площи с култури от група II, следва да се прилагат Таблица 2.1 или Таблица 2.2. В този случай, в колона 2: „Мощност на наличната самоходна техника в (к.с.)” се въвежда мощността на цялата налична самоходна техника в стопанството, произведена преди по-малко от 7 години към датата на подаване на проектното предложение, която се ползва основно за култури от група II.
Допълнител	Здравейте! В Приложение 12 за повечето от активите, за които са	Всяка фотоволтаична (соларна) система, която не е свързана

ен отговор на запитване № 143, 04.06.2021 г.	определени референтни разходи са изброени елементите, които включват. По отношение на актива "Автономни фотоволтаични централи" - предвид факта, че същата може да функционира самостоятелно и без батерии следва ли да се счита, че те не са част от елементите, определящи референтмата цена за актива "Автономни фотоволтаични централи".	към електропреносната мрежа, се нарича автономна. Определените референтни разходи включват всички дейности по изграждането на системата, така че тя да функционира нормално и по предназначение.
Запитване № 174, 01.07.2021 г.	Г-н/Г-жо, В прикаченият файл към настоящото писмо Ви изпращам искания за разяснения по документи BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020г. Очаквам Вашите разяснения. **Г-Н/Г-ЖО,** Желая да получа Вашите разяснения по следните неясноти процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.: **Разяснение № 1** В Приложение_4_Декларация СПО, Приложение_5_Декларация ЗУСЕСИФ.DOCX, Приложение_18_Декларация приходи земеделска дейност, Приложение_21_Декларация налична самоходна техника и Приложение_23_Декларация НСИ е записано: на …… с ЕИК ……	**1.** Посоченият от Вас текст от цитираните в запитването Приложения към УК не следва да се разглежда отделно, а в цялост с предходния ред, където е записано: *„в качеството си на физическо лице или представляващ/ управител/……. (излишното се зачертава или се допълва)“*. В тази връзка данни в тези полета може да не се попълват, когато кандидатът е физическо лице.

	ОТНОСНО: При кандидати, които са физически лица, трябва ли да се попълват данни в двете полета и ако да- какво следва да се за пише за ЕИК? **Разяснение № 2** В Приложение_18_Декларация приходи земеделска дейност е записано следното, като липсват указания към него за попълване: 1. За предходната година, последен приключен междинен период обхващащ/а периода от ...../..... г. до ...../..... г. представляваното от мен дружество/управляваното от мен земеделско стопанство има следните видове приходи **ОТНОСНО:** 1) Може ли да се зачертае излишния текст в „За предходната година, последен приключен междинен период обхващащ/а периода“? 2) При условие „...../..... г. до ...../..... г.“ каква информация се очаква да се запише в точките, които са разделени с наклонена черта- (дата)/(дата) или (година)/(година) 3) Ако по предходната точка трябва да се запише (дата)/(дата), какво трябва да се запише преди „/“ и какво след нея от датата, която трябва да се запише? **Разяснение № 3** В Приложение_18_Декларация приходи земеделска дейност, наименованието на колонка №1 е:	**2.** Във връзка с поставеният въпрос правим уточнението, че в текста „За предходната година, последен приключен междинен период обхващащ/а периода“ е необходимо да се зачертае излишния текст, а в полето „...../..... г. до ...../..... г.“ се посочват (дата и месец)/(година) г., отразяващи началната и крайната дата на периода, за който се подават данните. **3.** В Таблица 1 от Приложение № 18 към УК следва да се попълнят данни за вида продукция в съответствие с културите/животните, които са отглеждани в стопанството на кандидата за посочения период и от които кандидатът е

	Вид на растителния/животинския продукт **ОТНОСНО:** 1) При липса на счетоводно аналитично следене на видовете приходи ще се приеме ли запис „Растителен продукт“ или „Животински продукт“? 2) Ако на предходната точка е отрицателен по коя публично обявена(къде?) номенклатура трябва да се изпишат наименованията на продуктите? **Разяснение № 4** В Приложение_18_Декларация приходи земеделска дейност е записано следното: в т.ч. от финансирания за .... /подробно описание на вида на финансирането и неговия източник/ **ОТНОСНО:** 1) При липса на счетоводно аналитично следене на финансиранията се приеме ли запис без подробно описание, само с обща стойност за всички финансирания? 2) Ако отговорът на предходната подточка е отрицателен: a. Какво се разбира под „подробно описание на вида на финансирането“ и какво се очаква да се запише, като данни спрямо коя публично обявена(къде?) номенклатура трябва да се изпишат? b. Какво се разбира под „неговия източник“ и какво се очаква да се запише, като данни, като данни спрямо коя	реализирал декларираните приходи. **4.** В Таблица 1 от Приложение № 18 към УК следва да се попълнят данни за получените от кандидата приходи от публична финансова помощ в съответствие с образеца на декларация, като например финансирания по линия на ЕЗФРСР, ЕФГЗ и други публични източници.

	публично обявена(къде?) номенклатура трябва да се изпишат? **Разяснение № 5** В 24.1 „Списък с общи документи“ е записано: 9. Декларация за наличната самоходна земеделска техника в стопанството (Приложение № 21), придружена от копия на свидетелство за регистрация на земеделска и горска техника в стопанството на възраст до 7 години във формат „doc“ или „docx“ или „pdf” или „jpg”, а когато проектното предложение се подава от упълномощено лице - във формат „pdf” или „jpg”, подписана от кандидата и сканирана. (Когато този документ не е представен към датата на подаване на проектното предложение, кандидатът трябва да го представи най-късно в срока по т. 5 от Раздел 21.1). В Приложение_21_Декларация налична самоходна техника е записано „Наличната самоходна техника на възраст по-малка и/или равна на 7 г., считано от датата на подаване на Заявлението за подпомагане“ **ОТНОСНО:** 1) Срокът „седем години“ ли е или „седем години, включително“? **Разяснение № 6** Приложение_21_Декларация налична самоходна техника е записано следното наименование на колона „Година на производство“, като по- горе е записано следното указание „… на възраст по-малка и/или равна на 7 г., считано от датата на подаване на Заявлението за подпомагане има следните	**5.** Във връзка с поставения въпрос и декларация Приложение № 21 към УК правим уточнението, че за целите на настоящата процедура се посочват данни за самоходна техника на възраст по-малка и/или равна на 7 г. **6.** В допълнение към отговора на въпрос 4 от запитване № 18 правим уточнението, че за целите на настоящата процедура може да се включи допълнителна информация, позволяваща коректно определяне на възрастта на наличната в

	параметри“ **ОТНОСНО:** В отговор на запитване №18, точка 4 се записали „4. Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че когато самоходната земеделска техника е произведена през 2014 г. в Приложение № 21 – „Декларация за наличната самоходна земеделска техника в стопанството“ следва да бъде посочен и месеца на нейното производство.“. В описаният по- горе текст от декларацията срокът се определя спрямо датата на подаване на заявлението. Остава ли Вашето указания за изписване в трета колона само мм.гггг или трябва да се изпише дд.мм.гггг?	стопанството на кандидата самоходна техника.
	Разяснение № 7 В Приложение_12_Списък с активи е записано: I. Извършване на строително - монтажни работи: 15.1 Капково напояване за овощни видове в това чило: семкови; костилкови; ядкови /черупкови/ 17.1 Изграждане на защитна система за предпазване от градушки, насекоми, птици и др. за овощни видове в това чило: семкови; костилкови; ядкови /черупкови/. С тези текстове ДФЗ определя инвестиции в капково напояване и системи за предпазване от градушки, като СМР. **ОТНОСНО:** 1) На какво правно основание(чл., ал.) от ЗУТ капковото напояване и системите за предпазване от градушки са СМР? 2) За капковото напояване и/или системите за предпазване от градушки трябва ли да се прилага Разрешение	**7.** Вижте отговорът на въпрос 4 от запитване № 63. *„Съгласно раздел 13.2 „Условия за допустимост на дейностите“ от Условията за кандидатстване са предвидени различни хипотези и съответните придружаващи документи, които кандидатите следва да приложат към проектното предложение, за различните видове инвестиции, които се издават от компетентните органи по ЗУТ.“* В допълнение следва да имате предвид, че в посочената от Вас т. I „Извършване на строително - монтажни работи“ от Приложение № 12 към УК са изброени активи, които могат да включват както строително-монтажни работи в

	за строеж? 3) За капковото напояване и/или системите за предпазване от градушки трябва ли да се прилага Становище на главния архитект по точка 20 от раздел 24.1 Списък с общи документи? 4) За капковото напояване и/или системите за предпазване от градушки трябва ли да се прилага Заснемане по точка 18 от раздел 24.1 Списък с общи документи? ***	комбинация, така и по отделно – само строителни или само монтажни работи.
Запитване № 175, 01.07.2021 г.	Уважаеми Госпожи и Господа, Кандидата ЕООД /земеделски производител/ е наследник на заличено физическо лице /земеделски производител/ регистрирани и двете по реда на Наредба 3/1999, като земеделски стопанин. Съгласно т. 12 от раздел 11.1. Критерии за допустимост на кандидатите за едноличните дружества с ограничена отговорност за изпълнение на изискването за регистрация по реда на Наредба № 3/1999 г. без прекъсване за последните 36 месеца, се признават и обстоятелствата за физическото лице, което е едноличен собственик на капитала от учредяването му, съчетано със заличаване на регистрацията като земеделски производител на физическото лице. Въпросът ми е относно Критерии № 2.4. Средноаритметичният размер на оперативната печалба на кандидата от последните три години, е по-голям от общата стойност на разходите по проектното предложение от група 2. Подпомагане на проекти с интегриран подход, ще бъдат ли	В т. 5 от раздел 22.2 от УК е описана методиката за оценка на проектните предложения по критерий за оценка № 2.4, като не са предвидени изключения от посоченото условие.

	признавани на кандидата ЕООД обстоятелствата и данните за оперативната печалба на заличеното физическо лице – земеделски производител и ще му бъдат ли присъждани на ЕООД -то съответните точки?	
Запитване № 176, 02.07.2021 г.	Здравейте! Във връзка с процедура BG06RDNP001-4.012 - Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.“ бихме искали да зададем следния въпрос: Съгласно условията за кандидатстване в т. 17.1., както и т. 17.2. от Раздел 14.2 "Условия за допустимост на разходите" се казва следното: 17.1 Когато размерът на заявената БФП е по-голям от 50 на сто от заявената обща стойност на проектното предложение във формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020, за разходи за строителство, в т. ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без ДДС, на стойност равна или по-висока от 50 000 лв., както и за разходи за доставки или услуги, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без ДДС, на стойност равна или по-висока от 30 000 лв., бенефициентите провеждат процедура за избор на изпълнител по реда Постановление № 160 на МС от 1.07.2016 г. за определяне правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна	**1.** Вижте отговора на въпрос 1 от запитване № 102. *„Съгласно дефиницията в „Обяснителни бележки“ на УК, разходи за консултантски услуги, свързани с подготовка и управление на проекта са „Разходи, извършени преди подаване на проектното предложение и такива по време на изпълнение на проекта, които задължително включват подготовка на проектното предложение, изработка на бизнес план, анализ за икономическа устойчивост на проекта и подготовка на заявки за плащане, включително отчитане и управление на проекта“* *В тази връзка описаните във въпроса разходи следва да са компоненти на един общ договор за предоставяне на съответната услуга.“*

	финансова помощ от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ДВ, бр. 52 от 2016 г.) (ПМС № 160/2016 г.) след сключване на административния договор, включително и когато размерът на БФП е намален от оценителната комисия при условията на т. 4 от раздел 10. „Процент на съфинансиране“. За преценка обосноваността на разходите, кандидатът представя към проектното предложение оферти в съответствие с т. 11 и т. 12. 17.2 Съгласно чл. 9ж от ЗПЗП, за разходите по т. 2 от Раздел 14.1. „Допустими разходи“, които са допустими за извършване преди подаването на проектното предложение и са над праговете по т. 17.1, когато заявената БФП е по-голяма от 50 на сто от заявената обща стойност на проектното предложение във формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020, кандидатите трябва да са провели процедура за избор на изпълнител по реда на ПМС № 160/2016 г." На базата на тези две точки става ясно, че в случай превишаването на указаните прагове за услуги (30 000 лв) и при размер на заявената БФП по-голям от 50 на сто от заявената обща стойност на проектното предложение трябва да се проведе процедура за избор на изпълнител по реда на ПМС 160/2016 г. както преди, така и след сключване на договор за БФП. Стандартните договори за консултантски услуги се състоят от два компонента: етап подготовка на проектно предложение и етап управление на проектно предложение. Имайки предвид това, съгласно горецитираните точки от условията за кандидатстване следва да се проведат	

	две различни процедури за избор на изпълнител (като първата касае подготовката на проектното предложение, а втората - управлението) или може да бъде проведена една процедура за избор на изпълнител преди сключването на ДБФП, която обединява двата основни компонента от договорите за консултантски услуги? В допълнение на това не става ясно по какъв начин следва да се проведе процедурата за избор на изпълнител преди сключването на договор и съответно на какъв имейл трябва да се изпращат документите за провеждането й. Благодаря предварително!	**2.** Във връзка с втората част на въпроса, вижте отговора на въпрос 2 от запитване № 28 и на запитване № 117. *„Във връзка с поставения въпрос Ви информираме, че кандидатите следва да изпратят документите на следния е-мейл адрес: dfz@dfz.bg.“*
Запитване № 177, 05.07.2021 г.	УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, Във връзка с прием на проектните предложения по Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., бихме желали да отправим запитване за допълнителни разяснения. В Условията за кандидатстване по горецитираната процедура е записано в раздел 13.2: Условия за допустимост на дейностите в т. 14. Техническите характеристики и капацитетът на земеделската техника, за която се предоставя финансова помощ, трябва да съответстват на площта на обработваната от кандидата или членовете на групата/организацията на производители земя, на вида на отглежданите култури и/или нуждите на животновъдния обект по проектното предложение. Кандидатът доказва това	За коректно извършване на оценката на капацитета на предвидената за закупуване земеделска техника в Таблица 1. „Оценка капацитет на земеделска техника за обработка на почвата за култури от група I*“ е необходимо данните от ред „Общо приравнена площ с култури от група I за всички животни, дка (∑ Ред Г)“ от лист „Категории животни и ЖЕ“ да бъдат въведени не само в колона 4: „Общ размер на земята по проекта посочена в таблица 4.1 от бизнес плана с култури от група I (дка)“, а и в колона 3 „Използвани земеделски площи с култури от група I (дка)“ от Таблица 1 на лист „Изчисление капацитет“.

	съответствие чрез обосновка в бизнес плана, която подлежи на оценка от оценителната комисия по изготвена методика съгласно Приложение № 8. Обосновката трябва да съпоставя от една страна броя и вида на животните в стопанството и/или размера на обработваемата земя, вида и площите на отглежданите култури, видовете и честотата на извършваните операции, вкл. сроковете за прибиране на реколтата и други показатели от значение при извършване на дейността и от друга, техническите показатели на селскостопанските машини, производителност на ден (моточаса, дка/ден, т/ден) и др. Моля да ми отговорите на следния Въпрос: Уведомявам ви, че съм земеделски стопанин и към момента отглеждам 475 броя овце в регистриран по чл. 137 животновъден обект с капацитет 1008 бр. овце и 800 бр. агнета. Желая за кандидатствам по гореописаната процедура с проектно предложение за закупуване на самоходната земеделска техника - трактор и самоходен челен товарач, чиято обща мощност на самоходната техника, за която се кандидатства в проекта е общо 250 к.с. Към момента нямам налична самоходна техника в стопанството си и нямам регистрирани земеделски площи в Регистрационна карта, издадена по реда на наредбата по § 4 от ЗПЗП. В бизнес плана, чрез обосновка ще докажа гореописаната необходимост от закупуване на трактор и самоходен челен товарач необходими за нуждите на животновъдния обект.	

	Следвайки инструкцията за използване на калкулатор за оценка на капацитета на земеделска техника описана в раздел II. При инвестиции за закупуване на самоходна земеделска техника за нуждите на животновъдни стопанства изчислявам „животинските единици”, които се формират от броя животни по видове категории, планирани за отглеждане от кандидата, умножени по съответен коефициент и като изходна база за броя животни използвам, някоя от прогнозните години в бизнес плана, попадащи в мониторинговия период на проекта, през която общият брой животни е най-голям, а в моя случай е 1008 бр. овце и получавам 1512 дка - общо приравнена площ с култури от група I за всички животни. След това попълвайки Таблица 1 „Оценка капацитет на земеделска техника за обработка на почвата и прибиране на реколтата за култури от група I“, в колона 1 „Мощност на самоходна техника, за която се кандидатства в проекта (к.с.)“ попълвам 250, в колона 2 „Мощност на наличната самоходна техника в (к.с.)” попълвам 0, в колона 3 „Използвани земеделски площи с култури от група I1 (дка)“ попълвам 0, тъй като там се въвежда сбора на всички използвани земеделски площи с култури от група I1 (дка) в стопанството, а аз не обработвам и нямам никаква земя в Регистрационната карта, издадена по реда на наредбата по § 4 от ЗПЗП, а в колона 4 „Общ размер на земята по проекта посочена в таблица 4.1 от бизнесплана с култури от група I1 (дка) попълвам 1512 дка и в колона 5: „Капацитетът на техниката	

	съответства на размера на земята“ се визуализира отговор „НЕ“, което означава, че капацитетът на самоходната техника, заявена за подпомагане не съответства на обработваната от кандидата земя и отглежданите култури по проекта. Въпросът ми е как е възможно земеделски производител притежаващ животновъден обект – овцеферма, в която ще отглежда 1008 бр. овце-майки да не е допустим по тази процедурата и да не може да кандидатства за закупуване на трактор и самоходен челен товарач, които ще се ползват само в границите на животновъдния обект. Моля да уточните как се попълва калкулаторът за оценка на капацитета на земеделска техника в гореописания случай. Допустимо ли е в колона 3 „Използвани земеделски площи с култури от група I1(дка)“ от таблица 1 „Оценка капацитет на земеделска техника за обработка на почвата и прибиране на реколтата за култури от група I1“, да се запише същата земя 1512 дка, която се получава на ред „Д” Общо приравнена площ с култури от група I за всички животни, дка), защото тогава се визуализира съответно отговор „ДА” и капацитетът на самоходната техника, заявена за подпомагане съответства на обработваната от кандидата земя и отглежданите култури по проекта. Считам, че трябва да се допълнят инструкциите за използване на калкулатор за оценка на капацитета на земеделска техника и да се даде възможност на животновъдите да могат да кандидатстват за закупуване на самоходна земеделска	

	техника за нуждите на животновъдните им стопанства. Благодаря за отговора на поставения въпрос.	
Запитване № 178, 05.07.2021 г.	Г-н/Г-жо, В прикаченият файл към настоящото писмо Ви изпращам искане за разяснения във връзка с Ваш отговор на запитване по BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020г. Очаквам Вашето разяснение. *** Г-Н/Г-ЖО, Желая да получа Вашето разяснение по следната неяснота по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. във връзка с Ваше разяснение по запитване: Разяснение № 1 В отговор на запитване № 107 „1.2. Закупуване на машина за чупене и белене на орехи?“ УО е дал следното разяснение „1.2. Във връзка с поставения от Вас въпрос следва да имате предвид, че посочените инвестиционни разходи не попадат в обхвата на допустимите разходи по подмярка 4.1.“ От друга страна в УК е записано: Първично селскостопанско производство Производство на растителните и животинските продукти, изброени в	Подпомагането по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от ПРСР 2014-2020 г. обхваща инвестиции в материални и/или нематериални активи, които подобряват общата ефективност и устойчивост на земеделското стопанство (чл. 17, § 1, буква „а“ от Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета). В тази връзка допустими по подмярката са дейностите по първично селскостопанско производство и съхранение на селскостопански продукти, както и подготовка на продукцията за продажба. С цел максимална яснота за обхвата на подпомаганите дейности в УК по настоящата процедура са включени определения за „земеделска дейност“, „подготовка на продукцията за продажба“, „преработка на селскостопански продукти“ и „първично селскостопанско производство“. В т. 2, буква „з“ от раздел 13.3 на УК изрично са посочени недопустими за подпомагане дейности „свързани с преработка на първични селскостопански продукти“. В заключение, във връзка с гореизложеното и на база на представената информация във Вашето запитване, в обхвата на допустимите за подпомагане дейности по процедурата

	Приложение № 6 в съответствие с Анекс I по член 38 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), както и памук, без да се извършват никакви по-нататъшни операции, с които се променя естеството на тези продукти. Преработка на селскостопански продукти Всяко обработване на селскостопански продукт, в резултат на което се получава продукт, който също е селскостопански продукт, с изключение на дейностите, извършвани в стопанството, необходими за приготвяне на животински или растителен продукт за първа продажба. В 13.2: Условия за допустимост на дейностите е записано: 3. Подпомагат се проектни предложения, представени от земеделски стопани по т. 1, буква „а“ от Раздел 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“ за инвестиции в техните стопанства, пряко свързани с една или няколко от дейностите по първично селскостопанско производство и съхранение на селскостопански продукти, както и подготовка на продукцията за продажба. 5. Селскостопанските продукти по т. 3 и т. 4 могат да бъдат само продукти, включени в Приложение № 6 и памук, с изключение на тютюн, риба и аквакултури. Финансова помощ се отпуска само в случай, че продуктът е памук или продуктите по Приложение № 6 са в обхвата на приложение № I по член 38 от ДФЕС. В резултатите от обществено обсъждане на предложения: 2. Предлагам да се пояснят дейностите или да се даде връзка към техен изчерпателен списък, защото в Условията за	биха попаднали дейностите, описани в позиции от т. 1 до т. 7 включително, като правим уточнението, че оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности.

	кандидатстване е дадено определение „Първично селскостопанско производство- Производство на растителните и животинските продукти, изброени в Приложение № 6 в съответствие с Анекс I по член 38 от Договора за функционирането на Европейския съюз, както и памук, без да се извършват никакви по-нататъшни операции, с които се променя естеството на тези продукти.“, но не и чрез кои дейности се реализира то. УО не ги е приел с мотив: Не се приема. Управляващият орган на ПРСР 2014-2020 г. не намира достатъчно основания за извършване на корекции в заложените текстове. Дейностите по първично селскостопанско са специфични за различните видове култури и животни. В ЗАКОН ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ (обн. ДВ. бр.58 от 22 Май 1998г.) е записано: 7. (нова - ДВ, бр. 96 от 2002 г.) "Преработена продукция" е земеделска продукция, която след технологично въздействие върху нея продължава да бъде земеделска продукция. 25. (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 12 от 2015 г.) "Земеделска дейност" е селскостопанска дейност по смисъла на чл. 4, параграф 1, буква "в" от Регламент (ЕС) № 1307/2013. 48. (нова - ДВ, бр. 101 от 2013 г. (*)) "Първично селскостопанско производство" е производството,	

	отглеждането на първични селскостопански продукти, включително събиране на реколта, доене и животновъдство на стопански начала преди клане. 49. (нова - ДВ, бр. 101 от 2013 г. (*)) "Първична селскостопанска продукция" са продуктите от първичното селскостопанско производство, включително продукти от почвата и от отглеждането на добитък. Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 Член 1 Обхват 1. С настоящия регламент се установява обща организация на пазарите на селскостопански продукти, което означава всички продукти, изброени в приложение I към Договорите, с изключение на продуктите от риболов и аквакултури, съгласно определението им в законодателните актове на Съюза за общата организация на пазарите на продуктите от риболов и аквакултури. 2. Селскостопанските продукти, определени в параграф 1, се разпределят в следните сектори, посочени в съответните части на приложение I: и) плодове и зеленчуци, част IX; ЧАСТ IX Плодове и зеленчуци	

	Секторът на плодовете и зеленчуците включва продуктите, посочени в следната таблица: ex 0802 Други черупкови плодове, пресни или сушени, дори без черупките им или обелени, с изключение на орехи от арека (бетел) и от кола от подпозиция 0802 70 00, 0802 80 00 В Комбинирана номенклатура е записано: ОТНОСНО: Във връзка с: 1) липсата на изчерпателно изброяване на операциите, до извършването на които не се променя естеството на селскостопанския продукт, както е било предложени при обществено обсъждане да се направи това; 2) изразено становище, че дейностите по първично селскостопанско са специфични за различните видове култури и животни; 3) липсата на разяснение в УК за нужното „технологично въздействие“, по ЗПЗП, което от непреработен да превърне селскостопанския продукт в преработен; 4) включването на обикновен орех в част IX “Плодове и зеленчуци” от Регламент № с код по КН „ex 0802- Други черупкови плодове, пресни или сушени, дори без черупките им или обелени, с изключение на орехи от арека (бетел) и от кола от подпозиция 0802 70 00, 0802 80 00“, включително обикновен орех с/без черупка, като част от приложение № I по член 38 от ДФЕС; 5) Във връзка с дадено разяснение по запитване № 107, че машините за дейност по „чупене и белене“, без да е	

	изрично посочено дали дейностите трябва да се разбират в тази последователност или обратно, са недопустими за подпомагане по подмярка 4.1 Моля да получа разяснения за следното: 1) Обикновен орех без черупка, т.е по механичен начин му е премахната черупката, земеделски продукт ли е? 2) Премахването на черупката на обикновения орех отговаря ли на определението за „Преработка на селскостопански продукти“ и води ли до „променя естеството на тези продукти“, както е записано в определението за „Първично селскостопанско производство“? Ако и двете условия са изпълнени кое е приложимото определение, защото те са по две отделни определения от УК? 3) Кои от следните операции попадат в обхвата на „първично селскостопанско производство“ на орех: 1. Отделяне на орех от дърво; 2. Събиране/прибиране на орех от земя; 3. Премахване на зелена кора, върху черупка на орех; 4. Измиване на черупка от растителни остатъци и замърсявания; 5. Изсушаване на черупка от повърхността влага след измиване; 6. Сортиране на орехи по размер/тегло; 7. Съхраняване на орехи с черупка; 8. Счупване на черупка на орех; 9. Разделяне на черупки от орехова ядка; 10. Сортиране на орехова ядка по размер/тегло;	

	11. Опаковане на орехова ядка; 12. Съхраняване на орехова ядка; 13. Смилане/събиране на черупка от орех; 14. Опаковане на черупка от орех; 15. Съхраняване на черупка от орех. 4) При частично посочване на операции от предходната точка кое е правното основание и какви са мотивите за това-обосновка, еквивалентна на тази, която се изисква от кандидатите за описване в бизнес плана и при евентуална защита от страна на УО по АПК. ***	
Запитване № 179, 06.07.2021 г.	Уважаеми дами и господа, имам следните въпроси по процедура BG06RDNP001-4.012: 1. Моля за уточнение какъв ред трябва да се спазва при избор на изпълнител за разходи за доставки/услуги/СМР под праговете определени в ЗУСЕСИФ и ПМС 160/2016, когато безвъзмездна финансова помощ е по-голяма от 50 на сто от общата сума на проектното предложение? Примерно:Предложението включва разходи за строителство – 700 000 лв. без ДДС, разходи за доставки: 29 000 лв. без ДДС. Кандидатите следва ли да приложат оферта/оферти и „Предварителни или окончателни договори“ за доставките, на етап кандидатстване или изпълнителят за доставка на оборудване трябва да се избере след одобрение на проекта? 1.1 Ако се избира изпълнител след одобрението на проекта, по какви правила следва да се случи това? 2. В УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ е посочено, че	По поставените въпроси УО на ПРСР извършва допълнителна проверка и/или допълнително становище, като отговора по същия ще бъде включен при следващо публикуване на разяснения свързани с настоящата процедура**.**

	Съгласно чл. 9ж от ЗПЗП, за разходите по т. 2 от Раздел 14.1. „Допустими разходи“, които са допустими за извършване преди подаването на проектното предложение и са над праговете по т. 17.1, когато заявената БФП е по-голяма от 50 на сто от заявената обща стойност на проектното предложение във формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020, кандидатите трябва да са провели процедура за избор на изпълнител по реда на ПМС № 160/2016 г. В проектното предложение предвиждаме разходи, както следва: предварителни разходи за проектиране (архитекти/инженери) – 17 000 лв. без ДДС, предварителни разходи за подготовката и управлението на проектното предложение: 35 000 лв. без ДДС. В случай, че БФП ще е по-голяма от 50 на сто от общата стойност на проекта, кандидатите следва ли да провеждат публична покана по реда на ПМС 160/2016 за предварителните разходи за проектиране или само за разходите за консултантски услуги? Поздрави,	
Запитване № 180, 06.07.2021 г.	Г-н/Г-жо, В прикаченият файл към настоящото писмо Ви изпращам искане за разяснения по BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020г. Очаквам Вашите разяснения. *** Г-Н/Г-ЖО,	

	Желая да получа Вашето разяснение по следната неяснота по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. и във връзка с Ваши разяснения по запитвания: Разяснение № 1 В УК липсва определение за СМР(Строително-монтажни работи). В ЗУТ е записано: 38. (изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., доп. - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 54 от 2011 г., доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) "Строежи" са: 1) надземни, 2) полуподземни, 3) подземни и подводни сгради, 4) постройки, 5) пристройки, 6) надстройки, 7) укрепителни, възстановителни работи, 8) консервация, реставрация, реконструкция по автентични данни по смисъла на чл. 74, ал. 1 от Закона за културното наследство и адаптация на недвижими културни ценности, 9) огради, 10) мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура,	

	11) благоустройствени и спортни съоръжения, 12) както и техните основни ремонти, реконструкции и преустройства със и без промяна на предназначението. 40. (доп. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) "Строителни и монтажни" са работите, чрез които строежите се изграждат, ремонтират, реконструират, преустройват, поддържат или възстановяват. От друга страна СМР е основание: 1) за изготвяне на 10-годишен бизнес план; 2) изпълнение на проекта за период от 36 месеца; 3) индивидуализиране на част от инвестициите от Приложение № 12, като СМР; 4) поставяне на допълнителни изисквания към Изпълнители по проекти по процедурата; 5) определяне на амортизационни срокове и попълването им в бизнес план; 6) изпращане на множество запитвания за разяснения по процедурата заради липсата на това определение и свързани с това неясноти(запитвания №№ 39, 53, 63, 78, 97, 110); 7) записване в множество отговори на запитвания на стандартен текст „Следва да имате предвид, че допустимостта на инвестиционните разходи, включени в проектното предложение, се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, включително всички приложени документи, включително одобрен инвестиционен проект, изработен във фаза „Технически проект“ или „Работен проект (работни чертежи и детайли)“ в съответствие с изискванията на ЗУТ (в случаите	

	когато е приложимо).“ без с това да се дава конкретен отговор, който да се прилага от Оценителната комисия ОТНОСНО: 1. Какво е определението на СМР, което УО приема за приложимо при като даване на писмени отговори на разяснения по запитвания по процедурата? Кои са приложимите норми на ЗУТ за това определение? 2. Ако УО няма приложимо определение за СМР, но дава писмени отговори, които са задължителни за ДФЗ при разглеждане на подадените проекти, не следва ли да се вземе становище от МРРБ и/или Камарата на строителите за да се прилага унифицирано определение за целите на приема по процедурата? 3. При включени инвестиция в проект по процедурата, за която няма приложен документ по точка 22(Разрешение за строеж) от раздел 24.1 И няма приложен документ по точка 20(Становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж) от раздел 24.1, ще се приемат ли тези инвестиции за СМР, ако са били обосновани от Кандидата, като такива? Ако да- на какво правно основание ще се извършва това? 4. За инвестиция в „Капково напояване за овощни видове в това чило: семкови; костилкови; ядкови /черупкови/“(точка 15.1 от таблица „I. Извършване на строително - монтажни работи“ от Приложение №12) и при даденото описание в колона „В“: а. СМР ли е?	**1.** и **2.** В изискуемите документи по процедурата са посочени документи, приложими за строително-монтажни работи, като същите са обвързани с приложимото национално законодателство в тази област – Закон за устройство на територията и други подзаконови нормативни актове. **3.** В случай че в проектното предложение са заложени разходи за строителни и/или монтажни работи, в контекста на отговора по въпроси 1 и 2 от настоящото запитване е необходимо прилагането на относимите документи, които компетентните органи по ЗУТ са издали за конкретното инвестиционно намерение. **4-10.** Компетентните органи по ЗУТ издават съответните документи, които са заложени в раздел 13.2 от УК в контекста на конкретното инвестиционно намерение и включените в него строително-монтажни работи. В допълнение, вижте отговора на въпрос 4 от запитване № 63. *„Съгласно раздел 13.2 „Условия за допустимост на*

	b. Трябва ли да се представи „разрешение за строеж/становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж“ или не трябва да се представяни нито един от двата документа? 5. За инвестиция в „Капково напояване за лозя“(точка 15.2 от таблица „I. Извършване на строително - монтажни работи“ от Приложение №12) и при даденото описание в колона „В“: a. СМР ли е? b. Трябва ли да се представи „разрешение за строеж/становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж“ или не трябва да се представяни нито един от двата документа? 6. За инвестиция в „Капково напояване за ягодоплодни, многогодишни медицински и ароматни култури и всички култури, невключени в СМР 15.1 и 15.2“(точка 15.3 от таблица „I. Извършване на строително - монтажни работи“ от Приложение №12) и при даденото описание в колона „В“: a. СМР ли е? b. Трябва ли да се представи „разрешение за строеж/становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж“ или не трябва да се представяни нито един от двата документа? 7. За инвестиция в „Автономни фотоволтаични (соларни) системи“(точка 16.1 от таблица „I. Извършване на строително - монтажни работи“ от Приложение №12) и при даденото описание в колона „В“:	*дейностите“ от Условията за кандидатстване са предвидени различни хипотези и съответните придружаващи документи, които кандидатите следва да приложат към проектното предложение, за различните видове инвестиции, които се издават от компетентните органи по ЗУТ.“*

	a. СМР ли е? b. Трябва ли да се представи „разрешение за строеж/становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж“ или не трябва да се представяни нито един от двата документа? 8. За инвестиция в „Изграждане на защитна система за предпазване от градушки, насекоми, птици и др. за овощни видове в това чило: семкови; костилкови; ядкови /черупкови/“(точка 17.1 от таблица „I. Извършване на строително - монтажни работи“ от Приложение №12) и при даденото описание в колона „В“: a. СМР ли е? b. Трябва ли да се представи „разрешение за строеж/становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж“ или не трябва да се представяни нито един от двата документа? 9. За инвестиция в „Изграждане на защитна система за предпазване от градушки, насекоми, птици и др. за лозя“(точка 17.2 от таблица „I. Извършване на строително - монтажни работи“ от Приложение №12) и при даденото описание в колона „В“: a. СМР ли е? b. Трябва ли да се представи „разрешение за строеж/становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж“ или не трябва да се представяни нито един от двата документа? 10. За инвестиция в „Изграждане на защитна система за	

	предпазване от градушки, насекоми, птици и др. ягодоплодни, многогодишни медицински и ароматни култури и всички култури невключени в СМР 17.1 и 17.2“(точка 17.3 от таблица „I. Извършване на строително - монтажни работи“ от Приложение №12) и при даденото описание в колона „В“: a. СМР ли е? b. Трябва ли да се представи „разрешение за строеж/становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж“ или не трябва да се представяни нито един от двата документа? ***	
Запитване № 181, 07.07.2021 г.	Здравейте, Във връзка с приема по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“, имаме нужда от следното разяснение: Дружеството кандидат е земеделски производител от 2012г. без прекъсване на регистрацията. Културите, които се отглеждат са пшеница, царевица за зърно и хмел. Допустими ли са по мярката инвестиции в машини, оборудване и земеделска техника, свързани с отглежданите насажденията от хмел, при условие, че Съгласно Раздел 13.2 „Условия за допустимост на дейностите“, т. 5 от Условията за кандидатстване е уточнено, че „*Селскостопанските продукти по т. 3 и т. 4 могат да бъдат само продукти, включени в Приложение № 6 и памук, с изключение на тютюн, риба и аквакултури. Финансова помощ се отпуска само в случай, че продуктът е памук или продуктите по*	Хмелът попада в допустимите за подпомагане технически култури, като е заложено специфично ограничение относно допустимост на инвестиции, свързани с производство на хмел в т. 2, буква „е“ от раздел 13.3, което касае организации на производители.

	Приложение № 6 са в обхвата на приложение № I по член 38 от ДФЕС“, а в Приложение № 6 към Условията за кандидатстване, т. 4 са включени „*Технически култури (с изключение на тютюн)*“, които попадат в обхвата на Глава 12 „*Маслодайни семена и маслодайни плодове; различни видове зърнени храни, семена и плодове; индустриални и медицински растения; слама и фураж*“ от Приложение I по член 38 от ДФЕС. ***	
Запитване № 182, 10.07.2021 г.	Моля да дадете разяснения по следните въпроси: В Условията за изпълнение е посочено, че " Безвъзмездната финансовата помощ по проект може да бъде изплащана авансово, междинно и окончателно. ", както и че " Междинно плащане е допустимо не повече от два пъти за периода на изпълнение на проекта. " Зададени са максимален и минимален размер на авансовото плащане (" до 50 на сто от стойността на одобрената безвъзмездна финансова помощ по проекта" и "в размер, надвишаващ 10 на сто от стойността на одобрената безвъзмездна финансова помощ по проекта"), както и срокове за извършване на междинно и окончателно плащане (" 90-дневен срок от постъпване на искането за плащане"). В Приложение 2 Основна информация и разходи от пакета документи към Условията за кандидатстване е необходимо да бъдат посочени междинните плащания, в случай че се планират такива в проектното предложение. С оглед коректното им попълване и планиране е необходимо кандидатстващите да бъдат информирани за всички срокове и	

	ограничения, при наличие на такива. 1. В тази връзка моля да посочите има ли ограничение по отношение на размера на междинните плащания, както например по други мерки съществуват текстове от типа на - размерът на авансовото и междинните плащания не могат да надвишават 80% от размера на БФП. Съгласно Наредба № 4 от 2018 г. за условията и реда за изплащане, намаляване или отказ за изплащане, или за оттегляне на изплатената финансова помощ за мерките и подмерките по чл. 9б, т. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители, Чл. 14. (5) Общият размер на допустимите междинни плащания се определя в Условията за изпълнение на одобрените проекти по чл. 26 от ЗУСЕСИФ .	**1.** В Условията за кандидатстване и в Условията за изпълнение по настоящата процедура не са предвидени ограничения в размера на междинните плащания, но при заявяването им следва да се съобразите с определението за „междинно плащане“, посочено в от раздел „Обяснителни бележки“ от УК.
	2. Какъв е срокът за извършване на авансово плащане (мотивиран отказ от изплащане на такова) по подадено искане? След като има посочени срокове за изплащане на междинни плащания (90 дни), то би следвало да има посочени и срокове за авансово плащане, а такива липсват в пакета документи и указания. Съгласно Наредба № 4 от 2018 г. за условията и реда за изплащане, намаляване или отказ за изплащане, или за оттегляне на изплатената финансова помощ за мерките и подмерките по чл. 9б, т. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители, Чл. 11. (1) (Предишен текст на чл. 11 - ДВ, бр. 34 от 2021 г., в сила от 23.04.2021 г.) Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, извършва авансово плащане в срок до 30 дни от датата на подаване на искане за авансово плащане, когато са	**2.** Съгласно т. 5 от раздел Б. „Финансово изпълнение на проектите и плащане“ от Условията за изпълнение: *„Авансовото плащане се извършва при условие, че такова е заявено от ползвателя и е предвидено в административния договор и се изплаща при условията и по реда на сключения административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, по настоящите Условия за изпълнение и Наредба № 4 от 30.05.2018 г. за условията и реда за изплащане, намаляване или отказ за изплащане, или за оттегляне на изплатената финансова помощ за мерките и подмерките по чл. 9б, т. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители.“* В тази връзка срокът за извършване на авансовото плащане е съгласно разпоредбите на Наредба № 4 от 30.05.2018 г.

	изпълнени всички изисквания за извършване на плащането, посочени в тази наредба. Това ли следва да бъде срокът за извършване на авансово плащане?	
Запитване № 183, 11.07.2021 г.	Здравейте, моля за уточнение какво се разбира по отношение точка "1.3 Изграждане/модернизиране/оборудване на съоръжения за съхраняване на минерални торове, необходими за производствената дейност на стопанството" от Приложение №1 към документите за кандидатстване? Думата изграждане реферира и към строителни дейности, но те като че ли са изключени от NGEU? Изграждането на нова бетонова площадка за съхранение на минерални торове попада ли в обхвата на критерий за оценка 4.3? Благодаря предварително!	Вижте отговора на въпрос 2 от запитване № 65. *„Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че терминът „изграждане“ включва дейностите, необходими за монтиране на съответните съоръжения в проектното предложение, включително самите съоръжения и оборудване. В допълнение правим уточнението, че строителните дейности не попадат в обхвата на критерия за оценка.“*
Запитване № 184, 12.07.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с даден отговор на въпрос към Запитване № 135 от 26.05.2021 г. в неговата част "необходимо ли е фирмата която изгражда ВЕИ инсталацията да притежава някакви специални разрешителни и трябва ли да се представят към офертата?" и Вашият отговор "Оферентите и изпълнителите на СМР следва да отговарят на изискванията на т. 13 от раздел 14.2 от УК." имам следния въпрос: ВЕИ инсталациите за производство на електрическа енергия, топлинна енергия и/или енергия за охлаждане от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност до 1 MW включително към съществуващите сгради в	Категориите на строежите се преценява от компетентните органи, като в УК са предвидени само съответните документи, издавани от тези органи. Във връзка с допустимостта на разходите в УК е предвидено изискване по отношение на изпълнителите на СМР, като оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности.

	урбанизираните територии, в т.ч. върху покривните и фасадните им конструкции и в прилежащите им поземлени имоти попадат в графа "шеста категория" съгласно Закона за устройство на територията. Съгласно чл.3 ал. 2 от ЗАКОН ЗА КАМАРАТА НА СТРОИТЕЛИТЕ "Строителите, изпълняващи строежи от първа до пета категория по чл. 137, ал. 1 от Закона за устройство на територията или отделни видове строителни и монтажни работи, посочени в Националната класификация на икономическите дейности, позиция "Строителство", подлежат на вписване в Централния професионален регистър на строителя, наричан по-нататък "регистъра". Такова изискване не съществува за строежите "шеста категория". Моля за потвърждение, че за оферентите/изпълнителите на ВЕИ инсталации, които попадат в графа "щеста категория" строителство няма изискване да бъдат вписани в Централния професионален регистър на строителя. С уважение,***	
	Публикувано на 19.08.2021 г.	
Запитване № 185, 13.07.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с кандидатстване по процедура BG06RDNP001-4.012 - Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., възникват следните питания при подготовка на проектно предложение 1. 1. Инвестиционното намерение включва закупуване на	**1.** Вижте отговора на въпрос 1 от запитване № 65 и на въпрос 2 от запитване № 162. № 65 – 1 *„По конкретния въпрос следва да имате предвид, че в обхвата на т. 2.1.2 от Приложение 1 към УК се включват инвестиции в цифрови устройства и оборудване за внедряване в различни видове земеделска техника, но не и самата земеделска техника.“* № 162 – 2 *„Описаният във въпроса актив „дигитализирана*

	дигитализирана пръскачка като прикачен инвентар към трактор за обслужване на трайни насаждения. Въпросът ни е дали стойността на цялата пръскачка би била призната за иновация, съгласно Приложение 1 към документи за информация към Условията за кандидатстване? 3. 2. Инвестиционното намерение включва закупуване на отклоняваща фреза като прикачен инвентар към трактор за обслужване на трайни насаждения, с която ще се почистват тревата и бурените около дръвчетата, като за това почистване до момента са използвани и пестициди за убиване на насекоми. Чрез въвеждането й в употреба почистването ще се изпълнява без използване на такива вещества. Въпросът ни е дали стойността на фрезата би била призната за иновация, съгласно Приложение 1 към документи за информация към Условията за кандидатстване? Благодаря предварително за информацията и успешна работа.	*пръскачка (за прецизно торене)“ попада в обхвата на т. 2.2.4 от Приложение № 1 към УК, като следва да се имат предвид изискванията на т. 10 от раздел 22.2 от УК, за да бъде включен в изчисленията за съответствие с критерий за оценка № 4.4.“* **2.** Във връзка с поставения от Вас въпрос правим уточнение, че съответствието на включените в проектното предложение допустими инвестиционни разходи с критерии за оценка 4.4 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от УК се извършва съгласно подхода в т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК, посочения актив не е в обхвата на Приложение № 1. В допълнение е предвидена възможност за доказване съответствието с критерий за оценка № 4.4. с представяне на документ за ползван патент по смисъла на Закона за патентите и регистрацията на полезните модели, както е посочено в т. 2.1.3 и т. 2.2.5 от Приложение № 1 към УК.
Запитване № 186, 14.07.2021 г.	Моля, да ми отговорите на следният въпрос: Попада ли в обхвата на Приложение 1 "Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU", критерии за оценка 4.4 "Проектни предложения с инвестиции в иновативни за стопанството технологии": 1. БАЛОПРЕСА, която е в комуникация с трактора в реално време посредством датчици, снабдена е с компютър за управление и има автоматичен контрол на събиране на балата. Благодаря!	Посоченият от Вас актив „балопреса“ не попада в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване.
Запитване	Здравейте,	Тороразхвърлящо ремарке е включено в обхвата на

№ 187, 14.07.2021 г.	Кандидатът е със собствен животнодъден обект. Попада ли под обхвата на Критерий 4.3 от Приложение 1, ивестиция в закупуване на ремарке за разхвърляне на твърд оборски тор? С уважение, Екипът на ***	Приложение № 1 от УК по критерий за оценка № 4.3, като следва да имате предвид и отговорите на запитване № 60 и запитване № 121. *„В контекста на поставения въпрос и във връзка с цитираните в него инвестиционни разходи понятието „собствено потребление“ следва да се прилага само в случаите на кандидати с животновъдни стопанства, с цел оползотворяване на генерирания торов отпадък в собствения животновъден обект. В допълнение следва да имате предвид и изискването, заложено в т. 14 от раздел 13.2 на УК.“*
Запитване № 188, 16.07.2021 г.	1. Във връзка с критерий за оценка № 4, в случаите, когато кандидатът е регистриран по Закона за Селскостопанската академия, регистриран е като земеделски производител, но персоналът е нает на трудови правоотношения към ССА, а не към земеделското стопанство, ще се счита ли за покрит този критерий с потенциал да му бъдат присъдени точки по него, ако същият брой персонал бъде запазен до изтичане на периода на мониторинг по проекта? 2. Във връзка с критерий за оценка № 2.4, бюджетно предприятие, регистрирано по Закона за Селскостопанската академия, не формира печалба (съгл. Закона за корпоративното подоходно облагане – чл.248-чл.253). Как едно такова предприятие може да бъде конкурентно с останалите по отношение на този критерий, като го ограничава законът/нормативната уредба, а не неговото управление?	**1.** Описаната в т. 6 от раздел 22.2 от УК методика за оценка съответствието на подадените проектни предложения с критерий за оценка № 3 е приложима за всички кандидати , включително за кандидати, регистрирани по Закона за Селскостопанската академия. **2.** Описаната в т. 5 от раздел 22.2 от УК методика за оценка съответствието на подадените проектни предложения с критерий за оценка № 2.4 е приложима за всички кандидати. **3.** Формата на бизнес плана е задължителна за всички кандидати, като проследяването на изпълнението му се извършва в съответствие с Условията за изпълнение и

	3. Във връзка с това, че предприятие, регистрирано по Закона за Селскостопанската академия, не формира печалба (съгл. ЗКПО), как следва да се попълни Бизнес планът по отношение на табл. 14 и табл. 15 или по-точно, ако приемем, че в таблица 14, това става автоматично, то как се очаква да бъдат проследени тези показатели, на етап мониторинг, след като самото предприятие няма право да формира печалба, респ. няма да има и реални парични потоци?	административния договор (Приложение № 9 към Условията за изпълнение).
Запитване № 189, 17.07.2021 г.	Здравейте, Моля да дадете разяснения по следния въпрос относно Методиката за оценка на проектните предложения. Съгласно Условията за кандидатстване: "Проектни предложения, представени от кандидати, които не са одобрени за подпомагане по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ (критерий за оценка № 2.2) са такива, представени от кандидати, които не са одобрени за подпомагане със заповед на изпълнителния директор на ДФ„Земеделие“ по реда на Наредба № 9 от 21 март 2015 година и/или нямат сключен административен договор по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.008 „Целеви прием за земеделски стопани в сектор Животновъдство“." Към кой момент следва кандидатът да няма издадена заповед по Наредба 9/21.03.2015 и/или Административен договор по процедура BG06RDNP001-4.008 „Целеви прием за земеделски стопани в сектор Животновъдство“? Към датата на подаване на проектното предложение по настоящата процедура през ИСУН или към момента на Техническа и	Съгласно т. 13 от раздел 22.2 от УК *„Съответствието с критериите за подбор се преценява към датата на подаване на проектното предложение съобразно приложените към него документи и декларирани данни.“*

	финансова оценка на подаденото проектно предложение (ТФО)? Поздрави ***	
Запитване № 190, 17.07.2021 г.	Здравейте, Проект с който предвиждам инвестиции по т.1.1.7 от част 14.1. Допустими разходи от Условията за кандидатстване и имам възможност за сключване на договор с клон на Напоителни системи, но нямам възможност за прокарване на довеждащ водопровод, поради процедурни и юридически проблеми, имам следните въпроси: 1. Допустими ли са разходи за съоръжения за мобилно превозване на вода от водния обект на Напоителни системи до резервоар за съхранение на вода, поставен в терена на насажденията, за които се кандидатства? 2. Считат ли се инвестициите по т.1 като изпълнение на условията на Критерий за оценка 4.2 "Проектни предложения с включени инвестиции за напояване на селскостопански култури отглеждани в земеделското стопанство" в частта за "...използването на вода от клон на Напоителни системи"?	**1.** Вижте отговора на запитване № 50. *„1. Посочените в запитването „съоръжения за мобилно превозване на вода“ не попадат в обхвата на допустимите разходи по Процедурата.* **2.** Вижте отговора на въпрос 1 от настоящото запитване. В допълнение Ви информираме, „съоръжения за мобилно превозване на вода“ не попадат в обхвата на минималното изискване по критерий за оценка 4.2 от раздел 22.1 от УК.“
Запитване № 191, 19.07.2021 г.	Здравейте, отглеждам грах с код в акетния формуляр и анкетна карта 3033. Счита ли се за приоритетен сектор съгласно приложение 16 Приоритетни сектори или не? Грахът с код 3033 е култура от I група съгласно Калкулатора за оценка на капацитета на земеделската техника, нали? Благодаря Ви предварително за разяснението по темата. С уважение	Вижте допълнителния отговор на запитване № 21. *„Във връзка с публикувания отговор на 05.05.2021 г. на запитване № 21, правим следното допълнително уточнение: Грах с код 3033 не попада в обхвата на Приложение № 16 и е култура от I група съгласно Калкулатора за оценка на капацитета на земеделската техника.“*

Запитване № 192, 19.07.2021 г.	Ако две свързани по ЗМСП фирми кандидатстват за фанансиране за закупуване на земеделска техника, колко ще бъде максимално допустимата стойност за закупуването на земеделската техника - 250 000 евро или 500 000 евро?	Съгласно т. 6 от раздел 9 от УК *„Максималният размер на общите допустими разходи за инвестиции в земеделска техника не трябва да надвишава размера, посочен в т. 4, за кандидатите, които помежду си са предприятия партньори и/или свързани предприятия по смисъла на ЗМСП.“*
Запитване № 193, 20.07.2021 г.	Здравейте! Имам следните въпроси по отворената процедура чрез подбор на проектни предложения BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“: Земеделското ми стопанство включва производството на едногодишни (различни видове зеленчуци и билки) и многогодишни култури (основно лавандула), като цялата ми земя е сертифицирана за производство на биологични култури, за което притежавам съответните сертификати. По настоящата процедура планирам създаването на нови насаждения от лавандула върху част свободните биологично сертифицирани земи, както и изграждане на напояване и закупуване на земеделска техника за обслужване на биологично сертифицираните земи с едногодишни култури. Всички селскостопански продукти, които се произвеждат на тези земи са биологично сертифицирани, каквото е изискването на критерий 4.1. Разполагам с изискуемите документи: *„Договор за контрол по смисъла на чл. 18, ал. 3 от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (ЗПООПЗПЕС) с контролиращо лице, получило разрешение от министъра на земеделието, храните*	**1.** Вижте отговора на запитване № 91. *„Критериите за оценка се проверяват към датата на подаване на проектното предложение.* *Съгласно т. 7 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ на УК е посочен подхода за оценка по критерий 4.1. Обръщаме Ви внимание, че за доказване съответствието с критерия са предвидени документи по т. 2 от Раздел 24.2. „Списък с документи, доказващи съответствие с критериите за оценка на проекти“ и същият потвърждава, „че всички селскостопански култури и/или животни в животновъдния обект/обекти на кандидата, който/които е включен/са включени в проектното предложение, е/са сертифициран/и*

	и горите за осъществяване на контрол за спазване правилата на биологичното производство по реда на чл. 19 и 20 от ЗПООПЗПЕС, придружен от писмено доказателство по чл. 29, параграф 1 от Регламент № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 2092/91, ***удостоверяващо, че земята/площите*** *и/или наличните животни, с които е обосновано ползването на инвестициите, свързани с производство на биологични продукти, са предмет на контрол към датата на кандидатстване.*“ В тази връзка, и във връзка с публикуван отговор на запитване № 91 от 12.05.2021 г., възникнаха следните въпроси: 1. Ще ми бъдат ли присъдени 10 точки по критерий 4.1 за инвестиции в увеличаване на наличните площи лавандула, чрез създаването й върху биологично сертифицирана земя, като притежавам сертификат за биологично производство, в който вече е вписана лавандулата, като култура? 2. Ще ми бъдат ли присъдени 10 точки по критерий 4.1 за инвестиции в напояване на биологични площи с едногодишни земеделски култури, ако във връзка със сеитбооборота всяка година се засаждат различни едногодишни култури и вписаната в сертификата култура към датата на подаване на проектното предложение няма да съответства на тази, която планирам да отглеждам през първата, третата и петата години от бизнес плана? Уточнение - към момента на тези площи	*за производство на биологични селскостопански продукти“.* *В допълнение, в съответствие с Условията за кандидатстване, съответствието на инвестиционните разходи с критериите за оценка се определя от оценителната комисия въз основа на проектното предложение в неговата цялост, включително всички приложени документи и представена информация.* *От описаното във Вашия въпрос се налага извода, че към датата на подаване на проектното предложение условието за съответствие с критерия за оценка не е изпълнено.“* Във връзка с посочения от Вас пример и в допълнение на отговор на запитване № 91 се налага извода, че към датата на подаване на проектното предложение условието за постигане на съответствие с критерий за оценка № 4.1 не е изпълнено. **2.** Когато в бизнес плана към формуляра за кандидатстване са включени едногодишни култури, заради прилагането на сеитбооборот е допустимо предвидените за отглеждане в някои от годините в бизнес плана култури да не са описани в сертификата за биологично производство, актуален към датата на подаване на проектното предложение, но за периода на изпълнение на бизнес плана следва съответните култури по години да бъдат сертифицирани като биологични.

	отглеждам краставици и мента, а след това планирам да отглеждам домати и различни видове бобови култури. Предварително благодаря за отговора!	
Запитване № 194, 20.07.2021 г.	Уважаеми дами и господа! Имам следните въпроси по отворената процедура чрез подбор на проектни предложения BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“: 1. Попада ли в обхвата на критерий за оценка 4.3, т. 1.7 инвестиция в закупуването на стърнищен култиватор? 2. Попада ли в обхвата на критерий за оценка 4.3, т. 1.7 инвестиция в закупуването на полу-навесен култиватор? Предварително благодаря за отделеното време!	Посочените от Вас активи „стърнищен култиватор“ и „полу-навесен култиватор“ не попадат в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване.
Запитване № 195, 21.07.2021 г.	1. Защо цистерна за вода не е допустим разход, а резервоар за съхранение на вода е допустим? 2. Цистерната за вода е съоръжение или техническо средство, което отговаря на изискванията за инвестиция в активи допринасящи за опазване компонентите на околната среда или инвестиции в напояване, каква е причината да не е допустим разход?	Във връзка с Вашето настоящо запитване и в допълнение към отговора на запитване № 138, а именно: *„Посочената в запитването „цистерна за пренасяне на вода“ не попадат в обхвата на допустимите разходи по Процедурата.“*, обръщаме внимание, че запитване № 138 се отнася за *„цистерна за пренасяне на вода“*. Съгласно т. 1.1.7 от раздел 14.1 от УК *„съоръжения за съхранение на вода“* са допустими за подпомагане по процедурата. Във връзка с гореизложеното допустимостта на *„цистерна за вода“* е обект на оценка от оценителната комисия, като се вземе предвид проектното предложение в неговата цялост и обосновката и предназначението на актива.
Запитване № 196,	1. В приложения образец на Бизнес план, не става ясно къде трябва да се покаже заявения по - висок процент на	Размерът на финансовата помощ се отбелязва в електронния формуляр за кандидатстване в ИСУН 2020, в частта

21.07.2021 г.	субсидия (финансова помощ), ако сме заявили точки по критерий 4.2 "Инвестиции за напояване ...."? 2. При положение, че заявим точки по критерий 4.2 "Инвестиции за напояване ...." то имаме ли право да заявим по висок процент на субсидия? Моля за допълнително разяснение.	„Бюджет“, за всеки заявен разход или група разходи. Заявяването на по-висок интензитет на финансовата помощ е посочено в т. 1.1, буква „а“ и т. 1.2, буква „а“ от раздел 10 от УК *„За инвестиционни разходи в обхвата на Приложение № 1, с изключение на сменяема прикачна техника, финансовата помощ се увеличава с до 25 на сто;“*.
Запитване № 197, 22.07.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с кандидатстване по процедура BG06RDNP001-4.012, моля за разяснения относно долу изложения казус: физическо лице, чиято регистрация като ЗС е от 2000 г., поради здравословни причини прехвърля стопанството си на своя син през Март 2020 г. с цел синът да продължи дейността. През Март 2020 г. синът прави своята регистрация като земеделски стопанин и притежава всички необходими документи за продължаване на дейността на стопанството на баща си и до настоящия момент изцяло ръководи дейността му. Какъв набор от документи е необходимо да бъде представен, за да бъде допустимо доказване изпълнението на изискването на т. 2, буква „а“ от раздел 11.1, с данни на друго лице? Благодаря Ви предварително!	Описаният в запитването случай не попада в изключенията, посочени в т. 11, т. 12 и т. 13 от раздел 11.1 от УК, при които изпълнение на изискването за регистрация по реда на Наредба № 3/1999 г. без прекъсване за последните 36 месеца се признават обстоятелствата за трето лице.
Запитване № 198, 22.07.2021 г.	Регистрирана съм като земеделски производител - физическо лице повече от 10 години. През м. Октомври 2020г. регистрирах фирма ЕООД с управител и едноличен собственик на същото физическо лице, също регистрирана като земеделски производител. ЕООД притежава сграда, която ще бъде преустроена, като има издадено разрешение за строеж на името на ЕООД.	Включването в т. 12 от раздел 11.1 от УК на условието *„съчетано със заличаване на регистрацията като земеделски производител на физическото лице“* е превантивна мярка срещу разделяне на стопанствата на кандидатите с цел получаване на предимство пред други кандидати. В тази връзка, случай на едновременно наличие на регистрация по Наредба № 3/1999 г. и упражняване на

	На Запитване № 158 отговора е „За едноличните дружества с ограничена отговорност за изпълнение на изискването за регистрация по реда на Наредба № 3/1999г. без прекъсване за последните 36 месеца, се признават и обстоятелствата и за физическо лице, което е едноличен собственик на капитала от учредяването му, съчетано със заличаване на регистрацията като земеделски производител на физическото лице“ . Въпросът ми е, ако залича земеделски производител - физическо лице към датата на кандидатстване (м. Септември 2021г.), ЕООД ще отговаря ли на условието за непрекъсната регистрация през последните 36 месеца и ще бъда ли допустим кандидат по Мярка 4.1. Моля за конкретен отговор с „ДА“ или „НЕ“.	земеделска дейност през някой от последните 36 месеца преди подаване на проектното предложение от страна на кандидат-ЕООД и физическо лице, което е собственик на капитала на дружеството-кандидат, не попада в изключението по т. 12 от раздел 11.1 от УК.
Запитване № 199, 22.07.2021 г.	Регистриран земеделски производител съм като физическо лице повече от 36 месеца. Ако закупя съществуваща сграда с проекти и издадено разрешение за строеж на името на фирма „Х”, и се преиздаде разрешителното за строеж на мен - физическо лице след закупуването им, ще бъда ли допустим кандидат по Мярка 4.1, за ремонт на закупената сграда?	Към датата на подаване на проектното предложение кандидатът, инвестициите и дейностите, за чието подпомагане се кандидатства, следва да отговарят на Условията за кандидатстване по процедурата. В тази връзка, строително-монтажни работи са допустими, ако отговарят на УК и към проектното предложение са представени всички изискуеми документи.
Запитване № 200, 23.07.2021 г.	Здравейте! За дружество, което иска да кандидатства по подмярка 4.1 са налице следните обстоятелства: Собственици на капитала са две лица като едно от тях и го представлява /управител на дружеството е/. Един от собствениците на капитала на дружеството е осъден, с влязла в сила присъда по един от членовете, изброени в т.	Съгласно т. 2 от раздел 11.2 от УК *„Основанията по т. 1.1, т. 1.2 и т. 1.7 се отнасят за лицата, които представляват кандидата съгласно регистъра, в който е вписан кандидатът, ако има такъв, или документите, удостоверяващи правосубектността му. Когато в състава на тези органи участва юридическо лице, основанията се отнасят за физическите лица, които го представляват*

	1.1 към раздел 11.2 Критерии за недопустимост на Условията за кандидатстване по подмярка 4.1. Същия съдружник не участва в управлението на дружеството и не го представлява. Другият съдружник и представляващ дружеството не е осъждан. Съгласно т. 2 на цитирания раздел 11.2 основанията по т. 1.1 се отнасят за лицата, които представляват кандидата. Питането е при така описаните обстоятелства за дружеството то допустим кандидат ли е по подмярка 4.1 по отношение на изискването, описано в т. 1.1 към раздел 11.2 Критерии за недопустимост на Условията за кандидатстване.	*съгласно регистъра, в който е вписано юридическото лице, ако има такъв, или документите, удостоверяващи правосубектността му.“*
Запитване № 201, 25.07.2021 г.	Моля за следното разяснение: Как следва да бъде попълнен бизнес плана в следния случай: Кандидат има одобрен и изпълнен, разплатен проект за 5 дка оранжерия по предходен прием с поет ангажимент за назначаване и поддържане на определен брой работни места. По настоящата процедура иска да кандидатства с нов проект за изграждане на още 5 дка оранжерия и поемане на ангажимент за поддържане на съществуващия персонал. От инструкциите към Приложение 7 към условията за кандидатстване по процедурата не става ясно: 1. Къде следва да бъдат отнесени приходите и разходите за съществуващата оранжерия доколкото и проекта по настоящата процедура е в същата сфера на дейност - в Таблица 15. Прогноза за Нетните парични потоци на другите дейности на бизнес плана или в Таблици 3, 4.1, 5,1, 6 и т.н. до Таблица 14 на бизнес плана включително? 2. Във връзка с изпълнения проект имам назначени 5 души	По поставения въпрос УО на ПРСР извършва допълнителна проверка и/или допълнително становище, като отговора по същия ще бъде включен при следващо публикуване на разяснения свързани с настоящата процедура.

	персонал за съществуващата и платена оранжерия по предходен проект. Следва ли този персонал да бъде описан в Таблица 8. Разходи за заплати и осигуровки на Приложение 7 /бизнес план/, ако по настоящия проект поемам ангажимент да го поддържам или разходите за заплати и осигуровки за съществуващия персонал следва да се отнесат към Таблица 15. Прогноза за Нетните парични потоци на другите дейности на бизнес плана? Благодаря в аванс за разяснението как следва да се попълва Приложение 7 към насоките по процедурата!	
	Публикувано на 13.09.2021 г.	
Запитване № 202, 26.07.2021 г.	Уважаеми госпожи и господа, Във връзка с кандидатстване по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., имаме следните въпроси: 1. Разходи за GPS и автоуправление на трактори/самоходни пръскачки включват ли се към лимита от 488 950 лева (по т. 4 от раздел 9 от Условията за кандидатстване) за закупуване на земеделска техника?	**1.** Вижте отговора на запитване № 16 и на въпрос 2 от запитване № 66. № 16 *„В Условията за кандидатстване е включена дефиниция за „земеделска техника“, като в същата не са посочени GPS устройства.“* № 66 *„2. В Условията за кандидатстване е включена дефиниция за „земеделска техника“, като в същата не са посочени описаните от Вас устройства и оборудване.* *Оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост,*

	2. Желаем да кандидатстваме за разходи, включени в Приложение № 1 към Условията за кандидатстване, като размера на заявените разходи по проектното ни предложение ще е ПОД 1 955 800,00 лева. Допустимо ли е в този случай, за разходите, включени в Приложение № 1 да искаме само 50% финансиране (без добавката от 25% по т. 1, подт. 1.1, буква а) от Раздел 10 от Условията за кандидатстване)? Молим за еднозначен отговор, тъй като от текста на т. 2 от раздел 10 от Условията за кандидатстване не ни става ясно дали това е възможно. 3. По проектното предложение желаем да закупим 5 броя Лентова поливна машина, като оборудването е прикачно, мобилно и НЕ ПРЕДСТАВЛЯВА система за капково напояване. Планираме за целта да използваме вода от водоноски, като необходимото налягане от 6 бара ще се нагнетява посредством тракторите на стопанството. В конкретния случай, за да е допустима тази инвестиция: - достатъчно ли е да представим договор за осигуряване на водоноските като документ по т. 36 от Раздел 24.1. Списък с общи документи? - необходим ли е документът по т. 37 от Раздел 24.1. Списък с общи документи? С Уважение,***	*предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности.“* **2.** Както е посочено в т. 2 от раздел 10 от УК на кандидатите е предоставена възможност по тяхна преценка да заявяват по-висок интензитет на финансовата помощ съгласно т. 1.1, буква „а“ и т. 1.2, буква „а“ от раздел 10 от УК. **3.** Вижте отговора на въпрос 2 от запитване № 94. *„В УК са посочени документите, които следва задължително да се представят за всички инвестиции, свързани с напояване, включени в проектните предложения - документите по т. 17, т. 36, т. 37 и т 38 от раздел 24.1. „Списък с общи документи“ от УК.“*
Запитване № 203,	Здравейте, Във връзка с покриване на изискването за непрекъсната	Описаният в запитването случай не попада в обхвата на изключението, описано в условието на т. 12 от раздел 11.1 от

27.07.2021 г.	регистрация, като земеделски стопанин през последните 36 месеца преди датата на кандидатстване бих искал да задам следния въпрос: Притежавах регистрация, като земеделски стопанин, като физическо лице, но впоследствие в началото на 2019 създадох дружество със съдружник, което е с правна форма ООД. Дружеството бе регистрирано от самото си създаване, като земеделски стопанин. В средата на 2021г. изкупих дяловете на съдружникът си, станах едноличен собственик на капитала и правната форма на дружеството вече е ЕООД. В този смисъл бих искал да попитам дали ще бъда допустим за кандидатстване по подмярка 4.1, тъй-като и в трите форми на регистрация (физическо лице - ООД - ЕООД) имам налична регистрация като земеделски стопанин. Предварително благодаря за Вашия отговор	УК.
Запитване № 204, 27.07.2021 г.	Здравейте, допустимо ли е за съществуващ животновъден обект да се кандидатства само за оборудване -доилна инсталация? Благодаря предвалително! ***	Допустимо е да се кандидатства само за оборудване -доилна инсталация за съществуващ животновъден обект, в случай, че са спазени всички останали изисквания от УК.
Запитване № 205, 27.07.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявен прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“, молим за уточнение по следните въпроси: Допустими ли са по процедурата инвестиции в земеделска техника, машини, оборудване и съоръжения за отглеждане на насаждения от хмел и строително - монтажни работи за	Вижте отговора на запитване № 181. *„Хмелът попада в допустимите за подпомагане технически култури, като е заложено специфично ограничение относно допустимост на инвестиции, свързани с производство на хмел в т. 2, буква „е“ от раздел 13.3, което касае организации на производители.“*

	изграждане на склад за съхранение на добитата продукция от хмел, при условие, че в Раздел 13.2 "Условия за допустимост на дейностите", т. 5 “Селскостопанските продукти по т. 3 и т. 4 могат да бъдат само продукти, включени в Приложение № 6 и памук, с изключение на тютюн, риба и аквакултури. Финансова помощ се отпуска само в случай, че продуктът е памук или продуктите по Приложение № 6 са в обхвата на приложение № I по член 38 от ДФЕС”, а в Приложение № 6 към Условията за кандидатстване в т. 4 са посочени „Технически култури (с изключение на тютюн“. В обхвата на техническите култури попада и културата хмел. Поздрави,***	
Запитване № 206, 27.07.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявен прием по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“, молим за уточнение по следните въпроси: 1. Допустими ли са по процедурата инвестиции в закупуване на Центрофуги за премахване на зелената обвивка на орехи (без да се нарушава целостта на черупките) при съобразяване капацитета на машините с производителността на съществуващите в стопанството насаждения от орехи. 2. Допустими ли са по процедурата инвестиции в закупуване на сушилня за прясно обелените от зелената обвивка орехи с цел предотвратяване възникването на плесенясване върху черупките. 3. Допустим разход ли е прикачна машина с телескопична ръка за брулене на плодни орехови дървета.	Във връзка с Вашия въпрос моля да се запознаете с последния абзац от отговора на запитване № 178. *„В заключение, във връзка с гореизложеното и на база на представената информация във Вашето запитване, в обхвата на допустимите за подпомагане дейности по процедурата биха попаднали дейностите, описани в позиции от т. 1 до т. 7 включително, като правим уточнението, че оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности.“* Във връзка с изложеното, в случай че посочените от вас активи/инвестиции са свързани с описаните операции, то същите попадат в обхвата на допустимите за подпомагане.

	Поздрави,***	
Запитване № 207, 27.07.2021 г.	Здравейте, Във връзка с прием на проекти по процедура № BG06RDNP001- 4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., моля за отговор на следните въпроси: 1. Попада ли в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване закупуването на **Отклоняваща активна зъбна брана**? В посочените видове са упоменати само дискови и иглени брани. Все пак говорим за опазване на почвонето плодородие, а този вид брани са едни от най-щадящите тъй като обработват на максимум 10 см. дълбочина и така максимално запазват почвената влага, както и задържане на въглерода в почвата. 2. Ако участваме за закупуване на земеделска техника (трактор и прикачна техника), както и закупуване на активи за ефективно използване на ресурсите (*GPS устройства, автоматични управления, контролери, датчици и уреди за контрол на пръскането, торенето, обработките, торове и ПРЗ в почвите и т.н),* които са на стойност над 30% от общата инвестиция, то тогава какъв ще бъде интензитетът на финансовата помощ - 50% за земеделската техника и 75% за останалите активи или общо 75% за цялото проектно предложение? Благодаря предварително!	**1.** Във връзка с поставеният въпрос, следва да имате предвид, че посочената от Вас земеделска техника не попада в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване. **2.** Както е посочено в т. 1.1., буква „а“ и т. 1.2, буква „ а“ от раздел 10 от УК, *„за инвестиционни разходи в обхвата на Приложение № 1, с изключение на сменяема прикачна техника, финансовата помощ се увеличава с до 25 на сто“*.

	Поздрави,***	
Запитване № 208, 28.07.2021 г.	Уважаеми експерти, в условия за кандидатстване, в точка 13.2: Условия за допустимост на дейностите, в подточка 18 се казва, че за дейности, свързани с производство на растителни продукти, размерът на площта, от която се добиват тези продукти следва да се докаже с регистрация в ИСАК на кандидата, документи за собственост и/или ползване на земите или справка за дейността към анкетен формуляр на кандидата за 2020/2021 г. Потвърждавате ли, че кандидатът може да предвижда за включване по проекта (съответно в бизнес план), обработваеми площи, които са не повече от описаните в анкетна карта и/или ИСАК през стопанската 2020/2021 и такива, за които макар да не са обработвани от кандидата в 2020/2021 стопанска година, към момента на кандидатстване кандидатът има собственост или има договор за наем/аренда? С уважение, ***	При кандидатстване за подпомагане за инвестиции в дейности, свързани с производство, съхранение и/или подготовка на растителни продукти за продажба и/или за нуждите на животновъдния обект, размерът на площта, от която се добиват растителните продукти се доказва чрез една от възможностите или комбинация от тях, посочени в т. 18 от раздел 13.2 от УК.
Запитване № 209, 28.07.2021 г.	Здравейте, във връзка със Запитване № 12 от 22.04.2021 г. относно обявената процедура чрез подбор BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1, все още не е отговорено на зададения въпрос: В условията за кандидатстване е посочено, че „Максималният размер на допустимите разходи за закупуване на земеделска техника, включена в проектно предложение, представено от един кандидат по настоящата процедура е 488 950 лв.“ Предвид специфичните нужди на производството, е	Вижте допълнителният отговор на запитване № 12, публикуван на 14.06.2021 г. *„Във връзка с публикувания отговор на 05.05.2021 г. на Ваше запитване № 12, правим следното допълнително уточнение:* *В раздел 5 „Бюджет“ от формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020 кандидатите заявяват стойността на активите до размера на допустимите разходи, посочени в т. 4 от раздел 9 „Минимален и максимален размер на допустимите разходи за конкретно проектно предложение“.*

	необходимо закупуване на земеделска техника, която е на стойност около 600 000 лв. без ДДС. Допустимо ли е да заложим актив на такава стойност, като разликата над 488 950 лв. да се заплати изцяло със собствени средства, съгласно условията на т. 8 от Раздел 10? В случай, че е възможно в проекта да предвидим закупуване на земеделска техника над посочените прагове от 488 950 лв., как следва да отразим нейната стойност в Т1 на Бизнес плана и в бюджета в системата ИСУН 2020?	*В Приложение № 7 – „Бизнес план – образец“ кандидатите включват цялата стойност на заявените активи, съгласно избраните оферти/сключени договори.* *В допълнение Ви информираме, че съгласно т. 8 от раздел 10 от УК: „Разликата между пълния размер на разходите за земеделска техника включена в проектното предложение и размера на допустимите разходи за земеделска техника се осигурява от кандидата, като участието на кандидата може да бъде само в парична форма.“.*
Запитване № 210, 29.07.2021 г.	Уважаеми г-не/г-жо, Имам следния въпрос по процедура BG06RDNP001-4.012: Точка 13 от 14.2. Условия за допустимост на разходите гласи: "Оферентите на СМР, местни и чуждестранни лица, трябва да бъдат вписани в Централен професионален регистър на строителя съгласно Закона за Камарата на строителите и да могат да извършват строежи и/или отделни видове строителни и монтажни работи от съответната категория съгласно изискванията на чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителите." Чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителите гласи: „Строителите, изпълняващи строежи от първа до пета категория по чл. 137, ал. 1 от Закона за устройство на територията или отделни видове строителни и монтажни работи, посочени в Националната класификация на икономическите дейности, позиция "Строителство", подлежат на вписване в Централния професионален регистър на строителя, наричан по-нататък "регистъра"“.	Категориите на строежите се преценява от компетентните органи, като в УК са предвидени само съответните документи, издавани от тези органи. Във връзка с допустимостта на разходите в УК е предвидено изискване по отношение на изпълнителите на СМР, като оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности.

	Означава ли това, че ако имаме ремонти дейности на съоръжения, които не попадат в изискванията на чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителите, не е необходимо оферента да бъде вписан, за да може да изпълни ремонта, въпреки че е някакъв вид СМР, за които ще има становище на главния архитект, че ремонта на съоръжението не се нуждае от издаване на разрешение за строеж, както и Заснемане на съоръжението, което ще се ремонтира? С уважение, ***	
Запитване № 211, 05.08.2021 г.	Здравейте! Моля, за Вашето становище, счита ли се високопроходим мотокар за земеделска техника?	В определението за *„земеделска техника“* от УК не се посочва начинът на задвижване на съответната техника, като изрично са посочени *„самоходни машини“*, в обхвата на които попада посоченият в запитването актив.
Запитване № 212, 05.08.2021 г.	Уважаеми г-не/г-жо, Имам следния въпрос по процедура BG06RDNP001-4.012: Имам съществуващо насаждение от лавандула, създадено със собствени средства преди 2 години. Междуредията са големи, а в редовете част от насажденията не са прихванати. Агрономът ми предлага да създадем ново насаждение, като редовете на новото насаждение се направят успоредно на съществуващите - на практика в междуредията. Мястото позволява да бъде направено. Допустимо ли е да кандидатствам за създаване на новите насаждения в тази ситуация? Мога да приложа схема, обяснение и технологична карта от агронома. С уважение,***	От представената в запитването информация се налага извода, че описаният случай не съответства на изискванията, заложени в Условията за кандидатстване по настоящата процедура. В допълнение следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.

Запитване № 213, 06.08.2021 г.	Уважаеми представители на УО, Във връзка с Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., моля за следното уточнение: 1. В група на производители има фермери, които имат съгласувано Удостоверение за регистрация на ЖО по чл. 137 от ЗВД, но същото е иззето от Окръжна прокуратура Кърджали. Към настоящия момент, ЗП-тата имат уведомление от ОДБХ със следния текст „На дата 16.11.2020г., Окръжна прокуратура Кърджали извърши проверка на ОДБХ Кърджали. В хода на проверката бяха иззети досиета на регистрирани животновъдни обекти по чл. 137 от ЗВД. След извършена проверка от ОДБХ Кърждали се установи, че досието на животновъден обект №..... собственост на ..... е сред иззетите.” В същото време, по справка във ВЕТИС става ясно, че ЖО има регистрация по чл. 137. Въпросът е: Допустим кандидат ли е групата на производители, като сред членовете имат такива, които не могат да представят копие на удостоверенията по независещи от тях причини? 2. Група на производители има за цел да въведе система за контрол и мониторинг на транспортирането на суровото мляко, произведено от членовете на групата, която ще обхваща целия процес от фермата до преработвателя, и	**1.** Съгласно условието на т. 10 от 11.1 от УК *„Условията, за които не е предвиден документ, се проверяват служебно.“* В тази връзка обръщаме внимание, че в раздел 24.1 „Списък с общи документи“ от УК не е предвиден документ за доказване изпълнението на условието на т. 9 от раздел 11.1 от УК. В допълнение следва да имате предвид, че разясненията по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати. **2.** Във връзка с поставения от Вас въпрос и информация за описаните инвестиции в него, следва да имате предвид, че същите попадат в обхвата на критерий за оценка № 4.4, само в случаите, че са част от *„автоматизирани и/или*

	включва: закупуване и монтаж на автоматизирани вани за мляко с вграден софтуер, автоматизирана цистерна за транспортиране с вграден софтуер, събирателни пунктове вкл. автоматизирани танкове за мляко с вграден софтуер, като всички заедно ще кореспондират в реално време помежду си чрез софтуер и мобилни устройства, чрез които ще може да се проследява процеса по събирането на сурово мляко. Автоматизацията ще включва самоизмиване на съдовете. Въпросът е: Отговаря ли описаната система на условията описани в точка 4.4 от Раздел 22.1 Критерии за оценка на проектните предложения?	*роботизирани системи, използвани в отделните фази по отглеждане на животни“*. В допълнение правим уточнение, че съответствието на включените в проектното предложение инвестиционни разходи с критерии за оценка 4.4 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от УК се извършва съгласно подхода в т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК. Оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности.
Запитване № 214, 06.08.2021 г.	Здравейте! Инвестиционното намерение на фирмата е да покрие със система против слана и градушка съществуващ маточник за производство на подложков материал за десертни сортове лозя. Моля за становище относно допустимостта на така описаната инвстиция по Процедурата.	По процедурата не се подпомагат дейности, свързани само с производството на *„подложков материал“*. В обхвата на допустимите дейности по процедурата попадат инвестиции, свързани с производството на посадъчен материал.
Запитване № 215, 09.08.2021 г. <u>Постъпил в ИСУН</u>	Във връзка с Процедура чрез подбор на проектни предложения - BG06RDNP001-4.012 - по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. имаме следния въпрос: В проектното си предложение предвиждаме да включим "премествеми съоръжения за напояване", за които имаме издадено разрешение за поставяне по ЗУТ съгласно чл.56,	В случай, че има възможност съответното преместваемо съоръжение да бъде премествано и да обслужва различни площи, то същото попада в изключенията по т. 20 от раздел 13.2 от УК по отношение на площите, които се напояват с него. За имота, в който същото се поставя, следва към проектното предложение да бъде представен документ, по т. 19.2 от същия раздел, а за площите, които ще се напояват, в периода на експлоатация следва да е изпълнено условието на т. 18 от същия раздел.

	ал.3. Инвестицията ще се използва за напояване на площи с култури които се обработват и отглеждат от земеделското стопанство и ще бъдат включени в проекта. Моля за уточнение от Управляващия орган, дали посочените "преместваеми съоръжения за напояване" се включват в изключенията описани в т.20 на Раздел 13.2 от условията за кандидатстване. Благодаря!	
Запитване № 216, 09.08.2021 г. Постъпил на rdd@mzh.government.bg	Във връзка с Процедура чрез подбор на проектни предложения - BG06RDNP001-4.012 - по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. имаме следния въпрос: В проектното си предложение предвиждаме да включим "преместваеми съоръжения за напояване", за които имаме издадено разрешение за поставяне по ЗУТ съгласно чл.56, ал.3. Инвестицията ще се използва за напояване на площи с култури които се обработват и отглеждат от земеделското стопанство и ще бъдат включени в проекта. Моля за уточнение от Управляващия орган, дали посочените "преместваеми съоръжения за напояване" се включват в изключенията описани в т.20 на Раздел 13.2 от условията за кандидатстване. Благодаря!	Вижте отговора на запитване № 215.
Запитване № 217,	Здравейте! Във Връзка с подготовка на проектно приложение	Във връзка с поставения въпрос обръщаме внимание, че Приложение № 1 към УК не определя допустимостта на

09.08.2021 г.	по BG06RDNP001-4.012 - Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., бих искала да задам следния въпрос: Във връзка със Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU - Критерии за оценка №4.3 „Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ“* допусим разход ли би било изграждане на оранжерия за зеленчуци със система за отопление с пелетен котел (като пелетите ще се купуват, ням да се произвеждат в стопанството)? Има ли изрично изискване в проекта да присъстват фотоволтаици? Благодаря!	разходите по процедурата, а само инвестициите, попадащи в обхвата на критерий за оценка № 4.3 и критерий за оценка № 4.4.. Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че „система за отопление с пелетен котел“ попада в обхвата на т. 1.5 от Приложение № 1 и доказва съответствие с критерий 4.3, само в случаите, че е част от *„инсталация за ВЕИ за производство на енергия за собствено потребление“* и отговаря на условията на т. 24 от раздел 13.2 от УК. В допълнение Ви информираме, че в УК не е заложено изрично изискване за включване в проектните предложения на инвестиции във „фотоволтаици“.
Запитване № 218, 10.08.2021 г.	Относно изпратен въпрос по Искане за разяснение: на 06.08.2021 - правим следното разяснение. Уточнение към втория въпрос: Относно процеса: Ще се проследява в реално време процеса от добиването, транспортиране, събиране и продажба Относно автоматизацията: Автоматизацията освен в измиването е и в измерването,	Вижте отговора на въпрос 2 от Запитване № 213. *„Във връзка с поставения от Вас въпрос и информация за описаните инвестиции в него, следва да имате предвид, че същите попадат в обхвата на критерий за оценка № 4.4, само в случаите, че са част от „автоматизирани и/или роботизирани системи, използвани в отделните фази по отглеждане на животни“. В допълнение правим уточнение, че съответствието на включените в проектното предложение инвестиционни разходи с критерии за оценка*

	товарене и разтоварване.	*4.4 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от УК се извършва съгласно подхода в т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК.* *Оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности.“*
Запитване № 219, 10.08.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“, моля за отговор по следния въпрос: Процесът по рязане на листни зеленчуци с цел последващото им опаковане в готов продукт за салата, попада ли в определението за Подготовка на продукцията за продажба – „Една или комбинация от дейности, свързани с почистването, подготовката за съхранение, съхранението, сортирането, маркирането, опаковането и транспортирането на земеделски продукти.“? С уважение,***	Във връзка с поставения от Вас въпрос следва да имате предвид, че посочената дейност *„рязане на листни зеленчуци с цел последващото им опаковане в готов продукт за салата“* не попада в обхвата на определението „подготовка на продукцията за продажба“ и допустимите за подпомагане дейности по подмярка 4.1.
Запитване № 220, 10.08.2021 г. (11.05.21 г.)	Здравейте, във връзка с процедура за подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. имам следния въпрос: Косачка за трева влиза ли в в т. 1.7 към критерий 4,3, аименно: мулчираща техника (сечки, ножов валяк, шредери,	Посоченият от Вас актив *„косачка за трева“* не попада в обхвата на „мулчираща техника“, но същата може да попадне в обхвата на „други машини, спомагащи за опазване компонентите на околната среда“, посочени в т. 1.7 от Приложение № 1 към Условията за кандидатстване.

	мулчери и други)?	
Запитване № 221, 10.08.2021 г.	Уважаеми Дами и Господа, Във връзка с прием на проектни предложения по Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., бихме желали да отправим запитване за допълнителни разяснения, както следва: Първи въпрос: В Условията за кандидатстване по горецитираната процедура е записано в т.10. Проектни предложения с инвестиции в иновативни за стопанството технологии, като - иновативни производствени технологии, цифрови технологии за производство и организация в селското стопанство, автоматизиране на работните процеси в селскостопанското производство, включително подходи приложени чрез Европейското партньорство за иновации (критерий за оценка № 4.4) са такива, при които най-малко 30 на сто от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции посочени в Приложение № 1, свързани с критерий за оценка № 4.4., описани са в Таблица 1А: „Инвестиционни разходи свързани с иновативни технологии за предприятието“ и са обосновани в Таблица В „Подробно описание на дейностите и инвестициите свързани с устойчивото развитие“ от Приложение № 7 „Бизнес план“ и получават 15 точки от раздел 22.2 Методика за оценка на	

	проектните предложения. Моля да ми отговорите на следния въпрос: Попадат ли в обхвата на критерий за оценка № 4.4 и по точно в Приложение № 1 „Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU“, следните инвестиционни разходи необходими за функционирането но животновъдни обекти за ЕПЖ или ДПЖ: 1. Стационарна машина работеща посредством електромотор, предназначена да приема и смесва всички фуражни компоненти необходими за приготвяне на целодневната дажба за хранене на животните в една ферма. Към стационарна машина е включен и софтуер следящ правилното изпълнение на рецептите за храна на животните и има база данни на изпълнението на рецептите по дни за отминал период от време. 2. Робот зареждащ се на акумулаторни батерии, който служи за автоматизирано пробутване на храната на животните в фермата по хранителната пътека. Машина се движи по вградена магнитна лента в бетоновата настилка на хранителната пътека във фермата и посредством вграден таймер се програмират предварително часовете за стартиране на автоматизираното и роботизирано пробутване на храната на животните във фермата. 3. Машина млекомат, който служа за директна продажба на суровото мляко на крайни клиенти. Машината има	**1.** Във връзка с поставения от Вас въпрос и информация за описаните инвестиции в него, следва да имате предвид, че посочените активи не са включени в Приложение № 1 от Условията за кандидатстване по процедурата. **2.** Описаните инвестиционни разходи за *„робот зареждащ се на акумулаторни батерии, който служи за автоматизирано пробутване на храната на животните в фермата по хранителната пътека“* биха попаднали в обхвата на Приложение № 1, само в случай, че същите са част от *„автоматизирани/роботизирани системи използвани в отделните фази по отглеждане на животни / хранене, доене, поене, почистване, дезинфекция и др./, вкл. прилежащ към тях софтуер“*. **3.** Съгласно т. 8 от раздел 14.3 от УК по настоящата процедура за подбор на проектни предложения не са допустими за подпомагане *„разходи за търговия на дребно“*. В тази връзка посочената в запитването *„машина млекомат“*

	автоматична система за измиване и софтуер, който следи продажбите на суровото мляко. Благодаря!	не попада в обхвата на допустимите за подпомагане разходи по подмярката.
Запитване № 222, 11.08.2021 г.	Уважаеми Дами и Господа! Моля, за следните разяснения: Попадат ли в обхвата на Критерии за оценка № 4.3 „Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда следните машини? 1. Биологична пръскачка предназначена за извършване на различни видове операции като плевене с пара, парна дезинфекция, измиване с топла вода под високо налягане, унищожаване плевелите с топлината отделена от машината /под формата на пара/, предизвиква се термичен шок, като по този начин унищожава растителните клетки на плевелите. 2. Преса за кръгли бали от пръчки и клони. - Уникална технология за почистване на растителните остатъци, получени при резитбата на лози, овощни дървета, рози, малини, къпини и други, и тяхната преработка във форма, подходяща за използването им като гориво. Технологията се състои от следните три етапа: - балиране на пръчките и клоните с преса в компактна и удобна за превозване и съхранение форма и разтоварване на балите извън реда на насаждението; - опаковане на балите със специална екструдирана полипропиленова мрежа или биоразградим канап; - преработка на балите в дървесен чипс с помощта на специален шредер с производителност една бала в минута;	Във връзка с поставения от Вас въпрос и информация за описаните инвестиции в него, следва да имате предвид, че посочените активи не са включени в Приложение № 1 от Условията за кандидатстване по процедурата.

	- преработка на чипса в пелети или брикети. Благодаря!	
Запитване № 223, 11.08.2021 г.	Здравейте, във връзка с обявената процедура № BG06RDNP001-4.012 имам следния въпрос. Попадат ли под обхвата на Критерий 4.3 от Приложение 1 , ивестиции в закупуване на торови ленти за почистване и извеждане на тора от животновъдната сграда по аналогия на скреперните сиситеми, които се използват в животновъдните сгради за ЕПЖ. Поздрави, ***	В т. 1.1 от критерий за оценка № 4.3 от Приложение № 1 са включени инвестиции в *„скреперни системи за почистване на оборска тор“*. Във връзка с поставения въпрос и информацията в него, следва да имате предвид, че ако *„торови ленти“* са свързани с почистване и/или извеждане на оборската тор, то същите попадат в обхвата на т. 1.1 от Приложение № 1 и доказва съответствие с критерий 4.3.
Запитване № 224, 11.08.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с текущия прием по подмярка 4.1 на ПРСР 2014 - 2020 и публикуваните Насоки за кандидатстване, имаме следния въпрос, свързан с изискването за 36 месеца регистрация като земеделски производител: Стопанството на ЕТ Любчо Чомаковски е създадено още през 2005 г. и не е прекъсвало своята земеделска дейност. Неговият приемник ЕТ Цветана Чомаковска наследява съгласно установения ред в българското законодателство през 2021 г. цялата дейност на земеделския призводител ЕТ Любчо Чомаковски с всички негови активи, пасиви и стопанисвани земи, запазвайки неговите Уникален регистрационен номер (УРН), Уникален идентификационен номер (УИН), включително самата земеделска дейност, но поради юридическата си форма "ЕТ" и изискванията на закона, променя своето наименование и съответно ЕИК номер.	Вижте отговора на въпрос 1 от запитване № 124. *„Следва да се има предвид, че регистрацията като земеделски стопанин се обследва за конкретния кандидат. Описаният в запитването случай не попада в изключенията в т. 11, т. 12 и т. 13 от раздел 11.1. „Критерии за допустимост на кандидатите“, в които е допустимо доказване изпълнението на изискването на т. 2, буква „а“ от раздел 11.1, с данни на друго лице. Допустимостта на кандидатите, дейностите и разходите, включени в проектното предложение, се оценява от оценителна комисия в неговата цялост съобразно предоставените документи и информацията към същото.“* В допълнение към цитирания отговор правим следното уточнение: Описаният от Вас кандидат е допустим, в случай че след смъртта на съответния земеделски стопанин е осигурена

	- Допустим кандидат по подмярката ли е: ЕТ Цветана Чомаковска с ЕИК 206556696, при положение, че същият наследява през 2021г. ЕТ Любчо Чомаковски с ЕИК 202237306, поради смърт на собственика на едноличния търговец, като самото наследяване е съобразно българското законодателство в тази област? Благодарим предварително за вашия конкретен отговор, тъй като в Насоките за кандидатстване описаният случай не е изяснен! С уважение,***	непрекъсваемост на земеделската му дейност при наследяването от неговите наследници във връзка с изпълнение на условието на т. 2, буква „а“ от раздел 11.1 от УК и изпълнението на това условие се установи от оценителната комисия.
Запитване № 225, 12.08.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявен прием по процедура No BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., моля за отговор на следния въпрос: При кандидатстване за захранване на оранжерия с енергия от котел за биогориво - пелети, който е на стойност над 15 % от инвестицията по проекта - получават ли се точките по Критерии за оценка № 4.3?	Във връзка с поставения въпрос, следва да имате предвид, че производството на енергия от *„котел за биогориво - пелети“* попада в обхвата на т. 1.5 от Приложение № 1 и доказва съответствие с критерий 4.3, само в случаите, че е част от *„инсталация за ВЕИ за производство на енергия за собствено потребление“* и отговаря на условията на т. 24 от раздел 13.2 от УК и т. 7 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ на УК.
Запитване № 226, 12.08.2021 г.	Уважаеми Господа, във връзка с Процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ имам следните три въпроса: 1. Считат ли се за "прикачни машини" по смисъла на Приложение № 1 от УК, т. 1.7 и 2.2.4 прикачния инвентар,	**1.** Понятието „сменяема прикачна техника“ следва да се прилага по смисъла на Закона за регистрация и контрол на

	който навесен към трактора /няма гуми, а се навесира като навесна сеялка/навесна торачка/ или се считат за прикачни машини само такива, които са с гуми и се теглят /прикачват/?	земеделската и горската техника. Сменяемата прикачна техника е техника, която е проектирана да бъде теглена от трактор или друга самоходна техника. В допълнение, за да съответстват включените в проектното предложение допустими инвестиционни разходи с критерии за оценка 4.3 и 4.4 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от УК се извършва оценка съгласно подхода в т. 9 и т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК.
	2. Считат ли се дейностите на люпилните / закупуват оплодени яйца и произвеждат еднодневни пилета/ за дейности, насочени в сектор "Животновъдство"?	**2.** Описаната в запитването дейност попада в обхвата на сектор „животновъдство“.
	3. Във връзка с Ваш допълнителен отговор на запитване № 143/04.06.2021 г. моля да уточните дали се считат за автономни фотоволтаични системи, такива които са с акумулатори, но са свързани към и ще се ползват от обект, който сам по себе си е свързан с мрежата на ЕРП дружество, но самата система не е свързана към мрежата на ЕРП дружество. Тоест когато акумулаторите се изчерпат, превключвател превключва захранването на обекта към мрежата на местното ЕРП дружество. Благодаря за отговорите ***	**3.** В допълнение на разяснение, дадено по запитване № 53 и допълнителен отговор на запитване № 143/04.06.2021 г., моля да имате предвид, че водещото при определяне на коректния вид фотоволтаична система, е дали системата притежава акумулаторен блок/батерия, в който се съхранява произведената от фотоволтаичните панели енергия. При наличие на акумулаторен блок/батерия, независимо от това дали фотоволтаичната система е свързана или не към електропреносната мрежа, системата се определя като автономна. Хибридна е автономната система, която наред с акумулаторния блок, е свързана и към електопреносната мрежа. В останалите случаи се касае за мрежова фотоволтаична система. В допълнение следва да имате предвид, че определените от РА референтни цени за фотоволтаични системи, включени в Приложение № 12

		„Списък с активи, дейности и услуги, за които са определени референтни разходи при извършване на строително - монтажни работи, създаване на трайни насаждения и земеделска техника“, са приложими за всички фотоволтаични централи, включително и за хибридните такива, които имат акумулаторен блок/батерии, но едновременно с това са свързани към мрежата на ЕРП дружество.
Запитване № 227, 13.08.2021 г.	Здравейте, във връзка с подточка "аа) получили за предходната или текущата финансова година приход от земеделски дейности или участие и подпомагане по схемата за единно плащане на площ, включително приход от получена публична финансова помощ, директно свързана с извършването на тези дейности, или приход от преработка на земеделска продукция или услуги, директно свързани със земеделски дейности" от точка "11.1. Критерии за допустимост на кандидатите” моля да уточните дали финансиране по схема на държавна помощ „Помощ за компенсиране разходите на земеделските стопани, свързани с изпълнение на мерки по Национална програма за контрол на вредителите по трайните насаждения през зимния период” се считат за приход от земеделска дейност. Благодаря	Посоченото в запитването *„финансиране по схема на държавна помощ „Помощ за компенсиране разходите на земеделските стопани, свързани с изпълнение на мерки по Национална програма за контрол на вредителите по трайните насаждения през зимния период““* се счита за приход от получена публична финансова помощ, директно свързана с извършването на земеделски дейности в съответствие с т. 2, буква аа) от раздел 11.1 от УК.
Запитване № 228, 13.08.2021 г.	Здравейте Прилагам запитване във връзка с процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за	Производството на *„подложки за лозов посадъчен материал“* не попада в обхвата на Приложение № 16 от Условията за кандидатстване. В допълнение следва да се има предвид, че по процедурата не се подпомагат дейности, свързани само с производството на

	развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. Хубав ден Здравейте, В съответствие с критерии за оценка 1, „Подпомагане на земеделски стопани в чувствителни сектори“, проектите с „Над 50 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са изцяло насочени към секторите посочени в критерия за оценка“ получават 20 точки. Предвиждаме да подадем проектно предложение за инвестиции в разсадник за производство на подложки за лозов посадъчен материал, попадащ в обхвата на „трайни насаждения“ от „Обяснителни бележки“ към Условията за кандидатстване по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. Подложките се използват както за производство на лозов посадъчен материал за винени лозя, така и за такъв за десертни лозя, като по – голямата част от продукцията се реализира извън страната. В тази връзка нашето питане е, ще бъдат ли зачетени 20 точки по цитирания критерии?	*„подложков материал“*. В обхвата на допустимите дейности по процедурата попадат инвестиции, свързани с производството на посадъчен материал.
Запитване № 229, 13.08.2021 г.	Уважаеми дами и господа, имаме следните въпроси по отношение на подмярка 4.1: Проектното предложение се отнася към сектор "Животновъдство, като предвиждаме закупуване на техника за обработка на земя за изхранване на животните и ливади,	

	които са под аренда или се обработват на основание заповеди по чл. 37- в от ЗСПЗЗ: - необходимо ли е да представяме договори за аренда или заповеди по чл. 37- в, в случай, че доказваме минималния стандартен производствен обем с наличните животни? - приходите в Бизнес плана ще са от продажба на животински продукти - необходимо ли е да се попълва "Таблица 4. Сеитбооборот/обработваеми площи по видове култури и среден добив от дка." или единствено таблици 5.1 и 5.2 от БП? В случай, че трябва да попълним Таблица 4, представят ли се документи за доказване на посочените площи, ако за земята нямаме дългосрочни основания за ползване? - В случай, че проектното предложение включва само разходи за закупуване на техника, необходимо ли е представянето на дългосрочен договор за наем на действащия животновъден обект? С уважение, ***	**1.** В случай, че минималният СПО на стопанството на кандидата се доказва с наличните в него животни, то за изпълнение на изискването на т. 3 от раздел 11.1 от УК не е задължително да се представят описаните в запитването документи. **2.** Съгласно т. 12 от раздел 13.2 от УК *„при закупуване на земеделска техника в бизнес планът трябва да бъде посочен размерът на земята, за която техниката ще бъде използвана.“* В тази връзка, в случай че в проектното предложение е предвидено *„закупуване на техника за обработка на земя за изхранване на животните и ливади“*, то е необходимо да се попълни Таблица 4 в Приложение № 7 към УК с данни за видовете култури и съответните площи, за обработването на които е предвидена съответната техника. По отношение на втората част от въпроса, в т. 18 от раздел 13.2 от УК са посочени различните възможности за доказване на размера на площите, от които се добиват растителни продукти. **3.** Когато проектното предложение е насочено в сектор „животновъдство“, дори и когато е предвидено само *„закупуване на техника за обработка на земя за изхранване на животните и ливади“*, съгласно т. 9 от раздел 11.1 от УК и т. 1.10 от раздел А „Технически изпълнение“ от Условията за изпълнение, за периода от датата на подаване на проектното предложение до изтичане на срока за мониторинг кандидатът или членовете на групата или организацията на производители трябва да имат действащи животновъдни

		обекти, регистрирани по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД), за което се извършва служебна проверка.
Запитване № 230, 13.08.2021 г.	Моля да дадете разяснение по следния въпрос относно попълването на Приложение 7 Бизнес план. В Sheet "T1" във файла има три таблици: - Таблица 1. Предмет на инвестицията, за която се кандидатства за подпомагане по проектното предложение (с изключение на общите разходи, свързани с инвестицията) - Таблица 1А: Инвестиционни разходи свързани с иновативни технологии за стопанството (попълва се, в случай че кандидатът е заявил допълнителен интезитет до 25% и/или изпълнява приоритет по критерий 4.4 от Раздел 22.1 на Условията за кандидатстване) - Таблица 1Б: Инвестиционни разходи осигуряващи опазване компонентите на околната среда, включително ВЕИ (попълва се, в случай че кандидатът е заявил допълнителен интезитет до 25% и/или изпълнява приоритет по критерий 4.3 от Раздел 22.1 на Условията за кандидатстване) Въпросът ми е в Таблица 1 трябва ли да се попълват всички инвестиции, включително и тези с приоритет по критерий 4.3 и 4.4? Или в Таблица 1 се попълват само тези без приоритет по 4.3 и 4.4, а приоритетните съответно се описват само в Таблици 1А и 1Б?	Както е посочено в заглавието на Таблица 1 от Приложение № 7 към УК, в нея се попълва *„Предмет на инвестицията, за която се кандидатства за подпомагане по проектното предложение (с изключение на общите разходи, свързани с инвестицията)“*, т.е. всички инвестиционни разходи, включени в проектното предложение. В Таблица 1А и Таблица 1Б допълнително се посочват съответно инвестиционни разходи свързани с иновативни технологии за стопанството и инвестиционни разходи осигуряващи опазване компонентите на околната среда, включително ВЕИ.
Запитване № 231,	Здравейте, Във връзка с обявения прием по процедура №	Увеличението на финансовата помощ с до 25 на сто не е приложимо за всички инвестиционни разходи, допустими за

13.08.2021 г.	BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., моля, за разяснение по следния въпрос: Ако имаме инвестиционни разходи в обхвата на Приложение № 1, съгласно т. 1.2, буква „а“ от раздел 10. „Процент на съфинансиране“ от Условията за кандидатстване „За инвестиционни разходи в обхвата на Приложение № 1, с изключение на сменяема прикачна техника, финансовата помощ се увеличава с до 25 на сто“, то помощта се увеличава само за съответния инвестиционни разход от приложението или общо за всички инвестиционни разходи, с изключение на общите разходи и разходите за земеделска таблица? Благодаря предварително!	подпомагане по процедурата, а само за *„инвестиционни разходи в обхвата на Приложение № 1, с изключение на сменяема прикачна техника“*, както е посочено в условията на т. 1.1, буква „а“ и т. 1.2, буква „а“ в раздел 10 от УК.
Запитване № 232, 18.08.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Влизат ли макарите са напояване в лимита за земеделска техника от 250 000 евро?	Посоченият в запитването актив *„макари са напояване“* не попадат в обхвата на определението „земеделска техника“, съгласно Условията за кандидатстване.
Запитване № 233, 18.08.2021 г.	Уважаеми дами и господа, 1. Допустим инвестиционен разход ли е закупуването на Машина за компост на отпадъци от растителна продукция от трайни насаждения - овощни видове. която преработва отпадъците от собствена растителна маса, след което полученият компост се използва за торене на собствените овощни насаждения? Посочената инвестиция отговаря ли на изискванията на критерий 4.3? 2. Допустим инвестиционен разход ли е закупуването на	**1.** и **2.** Във връзка със зададения въпрос, инвестиционен разход *„машина за компост“* не попада в обхвата на допустимите за подпомагане разходи по настоящата процедура.

	Машина за компостиране на животинска тор за стопанство от трайни овощни насаждения, като преработената тор се използва за наторяване на собствените насаждения, а непреработената тор се закупува от друго земеделско стопанство? 3. Допустим разход ли е закупуването на преместваеми хладилни фургони за съхранение на готова продукция от оранжерии, които се ситуират в близост до оранжериите, в които към момента имат такава готова продукция, която следва да бъде съхранена при определена температура преди продажба? Необходимостта фургоните да са преместваеми е наличието на по-голям брой оранжерии, които са в в плододаване в различен времеви интервал и съответно фургоните се придвижват до конкретната оранжерия, за да няма необходимост от закупуване на фургон за всяка една оранжерия. С уважени, ***	**3.** По процедурата за подбор са допустими за подпомагане хладилни съоръжения за съхранение на готова селскостопанска продукция, но допустимостта за подпомагане на посочените в запитването *„преместваеми хладилни фургони за съхранение на готова продукция от оранжерии“* не може да се определи еднозначно, тъй като в запитването са описани елементи, които са обект на оценка от оценителната комисия, като например вид и количество на готовата продукция, вид и честота на операциите, разстояния, както и техническите характеристики на самия фургон.
	Публикувано на 27.09.2021 г.	
Допълнителен отговор на запитване № 179, 06.07.2021 г.	Уважаеми дами и господа, имам следните **въпроси** по процедура BG06RDNP001-4.012: 1. Моля за уточнение какъв ред трябва да се спазва при избор на изпълнител за разходи за доставки/услуги/СМР под праговете определени в ЗУСЕСИФ и ПМС 160/2016, когато безвъзмездна финансова помощ е по-голяма от 50 на сто от общата сума на проектното предложение? Примерно: Предложението включва разходи за строителство – 700 000 лв. без ДДС, разходи за доставки: 29 000 лв. без	Във връзка с публикувания отговор на 09.08.2021 г. на запитване № 179, правим следното допълнително уточнение: **1.** Във връзка с Вашия въпрос следа да имате предвид условието на т. 17.1 от раздел 14.2 на УК. Документите по т. 31 от раздел 24.1 от УК - предварителни или окончателни договори за услуги и доставки – се представят към формуляра за кандидатстване, когато разходите не попадат в приложното поле на ПМС № 160/2016 г. **1.1.** Във връзка с поставения въпрос УО на ПРСР отправи

	ДДС. Кандидатите следва ли да приложат оферта/оферти и „Предварителни или окончателни договори“ за доставките, на етап кандидатстване или изпълнителят за доставка на оборудване трябва да се избере след одобрение на проекта? 1.1 Ако се избира изпълнител след одобрението на проекта, по какви правила следва да се случи това?	запитване до ЦКЗ, по което е изразено следното становище: *„Относно поставения въпрос, свързан с доставка на оборудване при предвидени средства за строителство на стойност 700 000 лв. и предвидени разходи по проекта за доставки в размер на 29 000 лв. при извършване на преценка за начина на възлагане, следва да се вземе предвид обстоятелството дали въпросната доставка касае оборудване пряко свързано със самото строителство или става въпрос за доставка, свързана с изпълнението на други дейности по проекта. В първия случай поръчката за доставка на оборудване следва да бъде възложена чрез провеждане на процедура за избор на изпълнител с Публична покана предвид посочената висока стойност на строителството, докато във втория случай без процедура, ако доставката е с прогнозна стойност под прага на възлагане с Публична покана.“*
	2. В УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ е посочено, че Съгласно чл. 9ж от ЗПЗП, за разходите по т. 2 от Раздел 14.1. „Допустими разходи“, които са допустими за извършване преди подаването на проектното предложение и са над праговете по т. 17.1, когато заявената БФП е по-голяма от 50 на сто от заявената обща стойност на проектното предложение във формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020, кандидатите трябва да са провели процедура за избор на изпълнител по реда на ПМС № 160/2016 г. В проектното предложение предвиждаме разходи, както следва: предварителни разходи за проектиране (архитекти/инженери)	**2.** Във връзка с поставения въпрос УО на ПРСР отправи запитване до ЦКЗ, по което е изразено следното становище: *„Относно въпроса, свързан с предварителни разходи за проектиране и управление на проектното предложение, обръщам внимание, че за да бъдат допустими тези разходи, следва да бъдат извършени законосъобразно, което означава, че в случаите, когато прогнозната стойност на конкретното възлагане е над съответния ценови праг се провежда процедурата за избор на изпълнител с Публична покана.“* *„При възлагане изпълнението на дейностите по проекта на*

	– 17 000 лв. без ДДС, предварителни разходи за подготовката и управлението на проектното предложение: 35 000 лв. без ДДС. В случай, че БФП ще е по-голяма от 50 на сто от общата стойност на проекта, кандидатите следва ли да провеждат публична покана по реда на ПМС 160/2016 за предварителните разходи за проектиране или само за разходите за консултантски услуги? Поздрави,	*външни изпълнители следва да бъде извършена преценка относно предмета на конкретната поръчка, релевантната нормативна уредба по случая не предвижда задължение всички услуги по проекта да бъдат възлагани заедно, освен ако не се касае за изпълнение на идентични или сходни дейности. Съгласно чл. 14 от ПМС № 160 от 2016 г. при провеждане на процедура за избор на изпълнител с Публична покана се използват кодовете на номенклатурите в Общия терминологичен речник, свързан с обществените поръчки (CPV). Разходите за услуги, извършени преди подаване на проектното предложени, следва да се вземат предвид при определяне на прогнозната стойност на поръчките при възлагане на дейностите по проекта.“*
Допълнителен отговор на запитване № 201, 25.07.2021 г.	Моля за следното разяснение: Как следва да бъде попълнен бизнес плана в следния случай: Кандидат има одобрен и изпълнен, разплатен проект за 5 дка оранжерия по предходен прием с поет ангажимент за назначаване и поддържане на определен брой работни места. По настоящата процедура иска да кандидатства с нов проект за изграждане на още 5 дка оранжерия и поемане на ангажимент за поддържане на съществуващия персонал. От инструкциите към Приложение 7 към условията за кандидатстване по процедурата не става ясно: 1. Къде следва да бъдат отнесени приходите и разходите за съществуващата оранжерия доколкото и проекта по настоящата процедура е в същата сфера на дейност - в	**1.** Съгласно указанията под Таблица 3 в Приложение № 7 към УК *„В колона А се посочват видовете продукти, които кандидатът произвежда <u>и които са пряко свързани с инвестицията, за която кандидатства</u>.“* Останалите таблици (от Таблица 4 до Таблица 14 включително) отразяват приходите и разходите, произтичащи от производството на тази продукция. Всички останали приходи и разходи в предприятието на кандидата, които произтичат от

	Таблица 15. Прогноза за Нетните парични потоци на другите дейности на бизнес плана или в Таблици 3, 4.1, 5,1, 6 и т.н. до Таблица 14 на бизнес плана включително? 2. Във връзка с изпълнения проект имам назначени 5 души персонал за съществуващата и платена оранжерия по предходен проект. Следва ли този персонал да бъде описан в Таблица 8. Разходи за заплати и осигуровки на Приложение 7 /бизнес план/, ако по настоящия проект поемам ангажимент да го поддържам или разходите за заплати и осигуровки за съществуващия персонал следва да се отнесат към Таблица 15. Прогноза за Нетните парични потоци на другите дейности на бизнес плана? Благодаря в аванс за разяснението как следва да се попълва Приложение 7 към насоките по процедурата!	производството на продукти (вкл. селскостопански), които не са пряко свързани с инвестицията, за която се кандидатства, или са от други дейности, следва да се отразят в Таблица 15. „Прогноза за Нетните парични потоци на другите дейности“. **2.** Във връзка с отговора на въпрос 1 от настоящото запитване, в Таблица 8 от Приложение № 7 към УК следва да се отразят данни за разходите за заплати и осигуровки на лицата, заети в производството на продукти от Таблица 3.
Запитване № 234, 20.08.2021 г.	Уважаема комисия, във връзка с процедура BG06RDNP001-4.012, Ви мол за Вашето експертно мнение относно: Разходите по проекта включват закупуване на GPS навигация, плуг и брана. Всеки един от активите е на цена под 30 00 лв., но общо надвишават тази стойност. БФП за плуга и браната е заявена на 50 %, а за GPS навигацията е заявена на 75 %. Въпрос: Необходимо ли е провеждането на процедура по ПМС 160 -ако всеки един от активите е под 30 000 лв. или се взима общата стойност на трите актива и в този случай се прилага процедурата?	Съгласно т. 17.1 и т. 17.2 от раздел 14.2 на УК бенефициентите задължително провеждат процедура за избор на изпълнител по реда Постановление № 160 на МС от 1.07.2016 г., когато *„размерът на заявената БФП е по-голям от 50 на сто от заявената обща стойност на проектното предложение във формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020, за разходи за строителство, в т. ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без ДДС, на стойност равна или по-висока от 50 000 лв., както и за разходи за доставки или услуги, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без ДДС, на стойност равна или по-висока от 30 000 лв.“*.

	Благодаря!	Моля да обърнете внимание и на специфичните случаи, посочени в т. 17.4 и т. 17.5 от раздел 14.2 на УК. Също така следва да имате предвид и следното пояснение: При възлагане изпълнението на дейностите по проекта на външни изпълнители следва да бъде извършена преценка относно предмета на конкретната поръчка, релевантната нормативна уредба по случая не предвижда задължение всички услуги по проекта да бъдат възлагани заедно, освен ако не се касае за изпълнение на идентични или сходни дейности. Съгласно чл. 14 от ПМС № 160 от 2016 г. при провеждане на процедура за избор на изпълнител с Публична покана се използват кодовете на номенклатурите в Общия терминологичен речник, свързан с обществените поръчки (CPV). Разходите за услуги, извършени преди подаване на проектното предложени, следва да се вземат предвид при определяне на прогнозната стойност на поръчките при възлагане на дейностите по проекта.
Запитване № 235 от 20.08.2021 г.	Г-н/Г-жо, В прикаченият файл към настоящото писмо Ви изпращам искане за разяснения по BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020г. Очаквам Вашите разяснения. Г-Н/Г-ЖО, Желая да получа Вашето разяснение по следната неяснота по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1	

	„Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., както и във връзка с писмени Ваши разяснения по запитвания: **Разяснение № 1** В „14.2 Условия за допустимост на разходите“, точка 9 е записано: *9. Оценителната комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ извършва оценка на основателността на предложените за финансиране разходи, посочени в Раздел 14.1 „Допустими разходи“ чрез съпоставяне на предложените разходи с определените от РА референтни разходи за допустими за финансиране активи и услуги и/или сравняване на представени оферти.* В „14.3 Недопустими разходи“, точка 15 е записано“ *Инвестиции в частта им, която надвишава определените референтни разходи.* В постановление „Постановление № 189 от 28 юли 2016 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014 - 2020г.“, в чл. 41 е записано: *Чл. 41. (1) Базата данни, съдържаща референтни цени, приложима към разходите по чл. 55, ал. 1, т. 1 ЗУСЕСИФ, с изключение на принос в натура и разходи за амортизация, трябва да отговаря на следните условия:* *1. обновяване на базата данни всяка календарна година до 31*	

	март, а в година на прием на заявления за подпомагане по съответната мярка или подмярка - в месеца, предхождащ обновяване на приема, и в случай, че са изминали повече от 4 месеца от последното обновяване на базата данни; *2. определяне на референтни цени и обновяване на базата данни въз основа на информация за предлагани цени на активи, дейности и услуги от поне трима производители, доставчици и изпълнители, при наличие на такива в страната, чрез ползване на статистически данни и информация за усреднени цени, експертни заключения за действителна пазарна стойност на активи, дейности и услуги или други подходящи способи;* *3. веднъж на две години се извършва пазарно проучване въз основа на информация за предлагани цени на активи, дейности и услуги от производители, доставчици и изпълнители от поне три държави - членки на ЕС, за съпоставяне със съдържащите се в базата данни референтни цени; при установени съществени отклонения се анализират причините за тези отклонения и доколко те налагат промени в подхода за определяне на референтни цени и обновяване на базата данни.* **ОТНОСНО:** Във връзка с оценка от Оценителната комисия на основателността на предложените за финансиране разходи спрямо определени от РА референтни разходи за допустими за финансиране активи, което пряко влияе върху реалната безвъзмездна финансова помощ за заявените по проекта	**1.** В УК е посочен реда за предоставяне на финансова помощ по процедурата, включително подхода за оценка основателността на заявените от кандидатите разходи, съгласно раздел 14.2 на УК. В допълнение следва да имате предвид, че разяснения по реда на чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ

	разходи, както и във връзка с условията по точките на ал. 1 от чл. 41 от Постановление № 189/28.07.2016г. очаквам следните разяснения: 1) С какъв вид административен акт на Разплащателна агенция(РА), с какъв номер и от коя дата, са определени референтните разходи, които ще се прилагат от Оценителната комисия при извършване на оценка на основателността на предложените за финансиране разходи по проектни предложения, по настоящата процедура? 2) При извършена от страна на УО проверка върху административен акт по предходната точка „1“ констатирано ли е пълното му съответствие с условията по чл. 41 от Постановление № 189/28.07.2016г.? **Разяснение № 2** В „11.1 Критерии за допустимост на кандидатите“, точка 12 е записано: *За едноличните дружества с ограничена отговорност за изпълнение на изискването за регистрация по реда на Наредба № 3/1999 г. без прекъсване за последните 36 месеца, се признават и обстоятелствата за физическото лице, което е едноличен собственик на капитала от учредяването му, съчетано със заличаване на регистрацията като земеделски производител на физическото лице.* В отговор на запитване № 198 е записано: *Включването в т. 12 от раздел 11.1 от УК на условието „съчетано със заличаване на регистрацията като земеделски производител на физическото лице“ е*	се предоставят по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.

	превантивна мярка срещу разделяне на стопанствата на кандидатите с цел получаване на предимство пред други кандидати. В тази връзка, случай на едновременно наличие на регистрация по Наредба № 3/1999 г. и упражняване на земеделска дейност през някой от последните 36 месеца преди подаване на проектното предложение от страна на кандидат-ЕООД и физическо лице, което е собственик на капитала на дружеството-кандидат, не попада в изключението по т. 12 от раздел 11.1 от УК. В „Наредба № 3 от 29 януари 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани, чл. 8, е записано: *(1) Земеделският стопанин, който отговаря на условията по чл. 3, ал. 1, подава в съответната ОСЗ или ОДЗ попълнена анкетна карта с анкетни формуляри по образец съгласно приложение № 2. Анкетните карти с анкетните формуляри се предоставят на земеделския стопанин безплатно от общинска служба по земеделие.* *(7) Анкетните формуляри по ал. 1 се заверяват от общинската служба по земеделие и в срок до 20 дни от датата на заверката, но не по-късно от края на срока по чл. 5, ал. 3 при годишна заверка се представят от земеделския стопанин или от упълномощеното от него лице с нотариално заверено пълномощно или се изпращат по служебен път в срок от 5 работни дни от общинската служба по земеделие в областната дирекция "Земеделие". Общинската служба по земеделие води входящ дневник и*	

	съхранява копия на анкетните карти със заверените анкетни формуляри. В „Наредба № 3 от 29 януари 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани, чл. 11, ал. 6 е записано: *При прекратяване на дейността си земеделският стопанин е длъжен в едномесечен срок да подаде заявление до директора на областната дирекция "Земеделие" за отписване от регистъра и да върне регистрационната си карта и анкетните карти с анкетните формуляри или официалната разпечатка. Заявлението за отписване се подава в областна дирекция "Земеделие" или чрез общинската служба по земеделие.* **ОТНОСНО:** 1) При ЕООД, което е с едноличен собственик от учредяването до дата през 2021г., но което физическо лице е различно от физическото лице, доказващо изпълнението на изискването за регистрация по реда на Наредба № 3/1999 г. без прекъсване за последните 36 месеца, ще се приеме ли ЕООД-то за допустим кандидат по условията на „11.1 Критерии за допустимост на кандидатите“? 2) За да е приложимо изключението по ал. 12 и във връзка с разяснението по запитване №198, датата на регистрация по чл. 8 от Наредба №3/29.01.1999г. на ЕООД-то и датата на заявлението за отписване по чл. 11, ал. 6 от	**2.1.**В т. 12 от раздел 11.1 от УК е посочено, че *„За едноличните дружества с ограничена отговорност за изпълнение на изискването за регистрация по реда на Наредба № 3/1999 г. без прекъсване за последните 36 месеца, се признават и обстоятелствата за физическото лице, което е едноличен собственик на капитала от учредяването му, съчетано със заличаване на регистрацията като земеделски производител на физическото лице“*, а съгласно Вашето запитване става въпрос за две различни физически лица. **2.2.** За да е приложимо изключението по т. 12 от раздел 11.1 от УК, следва да са спазени условията и изискванията на

	Наредба №3/29.01.1999г. трябва ли да бъдат еднакви? 3) Във връзка с регистрацията по чл. 8 от Наредба №3/29.01.1999г. и за да е приложимо изключението по ал. 12, коя дата следва да се вземе в предвид- по ал. 1 или по ал. 7? 4) При отрицателен отговор по точка „2“ до колко дни разлика между датата на регистрация и дерегистрация е приемлива за да е приложимо изключението по ал. 12?	Наредба № 3/1999, съответно свързани с регистрацията на земеделските производители и прекратяване на дейността им като такива. **2.3.** и **2.4.** Както е посочено и в отговор 2.2, следва да са спазени изискванията за регистрацията на земеделските производители и прекратяване на дейността им като такива, в контекста на т. 12 от раздел 11.1 от УК..
	Разяснение № 3 В запитване № 37 е записано „поливни макари“. В запитване № 52, в текста на въпроси №№ 4, 5, 6 е записано „системи за дъждуване и тръбно ролкови поливни системи“. УО е дал разяснения по поставени въпроси, но възниква неяснота дали УО приема, че „поливна макара“/„тръбно ролкови поливни системи“ е различна от „инсталация за дъждуване“! **ОТНОСНО:** 1) За целите на Приложение № 1 „поливна макара“/„тръбно- ролкова поливна система“ приема ли се за „мобилна инсталация за дъждуване“? 2) За целите на точка 8.1 и 8.2 от „22.2 Методика за оценка на проектните предложения“ „поливна макара“/„тръбно- ролкова поливна система“ приема ли се за „мобилна инсталация за дъждуване“? **Разяснение № 4** В Приложение № 1, „1. Критерии за оценка №4.3“, точка 2.2.3 е записано: Инвестиции свързани с	**3.** Посочените във вашето запитване „поливна макара“/„тръбно- ролкова поливна система“ попадат в обхвата на т. 1.8 от Приложение № 1 към УК и на минималното изискване за съответствие с критерий за оценка № 4.2, като правим уточнението, че в УК няма изрично условие посочените инсталации за дъждуване да са мобилни. В случай, че съответното съоръжение има възможност да бъде премествано и да обслужва различни площи, то същото попада в обхвата на понятието *„мобилни системи и съоръжения за напояване“*, посочени в т. 20 от раздел 13.2 от

	изграждане/модернизиране/оборудване в земеделското стопанство на автоматизирани системи и съоръжения за подготовка на продукцията за продажба, които се използват за една или комбинация от дейности, свързани с почистването, подготовката за съхранение, съхранението, сортирането, маркирането и опаковането селскостопански продукти, вкл. прилежащ към тях софтуер - съоръжения и оборудване за съхранение на продукцията - камери за охлаждане, системи за автоматизирано складиране, както и машини и оборудване за измиване, сортиране и пакетиране на готова продукция и др. със сходно предназначение. В точката се ползва термина „автоматизирани системи“, за който няма определение я УК. Допълнително в точката са описани множество процеси, които са част от дейностите по за подготовка на продукцията за продажба, като посоченият списък е пример, защото е наличен текст „и др. със сходно предназначение“. **ОТНОСНО:** 1) Какви условията трябва да са изпълнени спрямо елементите(машини, съоръжения, оборудване) на една система за да се приеме, че е „автоматизирана“? 2) „Автоматизирана“ означава ли липса на ръчно стартиране/управление/спиране на процес/и на елементите на линия, която реализира технология за подготовка на продукцията за продажба? 3) Всички елементите(машини, съоръжения, оборудване) на една автоматизирана система трябва ли да бъдат взаимно	УК. **4.** Във връзка с поставения от Вас въпрос правим уточнение, че в критерий за оценка № 4.3 от Приложение № 1 към УК не е включена точка 2.2.3. В допълнение правим уточнение, че включените в т. 2.2.3 от критерий за оценка № 4.4. *„автоматизирани системи и съоръжения за подготовка на продукцията за продажба“* могат да се използват за една или комбинация от дейности, което определя начина им на работа и съставните им части.

	свързани(електрически и/или електронно и/или механично) или се приема, че е налице автоматизация и при само един автоматизиран елемент от нея? 4) Под „съоръжения“ разбира ли се и самостоятелна машина/оборудване за подготовка на продукцията за продажба? 5) „Автоматизирани системи и съоръжения“, при ползване на „и“ между тях, поставя ли изискване и съоръжението да е автоматизирано? **Разяснение № 5** Точка 8.2 от “ 22.2 Методика за оценка на проектните предложения“ е със следното съдържание: *При които най-малко 35 на сто от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции в напоителни системи - водовземни съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата получават – 10 точки.* Точка 1.8 от „1. Критерии за оценка №4.3“, която е включена в Приложение № 1 е със следното съдържание: *Инвестиции в системи и оборудване за водовземни съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови*	

	тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, пивоти, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата, генератори, водни помпи, филтърни възли. В отговор по точка 3 на запитване № 63, 29.04.2021 г. е посочено: *Критерий за оценка 4.2 се прилага за всички допустими инвестиционни разходи за напояване, като в минималното изискване са изброени принципни инвестиции без да се изпада в конкретика. Възможно е дадено проектно предложение да получи предимство едновременно по критерии за оценка № 4.2 и № 4.3, но не и с един и същ инвестиционен разход от проектното предложение.* В отговор на запитване № 159,17.06.2021г. е посочено: *Във връзка с поставения въпрос следва да имате предвид, че получаване на предимство по критерии за оценка № 4.2 и/или № 4.3 се получава въз основа на „…инвестиции в напоителни системи…“, в тази връзка всички инвестиционни разходи от една напоителна система следва да се отнесат към един от посочените критерии за оценка.* **ОТНОСНО:** При сравнение на текстовете по точки 8.2 и 1.8, посочени по-горе, и при спазване на дадените задължителни на ДФЗ разяснения по запитване № 159 и запитване № 63:: 1) Само разходи за „*пивоти, генератори, водни помпи, филтърни възли“ ли може да се заявяват по критерий 4.3, защото липсват в основанията за критерий 4.2 и с тях няма*	**5.** Поставения от Вас въпрос е неясен, като в допълнение следва да имате предвид отговора на въпрос 3 запитване № 63 и на запитване № 159, а именно: *№ 63 „**3.** Критерий за оценка 4.2 се прилага за всички допустими инвестиционни разходи за напояване, като в*

	да се наруши разяснението по запитване № 159? 2) УО потвърждава ли, че в критерий за оценка № 4.2 за „в минималното изискване са изброени принципни инвестиции без да се изпада в конкретика“, защото в текста липсва „и др. със сходен характер“, и ако такива неописани в този текст разходи се обосноват от кандидат няма да се наруши разяснението по запитване № 159, като се посочат към критерий № 4.3? **Разяснение № 6** В запитване № 116, 18.05.2021г. на въпрос *„3. В Таблица 3. Производствена програма от бизнес плана, коя година се счита за I-ра година- тази след сключване на договора за финансово подпомагане или настоящата стопанска година? Напр. кандидатства се за закупуване на трактор и инвентар за отглеждането на полски домати, но тъй като кандидата към момента не разполага с такава техника и полските домати на са очертани в ИСАК и не са посочени в анкетната карта на ЗП за настоящата стопанска година.“* е дадено разяснение *„3. Първа прогнозна година на бизнес плана е годината след изпълнение на инвестициите в проектното предложение.“* В забележка под таблица „Таблица 4. Сеитбооборот/обработваеми площи по видове култури и среден добив от дка – само за земята, която съответства на капацитета на активите, за които се кандидатства за финансиране“ е записано:	*минималното изискване са изброени принципни инвестиции без да се изпада в конкретика. Възможно е дадено проектно предложение да получи предимство едновременно по критерии за оценка № 4.2 и № 4.3, но не и с един и същ инвестиционен разход от проектното предложение.“* *№ 159 „Във връзка с поставения въпрос следва да имате предвид, че получаване на предимство по критерии за оценка № 4.2 и/или № 4.3 се получава въз основа на „…инвестиции в напоителни системи…“, в тази връзка всички инвестиционни разходи от една напоителна система следва да се отнесат към един от посочените критерии за оценка.“*

	Таблицата се попълва с размера на земята, която кандидатът се задължава да поддържа за срок до 3 години (за кандидати микро-, малки и средни предприятия) и 5 години (за останалите кандидати), считано от датата на получаване на окончателното плащане по договора за отпускане на финансова помощ. В чл. 15 от „Приложение 9 - Административен договор 4.1 невъзложители“ е записано: *За период от всеки 12 месеца, считано от датата на подаване на искане за окончателно плащане до изтичане на срока по чл. 6 от договора, Бенефициентът се задължава при осъществяване на подпомаганата дейност да постигне и поддържа резултати от изпълнението, които не са по-ниски от 50 % от заложените в представения от него и одобрен от Фонда бизнес план показатели, а именно: средногодишно количество на планираната произведена в изпълнение на инвестицията продукция и/или размера на планираните приходи от продажби на тази продукция.* **ОТНОСНО:** 1) УО потвърждава ли своето разяснение, което е задължително за изпълнение от ДФЗ, че „. Първа прогнозна година на бизнес плана е годината след изпълнение на инвестициите в проектното предложение“? и ако да- не трябва ли да се промени съдържанието на забележката по таблица 4 от бизнес плана, защото в нейния текст срокът е определен спрямо датата на получаване на окончателното плащане?	**6.1.** В таблица 4 бенефициентът посочва размерът на земята, който трябва да се поддържа в периода на мониторинг и същият може да не е свързан с изпълнението на показателите в таблица № 3 от одобрения бизнес план. Съгласно т. 4 от раздел 1 към Условията за изпълнение, мониторинговият период започва да тече считано от датата на

	2) УО потвърждава ли своето разяснение, което е задължително за изпълнение от ДФЗ, че „. Първа прогнозна година на бизнес плана е годината след изпълнение на инвестициите в проектното предложение“? и ако да- не трябва ли да се промени съдържанието на чл. 15 от административния договор, защото в неговия текст срокът е определен спрямо датата на подаване на искане за окончателно плащане? **Разяснение № 7** В „Допълнителен отговор на запитване № 119, 19.05.2021 г.“ е записано разяснение по втора част на поставения въпрос: *Референтните цени не се прилагат за отделни дейности и материали. Референтната цена за Стопанска сграда (със или без климатизация) включва всички дейности по изграждането на сградата.* **ОТНОСНО:** Какъв е обхвата на „всички дейности по изграждането на сградата“, който УО има в предвид при разяснението, което е задължително за прилагане от ДФЗ: 1) само част „Конструкция“ и „Архитектура“ на технически проект по ЗУТ, въз основа на който е издадено разрешение за строеж или 2) всички СМР по КС, по части на технически проект по ЗУТ, въз основа на който е издадено разрешение за строеж?	изплащане на окончателното плащане по административния договор. Искане за окончателно плащане се подава след като бенефициентът е изпълнил и въвел в експлоатация в срок най-късно до подаване на искането за окончателно плащане инвестициите, обект на финансово подпомагане. За да се извърши окончателно плащане в 90-дневен срок от постъпване на искането за плащане, бенефициентът се задължава да спазва изискванията на административния договор, част от който е и одобрения от ДФЗ – РА бизнес план. **6.2.** С подаването на искане за окончателно плащане се счита, че инвестицията е изпълнена и проектът функционира по предназначение и от този момент може да се определи изпълнението на показателите от одобрения бизнес план. **7.** В колона „В“ от Приложение № 12 към Условия за кандидатстване, е посочено, че за видовете разходи, свързани със извършване на строително-монтажни работи (СМР), за които РА има определени референтни цени се *“Включва всички дейности по изграждането“* на съответното СМР. Предвид посоченото, в обхвата на „всички дейности по изграждането на сградата“ се включват дейностите в обема на сградата (без дейностите по вертикална планировка, външни електро- и ВиК връзки и др.) по всички части на техническия/работен проект, въз основа на който е издадено разрешението за строеж на сградата. В допълнение, в случай че се кандидатства за финансиране на отделни части (напр. само част Архитектура и част Конструкции) по извършване

	***	на СМР, а останалите (напр. част ЕЛ, част ВиК и други относими) ще бъдат за сметка на кандидата, то разходите за останалите СМР следва да бъдат отразени в Таблица 2 от Приложение № 7 „Бизнес план“.
Запитване № 236 от 22.08.2021 г.	Г-н/Г-жо, В прикаченият файл към настоящото писмо Ви изпращам искане за разяснения по Приложение № 2 от BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020г. Очаквам Вашите разяснения. Г-Н/Г-ЖО, Желая да получа Вашето разяснение по следната неяснота във връзка с „Приложение_2_Основна информация и разходи“ от процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.: **Разяснение № 1** В забележка №1 към декларация е записано: Декларацията се подписва задължително от представляващия и управляващия кандидата. Когато управляващите кандидата са повече от едно лице, декларацията се попълва и подава по един екземпляр за всички лица от управителните органи на кандидата, а в случай че членове са юридически лица – от техния представител в съответния управителен орган и от прокуристите и търговските пълномощници, когато има	

	такива. В „24.1. Списък с общи документи“, точка 3 е записано следното указание: Основна информация за проектното предложение и таблица на заявените разходи по образец (Приложение № 2). Представя се във формат „xls“ или „xlsx”, а когато проектното предложение се подава от упълномощено лице - и във формат „pdf” или „jpg”, подписана от кандидата и сканирана. ОТНОСНО: 1. Как да се изпълни задължението декларацията да се подаде и подпише от всички задължение лица по нея, като може да са повече от едно, а изискването за приложението е да се подаде като „xls/xlsx” при липса на пълномощник)? **Разяснение № 2** В раздел „IX. Форма за наблюдение и оценка на проекти по подмярка“, е записано пояснение по „5. Размер на стопанството“: (моля, отбележете размера на стопанството, измерен в Стандартен производствен обем (СПО), както и размера на използваната земеделска площ към настоящата стопанска година) В отговор на Запитване № 112, 18.05.2021 г. е записано: От друга страна следва да имате предвид, че в Декларация за изчисление на стандартен производствен обем на стопанството към датата на подаване на проектното предложение (Приложение № 4) може да се декларират само	**1.** Когато кандидатът се представлява и управлява от няколко лица, но няма задължение формулярът да се подписва от всяко от тях с КЕП, то декларациите от раздел „V. ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА НЕРЕДНОСТИ“, „VI. ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ХОРИЗОНТАЛНИ ПРИНЦИПИ“ и „VII. ДЕКЛАРАЦИЯ, СВЪРЗАНА С ОБРАБОТВАНЕ НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ“ от Приложение № 2 към УК се подписват от съответните лица и се прилагат във формат „pdf“ в раздел „12. Прикачени електронно подписани документи“ към формуляра за кандидатстване в ИСУН, като в колона „Вид“ от падащото меню се избира документ „Основна информация и таблица на заявените разходи“. .Броя на приложените декларации от всеки вид се описва на съответните редове в раздел „IV. ДЕКЛАРАЦИИ“ от Приложение № 2 към УК.

	данни, доказващи съответствие с изискването за минимален стандартен производствен обем на стопанството. ОТНОСНО: 1. Данните за поле „Размер на земеделското стопанство – СПО (в евро)“ трябва да отговарят за цялата земя на стопанството за стопанска 2020/2021, спрямо последна Справка за дейността, или трябва да се въведат данните, които са декларирани с Декларация за изчисление на стандартен производствен обем на стопанството към датата на подаване на проектното предложение (Приложение № 4)? 1. Данните за поле „Размер на използваните земеделски площи (ха)/Брой и вид животни в стопанството“ трябва да отговарят за цялата земя на стопанството за стопанска 2020/2021, спрямо последна Справка за дейността, или трябва да се въведат данните, които са декларирани с Декларация за изчисление на стандартен производствен обем на стопанството към датата на подаване на проектното предложение (Приложение № 4)? **Разяснение № 3** В раздел „IX. Форма за наблюдение и оценка на проекти по подмярка“, точка 6.1 е посочено наименование на колона „Номер на имот“ ОТНОСНО: 1. Кои имоти трябва да се опишат в редовете на таблицата: 1) формиращи СПО то точка 5 или 2) всички имоти по последна Справка за дейността?	**2.** В т. „5. Размер на стопанството“ от раздел „IX. Форма за наблюдение и оценка…“ в Приложение № 2 към УК се посочва „Размер на земеделското стопанство – СПО (в евро)“ и „Размер на използваните земеделски площи (ха)/Брой и вид животни в стопанството“ за стопанството на кандидата в неговата цялост към текущата стопанска година. **3.1.** Данните в т. „6.1. Растениевъдство“ от раздел „IX. Форма за наблюдение и оценка…“ в Приложение № 2 към УК се отнасят за стопанството на кандидата в неговата цялост към текущата стопанска година. **3.2.** В колона „Номер на имот“ в т. „6.1. Растениевъдство“

	2. При повече от един имот в дадено землище разрешено ли е в колона „Номер на имот“ да се опишат всички номера на имот за това землище, като в колона „Площ в ха“ се запише сумата на площите на всичките тези имоти?	могат да се попълнят обединени данни – по масиви и/или с изброяване на всички имоти в дадено населено място и/или по друг, удобен за кандидатите начин.
	Разяснение № 4 В раздел „IX. Форма за наблюдение и оценка на проекти по подмярка“, точка 7.1, за „Растениевъдство“ е посочено „Вид култура“ ОТНОСНО: Данните в таблицата трябва да се попълнят спрямо културите от Таблица 4. Сеитбооборот/обработваеми площи по видове култури и среден добив от дка – само за земята, която съответства на капацитета на активите, за които се кандидатства за финансиране на Бизнес план ли?	**4.** Както е посочено в т. „7. Земеделско производство в рамките на проекта“ от раздел „IX. Форма за наблюдение и оценка…“ в Приложение № 2 към УК, в тази точка се попълват данни за земеделско производство в рамките на проектното предложение..
	Разяснение № 5 В раздел „IX. Форма за наблюдение и оценка на проекти по подмярка“, точка „8. Среден списъчен брой на наетите лица по трудово правоотношение в стопанството на кандидата“ са записани следните редове: Средносписъчен брой на персонала към предходната финансова година Планиран брой на допълнително наетия персонал за нуждите на проекта Според бизнес плана: Планиран средносписъчен брой на персонала, увеличен за реализация на проекта ОТНОСНО: 1. За ред „Средносписъчен брой на персонала към	**5.1.** Както е посочено в т. „8. Среден списъчен брой на

	предходната финансова година“ се попълват данни само за персонала на кандидата, който е зает с първично производство на земеделска продукция ли? 2. За ред „Планиран брой на допълнително наетия персонал за нуждите на проекта“ данните за планиран брой трябва да се посочат като число, което е изчислено по методика за „Средносписъчен брой на персонала“, който ще бъде зает в периода на мониторинг на проекта ли? 3. За ред „Според бизнес плана: Планиран средносписъчен брой на персонала, увеличен за реализация на проекта“ трябва да се попълни сумата на данните от предходните два реда за дадената колона ли?	наетите лица по трудово правоотношение в стопанството на кандидата“ от раздел „IX. Форма за наблюдение и оценка…“ в Приложение № 2 към УК, в тази точка се попълват данни за средносписъчен брой на персонала към предходната финансова година на кандидата. **5.2.** На ред „Планиран брой на допълнително наетия персонал за нуждите на проекта“ се посочва броя на предвидените нови работни места във връзка с изпълнението на проектното предложение. **5.3.** На ред „Според бизнес плана: Планиран средносписъчен брой на персонала, увеличен за реализация на проекта“ се отразява сбора на данните от предходните два реда.
	Разяснение № 6 В раздел „IX. Форма за наблюдение и оценка на проекти по подмярка“, точка 10.1. Разходи по цели – в лв.“ са записани и обособени с римски цифри видове разходи. ОТНОСНО: 1. В кои групи разходи, обозначени с римски цифри, трябва да се запишат следните разходи: 1) Оранжерия 2) Силозно стопанство 3) Капково напояване 4) Фотоволтаични (соларни) системи 5) Защитна система за предпазване от градушки	**6.** Описаните във Вашия въпрос инвестиции се отнасят към съответната група, като в зависимост от вида на разходите се избира съответното наименование от падащото меню в колона „Група разход – код“. <u>Например:</u> В случай на „Оранжерия“ - за разходите за СМР се посочва „I.4. Изграждане/реконструкция на оранжерии“, а за разходите за технологично оборудване - II.16. Машини, съоръжения и оборудване за осигуряване функционирането на оранжерии.
	Разяснение № 7 В раздел „IX. Форма за наблюдение и оценка на проекти по	

	подмярка“, точка „10.1. Разходи по цели – в лв.“ са записани следните две колони с наименования: "Група разход – код" и „Модернизиране на съществуващи – 1, изграждане на нови – 2, закупуване – 3“ ОТНОСНО: 1. Къде е наличен за ползване списъка с кодове за попълване в колона „Група разход – код“? 2. За група разходи „V. Рехабилитация на съществуващи и изграждане на нови съоръжения и оборудване за напояване, включващи изграждането на нови и подобряване на съществуващи мрежи в стопанствата, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода“ какво трябва да се запише в колони №№3(колони N-P), 4(колониQ-R), 5(колони S-T), защото броя на колоните не съответства на наименованията на колоните на таблицата и техния брой **Разяснение № 8** В раздел „IX. Форма за наблюдение и оценка на проекти по подмярка“, точка „10.2. Финансови инструменти.“ е записано „Предвижда ли се използване на финансов инструмент по проекта“. ОТНОСНО: Какво следва да се разбира под „финансов инструмент“- спрямо каква нормативна база(регламент, заповед, наредба, закон или др.)? **Разяснение № 9** В лист „Заявени разходи“, „Таблица за заявените разходи“, колона № 7 е със следното заглавие "Единична цена без ДДС	**7.1.** Списъкът с кодовете е наличен в падащо меню във всяка от клетките в колона „Група разход – код“. **7.2.** В колона № 3 (колони N-P) се попълват данни съгласно колона „Група разход – код“, като във всяка клетка от падащото меню се избира съответното наименование. В колона 4 (колони Q-R) се попълват данни съгласно колона „Модернизиране на съществуващи – 1, изграждане на нови – 2, закупуване – 3“, като от падащото меню се избира съответната опция. В колона 5 (колони S-T) се попълват данни за „Площ в ха, обхваната от инвестицията“. **8.** Съгласно ПРСР 2014-2020 г. целите на подмярка 4.1 *„се реализират и чрез финансов инструмент, които включва финансиране чрез споделяне на риска в две възможности:* • *Кредити за съфинансиране на проекти за инвестиции, подпомагани по подмярката;* • *Самостоятелни заеми (без съфинансиране от*

	/лева/". В „Допълнителен отговор на запитване № 12, 22.04.2021 г.“ е записано: Във връзка с публикувания отговор на 05.05.2021 г. на Ваше запитване № 12, правим следното допълнително уточнение: В раздел 5 „Бюджет“ от формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020 кандидатите заявяват стойността на активите до размера на допустимите разходи, посочени в т. 4 от раздел 9 „Минимален и максимален размер на допустимите разходи за конкретно проектно предложение“. В Приложение № 7 – „Бизнес план – образец“ кандидатите включват цялата стойност на заявените активи, съгласно избраните оферти/сключени договори. ОТНОСНО: Каква единична цена трябва да се попълни в колона №7- 1) спрямо „стойността на активите до размера на допустимите разходи“ и количеството или 2) спрямо „цялата стойност на заявените активи, съгласно избраните оферти/сключени договори“ и количеството?	*безвъзмездните средства) отпускани съгласно целите на подмярката“*. **9.** Данните в „Таблица за заявените разходи“ трябва да съответстват на данните в раздел 5 „Бюджет“ от формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020.
	Разяснение № 10 В лист „Заявени разходи“, „Таблица за заявените разходи“ са записани и обособени с римски цифри видове разходи. ОТНОСНО: 1. В кои групи разходи, обозначени с римски цифри, трябва да се запишат следните разходи: 1) Оранжерия 2) Силозно стопанство	**10.** Както е посочено в таблицата на лист „Заявени разходи“, в раздел I се посочват данни за „Разходи за закупуване/придобиване на материални и нематериални

	3) Капково напояване 4) Фотоволтаични (соларни) системи 5) Защитна система за предпазване от градушки ***	активи (без извършване на строително монтажни работи)“, а в раздел II – „Разходи за извършване на строително монтажни работи“. В колона „Група разход“ в раздел I от падащо меню се избира съответствието на конкретния заявен разход с раздел 14.1. „Допустими разходи“ от УК..
Запитване № 237 от 22.08.2021 г.	Г-н/Г-жо, В прикаченият файл към настоящото писмо Ви изпращам искане за разяснения по Приложение № 9 от BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020г. Очаквам Вашите разяснения. Г-Н/Г-ЖО, Желая да получа Вашето разяснение по следната неяснота във връзка с „Приложение 9- Административен договор 4.1 невъзложители“ от процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.: **Разяснение № 1** В чл. 2, ал. 4 е записано: (4) Плащанията по договора се извършват по банков път по банкова сметка на Бенефициента, посочена в чл. 24. ОТНОСНО: С кой документи и на кой етап се предоставят данните за банкова сметка на Бенефициента? **Разяснение № 2**	**1.** С поканата по т. 2 от раздел 27.1 от УК се изисква документът по т. 3, буква „ж“ от същия раздел.

	В чл. 8, ал. 2 е записано: (2) Фондът има право да откаже пълно или частично изплащане на финансовата помощ по чл. 2, ал. 2, както и да изиска възстановяване на част или цялата помощ (ако такава е изплатена), при наличие на някое от следните обстоятелства: В точка 9 от чл. 8, ал. 2 е записано: 9. Бенефициентът не изпълни задължението си да поддържа съответствие с всички критерии за оценка, по които проектното му предложение е било оценено, с изключение на критерий 2.2, 2.3, и 2.4, за периода от датата на подписване на този договор (ако това е приложимо) до изтичане на периода по чл. 6, дори когато въпреки неизпълнението сборът на точките, съответстващ на критериите за оценка е по-голям от минималния брой на точките, дадени на проектните предложения, за които е бил наличен бюджет, определен в Условията за кандидатстване по процедурата, по реда на които е било одобрено проектното предложение на Бенефициента. ОТНОСНО: В кои случай и при какви условия е налице неприложимост във връзка с текста „за периода от датата на подписване на този договор (ако това е приложимо)“? **Разяснение № 3** В чл. 8, ал. 3, точка 6 е записано: Бенефициентът не изпълни задължението си да поддържа съответствие с всички критерии за оценка, по които	**2.** Например по критерии за оценка № 4.2, № 4.3 и № 4.4 се изчислява процентно отношение от допустимите инвестиционни разходи по проекта и към датата на подписване на договора, същите може да не са закупени и съответно въведени в експлоатация.

	проектното му предложение е било оценено, за периода от датата на подписване на този договор (ако това е приложимо) до изтичане на периода по чл. 6, ако броят точки, съответстващ на критериите за оценка, съгласно Приложение № 3 към договора, на които проектът на Бенефициента отговаря, е по-малък от 15 или по-малък от минималния брой на точките, дадени на проектните предложения, за които е бил наличен бюджет, определен в Условията за кандидатстване по процедурата, по реда на които е било одобрено проектното предложение на Бенефициента; ОТНОСНО: 1. В кои случай и при какви условия е налице неприложимост във връзка с текста „за периода от датата на подписване на този договор (ако това е приложимо)“? 2. Бенефициентът трябва ли да поддържа съответствие с критерии за оценка 2.2, 2.3, и 2.4, защото в точка 6 няма такова изключение, а в чл. 2, ал. 2, точка 9 е налично? 3. В периода от подписване на договора, но преди подаване на заявка за окончателно плащане как ще се определят точките по критерии за оценка №№ 1, 3, 4.1, 4.2, 4.3 и 4.4 при условие, че инвестицията не е отчета пред ДФЗ за да се изчисли приложима стойност за нея или %? Какви стойности ще се ползват в този случай?	**3.1.** Моля вижте отговорът по разяснение № 2. **3.2.** В т. 10.6. от Условията за изпълнение е посочено, че бенефициентите се задължават да поддържат съответствие с всеки критерии за оценка, по който проектното предложение е било оценено, съгласно списък с критериите за оценка и получените точки по всеки от тях, представляващи приложение към административния договор с изключение на критерий за оценка № 2.2, критерий за оценка № 2.3 и критерий за оценка № 2.4. от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от Условията за кандидатстване. **3.3.** Проверка за спазване на задължението за поддържане на съответствие с критериите за оценка, по които проектното предложение е било оценено, се извършва след като инвестицията е изпълнена и е подадено искане за окончателно плащане.

	Разяснение № 4 В чл. 9, ал. 2 е записано: Фондът се задължава да изплати на Бенефициента помощта до одобрения размер след изпълнение на одобрения проект от Бенефициента и при изпълнение на всички останали изисквания за изплащане на помощта, предвидени в този договор, в Условията за изпълнение и друг приложим нормативен акт. ОТНОСНО: Кой е този „друг приложим нормативен акт“, който към момента на подписване на договора съществува и не е индивидуализиран в него? **Разяснение № 5** В чл. 12. ал. 1 и точка 1 е записано: Бенефициентът е длъжен за периода от подписване на този договор, а когато това е неприложимо - от въвеждане на инвестицията в експлоатация, до изтичане на периода по чл. 6 да спазва всички критерии за допустимост и да изпълнява всички ангажименти и други задължения, посочени в Условията за кандидатстване и Условията за изпълнение, както и да: 1. обработва и да доказва това обстоятелство чрез един или няколко от способите, посочени в т. 18 от раздел 13.2 Условия за допустимост на дейностите от Условията за кандидатстване, земеделска земя в общ размер на ….. дка, върху която следва да отглежда една или няколко култури от група I, съгласно Приложение № 8 към договора в общ	**4.** Под „друг приложим нормативен акт“ се има предвид специфичното законодателство за всеки вид дейност, което се прилага и изпълнението на задълженията по него подлежат на контрол от други институции (например БАБХ), а не от ДФ „Земеделие“.

	размер от ……дка и една или няколко култури от група II, съгласно Приложение № 8 в общ размер от …….дка; ОТНОСНО: 1. Площите за култури от групи I и II, които се записват двете места в точка 1, от „Таблица 4. Сеитбооборот/обработваеми площи по видове култури и среден добив от дка – само за земята, която съответства на капацитета на активите, за които се кандидатства за финансиране“ на „Приложение_7_Бизнес план“ ли се вземат: 1.2. Ако „ДА“- кое е приложимото условие, което трябва да се спазва: 1.2.1) на точка 1 или 1.2.2) бележката под таблицата- „Таблицата се попълва с размера на земята, която кандидатът се задължава да поддържа за срок до 3 години (за кандидати микро-, малки и средни предприятия) и 5 години (за останалите кандидати), считано от датата на получаване на окончателното плащане по договора за отпускане на финансова помощ.“, която е била условие, което кандидата е съобразил при попълване на таблицата? 1.2. Ако „НЕ“- откъде все вземат данните за попълване на площите в точка 1? **Разяснение № 6** В чл. 12. ал. 1 и точка 2 е записано: 2. осигури и поддържа броя животни, съгласно одобрения проект. ОТНОСНО:	**5.** Бенефициентът е длъжен да обработва заложената в Таблица 4 от Приложение № 7 „Бизнес план“ към Условия за кандидатстване площ, чиито размер съответства на капацитета на активите, за които се кандидатства за финансово подпомагане. Срокът, за който тази площ трябва да бъде поддържана е до 3 години (за кандидати микро-, малки и средни предприятия) и 5 години (за останалите кандидати), считано от датата на получаване на окончателното плащане по договора за отпускане на финансова помощ. В таблица 4 се посочва общата площ на земята, която кандидатът се задължава да поддържа за срок до 3 години (за кандидати микро-, малки и средни предприятия) и 5 години (за останалите кандидати), докато в административния договор се посочва каква част от тази земя е с култури от група I и съответно, каква част от тази земя е с култури от група II. **6.** Съгласно чл. 12, ал. 3 от Приложение № 9 към Условията за кандидатстване, „*Когато извършва оценка относно*

	Спрямо коя таблица от „Приложение_7_Бизнес план“ се определя броя животни, който трябва да се поддържа? Ако данните се вземат и от други документи от подаденото проектно предложение- кои са те? **Разяснение № 7** В чл. 13. ал. 1 е записано: Когато преди плащане бенефициентът не изпълнява задълженията си по чл. 12, ал. 1, т. 1 от настоящия договор, финансовата помощ за съответните активи, обект на ограниченията по т. 14 и/или 18 от раздел 13.2 Условия за допустимост на дейностите от Условията за кандидатстване се намалява в следните размери ОТНОСНО: 1. Условието прилага ли се при междинно плащане и преди датата „…от въвеждане на инвестицията в експлоатация“? **Разяснение № 8** В чл. 14. ал. 4 е записано Когато проектното предложение на Бенефициента е било оценено по критерия за оценка № 3. „Проектни предложения, при които чрез изпълнението на одобрените инвестиции и дейности се осигуряване запазване на заетостта в земеделските стопанства“ от Раздел 22 „Критерии и методика за оценка” към Условията за кандидатстване задължението по ал. 1 се счита за изпълнено, когато Бенефициентът поддържа средносписъчния брой на персонала в земеделското стопанство, установен за годината предхождаща, подаване на проектното предложение.	*спазване на изискването по ал. 1, т. 2, ФОНДЪТ е длъжен да се съобрази с начина на формиране на прираста и оборота на стадото, посочени от Бенефициента в одобрения бизнес план (Таблица 5.1 „Вид и брой животни, в т.ч. естествения им прираст“ и писмената обосновка към него).“* **7.** Спазването на ангажиментите по чл. 12, ал. 1, т. 1 от договора с ДФЗ е обвързано с изпълнението на инвестиционни дейности, свързани с обработка на земя. Ангажиментът следва да е изпълнен към искането за междинно плащане, в случай че заявените активи, обект на ограниченията по т. 14 и/или 18 от раздел 13.2 Условия за допустимост на дейностите от Условията за кандидатстване са въведени в експлоатация и ще служат за дейности в областта на растениевъдството. **8.** При оценка по критерия се взима предвид средносписъчния брой на персонала за годината, предхождаща година на подаване на проектното предложение (2020 г.), за който кандидата поема ангажимент да подържа след изплащане на финансовата помощ до изтичане на периода на мониторинг по проекта. Средносписъчният брой на персонала на кандидата по процедурата за 2020 г. се изчислява като сбор от данните за среден списъчен брой на заетите лица, посочени в ред 1001 от Част I, Раздел 1 от „Отчета за заетите лица,

	ОТНОСНО: Как се изчислява „средносписъчния брой на персонала в земеделското стопанство“ при проверка към дата, която е преди края на календарна година? По каква методика и как се отчита сезонния характер на работа в земеделското стопанство? **Разяснение № 9** В чл. 14. ал. 6 е записано Когато проектното предложение на Бенефициента е било оценено по критерия за оценка № 4.2. „Проектни предложения с включени инвестиции за напояване на селскостопански култури отглеждани в земеделското стопанство“ от Раздел 22 „Критерии и методика за оценка” към Условията за кандидатстване задължението по ал. 1 се счита за изпълнено, когато най-малко 35 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции в напоителни системи. ОТНОСНО:	средствата за работна заплата и други разходи за труд“ и лицата, посочени в код 1400 и код 1600 от Част II на отчета. За кандидати, несъставящи баланс, данните се взимат от Справка заети лица за 2020 година. Условието по критерия за оценка не се счита за изпълнено, когато средносписъчния брой на персонала за 2020 година е 0 (нула). В случай, че кандидатът е заявил предимство по критерий за оценка № 3 от раздел 22.1 от Условията за кандидатстване, той е длъжен да приложи декларация за съгласие за предоставяне на данни от НСИ (Приложение № 23) във формат „doc“ или „docx“ или „pdf” или „jpg”, а когато проектното предложение се подава от упълномощено лице - във формат „pdf” или „jpg”, подписана от кандидата и сканирана. Оценителната комисия ще извърши служебна проверка за цитираните по-горе данни за средно списъчен брой на заетите лица и ще прецени дали е налице съответствие със заявеното от кандидата предимство, съгласно т. 14 към раздел 22.2 от Условия за кандидатстване., **9.** След окончателно плащане бенефициентът е задължен да поддържа съответствие с всички критерии за оценка, по които е получил предимство пред другите кандидати, включително процентното съотношение за инвестиции в напоителни системи. Преценката за съответствието с критерия за подбор в периода на мониторинг се извършва спрямо одобрените за плащане инвестиции, като при констатиране на отклонение в процентното съотношение, същото ще подлежи на обследване относно цялостното функциониране по предназначение на инвестицията и

	1. След окончателно плащане %-то съотношение продължава ли да се изчислява спрямо „допустимите инвестиционни разходи“ или спрямо одобрените инвестиции за плащане на БФП? **Разяснение № 10** В чл. 15. ал. 4 е записано Когато Бенефициентът е получил междинно плащане по този договор, при контрола за изпълнение на изискването по ал. 1 Фондът може да вземе предвид и постигнатите резултати при изпълнението на показателите от Таблица № 3 от одобрения бизнес план за периода от подаване на заявката за междинно плащане до датата на проверката, когато тези резултати са постигнати в изпълнение на одобрения проект чрез използване на активите, за които е било изплатено междинното плащане. ОТНОСНО: При свързани инвестиции, например техника за обработка на почвата и линия за подготовка за продажба на земеделска продукция, за която линия е не настъпила датата „…от въвеждане на инвестицията в експлоатация“ как ще се определя изпълнението на показателите по Таблица № 3 от одобрения бизнес план за периода от подаване на заявката за междинно плащане до датата на проверката? ***	наличие на настъпили независещи от бенефициера обстоятелства. **10.** Чл. 15, ал. 4 от административния договор визира случаите, когато на междинно плащане е изплатена субсидия за активи, с които е обосновано изпълнението на показателите от таблица № 3 от одобрения бизнес план. В случай че инвестициите, определени за междинно и окончателно плащане са свързани, показателите ще се определят по реда на чл. 15, ал. 1 от административния договор.
Запитване № 238	Г-н/Г-жо, В прикаченият файл към настоящото писмо Ви изпращам	Във връзка с поставените въпроси правим уточнението, че Приложение № 22 към УК дава допълнителни специфични

от 22.08.2021 г.	искане за разяснения по Приложение № 22 от BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020г. Очаквам Вашите разяснения. Г-Н/Г-ЖО, Желая да получа Вашето разяснение по следната неяснота във връзка с „ЕЛЕКТРОНЕН ФОРМУЛЯР ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ“ и „Приложение_22_Инструкция електронен формуляр“ по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.: **Разяснение № 1** Раздел „2. Данни за кандидата“ В дадените разяснения в раздела, за попълването на полета в него, остават неясноти и неточности, които са свързани с тях. ОТНОСНО: 1. Поле „Тип на организацията“- какво следва да се избере от списъка за кандидат, който е физическо лице? 2. Поле „Код на организацията по КИД 2008“- спрямо данните за 2020г. ли се попълва или спрямо текущите данни за 2021г.? **Разяснение № 2** Раздел „5. Бюджет“ В указанието за поле „Описание на конкретния разход“ е	указания при подаването на проектното предложение по процедурата, а основните указания за работа с ИСУН 2020 могат да бъдат намерени в разработените от Централното координационно звено материали, видео уроци и др., систематизирани в Ръководство за работа със системата (https://eumis2020.government.bg/bg/s/Default/Manual) **1.1.** За кандидати – физически лица в полето „Тип на организацията“ се избира „Друга“. **1.2.** Поле „Код на организацията по КИД 2008“ следва да се попълни съгласно данните за последната приключена финансова година.

	записано: Кандидатът следва да опише броя и вида на закупуваните дълготрайни материални и/или нематериални активи, кв.м за строително-монтажни дейности, марка/модел и т.н. от 3-то ниво в описателната част на отделните бюджетни редове от това ниво. ОТНОСНО: 1. Каква мерна единица трябва да се посочи за линия от машини? 2. Каква мерна единица и какво количество трябва да се посочи за фотоволтаична централа- бр/1 или kWp/…? 3. За СМР на сгради трябва да се създава отделен ред от 3-то ниво за всеки обект или един ред за обекта, който е предмет на разрешение за строеж/становището на главния архитект? 4. За машини, съоръжения и оборудване, за които оферентите не са посочили изрично една марка/модел, защото не се идентифицират от тяхна страна с такива данни, може ли да не се попълват полето или трябва да се запише „без марка/модел“? **Разяснение № 3** Раздел „5. Бюджет“ В указанието за поле „Описание на конкретния разход“ е не е разяснено разпределението на разходите от 3-ниво спрямо текстовете на ниво 2. ОТНОСНО: В кои разходи от ниво 2 трябва да се запишат следните разходи с данни за ниво 3:	**2.** Поле „*Описание на конкретния разход*“ е текстово и позволява въвеждане на информация по преценка на кандидата, осигуряваща възможност за коректна идентификация и оценка на заявените за подпомагане разходи и съответствието им с приложените към проектното предложение документи. **3.** Отделните компоненти на посочените в запитването инвестиции могат да бъдат описани в съответните категории разходи от ниво 2 в зависимост от тяхното естеството.

	1. Оранжерия 2. Силозно стопанство 3. Капково напояване 4. Фотоволтаични (соларни) системи 5. Защитна система за предпазване от градушки **Разяснение № 4** Раздел „7. План за изпълнение / Дейности по проекта“ В дадените разяснения в раздела, за попълването на полета в него, остават неясноти и неточности, които са свързани с тях. ОТНОСНО: 1. Поле „Дейност“- в полето се въвежда единствено текста на раздел 13.1 „Дейности, допустими за финансиране“ на УК за букви „а“-„ж“? 2. Поле „Описание“- за полето се иска „ясно и подробно описание“. В „допълнение следва да се опише необходимото оборудване и материали за изпълнението на дейността, ако е приложимо“. Заради условието „ако е приложимо“, което не е разяснено, не става ясно дали описанието на оборудването, което е относимо за дадената дейност, трябва да се изброява в полето?	Разходите от ниво 2 са в съответствие с раздел 14.1 от УК. В бюджета на процедурата разходите са на 3 нива: разходи от ниво 1 (обозначени с римски цифри, като те се въвеждат от ДФЗ-РА и не могат да бъдат коригирани от страна на кандидатите); разходи от ниво 2 (обозначени са с арабски цифри: 1; 2; 3, чиято формулировка е задължителна и се въвежда от ДФЗ-РА); разходи от ниво 3 (1.1.;1.2.; 2.1. и т.н.). Кандидатите могат да добавят бюджетни редове за разходи от ниво 3, както и да променят примерната формулировка, въведена от ДФЗ-РА съгласно спецификата на проектното предложение. Въведените от бенефициента бюджетни редове се сумират автоматично на ниво арабска цифра и съответно – римска цифра. Добавянето на разходи на 3-то ниво става чрез полетата „Добави“, като вида разходи и колко допълнителни реда е необходимо да бъдат добавени зависи от спецификата на проектното предложение. **4.1.** Попълва се наименование на дейността, която да кореспондира със заявените за подпомагане разходи, включени в рамките на тази дейност. **4.2.** и **4.3.** Кандидатите описват подробно заявената дейност и връзката с включените за подпомагане в проектното предложение разходи, както и планирания начин за изпълнение на дейността.

	3. Поле „Начин на изпълнение“- в разяснението за полето не е посочено минимално съдържание, което да описва начина за изпълнение на дейността. Какви действия, обстоятелства и с какъв обхват трябва да се опишат при попълване на полето?	
	4. Поле „Резултат“- в описанието за полето е посочено Приложение №3, което е „Приложение_3_Таблица и инструкция за изчисление на СПО“, а в него няма посочени цели! Кое е коректното приложение?	**4.4 и 4.5.** В поле „Резултат“се описват резултатите, които се цели да бъдат постигнати с изпълнението на дейността. Тези резултати следва да водят до постигане на заложените цели и да са свързани с изпълнението на проекта.
	5. Поле „Резултат“- какво се има в предвид под „резултат“ при условие, че резултата е целта, което е поставена?	
	6. Поле „Месец за стартиране на дейността“- в пояснението към полето е записано „съответствие с раздел 13.1“, а в посочения раздел няма условия, които да са приложими при определяне на месеца за стартиране на дейност по проекта? Какво съответствие трябва да се спазва, ако некоректно е посочен раздел 13.1?	**4.6.** Посочва се поредният номер на месеца, през който се планира да стартира дейността.~~.~~
	7. Поле „Стойност“- ако в поле „Описание“ не е приложимо попълване на описанието на оборудване как ще се извършва контрол за разпределението между дейностите или е достатъчно да сумата на това поле за всички дейности да отговаря на сумата на заявените разходи?	**4.7.** Съгласно отговора на въпрос 4.2 от настоящото запитване, поле „Описание“ се попълва.
	Разяснение № 5 Раздел „9. Екип“ В дадените разяснения в раздела, за попълването на полета в него, остават неясноти и неточности, които са свързани с тях. ОТНОСНО: 1. Поле „Позиция по проекта“- полето не предоставя избор на	**5.1.** и **5.2.** За настоящата процедура – се въвеждат данните за кандидата – физическото лице – земеделски стопанин,

	позиция в екипа. Кои са допустимите видове позиции, които могат да се попълнят в полето? 2. Поле „Квалификация и отговорности“- за полето не са пояснените минималните отговорности и минималните взаимоотношение, които трябва да съществуват между тях. Кой са минималните отговорности и минималните взаимоотношение, които трябва да се опишат в полето? ***	ръководителя на земеделското стопанство или ръководителя на публичния субект, съгласно инструкциите в Приложение № 22 към УК.
Запитване № 239 от 24.08.2021 г.	Уважаеми дами и господа, имам следните въпроси по процедура BG06RDNP001-4.012: 1. Кандидатът по мярката, разполага с регистриран и действащ животновъден обект, на територията на нитратно уязвимите зони. Допустима инвестиция ли е закупуване на тороразпръскващо ремарке, което ще служи за торене на земеделски земи в нитратно уязвимите зони? 2. В случай на инвестиция в СМР дейности и оборудване на нов животновъден обект, който ще е разположен на територията на нитратно уязвимите зони – допустими инвестиции ли са описаните в т. 1.1, към т. 1.Критерии за оценка №4.3 на Приложение 1 и по специално: скреперни системи за почистване на оборски тор, както и закупуване на тороразпръскващо ремарке?	**1.** Посоченият във въпроса актив *„тороразпръскващо ремарке“* не попада в обхвата на ограниченията, посочени в т. 3 от раздел 13.3 от УК. **2.** В случай на проектно предложение с включени *„инвестиция в СМР дейности и оборудване на нов животновъден обект“* не се прилагат ограниченията, посочени в т. 3 от раздел 13.3 от УК, тъй като те се отнасят само за регистрирани и действащи животновъдни обекти.
Запитване № 240 от 24.08.2021 г.	Ще се счита ли попълнения Бизнес План Приложение № 7 от УК за попълнен по образец след, като се отнася за ЦЕЛЕВИ прием за Животновъдство.	УО на ПРСР прави уточнение, че е допусната техническа грешка само при изписване на текста. В Приложение № 7 към УК коректно е посочен номера на настоящата процедура. В тази връзка Приложение № 7 се попълва съгласно приложения към УК образец и се прилага към проектното

		предложение.
Запитване № 241 от 26.08.2021 г.	**УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,** Във връзка с текущия прием по подмярка 4.1„Инвестиции в земеделски стопанства“ от ПРСР 2014 – 2020 г., бихме искали да получим разяснение и повече информация по следния въпрос, а именно: Видно от публикуваният „**Списък на земеделските практики от полза за климата и околната среда**“ на сайта на МЗХГ в Раздел **„Минимални обработки - Намалени обработки на почвата**“ и по-конкретно за обработки **Opti-till** или **Minimum-till** е посочено следното: „*Характеризират се с минимални, частични, слети обработки на почвата, една, две или три на брой в зависимост от вида почва и от конкретните климатични условия. Това е технология, при която дълбоките почвени обработки се заменят от изграждане на биологична екосистема на почвата.* *Покриването на почвата с растителни остатъци от предходната култура, задържа влагата в почвата, което спомага за биологичната активност в така наречената жива почва, по този начин въглерода се запазва в почвата и се използва като храна за следващата култура. При тези обработки количеството на химичния фосфор и химичния азот е силно намалено, поради подобрената биологична активност на почвата, която се превръща в храна за растенията. Веднага след жътва в полето се влиза с иглен култиватор, това е обработка на 2-3 см, която цели да*	

	разпредели сламата равномерно върху почвата и да затвори капилярите на почвата, при повторно влизане в полето с игления култиватор се унищожават плевели и самосевки без да се налага пръскане с хербицид. ***Следващото влизане в полето е с инвентар за минимални, слети, частични обработки - култиватор, таралежки и др., след което се засява културата с директна сеялка*** **”** **.** От това техническо описание, публикувано от МЗХГ е видно, че култиваторът е необходим инвентар при агротехнически мероприятия, целящи опазване на компонентите на околната среда чрез минимални, частични или ивични обработки. Стърнищният култиватор се използва при технологии по обработка на почвата, които подобряват нейната структура и подобряват биологичната й активност. Стърнищният култиватор допринася за опазване на компонентите на околната среда и по конкретно опазване на почвата от ерозия. Типът на обработката на почвата със стърнищен култиватор е вертикална (не чрез обръщане на слоя) и при нея голям процент от растителните остатъци от предходната култура остават в повърхностния слой на почвата, като по този начин се подобрява, както нейната структурата, така и влагозадържащите и качества. Обработките със стърнищен култиватор изцяло заменят обработките с плуг, с което се допринася за възстановяване и повишаване на биологичната активност на почвата в дългосрочен период, а именно: При обработките с обръщателен плуг, в почвата на	

	дълбочината, на която работи плуга се образува плужна пета, която не дава възможност в почвата да навлиза влага (както отгоре надолу, така и отдолу нагоре) и да се дренира, да има добра структура и добра биологична активност. За да се премине към технологии при обработки на почвата, които допринасят за добра структура и биологична активност е необходимо да се разруши плужната пета и обработките с обръщане на слоя на почвата (обработките с плуг) да се заменят с вертикални обработки на почвата. Това се извършва със стърнищен култиватор, който, както посочих изцяло заменя обработките с плуг. Във връзка с гореописаното, Моля за Вашето разяснение, попада ли в Приложение 1 от Условията за кандидатстване по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ стърнищен култиватор, като се има предвид, че същия се използва за минимални почвени обработки, в смисъла посочен по-горе в обяснението? С уважение:***	В допълнение към отговора на запитване № 194 правим уточнението, че посоченият от Вас актив „стърнищен култиватор“ може да бъде отнесен към критерий за оценка № 4.3, в случай че същия спомага за опазвана компонентите на околната среда, включително задържане въглерода в почвата.
Запитване № 242 от 26.08.2021 г.	Здравейте, във връзка с приема по мярка 4.1 имам следните въпроси: 1.Допустими ли са разходите за изграждане на сондаж за вода свързан с захранване на животновъден обект за поене на животните? 2. Ако разхода е допустим може ли да бъде отнесен към някой от критериите за оценка от списъка с инвестиционни разходи съгласно приложение 1 към условията за кандидатстване?	**1.** Описаните в запитването разходи *„изграждане на сондаж за вода свързан с захранване на животновъден обект за поене на животните“* могат да попаднат в обхвата на допустимите разходи. **2.** В Приложение № 1 към УК са описани разходите, които допринасят за постигане на критерий за оценка № 4.3 и № 4.4. **3.** В цитираната в запитването т. 25 от раздел 13.2 от УС не са

	3. За изграждането на сондажа за поене на животните необходимо ли е прилагане на документите по т.25 от раздел 13.2: Условия за допустимост на дейностите? Благодаря за отговорите	посочени документи, а изисквания към инвестиции за напоителни системи.
Запитване № 243 от 28.08.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с подготовка на проектно предложение ПО ПРОЦЕДУРА № BG06RDNP001-4.012 ПО ПОДМЯРКА 4.1 „ИНВЕСТИЦИИ В ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНСТВА“ ОТ МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020, имам следния въпрос: В приложение 7 от документите за кандидатстване в раздел 1 "Обща информация" има следния текст ***Процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-4.012 – Целеви прием за земеделски стопани в сектор „Животновъдство“ по Подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 "Инвестиции в материални активи" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.*** Техническа грешка ли е допусната от ваша страна или ние гледаме стари бланки. Благодаря	Вижте отговора на запитване № 240. *„УО на ПРСР прави уточнение, че е допусната техническа грешка само при изписване на текста. В Приложение № 7 към УК коректно е посочен номера на настоящата процедура. В тази връзка Приложение №7 е необходимо да се попълни в приложения към УК образец.“*
Запитване № 244 от 28.08.2021 г.	Моля за Вашето становище по описаните по-долу въпроси във връзка с Процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4	Във връзка с поставения от Вас въпрос и информация за описаните инвестиции в него, следва да имате предвид, че същите могат да попадат в обхвата на т. 2.2.2 от Приложение № 1 от Условията за кандидатстване по процедурата и

	„Инвестиции в материални активи“ от ПРСР 2014-2020 г.: 1) Във връзка с инвестиция в оранжерия с електронно управление на микроклимата, приема ли се като част от тази система самият котел, с който се затопля водата, като целият процес е автоматизиран и се управлява чрез електронно табло, по смисъла на критерий за оценка 4.4, т. 2.2.2 от Приложение 1 към УК. Поздрави***	доказват съответствие с критерий за оценка № 4.4, само в случаите, че същите са свързани *„с електронно управление на микроклимата“*. В допълнение правим уточнение, че съответствието на включените в проектното предложение допустими инвестиционни разходи с критерии за оценка 4.4 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от УК се извършва съгласно подхода в т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК.
Запитване № 245 от 31.08.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с кандидатстване по процедура BG06RDNP001-4.012 - Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., възникват следните питания при подготовка на проектно предложение 1. Инвестиционното намерение за създаване на трайни насаждения (ябълки) включва създаване на система за превенция срещу неблагоприятни климатични условия – слани. Инвестицията ще включва закупуване на метеостанция, която с подходящия софтуер ще известява предварително наличието на условия за образуване на слани. Подадения сигнал за възможност от образуване на слани, ще включва система изградена над короните на дръвчетата, която включва бетонови колове, които представляват конструкция с възможност за качване на тръбна разгъвка във височина над нивото на короната на	**1.** Във връзка с поставения от Вас въпрос и информация за описаните инвестиции не става ясно какво се включва в понятието „мобилни клетки“ и тяхната обвързаност със селскостопанското производство.

	дръвчето и импулсен разпръсквач, който при неговата работа ще образува много ситна водна струя тип мъгла или пара, с което риска от същинската слана се намаля до минимум и сланата не попада директно върху насажденията. В тази връзка въпросът ни е ще бъдат ли признати разходите за изграждане (или доставка и монтаж на мобилни клетки) като разход за иновации по точка 2.2.2 от Приложение 1 към документи за информация към Условията за кандидатстване? 2. Инвестиционното намерение включва закупуване на автоматизирано ремарке със специални хидравлични платформи за обслужване на до 4 оператора (всяка платформа е с индивидуално движение), служещи за събиране на продукцията, както и за резитби. За целта ремаркето (дърпано от самоходна техника – трактор) е снабдено с компресор за въздух за прикачане на пневматични резачки (за резитбите). В тази връзка въпросът ни е ще бъде ли призната инвестицията като разход по точка 2.2.2 от Приложение 1 към документи за информация към Условията за кандидатстване (частта за отглеждане и прибиране на селскостопански култури)? Благодаря предварително за информацията и успешна работа.	**2.** Във връзка с поставения от Вас въпрос, следва да имате предвид, че посочения от Вас *„автоматизирано ремарке със специални хидравлични платформи за обслужване на до 4 оператора (всяка платформа е с индивидуално движение), служещи за събиране на продукцията, както и за резитби“* не попада в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване.
Запитване № 246 от 31.08.2021 г.	Моля за Вашето становище по описаните по-долу въпроси във връзка с Процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от ПРСР 2014-2020 г.: 1) Във връзка с инвестиция в оранжерия, приема ли се като инвестиция по т. 1.3, критерий 4.3 от Приложение 1 -	**1.** Във връзка с поставения от Вас въпрос, следва да имате предвид, че посочената от Вас *„стелажна система за*

	Разходи, допринасящи за изпълнение на целите на Инструмента NGEU, доставката и монтажа на стелажна система за съхранение на различните компоненти на минерални торове, чрез които се захранва хранителния възел на оранжерията? . 2) Приема ли се като инвестиция по т. 1.6, критерий 4.3 от Приложение 1 - Разходи, допринасящи за изпълнение на целите на Инструмента NGEU, закупуване на цистерна за течна растителна торова маса, като отпадъчна суровина от оранжерията? Поздрави ***	*съхранение на различните компоненти на минерални торове“* не попада в обхвата на Приложение № 1 към Условията за кандидатстване. **2.** Поставеният въпрос е неясен, което не дава възможност на УО да предостави разяснения в контекста на Условията за кандидатстване.
Запитване № 247 от 02.09.2021 г.	Здравейте, Уважаеми представители на УО, Във връзка с Процедура чрез подбор BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1.“Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. в приложен файл Ви изпращам въпроси и искания за разяснения. С уважение *** Въпроси и искания за разяснения във връзка с Процедура чрез подбор BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1.“Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. Въпрос 1 т.3 от раздел 21.2. Техническа и финансова оценка от	**1.** Съгласно т. 6 от раздел 21.2 от УК *„Всяка информация, предоставена извън официално изисканата от*

	Условията за кандидатстване с проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ гласи: Когато при оценката се установят обстоятелства, които изискват допълнителна пояснителна информация, комисията изпраща на кандидата уведомление чрез ИСУН 2020 и определя срок за представяне на информацията. С уведомлението могат да бъдат изискани и документите по т. 17 и т. 37, както и разрешително за водовземане по т. 36 от раздел 24.1. Във второ изречение пише, че с уведомлението могат да бъдат изискани и документите по т. 17 и т. 37, както и разрешително за водовземане по т. 36 от раздел 24.1. Във връзка с гореизложеното имам следния въпрос: При непредставяне на документите по т. 17 и т. 37, както и разрешително за водовземане по т. 36 от раздел 24.1. в срока по т. 5 от раздел 21.1 „Оценка на административно съответствие и допустимост“ ДФЗ-РА ще ги изисква ли съгласно т.3 от раздел 21.2. Техническа и финансова оценка или кандидата трябва да ги изпрати без да чака уведомително писмо, защото може и да не бъдат изисквани, тъй като пише, че могат да бъдат изисквани?	*оценителната комисия, няма да бъде вземана под внимание. По изключение кандидатът може да предостави информация с уведомителен характер (напр. промяна в адреса за кореспонденция, правноорганизационната форма, лицето, представляващо дружеството и други подобни обстоятелства), която не води до подобряване качеството на първоначалното проектно предложение.“*. В тази връзка, кандидатът не е необходимо да изпраща информация и/или документи без да са изискани от оценителната комисия.
	Въпрос 2 В т.30 от раздел 24.1. Списък с общи документи от Условията за кандидатстване с проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура чрез подбор	**2.** Документът по т. 30 от раздел 24.1 от УК е приложим в случаите по т. 12 от раздел 14.2 за кандидати, които заявяват финансова помощ в размер до 50 на сто от размера на

	№ BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ се изисква към проектното предложение да се прилага следния документ: Решение на кандидата за избор на доставчик/изпълнител (важи в случаите по т. 12 от Раздел 14.2 „Условия за допустимост на разходите“ за кандидати, които заявяват финансова помощ в размер до 50 на сто от размера на допустимите за подпомагане разходи). Представя се във формат „pdf“ или „jpg”. Във връзка с гореизложеното имам следния въпрос: Не считате, ли че същият документ трябва да важи и в случаите по т. 12 от Раздел 14.2 „Условия за допустимост на разходите“, за кандидати, които заявяват финансова помощ в размер над 50 на сто от размера на допустимите за подпомагане разходи, за разходи за строителство, в т. ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без ДДС, на стойност по-ниска от 50 000 лв., както и за разходи за доставки или услуги, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без ДДС, на стойност по-ниска от 30 000 лв.?	допустимите за подпомагане разходи и за разходите, които не попадат в приложното поле на ЗОП или ПМС № 160/2016 г.
	Въпрос 3 В т 31. от раздел 24.1. Списък с общи документи от Условията за кандидатстване с проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ се изисква към проектното предложение да се прилагат следните документи: Предварителни или окончателни договори за услуги и	**3.1.** Кандидатите трябва да представят документа по т. 31 от раздел 24.1 от УК съгласно посочения формат. В допълнение Ви информираме, че няма изрична забрана КСС да бъдат приложени допълнително във формат „xls”/xlsx”. **3.2.** Документът по т. 31 от раздел 24.1 от УК е приложим за разходите, които не попадат в приложното поле на ЗОП или

	доставки – обект на инвестицията, включително с посочени марка, модел (когато е приложимо), цена в левове или евро с посочен ДДС и срок за изпълнение. Представя се във формат „pdf“ или „jpg” или „rar” или „zip“. В случаите на инвестиции за СМР към договорите се прилагат и КСС във формат „pdf“. - важи в случаите, когато кандидатът не се явява възложител по чл. 5 и 6 от ЗОП и разходите не попадат в приложното поле на ПМС № 160/2016 г. за кандидати, които заявяват финансова помощ в размер до 50 на сто от размера на допустимите за подпомагане разходи. Във връзка с гореизложеното имам следния въпрос: Не е ли допусната техническа грешка при изписването на формата, в който трябва да се прилагат КСС? Досега по всички приеми по всички подмерки се е изисквало КСС да се прилагат във формат „xls” или „xlsx”. Правилно ли е, че документ №31 се прилага при следните случаи: 1. Когато кандидатът не се явява възложител по чл. 5 и 6 от ЗОП 2. Когато кандидатът е заявил финансова помощ в размер над 50 на сто от размера на допустимите за подпомагане разходи, но разходите не попадат в приложното поле на ПМС № 160/2016 г. или за разходи за строителство, в т. ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без ДДС, на стойност по-ниска от 50 000 лв., както и за разходи за доставки или услуги, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без ДДС, на стойност по-ниска от 30 000 лв.	ПМС № 160/2016 г.

	3. Когато кандидатът е заявил финансова помощ в размер до 50 на сто от размера на допустимите за подпомагане разходи. Въпрос 4 Каква трябва да е датата на съответната декларация от раздел 24.1. Списък с общи документи от Условията за кандидатстване с проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“? Датата, на която се подава проектното предложение или може да е в периода от откриване на процедурата до датата на подаване на проектното предложение?	**4.** Декларираните обстоятелства трябва да са към датата на подаване на проектното предложение.
	Въпрос 5 Чл.5, ал.6 от Административния договор гласи: Изпълнението на инвестицията по одобрения проект трябва да започне в срок до шест месеца от сключването на допълнително споразумение с Фонда към този договор за вписване на всички избрани изпълнители за разходите по одобрения проект, за което да уведоми Фонда, като представи надлежни доказателства за това в същия срок. Когато до изтичането на срока по изр. първо Бенефициентът представи на Фонда надлежни документи, пряко свързани с изпълнението, от които е видно, че е извършил или извършва реални действия и започването на изпълнението е предстоящо, този срок може да бъде удължен по преценка на Фонда, но с не повече от три месеца.	**5.** Съгласно чл. 5, ал. 2 от Приложение 9 – „Административен договор 4.1 невъзложители“ към Условията за изпълнение *„**Бенефициентът** се задължава да започне реалното изпълнение на одобрения проект в срок не по-дълъг от дванадесет месеца от сключване на този договор, за което да уведоми Фонда, като представи надлежни доказателства за това в същия срок.“*

	В чл.5, ал.6 от Административния договор е определен срок за започване на изпълнението на инвестицията по одобрения проект за кандидати, които са възложители по чл. 5 и 6 от ЗОП и за тези, които ще провеждат процедура за избор на изпълнител по реда на ПМС № 160/2016 г. за изпълнение на дейностите по проекта, но не е посочен срок за започване за кандидати, които не са възложители по чл. 5 и 6 от ЗОП и за тези, които няма да провеждат процедура за избор на изпълнител по реда на ПМС № 160/2016 г. за изпълнение на дейностите по проекта. Във връзка с гореизложеното имам следния въпрос: Какъв е срокът за започване на изпълнението на инвестицията по одобрения проект за кандидати, които не се възложители по чл. 5 и 6 от ЗОП и за тези, които няма да провеждат процедура за избор на изпълнител по реда на ПМС № 160/2016 г. за изпълнение на дейностите по проекта? Въпрос 6 Чл.15, ал.1 от Административния договор гласи: За период от всеки 12 месеца, считано от датата на подаване на искане за окончателно плащане до изтичане на срока по чл. 6 от договора, Бенефициентът се задължава при осъществяване на подпомаганата дейност да постигне и поддържа резултати от изпълнението, които не са по-ниски от 50 % от заложените в представения от него и одобрен от Фонда бизнес план показатели, а именно: средногодишно количество на планираната произведена в изпълнение на инвестицията продукция и/или размера на планираните	**6.** Поставеният въпрос е неясен, което не дава възможност на УО да предостави разяснения в контекста на Условията за кандидатстване.

	приходи от продажби на тази продукция. Чл.15, ал.3 от Административния договор гласи: Когато ФОНДЪТ извършва контрол за изпълнение на изискването по ал. 1 преди окончателно плащане по договора и/или след изплащането му и към датата на проверката 12-месечният период не е изтекъл, постигнатите за проверявания период показатели се сравняват чрез пропорционално изчисление спрямо заложените показатели в Таблица № 3 от одобрения бизнес план за същия период. При преценката за спазване на изискването по ал. 1 въз основа на постигнатите от Бенефициента показатели, Фондът отчита сезонния характер на производството и предвижданията на бизнес плана за периода за производство на земеделската продукция. От чл.15, ал.3 става ясно, че при извършване на контрол ДФЗ-РА ще отчита сезонния характер на производството и предвижданията на бизнес плана за периода за производство на земеделската продукция, но не става ясно, как ще се отчитат постигнатите за проверявания период показатели в Таблица № 3 от одобрения бизнес план, които се отнасят до размера на планираните приходи от продажби на тази продукция, защото в чл.15, ал.1 под показатели се има в предвид, както количеството на произведената продукция, така и размера на приходите от продажби на продукция? Считаме, че в бизнес плана може да се отчита сезонният характер на производството при предвижданията на количеството на произведената продукция, но в голяма част	

	от стопанствата приходите от продажби, както нямат изразен сезонен характер, така и нямат постоянни приходи. Например продукцията от зърнени култури може да се продаде, както за един ден, така и за месец, както и в продължение на месеци. Въпрос 7 В Приложение № 1 Документи за междинно и окончателно плащане към Условията за изпълнение на одобрени проекти по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ се изисква следният документ: 16.Приемно-предавателен протокол между доставчика/изпълнителя и бенефициента за всеки обект на инвестицията, съдържащ детайлно описание на техническите характеристики и индивидуализиращи данни, когато е приложимо (напр. серийни номера, номер на рама, номер на двигател, др.). Представя се във формат „pdf“ или „jpg“, включително в „xls“ формат. Във връзка с гореизложеното имам следния въпрос: Винаги ли приемно-предавателният протокол се представя и във формат „xls“ или само в случаите, когато инвестиционните разходи, които се отчитат включват СМР?	**7.** Документите се представят във форматите, описани в Приложение № 1 към Условията за изпълнение.
	На зададени запитвания с номера 54, 123 и 131 във връзка с преработка на произведената от земеделски стопани първична селскостопанска продукция Вие отговаряте, че в тези случаи в бизнес плана кандидатите могат да включат и преработен селскостопански продукт, производен от	**8.** В Приложение № 7 към Условията за кандидатстване са представени указания за попълване на таблиците от бизнес

	селскостопански продукт, който се произвежда с подпомогнатите активи. Във връзка с Вашия отговор на горепосочените въпроси възниква следния въпрос, а именно: Какви разходи ще се включат в Таблица 7. Разходи за суровини, материали и външни услуги от бизнес плана? Ако в Таблица 3. Производствена програма от бизнес плана се отразят количествата на преработен селскостопански продукт, както и приходи от преработен селскостопански продукт, то логично е в Таблица 7. Разходи за суровини, материали и външни услуги от бизнес плана да се включат и разходите направени за производството на преработения продукт(например разходите направени в Дестилерията, при преработката на лавандула). Считам, че би било коректно земеделските стопани да имат право да преработват собствената си първична селскостопанска продукция произведена с помощта на подпомогнатите активи, но подходът би трябвало да е следният: В Таблица 3. Производствена програма от бизнес плана следва да се отрази непреработеният селскостопански продукт(например лавандулов цвят). Приходите от производството на първичната селскостопанска продукция(например лавандулов цвят) ще се формират от завеждането в счетоводството на селскостопанския продукт на справедлива(пазарна) цена на основание НСС - 41 Селско стопанство	плана, включително за цитираните във Вашето запитване таблици. Представените от кандидата данни подлежат на оценка от страна на оценителната комисия, като при възникване на неясноти комисията може да изиска представяне на допълнителна информация.

	В Таблица 7. Разходи за суровини, материали и външни услуги от бизнес плана трябва да се отразят разходите по производството на първичния селскостопански продукт. В Таблица 4. Сеитбооборот/обработваеми площи по видове култури и среден добив от дка и/или Таблица 5.2. Животинска продукция следва да се посочи количеството на собствена растениевъдна и/или животинска продукция, която се използва за производството на крайния(преработен) продукт с цел по време на мониторинг да може да се определи какво количество на първичен селскостопански продукт е вложено в производството на преработения продукт, който е продаден. От фактурата за продадена преработена продукция ще може да се извлече информация за непреработения селскостопански продукт, използвайки информацията към Таблица 4. Сеитбооборот/обработваеми площи по видове култури и среден добив от дка и/или Таблица 5.2. Животинска продукция, където е посочено количеството на собствена растениевъдна и/или животинска продукция, която се използва за производството на крайния(преработен) продукт По този начин за отчитане на показателите на бизнес плана ще се използват данните за първичния селскостопански продукт, като количество и приходи. Приходите от преработения селскостопански продукт и разходите за преработка следва да се отразят в Таблица 15. Прогноза за Нетните парични потоци на другите дейности.	

	Очакваме Вашето становище по поставените въпроси. С уважение ***	
Запитване № 248 от 02.09.2021 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“, моля за отговор по следния въпрос: Културите: бейби спанак, бейби салати (батавия и айсберг) и кейл, попадат ли в обхвата на Приложение № 16 - Списък с култури и животни, попадащи в чувствителните сектори - сектор "Плодове и зеленчуци", сектор "Етеричномаслени и медицински култури" и сектор "Животновъдство"? С уважение,***	Описаните в запитването *„бейби спанак, бейби салати (батавия и айсберг)“* попадат в обхвата на чувствителните сектори, тъй като не се различават по видова и ботаническа принадлежност от посочените в Приложение № 16 към УК „спанак“ и „салата“. По отношение на посоченият в запитването *„кейл“* следва да имате предвид, че в Приложение № 16 към УК изрично е включено само главесто зеле и следователно *„кейл“* не попада в обхвата на чувствителните сектори.
Запитване № 249 от 02.09.2021 г.	Уважаеми членове на Управляващия орган, На основание чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ и в законоустановения срок моля да предоставите разяснения по BG06RDNP001-4.012 - Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. Въпросът, който имам, е следният: 1. Представляваното от мен предприятие - кандидат е земеделски производител, чиято единствена дейност е отглеждането на пшеница, рапица и слънчоглед. В проектното предложение, което ще бъде подадено по програмата, се предвижда закупуването на земеделска техника (трактор и дискова брана) за обработване на площите, засяти с посочените култури. В производствената	Съгласно инструкциите под Таблица 15 в Приложение № 7 към УК *„В Таблица 15 се попълват приходите, разходите и т.н., съгласно указаното в самата таблица, от всички други дейности на предприятието, които не са свързани с дейността, в която се инвестира.“*

	програма към бизнес плана - таблица 3 (Т3) подробно е описано както досегашното количество на продукция от културите, така и прогнозирания добив след закупуването на активите. Кандидатът няма други дейности, освен тези по отглеждане и продажбата на трите култури и не реализира приходи от такива други дейности. С оглед на изложената информация, следва ли да бъде попълнена Таблица 15 (Т15) от Бизнес плана към проектното предложение и ако да - каква информация следва да бъде попълнена в таблицата? С уважение,***	
Запитване № 250 от 02.09.2021 г.	Уважаеми членове на екипа на УО на ОПРСР, На основание чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ и в законоустановения срок моля да предоставите разяснения по следните въпроси относно BG06RDNP001-4.012 - Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.: 1.Дейността на представляваното от мен предприятие - кандидат е отглеждането на обикновена мека пшеница. Обработваните от предприятието земи са големи по площ, като притежаваните от дружеството активи са недостатъчни за обработката им. В Проектното предложение на дружеството се предвижда закупуването на земеделска техника - трактор, като при изчисление на капацитета на същия с калкулатора в Приложение № 8 към Условията за кандидатстване, е налице съотвествие между капацитета на	**1.** При попълването на Таблица 3 и Таблица 4 от Приложение № 7 към УК следва да се спазват инструкциите, описани към тях, като в заглавието на Таблица 4 допълнително е уточнено, че се попълват данни *„само за земята, която съответства на капацитета на активите, за които се кандидатства за финансиране*“.

	техниката и размера на обработваните площи. В тази връзка, въпросът ми се отнася до попълването на производствената програма в Бизнес плана - Таблица 3 (Т3). Следва ли производствената програма да бъде попълнена с информация по отношение на цялата земя, обработвана от дружеството, или следва да се попълни информация само по отношение на земята, която фактически е възможно да бъде обработвана със закупените по проекта активи при максималното им натоварване? Нашето разбиране е, че в производствената програма следва да се попълни информация относно всички площи, обработвани от дружеството, след като при изчисление с калкулатора в Приложение № 8 към Условията за кандидатстване е налице съответствие между площта на земите и капацитета на земеделската техника. Моля за потвърждение дали разбирането е правилно. 2. На второ място, следва ли Таблици от 6 до 9 от Бизнес плана да бъдат попълнени със стойностите, отнасящи се общо до производството на предприятието, чиято единствена дейност е отглеждането на пшеница и която е свързана със закупените активи, или следва да бъдат попълнени само стойностите, отнасящи се до предвидените за закупуване активи? В илюстрация на горното, в Таблица 7 се попълват разходите за суровини, материали и външни услуги, необходими за осъществяване на проектната дейност. Ще се считат ли за такива разходи всички разходи на предприятието, свързани с отглеждането на обикновена мека пшеница, или следва да се попълнят само разходите, свързани	**2.** При попълването на Таблиците от 6 до 9 от Приложение № 7 към УК следва да се спазват инструкциите, описани към тях.

	с активите, които ще бъдат закупени от дружеството (например разходи за ремонти на земеделската техника). С уважение,	
Запитване № 251 от 03.09.2021 г.	Г-н/Г-жо, В прикаченият файл към настоящото писмо Ви изпращам искане за разяснения по УК от BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020г. Очаквам Вашите разяснения. *** Г-Н/Г-ЖО, Желая да получа Вашето разяснение по следната неяснота по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., както и във връзка с писмени Ваши разяснения по запитвания: Разяснение № 1 В отговор по точка 2 от запитване № 62 е записано: 2. В обхвата на съответната култура от приоритетен сектор се отнасят и дейностите по производство на посадъчен материал, семена и разсад за съответната култура. В запитване № 107 е записано: 1.2. Закупуване на машина за чупене и белене на орехи? В отговора по точката от запитването е записано: 1.2. Във връзка с поставения от Вас въпрос следва да имате	**1.** Част от описаните операции биха попаднали в обхвата на допустимите дейности, но не може да се даде еднозначен отговор, тъй като в запитването са описани елементи, които са обект на оценка от оценителната комисия.

	предвид, че посочените инвестиционни разходи не попадат в обхвата на допустимите разходи по подмярка 4.1. ОТНОСНО: Производството на семена за домат е свързано с технологично въздействие върху домата: 1) измиване; 2) разрязване; 3) смилане; 4) отделяне на доматен пулп без семена; 5) отделяне на семена; 6) сушене за намаляване на повърхностна влага на семена; 7) почистване и отделя на семена; 8) сортиране на семена; 9) опаковане на семена. 1. Във връзка с отговорите по запитвания №№ 62 и 107 всички описани по- горе операции ли са допустими по М4.1? 2. Ако не- кой операции са допустимите по М4.1? ***	
Запитване № 252 от 03.09.2021 г.	Уважаеми Господа, във връзка с подготовката на проектно предложение по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., бихме искали да отправим следния въпрос: Ще се счита ли за изпълнен критерии №4. Проекти, които	Поставения въпрос е неясен, тъй като не е пояснено към кой от критериите за оценка от приоритет 4 се отнася Вашето запитване.

	допринасят за устойчиво и цифрово икономическо възстановяване, в случай, че кандидат-бенефициент, който притежава оранжерия, предвижда инвестиции в съоръжения за пречистване на вода - обратна осмоза, като до този момент стопанството не разполага със съоръжения за пречистване. Благодаря предварително.	
Запитване № 253 от 07.09.2021 г.	Уважаеми Г-жи и Г-да, Във връзка с намерението ми да кандидатсвам с проектно предложение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура чрез подбор №BG06RDNP001-4.01 по мярка 4.1 "Инвестиции в земеделски стопанства" за зеделска техника, придобита чрез финансов лизинг, бих искала да попитам следното: "Подлежи ли на финансиране техника(в случая трактор), закупен чрез финансов лизинг преди 1 година. Погасителният план е за период от 5 години и завършва през октомври 2025г. Предварително благодаря за вниманието!	Описаният в запитването случай не отговаря на условието на т. 34 от раздел 13.2 от УК, а именно: *„В случай на заявена финансова помощ в размер до 50 на сто от допустимите за подпомагане разходи, дейностите и разходите по проекта са допустими за подпомагане, ако са извършени след подаване на проектното предложение, с изключение на общите разходи по т. 2 от Раздел 14.1 „Допустими разходи“, които могат да бъдат извършени и преди тази дата, но не по-рано от 1 януари 2014 г. Разходите за създаване на трайни насаждения и СМР са допустими за подпомагане, ако са извършени след посещение на място по т. 22 от раздел Раздел 21.1 „Оценка на административно съответствие и допустимост“.“*
Запитване № 254 от 07.09.2021 г.	Здравейте, Във връзка с обявен прием по процедура No BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., моля за отговор на следния въпрос: Планираме да кандидатстваме за създаване на трайни насаждения по подмярка 4.1. Имаме трайни насаждения,	

	които не са плодородни през последните години и бихме искали да ги презасадим, като се използва метода не чрез изкореняване на съществуващите насаждения, а чрез отрязване на стъблото ниско и слагане на присадки. Агротехническите мероприятия, които се правят в този случай са: 1. Прерязване на дървото над подложката на 20 см над розетката. 2. Събиране и раздробяване на короната 3. Мулчиране на дървесната маса-2 пъти . 4. Хербицидна подготовка 5. Окопаване на изсъхналата трева ръчно 6. Закупуване на присадки (4-6 бр на дърво) от новия сорт. 7.Присаждане ръчно по 4-6 бр на дърво съобразно наличните подходящи клони чрез 8. Пристягане чрез специализирана лента и поставяне на овощарска боя. 9. Торене есенно и пролетно 10. Почистване на издънки -2 пъти Цената на присадките е същата като ново дърво защото са по 4-6 броя на едно дръвче. Това е иновативен метод на презасаждане, който пести две години от първоначалното засаждане до достигане на плододаване на новото насаждение. Сортовете които ще се презасаждат са по устойчиви на съществуващите почви, и с по късно плододаване и по-добър добив. 1. Възможно ли е да се кандидатства за създаване на	

	насаждения по подмярката като се ползва този метод и всички описани разходи допустими ли са? 2. Ако инвестицията е допустима, то ползва ли се референтна цена или е необходимо представяне на три оферти?	**1. и 2.** Създаване на трайни насаждения по описания в запитването начин не попада в обхвата на допустимите разходи съгласно т. 1.1.3 от раздел 14.1 от УК.
Запитване № 255 от 08.09.2021 г. Постъпил на rdd@mzh.government.bg	Здравейте! Във връзка с предстоящо кандидатстване по Процедура BG06RDNP001-4.012 чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1. „ Инвестиции в земеделски стопанства“ на ПРСР 2014-2020, моля за Вашите разяснения относно допустимостта за финансиране по подмярката на следните разходи: 1. Съгласно т. 10 от Раздел 14.3 „Недопустими разходи“ от Условията за кандидатстване по процедурата разходи за създаване на трайни насаждения от орех са недопустими за финансиране разходи по подмярката. В предоставените по процедурата разяснения от страна на УО се приема, че недопустими за финансиране са и разходи за презасаждане на трайни насаждения от орехи, въпреки че същите не са изрично посочени в т. 10 от Раздел 14.3 от УК. Конкретният въпрос, по който бихме желали да получим разяснени е следния: Допустими ли са за финансиране разходи за засаждане на допълнителен брой орехови дръвчета върху съществуващите трайни насаждения, без да се увеличава тяхната площ, т.е. за преминаване към интензивно отглеждане на орехи чрез увеличаване на броя на дръвчетата върху съществуващата площ на трайните насаждения? Моля да имате предвид, че въпросът ни не касае	Описаните от Вас „*разходи за засаждане на допълнителен брой орехови дръвчета върху съществуващите трайни насаждения, без да се увеличава тяхната площ, т.е. за преминаване към интензивно отглеждане на орехи чрез увеличаване на броя на дръвчетата върху съществуващата площ на трайните насаждения*“ попадат в обхвата на недопустимите разходи, описани в т. 10 от раздел 14.3 от УК.

	допустимостта на разходите за създаване на ново трайно насаждение от орехи, нито за презасаждане на съществуващо насаждение от орехи, което поражда необходимостта от получаване на изрично разяснение от страна на УО по така поставения от нас въпрос. С уважение,***	
Запитване № 256 от 08.09.2021 г. <u>Постъпил в ИСУН</u>	Здравейте! Във връзка с предстоящо кандидатстване по Процедура BG06RDNP001-4.012 чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1. „ Инвестиции в земеделски стопанства“ на ПРСР 2014-2020, моля за Вашите разяснения относно допустимостта за финансиране по подмярката на следните разходи: 1. Съгласно т. 10 от Раздел 14.3 „Недопустими разходи“ от Условията за кандидатстване по процедурата разходи за създаване на трайни насаждения от орех са недопустими за финансиране разходи по подмярката. В предоставените по процедурата разяснения от страна на УО се приема, че недопустими за финансиране са и разходи за презасаждане на трайни насаждения от орехи, въпреки че същите не са изрично посочени в т. 10 от Раздел 14.3 от УК. Конкретният въпрос, по който бихме желали да получим разяснени е следния: Допустими ли са за финансиране разходи за засаждане на допълнителен брой орехови дръвчета върху съществуващите трайни насаждения, без да се увеличава тяхната площ, т.е. за преминаване към интензивно отглеждане на орехи чрез увеличаване на броя на дръвчетата	Вижте отговора на запитване № 255.

	върху съществуващата площ на трайните насаждения? Моля да имате предвид, че въпросът ни не касае допустимостта на разходите за създаване на ново трайно насаждение от орехи, нито за презасаждане на съществуващо насаждение от орехи, което поражда необходимостта от получаване на изрично разяснение от страна на УО по така поставения от нас въпрос. С уважение,***	
Запитване № 257 от 08.09.2021 г. (26.08.2021 г.)	УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, Във връзка с текущия прием по подмярка 4.1„Инвестиции в земеделски стопанства“ от ПРСР 2014 – 2020 г., бихме искали да получим разяснение и повече информация по следния въпрос, а именно: Видно от публикуваният „Списък на земеделските практики от полза за климата и околната среда“ на сайта на МЗХГ в Раздел „Минимални обработки - Намалени обработки на почвата“ и по-конкретно за обработки Opti-till или Minimum-till е посочено следното: „Характеризират се с минимални, частични, слети обработки на почвата, една, две или три на брой в зависимост от вида почва и от конкретните климатични условия. Това е технология, при която дълбоките почвени обработки се заменят от изграждане на биологична екосистема на почвата. Покриването на почвата с растителни остатъци от предходната култура, задържа влагата в почвата, което спомага за биологичната активност в така наречената жива почва, по този начин въглерода се запазва в почвата и се	Вижте отговора на запитване № 241. *„В допълнение към отговора на запитване № 194 правим уточнението, че посоченият от Вас актив „стърнищен култиватор“ може да бъде отнесен към критерий за оценка № 4.3, в случай че същия спомага за опазвана компонентите на околната среда, включително задържане въглерода в почвата.“*

	използва като храна за следващата култура. При тези обработки количеството на химичния фосфор и химичния азот е силно намалено, поради подобрената биологична активност на почвата, която се превръща в храна за растенията. Веднага след жътва в полето се влиза с иглен култиватор, това е обработка на 2-3 см, която цели да разпредели сламата равномерно върху почвата и да затвори капилярите на почвата, при повторно влизане в полето с игления култиватор се унищожават плевели и самосевки без да се налага пръскане с хербицид. Следващото влизане в полето е с инвентар за минимални, слети, частични обработки - култиватор, таралежки и др., след което се засява културата с директна сеялка” . От това техническо описание, публикувано от МЗХГ е видно, че култиваторът е необходим инвентар при агротехнически мероприятия, целящи опазване на компонентите на околната среда чрез минимални, частични или ивични обработки. Стърнищният култиватор се използва при технологии по обработка на почвата, които подобряват нейната структура и подобряват биологичната й активност. Стърнищният култиватор допринася за опазване на компонентите на околната среда и по конкретно опазване на почвата от ерозия. Типът на обработката на почвата със стърнищен култиватор е вертикална (не чрез обръщане на слоя) и при нея голям процент от растителните остатъци от предходната култура остават в повърхностния слой на почвата, като по този начин се подобрява, както нейната	

	структурата, така и влагозадържащите и качества. Обработките със стърнищен култиватор изцяло заменят обработките с плуг, с което се допринася за възстановяване и повишаване на биологичната активност на почвата в дългосрочен период, а именно: При обработките с обръщателен плуг, в почвата на дълбочината, на която работи плуга се образува плужна пета, която не дава възможност в почвата да навлиза влага (както отгоре надолу, така и отдолу нагоре) и да се дренира, да има добра структура и добра биологична активност. За да се премине към технологии при обработки на почвата, които допринасят за добра структура и биологична активност е необходимо да се разруши плужната пета и обработките с обръщане на слоя на почвата (обработките с плуг) да се заменят с вертикални обработки на почвата. Това се извършва със стърнищен култиватор, който, както посочих изцяло заменя обработките с плуг. Във връзка с гореописаното, Моля за Вашето разяснение, попада ли в Приложение 1 от Условията за кандидатстване по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ стърнищен култиватор, като се има предвид, че същия се използва за минимални почвени обработки, в смисъла посочен по-горе в обяснението? С уважение:***	
Запитване № 258 от	Здравейте, Моля за Вашите разяснения относно следните въпроси: Въпрос 1. Съгласно условията на т. 23 от Раздел 21.1 „Оценка	**1.** По поставения въпрос УО на ПРСР извършва

08.09.2021 г. Постъпил на rdd@mzh.government.bg	за административно съответствие и допустимост“, ако документите по т. 17, т. 37 и т. 36 от раздел 24.1 не са представени от кандидата в срока по т. 5 от раздел 21.1, то същите биха могли да бъдат изискани от оценителната комисия с уведомлението на етап Техническа и финансова оценка (ТФО). В случай на непредставянето им от страна на кандидатите, то оценителите следва да извършат пълен или частичен отказ на проектното предложение. При утвърдените към момента условия за кандидатстване и по-конкретно – включените проверки на етапи Оценка за административно съответствие и допустимост (ОАСД) и ТФО, това ще наложи оценителите да преминат отново на етап ОАСД, за да извършат необходимите корекции на заявените за подпомагане разходи и впоследствие - анализ за икономическа жизнеспособност на бизнес плана. Идентична ситуация би настъпила и след извършване на класиране по критериите за оценка на проектните предложения, в случай че не е наличен финансов ресурс по Инструмента на Европейския съюз за възстановяване. Тогава оценителната комисия извършва повторна оценка на показателите на бизнес плана в съответствие с одобрения размер на финансовата помощ, както е посочено в т. 4.2 от Раздел 10 „Процент на съфинансиране“. Предвидените проверки, свързани с преценка основателността на заявените за подпомагане разходи и икономическата жизнеспособност на бизнес плана се извършват на етап ОАСД, съгласно т. 1, букви „г“ и „д“ от	допълнителна проверка и/или допълнително становище, като отговора по същия ще бъде включен при следващо публикуване на разяснения свързани с настоящата процедура.

	Раздел 21.1. Но, в описаните по-горе случаи оценителната комисия следва да се връща неколкократно на етап ОАСД след приключването му, за да направи необходимите корекции. В тази връзка, считам, че е логично тези проверки да бъдат извършени на етап ТФО. Въпрос 2. Съгласно т. 2 от Раздел 13.3 и т. 20 от Раздел 14.3 финансова помощ не се предоставя за дейности и разходи, заявени/включени за подпомагане в проектни предложения, подадени от кандидати по подмярка 5.1 „Подкрепа за инвестиции в превантивни мерки, насочени към ограничаване на последствията от вероятни природни бедствия, неблагоприятни климатични явления и катастрофични събития“. От тук следва ли да се разбира, че посоченото условие се отнася единствено за кандидати със сключени административни договори по подмярка 5.1, по които са одобрени за подпомагане разходи идентични с тези, за които се кандидатства по подмярка 4.1? Въпрос 3. Приложими ли са определените в Приложение № 12 „Списък с активи, дейности и услуги, за които са определени референтни разходи при извършване на строително - монтажни работи, създаване на трайни насаждения и земеделска техника“ референтни цени за хибридни фотоволтаични централи? В кои случаи се прилагат референтните цени за автономни и в кои – тези за мрежови фотоволтаични централи? С Уважение, ***	**2.** По отношение на условието, заложено в т. 2, буква „д“ от раздел 13.3 и т. 20 от раздел 14.3 от УК, оценителната комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ следва да извърши преценка за наличие или липса на одобрени разходи по сключени административни договори с кандидати по подмярка 5.1 с оглед избягване на двойно финансиране. **3.** Вижте отговора на въпрос 3 от запитване № 226. *„В допълнение на разяснение, дадено по запитване № 53 и допълнителен отговор на запитване № 143/04.06.2021 г., моля да имате предвид, че водещото при определяне на коректния вид фотоволтаична система, е дали системата притежава акумулаторен блок/батерия, в който се съхранява произведената от фотоволтаичните панели енергия. При наличие на акумулаторен блок/батерия, независимо от това дали фотоволтаичната система е*

		свързана или не към електропреносната мрежа, системата се определя като автономна. Хибридна е автономната система, която наред с акумулаторния блок, е свързана и към електопреносната мрежа. В останалите случаи се касае за мрежова фотоволтаична система. В допълнение следва да имате предвид, че определените от РА референтни цени за фотоволтаични системи, включени в Приложение № 12 „Списък с активи, дейности и услуги, за които са определени референтни разходи при извършване на строително - монтажни работи, създаване на трайни насаждения и земеделска техника“, са приложими за всички фотоволтаични централи, включително и за хибридните такива, които имат акумулаторен блок/батерии, но едновременно с това са свързани към мрежата на ЕРП дружество.“
Запитване № 259 от 08.09.2021 г. <u>Постъпил в ИСУН</u>	Здравейте, Моля за Вашите разяснения относно следните въпроси: Въпрос 1. Съгласно условията на т. 23 от Раздел 21.1 „Оценка за административно съответствие и допустимост“, ако документите по т. 17, т. 37 и т. 36 от раздел 24.1 не са представени от кандидата в срока по т. 5 от раздел 21.1, то същите биха могли да бъдат изискани от оценителната комисия с уведомлението на етап Техническа и финансова оценка (ТФО). В случай на непредставянето им от страна на кандидатите, то оценителите следва да извършат пълен или частичен отказ на проектното предложение. При утвърдените към момента условия за кандидатстване и по-конкретно –	Вижте отговорите на запитване № 258.

	включените проверки на етапи Оценка за административно съответствие и допустимост (ОАСД) и ТФО, това ще наложи оценителите да преминат отново на етап ОАСД, за да извършат необходимите корекции на заявените за подпомагане разходи и впоследствие - анализ за икономическа жизнеспособност на бизнес плана. Идентична ситуация би настъпила и след извършване на класиране по критериите за оценка на проектните предложения, в случай че не е наличен финансов ресурс по Инструмента на Европейския съюз за възстановяване. Тогава оценителната комисия извършва повторна оценка на показателите на бизнес плана в съответствие с одобрения размер на финансовата помощ, както е посочено в т. 4.2 от Раздел 10 „Процент на съфинансиране“. Предвидените проверки, свързани с преценка основателността на заявените за подпомагане разходи и икономическата жизнеспособност на бизнес плана се извършват на етап ОАСД, съгласно т. 1, букви „г“ и „д“ от Раздел 21.1. Но, в описаните по-горе случаи оценителната комисия следва да се връща неколкократно на етап ОАСД след приключването му, за да направи необходимите корекции. В тази връзка, считам, че е логично тези проверки да бъдат извършени на етап ТФО. Въпрос 2. Съгласно т. 2 от Раздел 13.3 и т. 20 от Раздел 14.3 финансова помощ не се предоставя за дейности и разходи, заявени/включени за подпомагане в проектни предложения, подадени от кандидати по подмярка 5.1 „Подкрепа за	

	инвестиции в превантивни мерки, насочени към ограничаване на последствията от вероятни природни бедствия, неблагоприятни климатични явления и катастрофични събития“. От тук следва ли да се разбира, че посоченото условие се отнася единствено за кандидати със сключени административни договори по подмярка 5.1, по които са одобрени за подпомагане разходи идентични с тези, за които се кандидатства по подмярка 4.1? Въпрос 3. Приложими ли са определените в Приложение № 12 „Списък с активи, дейности и услуги, за които са определени референтни разходи при извършване на строително - монтажни работи, създаване на трайни насаждения и земеделска техника“ референтни цени за хибридни фотоволтаични централи? В кои случаи се прилагат референтните цени за автономни и в кои – тези за мрежови фотоволтаични централи? С Уважение, ***	
Запитване № 260 от 09.09.2021 г.	Здравейте, В т. 1.8 от критерий за оценка 4.3 „Проектни предложения с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително ВЕИ“ са описани следните инвестиции: инвестиции в системи и оборудване за водовземни съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови тръбопроводи, системи за	Във връзка с поставения от Вас въпрос и информация за описаните инвестиции в него, следва да имате предвид, че същите не попадат в обхвата на критерий за оценка № 4.3 от Приложение № 1 от Условията за кандидатстване по процедурата.

	капково напояване, инсталации за дъждуване, пивоти, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата, генератори, водни помпи, филтърни възли. В тази връзка бих искала да попитам инвестиция за изграждане на система за надкоронно дъждуване против слана попада ли в определението „инсталации за дъждуване“ от критерий 4.3? В случай че над 15% от инвестиционните разходи по проекта са за изграждане на система за надкоронно дъждуване против слана, ще получа ли 10 т. по критерий за оценка 4.3? Благодаря предварително за отговора.	
Запитване № 261 от 09.09.2021 г. Постъпил на rdd@mzh.government.bg	Здравейте, Във връзка с предоставените разяснения по запитване № 102, точка 1, моля да уточните какво налага необходимостта разходите, свързани с подготовка на проектното предложение и тези, свързани с управлението на проекта да бъдат обект на общ договор с един и същ изпълнител? Няма разписан текст, от който да е пояснено, че предварителните разходи, представляващи консултантски услуги, които са част от общите разходи по т. 2 от раздел 14.1 на Условията за кандидатстване (УК) следва да бъдат изпълнени от един и същ избран изпълнител. В отговора си реферирате към дадената в Условията за кандидатстване дефиниция, съгласно която разходи за консултантски услуги, свързани с подготовка и управление на проекта са „Разходи, извършени преди подаване на проектното предложение и такива по	По поставения въпрос УО на ПРСР извършва допълнителна проверка и/или допълнително становище, като отговора по същия ще бъде включен при следващо публикуване на разяснения свързани с настоящата процедура.

	време на изпълнение на проекта, които задължително включват подготовка на проектното предложение, изработка на бизнес план, анализ за икономическа устойчивост на проекта и подготовка на заявки за плащане, включително отчитане и управление на проекта“. Считам, че посоченото определение не представляват пречка цитираните по-горе дейности, включени в консултантската услуга по едно проектно предложение, да бъдат извършени от различни изпълнители, независимо. Подобен прочит не би ли представлявал нарушение на принципа за свобода на договаряне? Също, в случай че кандидатът не е доволен от качеството на предоставената услуга по подготовка на проектното предложение от даден изпълнител, не е ли ограничаване на правата му въвеждането на забрана той да избере друг изпълнител на предоставяната услуга по отчитане на проекта, например? С уважение!	
Запитване № 262 от 09.09.2021 г.	Здравейте, Моля за следното разяснение по условията на приоритет 4.3 от критериите за оценка на проектите, а именно: В т.1.7 от Приложение 1 към Условията за кандидатстване е посочено: „Инвестиции в прикачни, сменяеми машини за минимални, частични, ивични и други обработки на почвата, спомагащи опазване на природните ресурси (опазване на почвата от ерозия, задържане на въглерода в почвата, както и подобряване на почвеното плодородие) – мулчираща техника (сечки, ножов валяк, шредери, мулчери и други);	Вижте отговора на въпрос 1 от запитване № 226. *„Понятието „сменяема прикачна техника“ следва да се прилага по смисъла на Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника. Сменяемата прикачна техника е техника, която е проектирана да бъде теглена от трактор или друга самоходна техника. В допълнение, за да съответстват включените в проектното предложение допустими инвестиционни разходи с критерии за оценка 4.3 и 4.4 от раздел 22.1 „Критерии за оценка на проектни предложения“ от УК се извършва оценка съгласно подхода в*

	почвообработваща техника - дискови брани, иглени брани, култиватори за минимални, частични или ивични обработки и други машини, спомагащи за опазване на компонентите на околната среда, включително и задържане на въглерода в почвата. В тази формулировка под сменяеми машини за частични и ивични обработки включват ли се и навесните машини, например мулчери за междуредова обработка и почистване на затревяване, машини за обработка в реда на трайни насаждения като активни брани, фрези и др.п., които по своята конструкция могат да бъдат само навесни, а не прикачни?	*т. 9 и т. 10 от раздел 22.2 „Методика за оценка на проектните предложения“ от УК.“* В допълнение правим уточнение, че мулчерите са включени в обхвата на т. 1.7 от Приложение № 1 към УК.
Запитване № 263 от 09.09.2021 г.	Здравейте, във връзка с Критерии за оценка No 4.2 Проектни предложения с инвестиции за напояване на селскостопански култури отглеждани в земеделското стопанство (критерий за оценка № 4.2)При които най-малко 35 на сто от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с инвестиции в напоителни системи - водовземни съоръжения, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация, включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата получават – 10 точки. Въпросът ни е ще се счита ли критерият за изпълнен, ако се закупи система за пречистване на водата с обратна	Във връзка с поставения въпрос следва да се има предвид, че описаните в запитването „съоръжения за пречистване на вода - обратна осмоза“ не попадат в обхвата на минималните изисквания за съответствие с критерий за оценка № 4.2 от приоритет 4 „Проекти, които допринасят за устойчиво и цифрово икономическо възстановяване“

	осмоза(най-малко 35 на сто от допустимите инвестиционни разходи по проекта), тъй като водата е мръсна и не става за поливане за което ще се приложат документи и проби за качеството и. ***	
Запитване № 264 от 09.09.2021 г.	Добър ден, Във връзка с изготвяне на проект по Подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ по процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-4.012, установих, че в образеца на Приложение № 7 - Бизнес план е допусната техническа грешка в заглавието, като е написано : "Процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-4.012 – Целеви прием за земеделски стопани в сектор „Животновъдство“ по Подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 "Инвестиции в материални активи" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г." Тъй като настоящият прием по тази процедура не е целеви към сектор "Животновъдство", проблем ли ще бъде подаването на проектно предложение с тази бланка на бизнес плана, ще бъде ли коригирана или ще остане в този вид? Блгодаря Ви предварително! Приятен и успешен ден! ***	Вижте отговора на запитване № 240. *„УО на ПРСР прави уточнение, че е допусната техническа грешка само при изписване на текста. В Приложение № 7 към УК коректно е посочен номера на настоящата процедура. В тази връзка Приложение № 7 се попълва съгласно приложения към УК образец и се прилага към проектното предложение..“*
Запитване № 265 от	Здравейте, Във връзка с предоставените разяснения по запитване № 102, точка 1, моля да уточните какво налага необходимостта	Вижте отговора на запитване № 261. *„В допълнение към отговора на запитване № 102 във връзка с поставения въпрос правим уточнението, че определението*

09.09.2021 г. <u>Постъпил в ИСУН</u>	разходите, свързани с подготовка на проектното предложение и тези, свързани с управлението на проекта да бъдат обект на общ договор с един и същ изпълнител? Няма разписан текст, от който да е пояснено, че предварителните разходи, представляващи консултантски услуги, които са част от общите разходи по т. 2 от раздел 14.1 на Условията за кандидатстване (УК) следва да бъдат изпълнени от един и същ избран изпълнител. В отговора си реферирате към дадената в Условията за кандидатстване дефиниция, съгласно която разходи за консултантски услуги, свързани с подготовка и управление на проекта са „Разходи, извършени преди подаване на проектното предложение и такива по време на изпълнение на проекта, които задължително включват подготовка на проектното предложение, изработка на бизнес план, анализ за икономическа устойчивост на проекта и подготовка на заявки за плащане, включително отчитане и управление на проекта“. Считам, че посоченото определение не представляват пречка цитираните по-горе дейности, включени в консултантската услуга по едно проектно предложение, да бъдат извършени от различни изпълнители, независимо. Подобен прочит не би ли представлявал нарушение на принципа за свобода на договаряне? Също, в случай че кандидатът не е доволен от качеството на предоставената услуга по подготовка на проектното предложение от даден изпълнител, не е ли ограничаване на правата му въвеждането на забрана той да избере друг изпълнител на предоставяната услуга по отчитане	*за „разходи за консултантски услуги, свързани с подготовка и управление на проекта“ от УК кореспондира с условията за допустимост на разходите по т.7.1 от раздел 14.2 от УК..“*

	на проекта, например? С уважение!	
Запитване № 266 от 09.09.2021 г.	Г-н/Г-жо, В прикаченият файл към настоящото писмо Ви изпращам искане за разяснения по УК от BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020г. Очаквам Вашите разяснения. *** Г-Н/Г-ЖО, Желая да получа Вашето разяснение по следната неяснота по процедура № BG06RDNP001-4.012 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., както и във връзка с писмени Ваши разяснения по запитвания: Разяснение № 1 В „24.2 Списък с документи, доказващи съответствие с критериите за оценка на проекти“, в точка 1 е записано: Заверено копие от териториалната дирекция на Националната агенция по приходите (ТД на НАП) на годишна данъчна декларация (ГДД) за последните 3 завършени финансови години, преди датата на кандидатстване (2018, 2019 и 2020 г.) - прилага се от нефинансови предприятия, несъставящи баланс. Представя се във формат „pdf“ или „jpg”. (Представя се, в случай че кандидатът заявява точки по критерий за	

	подбор № 2.4) В заповед № ЗЦУ-1819/18.12.2020г. на НСИ и НАП (https://nsi.bg/sites/default/files/files/pages/GOD2020/Zapoved_05-1026_NSI-NAP.pdf), която ежегодно се издава във връзка с чл. 20 от Закона за статистиката, в „I. Групи задължени лица, съдържание и форма на ГОД и КГОД, разпространение на формулярите“ в буква „А“, точка 1 е записано: 1. Нефинансови предприятия, несъставящи баланс - физически лица, извършващи стопанска дейност като търговци по смисъла на Търговския закон, включително едноличните търговци (ЕТ), както и физическите лица в случаите по чл. 29а от ЗДДФЛ; В ЗДДФЛ, чл. 29а е записано (1) (Изм. - ДВ, бр. 12 от 2015 г.) Физическите лица, регистрирани като земеделски стопани, могат да изберат доходът от стопанската им дейност да се облага с данък върху годишната данъчна основа по чл. 28. ОТНОСНО: Във връзка с термина „нефинансови предприятия, несъставящи баланс“, който се ползва в раздел 24.2, точка 1 и за който няма дадено определение в УК, и във връзка с налично определението в заповед на НСИ/НАП, че „Нефинансови предприятия, несъставящи баланс - физически лица, извършващи стопанска дейност като търговци по смисъла на Търговския закон, включително едноличните търговци (ЕТ), както и физическите лица в случаите по чл. 29а от ЗДДФЛ“, желая да получа разяснение за следното:	**1.1.** Както е посочено в т. 1 от раздел 24.2 кандидати, които са нефинансови, предприятия несъставящи баланс, в случай че заявяват точки по критерий за подбор № 2.4 от раздел 22.1 от УК, към формуляра за кандидатстване трябва да представят заверено копие от териториалната дирекция на Националната агенция по приходите (ТД на НАП) на годишна данъчна декларация (ГДД) за последните 3 завършени финансови години, преди датата на кандидатстване (2018, 2019 и 2020 г.). **1.2.** В т. 1 от раздел 24.2 е посочено, че съответния документ

	1) Физическо лице, което е регистриран земеделски стопанин, попадащо в обхвата на чл. 29а от ЗДДФЛ, и което формира годишна данъчна основа по чл. 28 от същия закон трябва ли да представя „заверено копие от териториалната дирекция на Националната агенция по приходите (ТД на НАП) на годишна данъчна декларация (ГДД) за последните 3 завършени финансови години“? 2) Кой е коректния текст: a. „прилага се от нефинансови предприятия, несъставящи баланс“ или b. „прилага се от нефинансови предприятия, несъставящи ОПР“? Разяснение № 2 В „24.2 Списък с документи, доказващи съответствие с критериите за оценка на проекти“, в точка 6 е записано: 6. Становище от компетентния орган по околна среда, удостоверяващо, кои от имотите, върху които са разположени всички животновъдени обекти, оранжерии и гъбарници в земеделското стопанство, попадат в защитени зони по Националната екологична мрежа Натура 2000, обявени със заповед на министъра на околната среда и водите. Представя се във формат „pdf“ или „jpg”. (Представя се в случай, че кандидатът заявява приоритет по критерий за оценка № 5 и в стопанството са налични действащи животновъдни обекти, оранжерии и гъбарници). ОТНОСНО: 1. Кандидат с проект, които е изцяло насочен в	се представя от *„нефинансови предприятия, несъставящи баланс“*. **2.1.** Съгласно указанията за представяне на документа по т. 6

	направление „растениевъдство“, но има регистриран ЖО, който не е предмет на подпомагане по проекта, трябва ли да представя становище по точка 6 от раздел 24.2? 2. Кандидат с проект, които е изцяло насочен в направление „животновъдство“ и всички ЖО, които са предмет на проекта, са изцяло разположени само в землища на населени места в обхвата на Наредбата за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториалния им обхват(приета с ПМС № 30 от 15.02.2008 г.), трябва ли да представя становище по точка 6 от раздел 24.2? ***	от раздел 22.2 от УК, той се представя *„в случай, че кандидатът заявява приоритет по критерий за оценка № 5 и в стопанството са налични действащи животновъдни обекти, оранжерии и гъбарници“*. **2.2.** Във връзка с вашия въпрос и в допълнение към отговора на въпрос 2.1 от настоящото запитване следва да имате предвид наименованието на документът по т. 6 – *„Становище от компетентния орган по околна среда, удостоверяващо, кои от имотите, върху които са разположени всички животновъдени обекти, оранжерии и гъбарници в земеделското стопанство, попадат в защитени зони по Националната екологична мрежа Натура 2000, обявени със заповед на министъра на околната среда и водите“*
Запитване № 267 от 09.09.2021 г.	Допустимо ли е специализирано транспортно средство, представляващо влакач и ремарке, които да се използват за целите на мобилно пчеларство? Идеята на подвижното пчеларство, е че кошерите се придвижват на големи разстояния, много бързо в зависимост от пашата, където могат да са полезни с опрашване и да добиват пчелни продукти - пчелен мед, прополис, пчелен прашец. Първата паша, която се получава е при цъфтежа на рапица. Тя се сее основно в Добруджа. Следваща паша - това е акациева, големи масиви има в ниските части на Стара Планина. Следваща паша, където могат да се преместят пчелите е при липови насаждения - основно Стара Загора и Русе.Отново имаме слънчогледова	**1.** Цитираният във Вашият въпрос актив *„влакач“* не попада в обхвата на допустимите разходи от раздел 14.1 от УК. **2.** Описаното в запитването *„ремарке“*, което *„да се използват за целите на мобилно пчеларство“* попада в обхвата на понятието *„прикачен инвентар за пчеларство“*, но следва да имате предвид, че оценителната комисия извършва проверка въз основа на проектното предложение в неговата цялост, предоставените документи и информацията за съответните инвестиции и дейности.

	паша, която е в цялата страна, но основно Добрич и Силистра. В района на Странджа планина се получава прекрасният манов мед, който по нищо не отстъпва на испанската манука. При подвижното пчеларство, могат да се обхванат всички тези региони с три до четири ремаркета с по 200 кошера. Тогава може да се постигне желаният резултат, да притежаваме различни видове пчелен мед, каквото е търсенето на световният пазар. Това ще увеличи конкурентноспособноста ни и ще отговори на търсенето на нашите клиенти.	